

Chronologische ontwikkelingen

Joegoslavië

Map 8 A

Hans Hupkes

Van: Hans Hupkes <hans.hupkes@planet.nl>
Aan: NRC Handelsblad <opinie@nrc.nl>
Verzonden: woensdag 3 mei 2000 0:05
Onderwerp: Ingezonden brief

Nieuw fascisme

Gelukkig heeft het wezenlijke debat over de gedachten van de Duitse wijsgerige schrijver Peter Sloterdijk de kolommen van NRC Handelsblad bereikt. Uw redacteur Peter de Bruijn meent dat Sloterdijk doorslaat in zijn mediakritiek zoals eerder goed en genuanceerd opgetekend door Raymond van den Boogaard. Sloterdijk waarschuwt voor een nieuw fascisme dat vorm krijgt in het moralistische neo-liberalisme dat - met de westerse media als supergeleider - zijn extase vond in de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië, een jaar geleden.

Het zou daarbij gaan om een concept van spin-doctors, een gevaarlijke mengeling van een agressieve Angelsaksische economische expansiedrift en 'de Derde Weg' van Blair, Clinton, Schröder en Kok. Geraffineerd bespelen deze spin-doctors de 'redelijke' westerse media door de tegenstanders van hun belangen te demoniseren met beladen historische metaforen. En te bepalen wanneer en voor wie de brave burger dient te storten op giro 555.

Een daadwerkelijk democratisch debat is in deze heilige strijd 'voor de moraliteit' niet gepast; daarmee de weg banend voor moderne kruistochten die niet minder bloedig zijn dan hun equivalenten van duizend jaar geleden.

Een enkele maatschappijcriticus, die zich hiervan bewust is, ziet Tony Blair zich zo in Kosovo gedragen als een ware sekteleider. Met de (onzichtbare) spin-doctor Alistair Campbell als een engel op zijn rechterschouder.

Hier kom ik op de eerste wezenlijke onderschatting in het - overigens begrijpelijke - betoog van De Bruijn. Spin-doctors zijn geen propagandisten of opinieleiders die in openheid de publieke opinie voor zich willen winnen. De filosoof Sloterdijk als spin-doctor aanduiden omdat hij een ingezonden brief schrijft is zo gezien een tegenstelling in zichzelf.

Mediakritiek is vooral in landen die niet gewend zijn aan de harde Angelsaksische cultuur, nauwelijks - tot niet, zoals in Nederland - ontwikkeld. Toch is er alle aanleiding om het in de pers opgebouwde en gekoesterde vijandbeeld van de barbaarse Serviërs kritisch in ogenschouw te nemen. Ik geef toe: dat valt niet mee onder het dwingende moralisme dat de spin-doctors met hun misplaatste metaforen uit de Tweede Wereldoorlog opleggen.

Nodig is het wel.

Want, géén giro 555 voor de ontvoerde, verdreven of opgesloten joden, Serviërs, zigeuners en andere Kosovaren die echt om hun etniciteit of de-loyaliteit aan onze fascistische bondgenoot, het UCK, onder het regime van KFOR en Unmik (nog) niet vermoord of ontvoerd zijn.

Hier kom ik op de tweede wezenlijke onderschatting in het betoog van De Bruijn. Namelijk dat onze - steeds conformer - pers keurig onderscheid zou maken tussen realiteit en fictie. Juist in de westerse pers heeft de mythevorming over Joegoslavië op aangeven van spin-doctors onmetelijke vormen aangenomen. Checken van feiten alvorens iets voor waar te publiceren is geen gewoonte meer, zolang de NAVO de bron is en de vijand de kwade genius.

Diezelfde NAVO heeft boven Joegoslavië duizenden clusterbommen laten exploderen. Ik kan De Bruijn verzekeren dat de parkeerplaats van het ziekenhuis in Nis na zo'n aanval met splinterbommen de bloederige taferelen in het klassieke Colosseum moeiteloos in gruwelijkheid evenaarde. (Ik hoop dat ik hier niet hoeft uit te leggen wat een clusterbom is...)

Het lijkt me zinnig te benadrukken dat onze liberale democratie - en niemand anders - de afzender van deze terroristische bommen was. Nog altijd raken spelende kinderen door niet ontplofte exemplaren ledematen of hun leven kwijt. De westerse media kijken opzij en houden liever vast aan de mythe van de schone oorlog met zijn onvermijdelijke 'collaterale schade'.

In ons moralisme doen wij de harde feiten graag af als propaganda van 'de waanzinnige dictator' Slobodan Milosevic die overigens in vloeiend Engels kan uitleggen wat hij onder het nieuwe fascisme verstaat.

Maar ja, wie interviewt een staatshoofd dat door de 'internationale gemeenschap', zoals de westerse 'liberale democratie' zich graag noemt, wegens oorlogsmisdaden is aangeklaagd?

Hans Hupkes (journalist)
 Marskant 71
 7551 BT Hengelo

THE DEATH OF YUGOSLAVIA

Milosevic, Izetbegovic en Tudjman tijdens de ondertekening van het vredesakkoord in Dayton

PAX AMERICANA

De serie 'The Death of Yugoslavia', vorig jaar ook uitgezonden door de VPRO, kende met het uitroepen van de zogenaamde 'safe areas' (deel vijf) een open, en vooralsnog roemloos einde. Maar de Britse makers rekenden al op een vervolg, en gebeurtenissen in ex-Joegoslavië sedertdien gaven daar alle aanleiding toe: de VS verscheen op het oorlogstoneel. Zondag is bij de VPRO dit - door Maarten van Bracht voorbeschouwde - vervolg te zien.

daarmee een stuk eenvoudiger zou worden.'

Vlak voordat de aanval werd ingezet, stuurde Christopher zijn ambassadeur naar Kroatië om een formele waarschuwing over te brengen aan de Kroatische president *Franjo Tudjman*. In de film kan Tudjman z'n lachen niet houden wanneer hij de tekst van de Amerikanen voorleest: 'We are concerned that you are preparing for an offensive.' Waaraan Tudjman opgewekt toevoegt: 'Na zo'n ernstige waarschuwing, die ik uiteraard zorgvuldig in overweging heb genomen, ging ik over tot actie zoals voorgenomen.'

Drie dagen later rukten Kroatische legereenheden snel op in Servisch gebied, met als gevolg meer dan honderdduizend Servische vluchtelingen. Deze knauw in de machtspositie van de Serviërs schiep de voorwaarden voor de Amerikaanse vredesinspanningen die tot het accoord van Dayton zouden leiden. De onderhandelingen op de luchtmachtbasis Dayton, in Ohio, duurden 21 dagen. In de film vertellen alle sleutelfiguren uit die periode wat er zich achter de zwaar beveiligde

hekken rond de basis afspeelde. Het heeft erom gehangen; tot een paar uur voor de plechtige ondertekening van het verdrag was het Amerikaanse onderhandelingsteam ervan overtuigd dat de zaak zou mislukken.

Na de eerste vijf delen van 'The Death of Yugoslavia' te hebben bekeken, verleenden het State Department en het Pentagon alle medewerking aan het vervolg: niet alleen hielden Christopher en alle andere leden van de Amerikaanse delegatie zich beschikbaar voor interviews, de Amerikaanse regering stond de filmmakers ook toe om gebruik te maken van de bewegende landkaarten-op-video zoals die door de computers van Amerikaanse spionagesatellieten waren doorgeseind. Die 'video maps' waren al eerder gebruikt om NAVO-piloten voor te bereiden op hun bombardementsvluchten tegen de Bosnische Serviërs. Tijdens het overleg in Dayton stelde het Amerikaanse team deze technologie ter beschikking van de rivaliserende presidenten om hen in staat te stellen de kaart van Bosnië hier en daar te corri-

geren. De 'video-kaarten' in de film laten precies zien wat de presidenten zagen toen ze hun beslissingen namen.

Zo kon het gebeuren dat president *Milosevic* van Servië en Richard Holbrooke, chef van de Amerikaanse delegatie, tot in de kleine uurtjes op bleven om, onder gebruikmaking van die video-map technologie, een route te bepalen die de moslim-enclave Gorazde moest verbinden met het moslim-gedeelte van Sarajevo. Holbrooke: 'Daar waren we tot twee uur 's nachts mee bezig, intussen hadden we stevige hoeveelheden alcohol tot ons genomen. Tenslotte stak Milosevic zijn hand naar me uit en zei "ok, dit moet het zijn".'

De sleutel voor de deal lag, ironisch genoeg, bij de Servische president *Milosevic*. Hij had de leider van de Bosnische Serviërs, *Karadzic*, aan de macht geholpen om een oorlog voor Groot-Servië te voeren zodat hij, *Milosevic* zelf geen vuile handen zou hoeven maken. (Later werd bewezen dat *Milosevic* wel degelijk zelf de hand had in de etnische 'zuiveringen' in Bosnië.)

Toen *Milosevic* had besloten dat de terreinwinst in Bosnië hem genoeg was en hij een eind aan de oorlog wilde maken, weigerden de Bosnisch-Servische leiders hun troepen het bevel te geven om op te houden met vechten. En dus moest *Milosevic* hen weer in het gareel zien te krijgen. Hij zag zijn kans schoon toen de NAVO de Bosnische Serviërs begon te bombarderen. *Milosevic* had hen naar Belgrado ontboden, en het is de president van Montenegro, *Momir Bulatovic*, dus een topfiguur uit het Servische kamp, die in de film uitlegt hoe *Milosevic* de rebellerende leiders de les las. Als de Bosnische Serviërs hem niet in staat stelden om een deal met de Amerikanen te sluiten, zou er volgens *Bulatovic* het volgende gebeuren: 'We zouden een totale blokkade tegen hen instellen. Zelfs de humanitaire hulp zouden we stopzetten. We zouden de leiders van de Bosnische Serviërs laten vallen.'

Milosevic kreeg zijn zin, daarbij geholpen door de Amerikaanse bombardementen. Tijdens de onderhandelingen in Dayton waren de Bosnische Serviërs niet bij machte om de overeenkomst te torpederen. Ondanks hun protesten gaf *Milosevic* Sarajevo en Gorazde op, om een eind te maken aan de oorlog die hij zelf was begonnen.

Maarten van Bracht

ZONDAG, NED 3, 23.29 UUR

Srebrenica een 'veilig gebied?' De door de Serviërs gepleegde massamoord op de moslims vormde een dieptepunt in de bemoeienissen van de 'internationale gemeenschap' met de oorlog in voormalig Joegoslavië. Het werd ook een keerpunt, want de Amerikanen trokken, eindelijk, de regio naar zich toe. Vervolgens heroverden de Kroaten een groot deel van hun grondgebied op de Serviërs, en de NATO voerde bombardementen uit op de posities van de Bosnische Serviërs. Er volgden vredesonderhandelingen, afgedwongen door de VS.

Tot dan toe had de regering Clinton alle vredesvoorstellen verworpen omdat die een eind zouden maken aan de eenheid van Bosnië en de Serviërs zouden belonen voor de door hen gevoerde etnische 'zuiveringen'. Maar uiteindelijk beschouwde het Witte Huis deze gevolgen als onvermijdelijk. *Richard Holbrooke*, Amerikaans onderminister van buitenlandse zaken inzake Europa, legt deze ommezwaai in het zesde deel van 'The Death of Yugoslavia' als volgt uit: 'Er is één Bosnië. Het bestaat uit twee delen. Iedereen was het er mee eens dat het uit twee delen zou bestaan.' En dus werd de helft van Bosnië toegewezen aan een allesbehalve onafhankelijke Servische Republiek.

Maar de Amerikanen gingen nog verder. Hun vredesplan voor Bosnië voorzag in volksverhuizingen die ze voordien nog zouden hebben veroordeeld als etnische 'zuiveringen'. *Anthony Lake*, veiligheidsadviseur van de president: 'We konden natuurlijk, overeenkomstig de verspreiding van de diverse bevolkingsgroepen in Bosnië, op een rommelige wijze grenslijnen gaan vaststellen. Maar we besloten juist al het mogelijke te doen om een gebied te creëren dat zo eenvoudig mogelijk was ingedeeld.'

Washington beheerste vervolgens het vredesproces door gebruik te maken van Kroatië. De VS had er bij Kroatië op aangedrongen een sterk leger op te bouwen, met als doel de opstandige Serviërs te verdrijven die al vier jaar lang een niet erkende mini-staat binnen Kroatië bevolkten.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken *Warren Christopher* geeft in de film toe dat de aanval van Kroatië op de opstandige Serviërs onaangename gevolgen zou hebben: 'Wij dachten heus niet dat zo'n aanval tot iets anders kon leiden dan een hoop vluchtelingen en dus een humanitair probleem.' Om er met een twinkeling in de ogen aan toe te voegen: 'Aan de andere kant, het zag er natuurlijk sterk naar uit dat de zaak

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: maandag 28 februari 2000 21:42
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: index (<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/index.htm>)

Table Of Contents <<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/index.htm#TopOfPage>> Next Page
<<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#TopOfPage>>

Recent Reports <<http://www.hrw.org/reports98/publctns.htm>>
Support HRW <<http://www.hrw.org/about/develop2.html>> About HRW <<http://www.hrw.org/about/about.html>>
Site Map <<http://www.hrw.org/site-map.html>>

Human Rights Watch - Home Page <<http://www.hrw.org>>
February 2000
Volume 12, Number 1 (D)

<<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/blubvspm.gif>>

CIVILIAN DEATHS IN THE NATO AIR CAMPAIGN

<<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/blubvspm.gif>>

<<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#TopOfPage>> PHOTO GALLERY
<<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/natopic1.html>>

SUMMARY <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P37_987>
Principal Findings <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P39_994>
International Humanitarian Law and Accountability
<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P56_5483>
The Objective of This Report <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P72_9550>
Compiling and Evaluating the Evidence
<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P77_10978>
The Civilian Deaths <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P88_14845>
The Standards Applied <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P105_19766>
Conclusions and Recommendations <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200.htm#P116_24514>

THE CRISIS IN KOSOVO <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P153_32943>

Operation Allied Force Attacks <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P164_36978>

Documenting and Assessing the Civilian Toll <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P202_47195>

Civilian Deaths as a Result of Attacks <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P217_53015>

Countervailing Claims <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P232_57126>

The Standards Applied <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P252_63430>

Case Studies of Civilian Deaths <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P295_79629>

Refugees on the Djakovica-Decane Road, Kosovo

<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P328_90536>

Displaced Civilians in the Korisa Woods, Kosovo

<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P349_96527>

Bombing of the Dubrava Penitentiary, Kosovo <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P383_103805>

Serb Radio and Television Headquarters <<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200->

[01.htm#P413_109721](#)>
Cluster Bombs and Civilian Deaths <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-01.htm#P425_113389>

[PHOTO GALLERY <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/natopic1.html>](http://www.hrw.org/reports/2000/nato/natopic1.html)

Appendix A: Incidents Involving Civilian Deaths in Operation Allied Force
<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-02.htm#P440_116432>

Appendix B: Civilian Victims of NATO Bombing During Operation Allied Force
<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-03.htm#P1212_254868>

Appendix C: Incidents Involving Unsubstantiated Reports of Civilian Deaths
<http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-04.htm#P1691_263917>

[ACKNOWLEDGMENTS <http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-05.htm#P1760_271096>](http://www.hrw.org/reports/2000/nato/Natbm200-05.htm#P1760_271096)

AD 20-03-2000

Geen optimisme over Kosovo

Door J. Schaberg
generaal-majoor b.d.

EEN JAAR na de aanvang van de bombardementen op voormalig Joegoslavië (24 maart), laten autoriteiten zoals de secretaris-generaal van de NAVO, lord Robertson, maar ook anderen nogal optimistische geluiden horen. Die bombardementen waren een groot succes, zeggen zij. Onzin natuurlijk. Ja, de militaire machine van de NAVO leverde een grote prestatie, maar de politieke context waarin dat gebeurde klopte van geen kant en als gevolg daarvan wordt het Balkanprobleem per maand groter.

Iets dergelijks zien we in Bosnië; daar gaat het ook zo goed volgens Robertson. Het is 'probleem ontkennend gedrag' van dezelfde autoriteiten die ruim een jaar geleden de publieke opinie bespeelden om steun te krijgen voor de bombardementen en daarbij misleidend taalgebruik niet schroomden. Dat ook de besluitvorming tijdens die oorlog niet klopte, is inmiddels door het juist verschenen evaluatierapport van onze regering bevestigd.

In Bosnië is er ruim vier jaar na het Daytonakkoord geen zicht op een vreedzame samenleving. De etnische groepen daar, moslims, Kroaten en Serviërs leven in praktisch gescheiden gebieden en blokkeren bijna elke samenwerking. De door het Westen zo bewierookte president van Bosnië-Herzegovina, de sluwe Izetbegovic, een fanatieke moslim, hield

begin deze maand een verkiezingstoespraak die stijf stond van onverdraagzaamheid. Hij houdt de nog steeds in Bosnië aanwezige *moedjahedienstrijders* de hand boven het hoofd en jaagt de internationale autoriteiten in Bosnië regelmatig de stuipen op het lijf. De problemen in Bosnië en Kosovo hebben met elkaar te maken, waarbij Kosovo nu het urgentst is. Voor elke haalbare en blijvende oplossing van de problemen op dat deel van de Balkan is de medewerking van Servië nodig. Denk niet dat er automatisch vrede ontstaat als Milosevic zou verdwijnen. Er is geen eensgezinde oppositie die de macht kan overnemen. Sommige leiders van de oppositie hebben zelf allerminst

Het Balkanprobleem wordt met de maand groter

schone handen en slaan van tijd tot tijd nationalistische taal uit. Een paar miljoen Bosnische Serviërs willen niet onder het juk van Izetbegovic leven. Zo'n 200.000 Serviërs zijn uit Kosovo verdreven. Zij, maar ook andere Serviërs, zullen nooit akkoord gaan met het volledig opgeven van Kosovo aan de militante moslims. Het zal altijd een punt blijven waar Servische politieke groeperingen op zullen inspelen.

Een nog groter probleem zijn de Albanese zelf. De geest is daar volledig uit de fles. In elk gebied waar Albanese wonen zullen zij de onrust aanjagen, Serviërs tot tegenmaatregelen uitlokken en vervolgens trachten de NAVO voor hun zaak te laten on-

draaien. Iets vergelijkbaars speelde zich vijf jaar geleden af in Bosnië. Een jaar geleden zagen we vervolgens hoe het UCK, het Kosovo Bevrijdingsleger, de complete NAVO-luchtmacht aan zijn zijde kreeg. In maart 1999, tijdens een hoorzitting voor het Congres, zei de Amerikaanse minister van Defensie, William Cohen, dat de NAVO-strategie er op gericht was het Servische leger kwetsbaar te maken voor het UCK. „Zij zullen sterker worden en Milosevic zal te maken krijgen met een guerrillastrijdmacht, die na verloop van tijd zijn leger zal verslaan.”

Inmiddels kunnen we constateren dat het Servische leger niet is verslagen en het UCK, onder een andere naam, zich van de NAVO niets aantrekt en de Balkan weer de oorlog injaagt. Men zit nu al zo ver met de handen in het haar, dat Amerika gedwongen is te 'onderhandelen' met deze terroristen. Als Amerika tolerant is bij overtredingen door het UCK in Kosovo, zoals openlijk wapenbezit, is het UCK wellicht bereid de provocaties in Servisch gebied buiten Kosovo te stoppen. Voor hoe lang? In een recent VN-rapport wordt het Kosovo Protection Corps, zoals het UCK nu heet, omschreven als een criminele organisatie die zich boven de wet stelt en tegenstanders vermoordt. Het bizarre is dat deze organisatie forse financiële steun krijgt van de VN. In Kosovo heerst rechteloosheid, het wordt steeds meer een bakermat voor drugshandel en andere vormen van criminaliteit. De NAVO kan zich niet meer loemaken van Bosnië en Kosovo

dan staat half Europa binnenkort in brand. Maar zo verder gaan leidt ook tot niets. Er moet een beleidsomgeving komen. Ten eerste moet de internationale gemeenschap de rijen sluiten en in overleg, waar ook de buurlanden bij betrokken zijn, een nieuwe maar haalbare koers uitzetten. Van het allergrootste belang is dat men Rusland binnenboord houdt. Maar ook zonder Servië kan het niet. Milosevic heeft de macht in Servië en is het staats-hoofd. Met hem moet men dan ook, onder bepaalde voorwaarden, tot zaken komen. Het principe dat men met een aangeklaagde

voor oorlogsmisdaden geen zaken wil doen is een mooi principe, maar het zal een nieuwe humanitaire ramp veroorzaken. Is het dat waard? Tudjman, tot voor kort president van Kroatië, was een vergelijkbare schurk. Hij werd niet aangeklaagd omdat de internationale gemeenschap hem broodnodig had en zoete broodjes met hem bakte. De internationale politiek is doordrenkt van onwaarachtigheid. Russische ministers praten overigens wel met Milosevic en ook elders zijn er internationale contacten. Tegelijk moet het Kosovo Protection Corps en zijn afgietsels worden duidelijk gemaakt dat het afgelopen is met elke steun van de NAVO. Dit korps moet een verboden organisatie worden, pas dan krijgt men greep op de uitwassen. Tenslotte moeten met de hoogste prioriteit de NAVO-troepen en de politiemacht worden versterkt. Zo niet, dan worden ze daar zowel door de Serviërs als de Albanese misbruikt. Het gaat daarbij ook, en zeker niet in de laatste plaats, om de veiligheid van die troepen zelf. Elk van die maatregelen heeft zijn eigen effect, maar slechts in combinatie komt er zicht op een oplossing van de huidige problemen. Het is geen kwestie waar Nederland op afstand naar kan kijken, de negatieve effecten van een nieuwe oorlog treffen ons land direct. Ten minste zo belangrijk is dat Nederlandse militairen, thans zo'n 3000 mannen en vrouwen, daar sinds lang aanwezig zijn en zich hebben ingezet om de vrede te bevorderen. Ze moeten zich gesteund weten door heldere politieke doelstellingen.

DEZE PAGINA IS EEN TREFFPUNT VAN MENINGEN

Artikelen geven uitsluitend de opvatting van de auteur weer. Alleen de commentaren in de linkerkolom vertolken de mening van de krant. Het zenden van een bijdrage aan Algemeen Dagblad impliceert dat de schrijver aan Algemeen Dagblad bv toestemming geeft tot vastlegging, veelelvoudiging en verspreiding ervan in gedrukte-, elektronische- en enige andere vorm, waaronder databank, Internet, door telecommunicatie, op diskette, CD-Rom en CD-I.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te weigeren, dan wel te redigeren of in te korten. Artikelen (maximaal 500 woorden) en ingezonden brieven (maximaal 200 woorden) voorzien van naam, adres en telefoonnummer sturen aan: Treffpunt AD; telefax 010-406.69.69, Postbus 8983, 3009 TC Rotterdam, email (voor artikelen) treffpunt@ad.nl en (voor brieven) brieven@ad.nl

Redactie: COR VAN SANTEN, CON TUYL EN ADA PIEK (brieven).
Ombudsman: WILLEM AMMERLAAN
Telefoon: 010-406.65.65.
Telefax: 010-406.64.10.
Email: ombudsman@ad.nl.

NAVO is nu partij in Kosovo

VK 7-III-2000

Volgens de NAVO voorkwam militair optreden tegen Servië vorig jaar destabilisering van de Balkan. Maar nu is de NAVO zelf partij geworden in het conflict tussen Serviërs en naar onafhankelijkheid strevende Kosovo-Albanen, constateert Rob de Wijk.

IN Mitrovica lijkt het zwartste scenario zich af te tekenen. Zoals gebruikelijk zijn de schuldligen van de oplopende spanningen tussen Serviërs en Albanen snel aangewezen. De Amerikaanse VN-ambassadeur Holbrooke beschuldigt Milosevic van het ophitsen van de gemoederen. NAVO-opperbevelhebber Clark stelt dat de internationale gemeenschap te weinig militairen en politie heeft geleverd om de orde in Kosovo te bewaren.

De echte oorzaak van alle ellende is dat zelfs het begin van een politieke oplossing voor de kwestie Kosovo niet in zicht is. Omdat Milosevic door het Joegoslavië Tribunaal is aangeklaagd, kan met hem niet worden onderhandeld. De 'strategie' van het Westen is daarom gericht op tijdrekken in de hoop dat hij van het toneel verdwijnt. Maar de tijd werkt momenteel in het voordeel van Milosevic. Naar mate de sancties de bevolking harder treffen en de Serviërs in Kosovo meer worden bedreigd, wordt zijn positie versterkt. Bovendien tonen de confrontaties in Mitrovica genadeloos de zwakte van KFOR en de internationale politiemacht aan, hetgeen Milosevic voor propaganda-doelinden kan uitbuiten.

Maar eigenlijk ging het vorig jaar al mis. Tijdens de onderhandelingen van Rambouillet die zich in februari en maart van het vorig jaar voortsleepten, moesten de

westerse onderhandelaars twee onverzoenlijke standpunten verzoenen. De Albanese Kosovaren wilden onafhankelijkheid en werden door de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Albright uiteindelijk over de streep getrokken met het vooruitzicht van een mogelijk volksraadpleging over de toekomstige status van de provincie. Voor de Serviërs was dit onaanvaardbaar. Zij tekenden het ontwerp-akkoord niet, ook uit vrees voor een NAVO-geleide vredesmacht.

Voor beide partijen had de daarop volgende oorlog een ongelukkige afloop. Radicale Albanese Kosovaren waren er van overtuigd dat hun hulp aan de NAVO zou worden beloond met zicht op onafhankelijkheid. Maar nu is zelfs elke suggestie van een referendum van de baan. Want de formele eindsituatie die de internationale gemeenschap wil bereiken is en blijft een democratisch, multi-etnisch en autonoom Kosovo binnen de Joegoslavische grenzen. Teleurgestelde, radicale Albanen zien de NAVO daarom in toenemende mate als bezettingsmacht.

Milosevic kon na de oorlog aanvankelijk een overwinning claimen omdat hij op papier beter af was dan met het ontwerp-akkoord van Rambouillet. De internationale gemeenschap erkende Kosovo als provincie van Joegoslavië. Bovendien was op papier een belangrijke rol voor de VN weggelegd. Maar uiteindelijk werd KFOR geen VN-, maar een NAVO-operatie.

Radicalen Albanese Kosovaren en vrijwel alle Serviërs beschouwen de NAVO nu als een bezettingsmacht. Daardoor ontstaat een levensgevaarlijke situatie. Als de NAVO als tegenstander wordt gezien kan KFOR betrokken raken bij een oorlog waarin het partij is. De strijd in Mitrovica gaat in wezen over de status van Kosovo. Hierbij speelt het noorden van de provincie een cruciale rol. Komt deze bij een onafhankelijk Kosovo of wordt deze bij Servië getrokken?

Voor de Albanese Kosovaren geldt dat een onafhankelijke staat slechts levensvatbaar is als het noorden voor Kosovo behouden blijft. Want daar bevinden zich de belangrijke Trepca-mijnen en industrieën. Voor Servië is het behoud van het noordelijke deel van de provincie om economische redenen van levensbelang, maar ook omdat hier de grootste concentratie landgenoten woont.

Beide partijen gaan er hard tegen aan. Belgrado steunt de Serviërs ten noorden van de Ibar in hun streven zich aan Unmik en KFOR te onttrekken. Het 'succes' wordt gemeten aan de afwezigheid van KFOR en de politie-eenheden in het noorden. Het besluit, eind februari, Amerikaanse troepen niet langer in het noordelijke

dant Reinhardt. Hij vroeg de Amerikanen de oostgrens met Servië beter te bewaken om voor durende infiltraties van radicale Albanen tegen te gaan. Zij voeren aanvallen uit op Servisch doelen in de vijf kilometer brede gedemilitariseerde zone. Bovendien lopen aanvoerlijnen voor drugs door dit gebied.

Die ontwikkeling kan uitdraaien op een deling van Kosovo. Reeds tijdens de oorlog kwamen signalen uit Belgrado dat een deling van Kosovo onderdeel van een vredesdeal zou kunnen zijn.

Maar als Kosovo, mogelijk zonder het noordelijke deel, onafhankelijk wordt, dient zich het volgende probleem aan. Operatie Allied Force werd destijds ondermeer gerechtvaardigd met de stelling dat zo dreigende destabilisering van de Balkan kon worden voorkomen. De toenmalige secretaris-generaal van de NAVO, Solana, wees op de effecten van een Groot-Albanië dat na de onafhankelijkheid van Kosovo zou kunnen gaan ontstaan. De nieuwe staat zou onaanvaardbaar voor Griekenland kunnen zijn en het jonge Macedonië in een burgeroorlog kunnen onderdompelen.

Nu tracht de internationale gemeenschap de status quo te handhaven door tijd te rekken. Maar de tijd van harde keuzen komt snel naderbij. Bij deze keuzes kunnen westerse wensen niet langer richtinggevend zijn. Ze moeten worden afgestemd op de wensen van de bevolking en historische ontwikkelingen. De internationale gemeenschap moet daarom aanvaarden dat de vorming van een Groot-Servië en een Groot-Albanië, hoe ongewenst ook, wettens onafwendbaar kan zijn.

Dit past in een trend die al gerime tijd zichtbaar is: het uiteenvallen van Joegoslavië in etnisch heterogene staten. Curieus is overigens dat Servië in dit proces enige multi-etnische staat zal blijven bestaan.

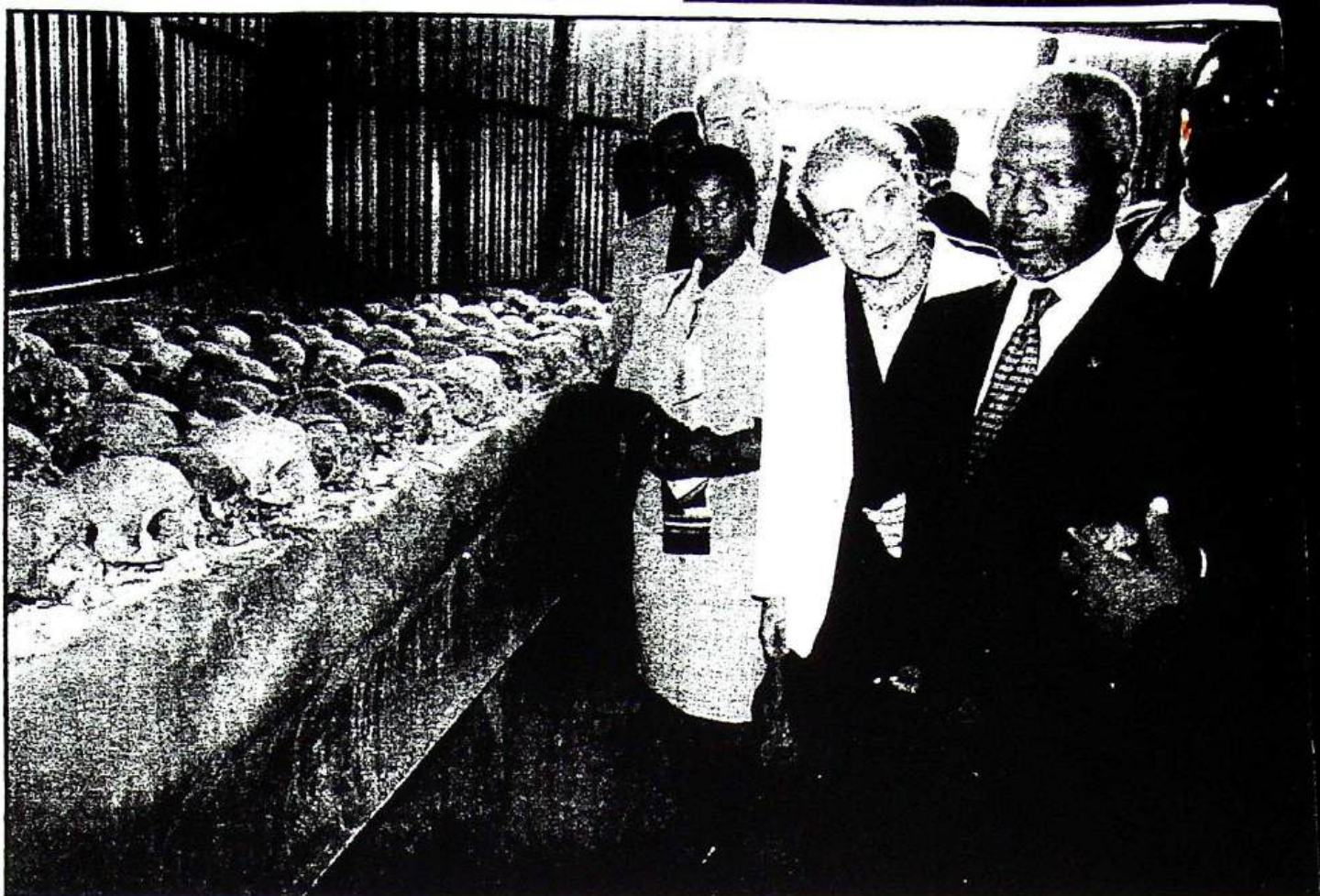
Strijd in Mitrovica gaat om toekomstige status van Kosovo

---

deel van de stad te laten patrouilleren bevestigt dit succes. Generaal Shelton, voorzitter van de verenigde chefs van staven, heeft Clark laten weten dat Amerikaanse troepen niet meer buiten hun eigen sector mogen optreden. Niet alleen is het in het noorden te gevaarlijk; ook vindt Shelton dat de Europeanen meer troepen moeten leveren.

Eind februari trokken 20 duizend Albanen vanuit Pristina naar Mitrovica, waarna 5000 van hen door wilden gaan naar het noordelijk deel. De demonstranten ergerden zich aan het feit dat ze geen volledige bewegingsvrijheid in hun provincie hebben en het noorden van Kosovo *de facto* Servisch is. Ze werden door KFOR-troepen tegengehouden. De ergernis van de radicale Albanen wordt nog vergroot door een verzoek van KFOR-commando

Rob de Wijk is verbonden aan het Instituut voor Internationale Betrekkingen 'Clingendael'.

□ VN-secretaris-generaal Annan (m) bekijkt met zijn vrouw in Mbulire de gruwelijke overblijfselen van de etnische haat die in 1994 tallozen het leven kostte. In dit dorp is een hangar gevuld met op soort gesorteerde beenderen van 3000 slachtoffers. Foto

'Annan wist van genocideplannen in Rwanda maar gr...

Van onze redactie buitenland

NEW YORK — De huidige VN-secretaris-generaal Kofi Annan was al maanden tevoren op de hoogte van de plannen van de toenmalige Rwandese regering om de Tutsi-minderheid uit te roeien. Zijn kantoor gaf VN-vredessoldaten echter de opdracht niet in te grijpen, zo wordt gesteld in het nieuwste, vandaag verschenen nummer van het Amerikaanse tijdschrift The New Yorker.

Annan was hoofd van de VN-

vredesoperaties, toen de commandant van de VN-troepen in Rwanda de VN op 11 januari 1994 waarschuwde dat de Rwandese regering van plan was de Tutsi's uit te roeien.

De commandant, generaal Dallaire, haalde in een fax aan het VN-kantoor in New York een hoge Rwandese veiligheidsfunctionaris aan. De man zei opdracht te hebben gekregen om alle Tutsi's in de hoofdstad Kigali te registreren, met als doel hen uit te roeien. Het kantoor gaf Dallaire vervolgens geen toestemming zijn in-

formant bescherming te bieden of wapens in beslag te nemen. Annans plaatsvervanger Riza zegt dit Dallaire met medeweten van Annan te hebben laten weten.

„Ik was verantwoordelijk”, zei Riza - nog altijd Annans plaatsvervanger - tegen The New Yorker. Het tijdschrift wist de hand te leggen op een kopie van zijn schriftelijke antwoord aan Dallaire. „Daarmee wil ik niet zeggen dat de heer Annan zich niet bewust was van wat er gaande was. Het behoorde tot mijn taak om hem op

de hoogte te houden.”

Genocide

De genocide in Rwanda begon op 6 april 1994. Drie maanden later, toen Tutsi-rebellen de Hutu-regering verdreven, waren een half miljoen Tutsi's en gematigde Hutu's vermoord. Franse, Belgische en Amerikaanse functionarissen hebben ontkend voor de genocide te zijn gewaarschuwd.

Het bestaan van de fax van Dallaire werd al in 1995 onthuld, maar onderzoeken naar wie Dallaire opdracht gaf r...

Met MPRI v. z. Pentagon

in de GELEDEREN

Waar leugenaar Clinton verschijnt

vloet bloed, héél veel bloed... „Humanitair!”

BOSNIË KOSOVO

Vietnam, Somalië, Cambodja, Korea etc.

ep niet in'

in te grijpen werden door VN-mensen gedwarsboemd. Vorig jaar nog weigerde Annan Dallaire te laten getuigen voor een Belgische commissie, omdat dit 'niet in het belang van de VN' zou zijn. The New Yorker stelt dat Annan verantwoordelijk was voor de opdracht aan Dallaire om niet in te grijpen.

Annan, op 'rondreis door Afrika, was niet bereikbaar voor commentaar. Afgelopen zaterdag sprak hij zich uit voor de vorming van een Rwandese waarheidscommissie, naar Zuid-Afrikaans voorbeeld.

General Mc Kenzie:
"There were suspi-
cions because the
media happened to
be there. the street
was closed up, then
opened, the bread
line was formed
and then there was
an explosion."

IV Sarajevo, 27. 5. 97.

IV Sarajevo, 27. 5. 97.

James Harf R-F

As soon as an item of information serves our purpose, we have to immediately fasten it in the public's mind. Because we know perfectly well that it is the initial claim that counts. Denials have little effect.

CNN (April, '93)

TODAY RESIDENTS OF SARAJEVO ARE MARKING AN UNHAPPY ANNIVERSARY.

THEY HAVE SURVIVED ONE YEAR OF CIVIL WAR.

SARAJEVO OFFICIALS LAID A WREATH ON THE BOSNIAN TOMB OF THE UNKNOWN SOLDIER AND ALSO IN THE PLACE WHERE A SERBIAN MORTAR ATTACK (?) KILLED 21 PEOPLE WAITING TO BUY BREAD.

LIBERATION

WHO DESTROYED THE BAKERY IN SARAJEVO?

The Bosnians have already shown their ability several times to stage-manage scenes in order to win over public opinion. The reports of the Blue Helmets had already disclosed the hypothesis that the murderous bombardment of the bakery causing 16 deaths on the 27th May, on the eve of the United Nations' vote on the sanctions against Serbia, as well as several other, particularly horrible and spectacular bombings, had been deliberately caused by the Bosnians, so as to make it look like their aggressors were responsible....

Marc Semo

Neue Kronen Zeitung

MOSLEMS FIRED AT PEOPLE IN SARAJEVO

Vienna, 23rd August - The Moslem defenders of the Bosnian capital attacked their own population on several occasions in the past few weeks - is the serious accusation now being voiced by OUN experts.

UN officials claim, for instance, that the attack on the people waiting in front of a baker's shop in July (when at least 16 people were killed) and the grenade explosion at the funeral of two children, a few weeks ago, were carried out by Moslem soldiers. Namely, they claim that it was impossible to carry out these attacks from the positions the Serb militia held then.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: maandag 28 februari 2000 22:32
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Twin Cities Hearing of the International War Crimes Tribunal (<http://www.iacent>)

Twin Cities Hearing of the International War Crimes Tribunal

March 4th Program to Explore the Recent U.S./NATO War in Yugoslavia Was it an avoidable war? What were the crimes? Who are the criminals?

"An Exploration of the War in Yugoslavia," a program open to the public and free, to be held on Saturday March 4, 2000 from 9:00 a.m to 1:00 p.m. at William Mitchell College of Law, 875 Summit Ave. in St. Paul, will explore the recent war in Yugoslavia.

This program is part of a series of public meetings, called tribunals, being held to explore the recent war in Yugoslavia. The tribunals have been initiated by the International War Crimes Tribunal of the International Action Center, a grassroots movement started by former U.S. Attorney General Ramsey Clark.

The U.S. and NATO launched a nearly three-month-long bombing campaign against Yugoslavia in March 1999, and thousands of NATO troops now occupy Kosovo.

Speakers will testify about the role of the media, the Rambouillet Agreement, the breaking of national and international law, and will provide eyewitness reports--with a photo exhibit--on the damage to the people and property of Yugoslavia.

Among the questions to be discussed are: Was the U.S./NATO intervention in Yugoslavia humanitarian? Were the real goals economic and military control of the region, as many have maintained? What is the role of the International Criminal Tribunal on Yugoslavia at The Hague?

The speakers will include:

Christopher Black, a Canadian lawyer who has researched the character of the International Criminal Tribunal at the Hague regarding the former Yugoslavia.

Tom Bottolene, a local activist from the Alliant Action vigils at Alliant Tech System, a local weapons manufacturer of depleted uranium bullets and cluster bombs.

Marie Braun, a local activist who has focused in part on the devastating effects of depleted uranium.

Peter Erlinder, a professor at the William Mitchell College of Law and expert in International Law.

Maria Filifer is an anthropologist specializing in the Balkans, Europe and the Mediterranean area. Her work focuses especially on the Balkan region.

Sara Flounders, co-coordinator of the International Action Center and a participant in a fact-finding delegation to Yugoslavia during the U.S./NATO bombing.

Sam Krstich, a member of the Twin City Serbian community and recent visitor to Yugoslavia.

Angela McCaffrey, of the Hamline Legal Clinic, moderator.

Mary Shepard, Women Against Military Madness Member who has studied the role of the media in the preparation and conduct of the war in Yugoslavia.

Raju G.C. Thomas, a professor of Political Science at Marquette University who testified at the 1999 Paris War and Justice Conference on Yugoslavia.

...covic, a graduate of Hamline Law School in May 1999 and a co-coordinator of Project
...ovo.

Sponsored by Women Against Military Madness Yugoslavia Committee. Phone: 612-827-5364;
E-mail: WAMM@mtn.org; Web Site: www.worldwidewamm.org
<<http://www.worldwidewamm.org>>

Co-sponsors include: Women's Political Alliance, Pax Christi, Friends for a Non-Violent World;
Veterans for Peace, Minnesota Chapter #27; Anti-War Committee; May Day Bookstore;
circlevision.org (location of Tribunal web page--coming soon), the World Federalists; the National
Lawyers Guild, Minnesota Chapter; and others.

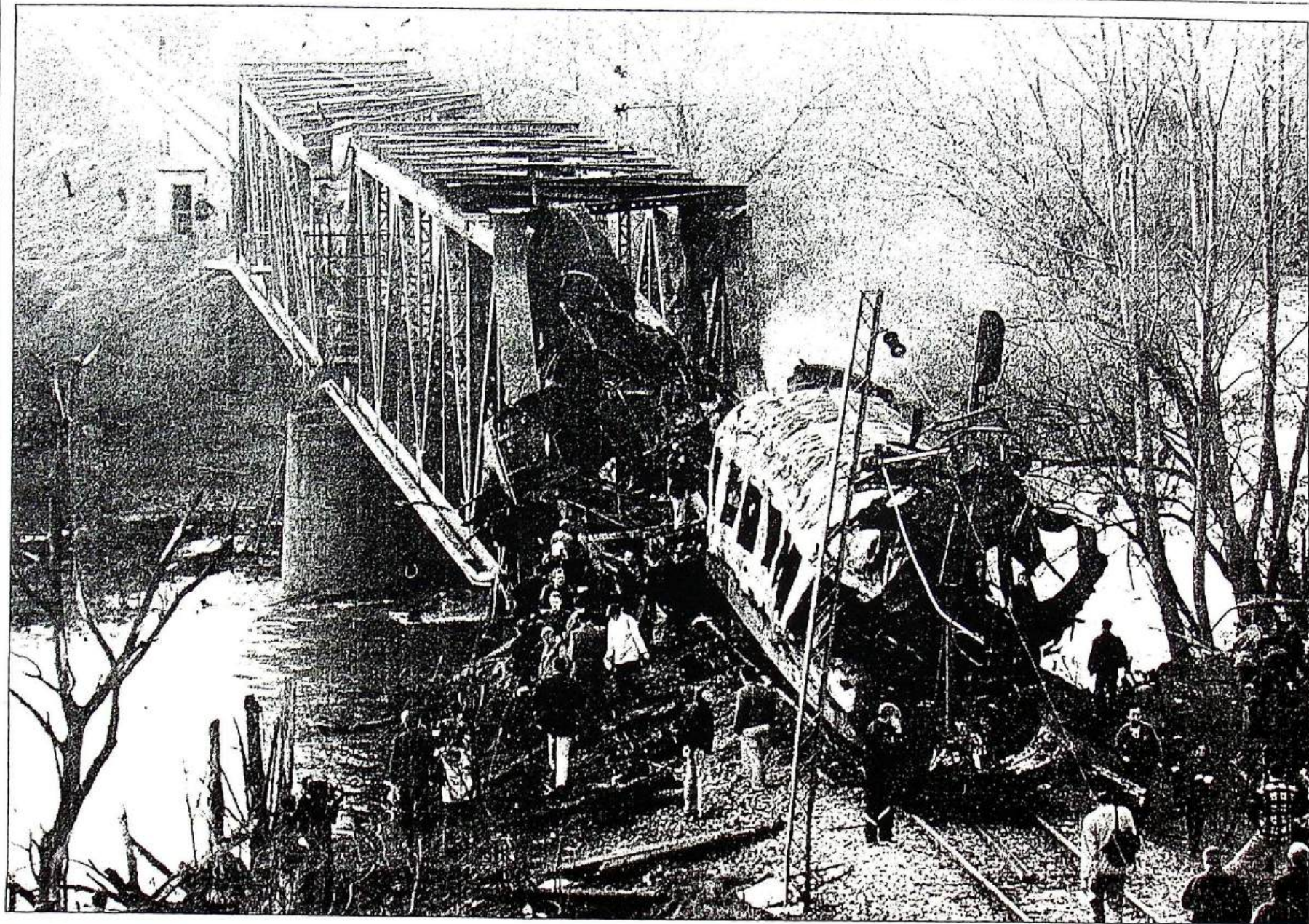
International Action Center
39 West 14th Street, Room 206
New York, NY 10011
email: iacenter@iacenter.org
<http://www.iacenter.org>
phone: 212 633-6646
fax: 212 633-2889

[novisad1.jpg](#) (10925 bytes) <<http://www.iacenter.org/warcrime/index.htm>>
war crimes <<http://www.iacenter.org/warcrime/index.htm>>

inquiry press releases <<http://www.iacenter.org/warcrime/wrcrpres.htm>>

Back to: NO to NATO <<http://www.iacenter.org/bosnia/balkans.htm>>

press releases <<http://www.iacenter.org/press.htm>> <http://www.iacenter.org/iac_home.htm>

Navo-bommen troffen in april vorig jaar deze trein. De Navo speelde de video van de aanval indertijd met driemaal te hoge snelheid af.

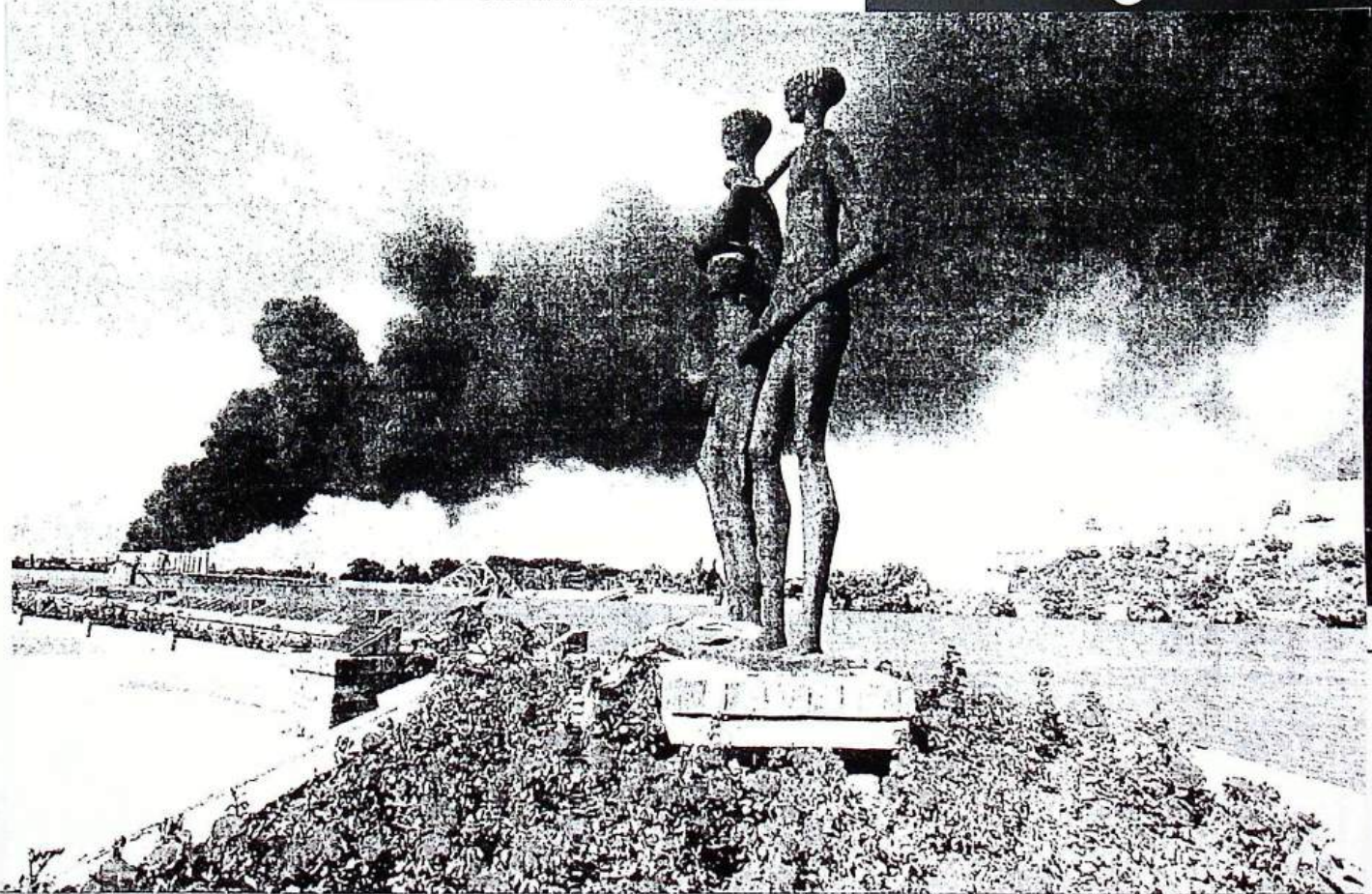
Vrijdag, 24 maart 2000, 12:30 uur
Malieveld, Den Haag

Stille tocht ter herdenking van de misdadige bombardementen van de NAVO op Joegoslavië

Het is steeds duidelijker geworden dat de NAVO het publiek opzettelijk misleid heeft om het bombarderen van Joegoslavië te rechtvaardigen. De bommcampagne op zich was een oorlogsmisdaad. Opzettelijk werd de civiele infrastructuur als doelwit gekozen, terwijl de rapporten over grote militaire successen tegen het Joegoslavisch leger in Kosovo achteraf gewoon leugens bleken te zijn. Na de bombardementen hebben de NAVO-landen hun misdaad nog vergroot door de sancties te handhaven en alle hulp voor de herbouw van civiele installaties te blokkeren. Onder verant-

STOP sancties

•
**Snelle
hulp**
•

Witte rookwolken geven aan dat een olieraffinaderij in de Servische stad Novi Sad is geraakt bij een NAVO-luchtaanval. Op de grond staat een beeld ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het naziregime in de Tweede Wereldoorlog. Foto AF

Georganiseerd door de Joegoslavische Clubs in Nederland, Sara Burgerhardweg 25, 2533 JA Den Haag
Met steun van de Balkan Vredescoalitie

Wij vragen u vriendelijk deze oproep bij zoveel mogelijk mensen bekend te maken

Vrijdag, 24 maart 2000, 12:30 uur
Malieveld, Den Haag

Stille tocht ter herdenking van de misdadige bombardementen van de NAVO op Joegoslavië

Het is steeds duidelijker geworden dat de NAVO het publiek opzettelijk misleid heeft om het bombarderen van Joegoslavië te rechtvaardigen. De bommcampagne op zich was een oorlogsmisdaad. Opzettelijk werd de civiele infrastructuur als doelwit gekozen, terwijl de rapporten over grote militaire successen tegen het Joegoslavisch leger in Kosovo achteraf gewoon leugens bleken te zijn. Na de bombardementen hebben de NAVO-landen hun misdaad nog vergroot door de sancties te handhaven en alle hulp voor de herbouw van civiele installaties te blokkeren. Onder verantwoordelijkheid van Kfor oefent het UÇK terreur uit tegen Serven, Zigeuners, Joden en andere minderheden en ook tegen iedereen die niet gediend is van de praktijken van het UÇK. De bewezen betrokkenheid van het UÇK in deze terreur heeft nog nooit geleid tot één enkele beschuldiging van oorlogsmisdaden.

Genocide

De NAVO-bommen op Joegoslavië hebben veel bedrijven, scholen en andere instellingen verwoest en de landbouw en de energievoorziening ernstig beschadigd. Daardoor zijn massa's Joegoslaven zonder werk gekomen. De miljoenen werklozen en de vluchtelingen uit Kosovo en andere delen van voormalig Joegoslavië moeten leven van ongeveer dertig gulden per maand. Voedsel en andere levensbehoeften zijn schaars en duur geworden. De sterfte onder ouden van dagen en kleine kinderen is al met 80% gestegen als gevolg van gebrek aan medische hulp en medicijnen.

Illegaal & immoreel

De eerste verjaardag van deze illegale en immorele oorlog is een goed moment om de onmiddellijke opheffing van de sancties te eisen en te wijzen op de noodzaak van snelle economische hulp voor de herbouw van heel Joegoslavië.

STOP sancties

•

Snelle hulp

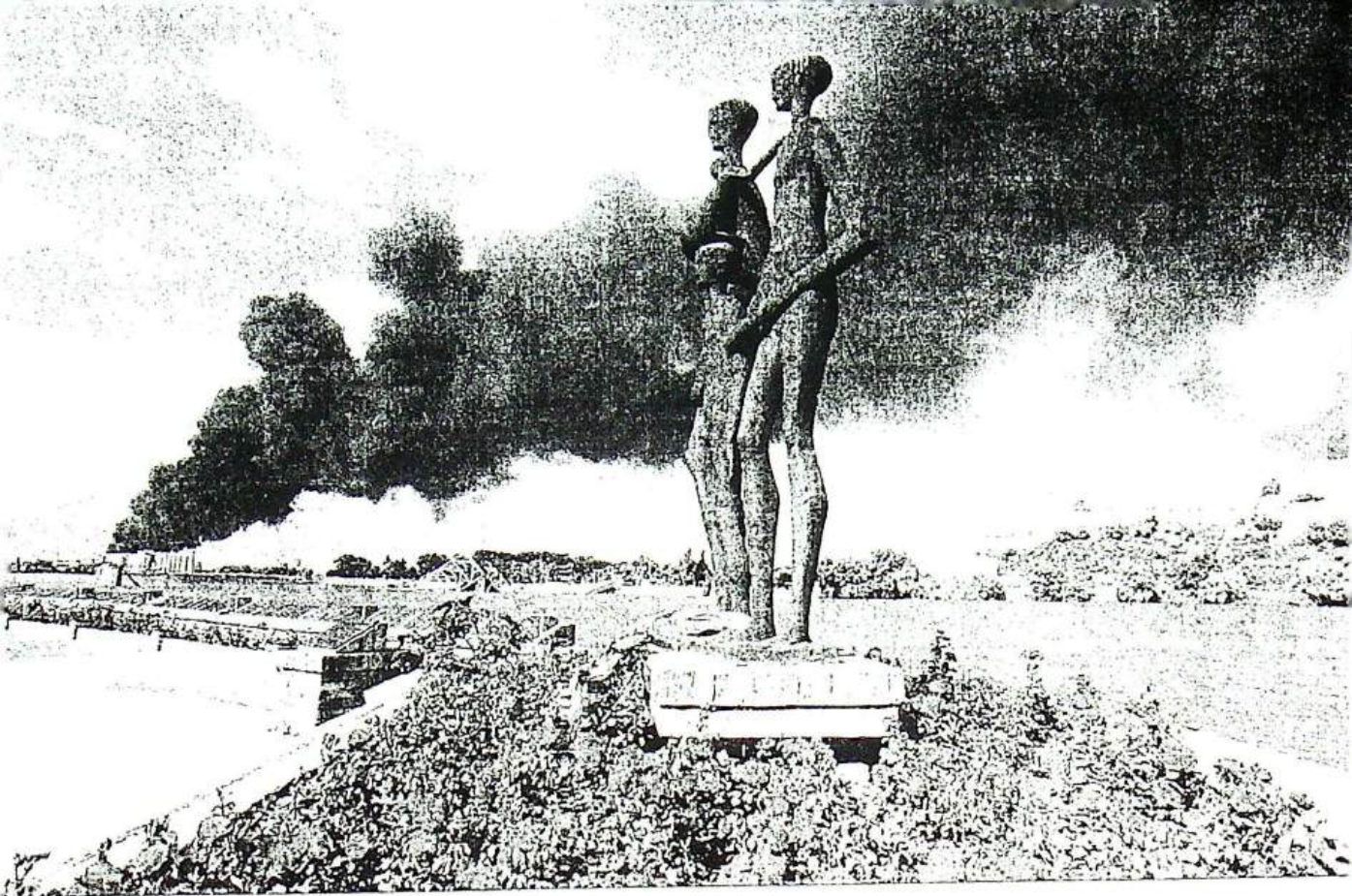
•

Veroordeel de NAVO- misdaden

De stille tocht voert van het Malieveld langs de ambassades van de Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk, Duitsland en het Ministerie van Buitenlandse zaken, waar petitie's zullen worden aangeboden, en via het Vredespaleis weer terug naar het Malieveld.

Georganiseerd door de Joegoslavische Clubs in Nederland, Sara Burgerhardweg 25, 2533 JA Den Haag
Met steun van de Balkan Vredescoalitie

Wij vragen u vriendelijk deze oproep bij zoveel mogelijk mensen bekend te maken

orte rookwolken geven aan dat een olieraffinaderij in de Servische stad Novi Sad is geraakt bij een NAVO-luchtaanval. Op de voorgrond staat een beeld ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het naziregime in de Tweede Wereldoorlog.

Foto A

1 U.S. and NATO plans to divide Yugoslavia (excerpt)

Ramsey Clark

Yugoslavia had one of the worst experiences in World War II. It's not commonly told. But there was a major killing camp—concentration camp, as we tend to call them—at Jasenovac in the Nazi state of Croatia, according to a very detailed, elaborately researched book called *The Yugoslav Auschwitz*. It's by Vladimir Dedijer, a really interesting man I've had the good fortune to know for many years. He was vice chairman of the Bertrand Russell War Crimes Tribunal and also wrote a major biography of Tito, with some understanding of what was accomplished in the Yugoslav Federation after World War II. His research on the slaughter of the Serbs came out in a new reprint in the United States recently.

It is a document of basic historic importance. Many of the children of those killed, and even some of those interned, are still alive. Without a federation to protect them living with each other, it wouldn't be easy, and everybody knew that.

Don't think that NATO isn't planning the map of Europe every day, knowing exactly what it wants it to look like. Don't think they don't know the composition of the peoples, the physical terrain and the natural resources, the industry and all the rest. They're working on it constantly.

And if you think a country is too small for them to be interested in, you just haven't seen anything. Was Grenada bigger? There's never been a military engagement in history where so many armed troops went so far to attack so few. A people with no defense. The Pentagon inflicted more casualties per capita on the Grenadian population than the United States lost in World War II.

Don't think there's not a purpose to it. Not long after Tito died, as the influence of the Soviet Union declined and its capacity to intervene in anything became negligible—which made the Gulf War possible—the plans to divide Yugoslavia were under way. There can't be any doubt about that. Just look at our legislation, look at what so many people have said in memoirs and other things. The plans were under way.

And there are lots of interests in there. In Slovenia there are over one million Italians. Slovenia and Croatia are the richer parts of the country. We can talk about the success of the federation in terms of the basic quality of life. The people had food, clothing, education, housing, and things like that. In terms of per capita income it was a Third World nation, richer in the north than in the south. Slovenia had about \$9,500 per capita income, Croatia over \$7,000, Serbia \$3,500, Bosnia less than that. Go a bit further south and it's a poor, underdeveloped country.

The purposes of dismantling Yugoslavia have to be understood. Germany obviously had a keen interest. Everybody knew when it was dismantled there would be hell to pay. The United States used ways to direct the violence, and for four or five years now the violence has been directed in the way the United States likes to fight a war—"You and them fight."

This chapter is based on a paper presented to a conference in Prague, Czech Republic, on 13-14 January 1996.

*****

The full text of this chapter is available in the book, *NATO in the Balkans*. Link here for order information. <<http://www.iacenter.org/bosnia/preordnb.htm>>

BACK TO NATO IN THE BALKANS TABLE OF CONTENTS
<<http://www.iacenter.org/bosnia/nbtoc.htm>>

BACK TO BALKANS: NO TO NATO EXPANSION
<<http://www.iacenter.org/bosnia/balkans.htm>>

*International Action Center
39 W. 14th St., #206; New York, N.Y. 10011.*

De NAVO agressie tegen Joegoslavië, VIJF MYTHEN

MYTHE 1: De NAVO moest de Serviërs aanvallen omdat Milosevic weigerde over Kosovo te onderhandelen.

FEITEN: De bommen vallen op alle Joegoslaven. Op Serviërs, Montenegrijnen, Albanen, Hongaren, Zigeuners en andere inwoners van de Joegoslavische Federatie. Er is nooit onderhandeld. De Joegoslavische regering kreeg een ultimatum voorgeschoteld bestaande uit drie punten: 1. Kosovo moest een autonome status krijgen; 2. De NAVO zou 30.000 man aan grondtroepen in Kosovo stationeren om deze autonomie te waarborgen; 3. Een door de NAVO geleid referendum over de afscheiding van Kosovo zou binnen drie jaar worden gehouden. Punt 1 werd door de Joegoslavische regering overgenomen. De punten 2 en 3 verworpen.

MYTHE 2: Joegoslavië is de agressor.

FEITEN: Joegoslavische soldaten, vliegtuigen of schepen hebben geen andere landen aangevallen. Het conflict in Kosovo is in de eerste plaats een interne aangelegenheid. De NAVO heeft de aanval geopend op een grondgebied dat buiten haar mandaat valt. De NAVO is dus de agressor.

MYTHE 3: De NAVO werd op humanitaire gronden tot ingrijpen gedwongen vanwege de etnische zuiveringen.

FEITEN: De VS, Duitsland en andere NAVO-landen hebben sinds 1991 een sleutelrol gespeeld bij het bewapenen van etnisch/nationalistische groeperingen in een federatieve staat waar sinds 1945 alle volkeren in vrede samenleefden. Met name de NAVO stond aan de wieg van etnische zuiveringen in Joegoslavië. Verder hebben de VS met geld en wapens regimes van landen gesteund die etnische zuiveringen toepasten: Turkije, Israël, Indonesië, Guatemala e.a.

MYTHE 4: De NAVO stelt zich ten doel de overwegend Moslim/Albanese bevolking van Kosovo te beschermen.

FEITEN: De agressie keert zich tegen alle Joegoslavische bevolkingsgroepen, inclusief de Kosovaarse Albanen. Kosovo wordt door de bombardementen vergiftigd met verarmd uranium waarvan de gevolgen nog decennia lang

merkbaar zullen zijn. Het werkelijke doel is de Balkan in kleine stukjes te breken. De Balkan is een strategisch belangrijke regio, een kruispunt van West-Europa met het oliearme Midden-Oosten en het oliearme Kaspische bekken. In slechts 5 jaar hebben de Verenigde Staten door middel van de NAVO de militaire overheersing bereikt Kroatië, Bosnië, Macedonië, Hongarije en Albanië. De Joegoslavische federatie is het enige land in de regio dat de NAVO-dominantie tracht te weerstaan en is daardoor een obstakel voor de militair-economische pretenties van de VS en West-Europa in de Balkan, het Midden-Oosten en de oliearme regio rond de Zwarte en de Kaspische zee.

MYTHE 5: De NAVO zal de oorlog stoppen zodra de Joegoslavische regering aangeeft te willen praten.

FEITEN: Al vele malen zijn diplomatieke initiatieven als onvoldoende terzijde geschoven. De NAVO intensificeert de bombardementen ondanks de vrijlating van drie Amerikaanse krijgsgevangenen en een van spionage verdachte Franse persfotograaf. Onderhandelingsvoorstellen van Rusland en Joegoslavië worden van tafel geveegd. Onderhandelingen mogen niet slagen. Nu, morgen en overmorgen zullen de bombardementen en de voorbereidingen van een grondoorlog tegen Joegoslavië doorgaan tot de vernietiging van het land is bereikt. ■

Uit het "State Department Notebook 1998 over Joegoslavië

(CIA) Servië en Montenegro

Inleiding

Actuele onderwerpen: Servië en Montenegro hebben verklaard dat zij een gezamenlijke onafhankelijke staat vormen, maar deze staat is formeel niet door de VS erkend. Volgens het standpunt van de VS is de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië opgeheven en geen van de huidige republieken wordt gezien als een voortzetting ervan.

Racak, opmaat tot de NAVO-oorlog, waarheid en manipulatie

Op 15 januari van dit jaar wordt de wereld opgeschrikt door de massamoord op 45 Albanese Kosovaren in het plaatsje Racak, een gehucht ongeveer 35 kilometer ten zuidwesten van Pristina. Het misdrijf zou zijn gepleegd tijdens een actie van een Joegoslavische politie-eenheid tegen een groep UCK-militairen die zich in Racak hadden verschanst. Het hoofd van de VN-waarnemingscommissie in Kosovo, de Amerikaan William Walker, beschuldigt kort na de ontdekking van het bloedbad zonder onderzoek meteen de Servische autoriteiten van deze gruwelijke daad. Berichtgeving in kranten als LE FIGARO, LE MONDE en THE GUARDIAN, wijzen echter in de richting van een in scène gezet spektakel met als doel een motief te creëren voor militair ingrijpen tegen Joegoslavië. Het is zelfs zeer aannemelijk dat Walker, het UCK en het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken bij deze onfrisse manipulatie betrokken zijn.

Dat een aantal gezaghebbende media zeer kritisch zijn, is niet zo verwonderlijk. In Roemenië bleek in 1989 een massagraf van Securitate-slachtoffers bij een ziekenhuis in Timisoara geënceneerd te zijn: lijken uit het mortuarium waren neergelegd om de pers te beïnvloeden. Later verklaarde een medewerker van het ziekenhuis dat de lijken zelfs verminkt waren voor zij werden vertoond. De gruwelijke beelden hadden hun propagandistische werking echter niet gemist. Zoals toen in Roemenië is ook in de recente geschiedenis van de Balkanoorlog getracht moordpartijen met meer of minder succes ten onrechte aan de "tegenpartij" (in dit geval de Serviërs) toe te schrijven. Hierbij kan worden gedacht aan twee terroristische aanslagen in Sarajevo en natuurlijk aan het drama in Srebrenica. Al deze voorvallen en zeker de kwestie Srebrenica verdwenen uiteindelijk in de doofpot. Een onderzoek van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie naar het Nederlandse aandeel in de gebeurtenissen rond Srebrenica is naar wij weten nog steeds niet officieel gepubliceerd. Waakzaamheid t.a.v. voorgeschotelde 'massagraven' is daarom geboden.

Een journalist van het Franse dagblad LE FIGARO, Renaud Girard, filmde de actie van de Joegoslavische politie in Racak, evenals een

team van ASSOCIATED PRESS. A.P. was door de Joegoslavische autoriteiten uitgenodigd bij de actie in Racak op 15 januari tegen het UCK aanwezig te zijn en te filmen. De actie was gericht tegen een van kidnapping en moord beschuldigde groep Albanese separatisten. Uit de filmbeelden blijkt niets van een executie zoals door W. Walker aangegeven. Te zien is een door burgers verlaten dorp, waar de Joegoslavische politie slag levert met een UCK militie. Niets wijst op een massa-executie die tijdens deze actie volgens Walker moet zijn uitgevoerd.

De ontdekking van de lijken vindt plaats op 16 januari, een dag na de gevechten. Op dat moment is het dorp weer onder controle van het UCK, dat de aanwezige pers meteen naar de plek des onheils leidt.

LE MONDE: een reeks vragen zonder antwoorden

LE MONDE zet op 21 januari enige kanttekeningen bij het drama:

- Hoe is het mogelijk dat de Joegoslavische autoriteiten deze misdaad konden begaan terwijl zij constant onder UCK vuur lagen?
- Waarom is de slachting niet door de na de gevechten naar het dorp teruggekeerde bewoners ontdekt?
- Waarom is geen van de slachtoffers door de dorpelingen herkend?
- Waarom zijn in de omgeving van de executieplaats bijna geen patroonhulzen gevonden?

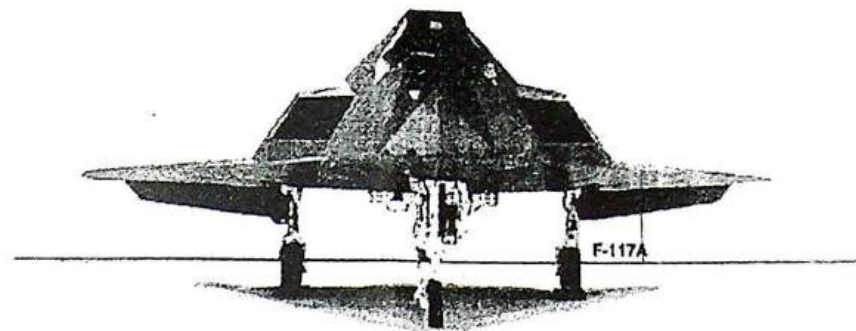
Veelzeggend is de vraag die LE MONDE aan de kanttekeningen verbindt: zijn de lichamen misschien daar neergelegd om de publieke opinie te beïnvloeden?

THE GUARDIAN: de lichamen van de slachtoffers waren verplaatst

De Britse krant THE GUARDIAN bericht over de bevinding van VN-waarnemers dat sommige lichamen van de slachtoffers "waren verslept" en over verbazing bij deze waarnemers dat bij de executieplaats geen patroonhulzen zijn gevonden. De waarnemers, zo schrijft THE GUARDIAN, hebben 15 van de in Racak gedode lichamen onderzocht en ge-

SORRY

we didn't know it was invisible

GREETINGS FROM SERBIA

"Sorry, we wisten niet dat het onzichtbaar was". De Stealth, op een Ansichtkaart uit Servië.

constateerd dat een aantal daarvan zijn verplaatst. "Wij weten niet wie hen heeft verplaatst en waarom dat is gebeurd", verklaarde een van de waarnemers. Een Britse deelnemer aan de waarnemingscommissie, Neal Strechan, vertelde dat hij officieel was uitgenodigd naar Racak te komen, waarmee hij aangaf dat de Joegoslavische autoriteiten niet hadden geprobeerd de waarnemers buiten te sluiten, zoals gesuggereerd was.

Merkwaardig is het optreden van het hoofd van de VN waarnemingscommissie, William Walker. Het Joegoslavische onderzoeksteam o.l.v. Danica Marinkovic, onderzoeksrechter bij het Gerechtshof van Pristina en de openbare aanklager Ismet Sufto kan op 15 januari haar werk niet beginnen doordat terroristen het team onder vuur nemen. De volgende dag wordt het team wederom tegengehouden, maar nu door de VN-commissie die weigert politiebeveiliging toe te laten. Pas op 18 januari kan het onderzoeksteam Racak bezoeken en bewijsmateriaal verzamelen. In samenwerking met forensische specialisten uit Finland en pathologen uit Wit-Rusland wordt begonnen met de identificatie van de slachtoffers en het vaststellen van de doodsoorzaak. Uiteindelijk wordt vastgesteld dat er geen sporen van executie aanwezig zijn. Het onderzoek is constant door de VN-commissie geobserveerd en vastgelegd op videotape.

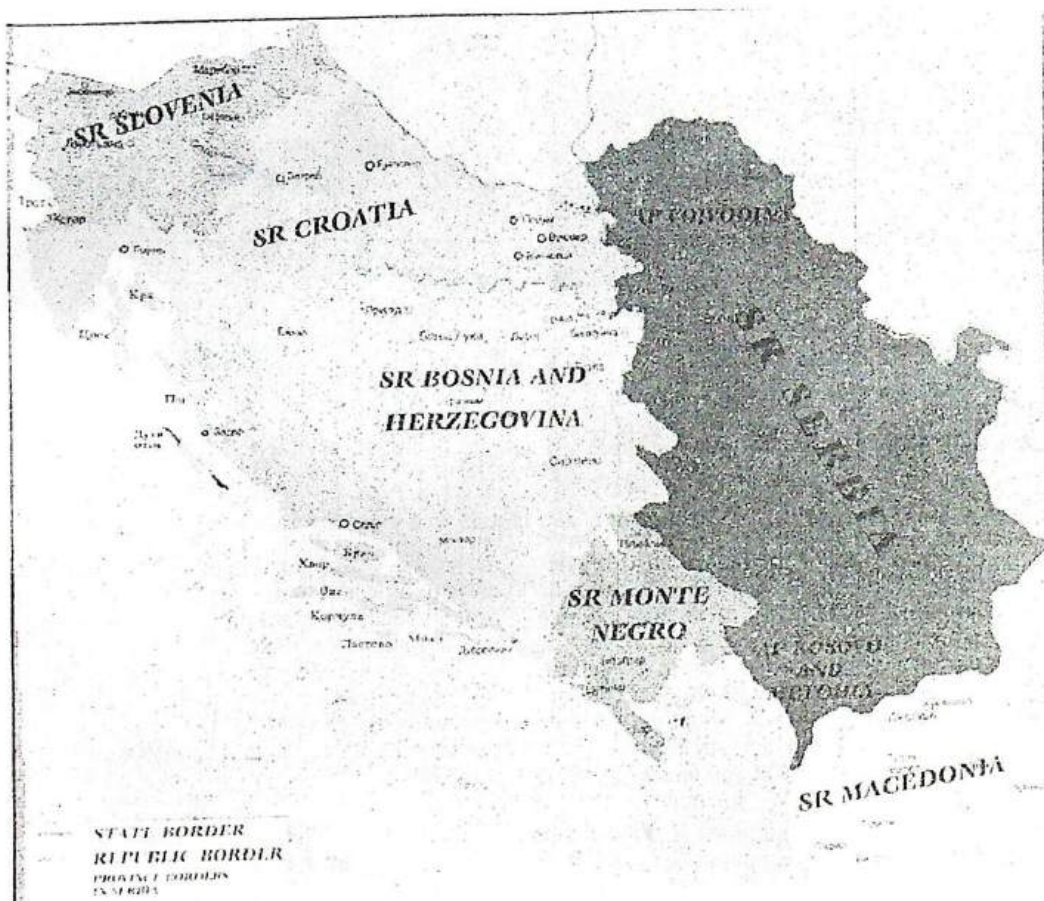
Intussen beschuldigt Walker de Joegoslavische autoriteiten herhaaldelijk van "de

moord op 45 burgers" in RACAK. Het voortdurend hinderen van het onderzoek en zijn provocerende en niet op enig onderzoek gebaseerde uitspraken, leiden tot de verklaring van de Joegoslavische federale regering dat Walker niet langer welkom is en dat hij binnen 48 uur het land dient te verlaten. Op 21 januari wordt deze beslissing onder grote internationale druk opgeschort.

THE NEW YORK TIMES: wisten de Amerikanen het al?

De NEW YORK TIMES tenslotte schrijft op 19 januari dat de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken, Madeleine Albright, op 14 januari, één dag voor de ontdekking van het bloedbad in Racak tijdens een besloten vergadering verklaarde dat "de regering zal worden geconfronteerd met een kritiek moment wat betreft Kosovo". Alsof zij voorvoelde dat een beslissende ontdekking op til was. Tijdens het gesprek complimenteerde Albright het hoofd van de VN-waarnemingscommissie, William Walker, meerdere malen. Volgens haar kon Washington kiezen uit drie opties: opgeven, doorgaan met zich "in de modder te wentelen" of over te gaan tot "beslissende actie". Zelf, zo vertelde zij haar collega's, gaf de voorkeur aan "strong pressure". Al de volgende dag, bij de ontdekking van het bloedbad in Racak, zou duidelijk worden welk "kritiek moment" Albright bedoelde. ■

Amerikaans-Duitse samenwerking: "ROOTS"

De Duitse parlementariër Jürgen Reents van de PDS kreeg via een lid van de "Ordensleute für den Frieden" een interessante verklaring toegespeeld van een hoge Duitse regerings-ambtenaar die anoniem wenst te blijven. De ambtenaar zegt uit gewetensnood te handelen. De informatie is interessant en indien zij correct is stelt zij het NAVO optreden tegen de FR Joegoslavië in een gruwzaam licht. Zo stelt de informant bijvoorbeeld dat de Duitse regering ondanks hun veelvuldige verwijzingen naar etnische zuiveringen door de Joegoslavische autoriteiten, weet dat voor deze zuiveringen geen enkel bewijs is en dat de vluchtelingenstroom voor het grootste deel is te wijten aan de bombardementen en aan een angstpsychose, gevoed door radiozenders van de NAVO, van het UCK en door diverse Albanese zendpiraten.

Roots

In dit artikel willen wij echter ingaan op een ander deel van deze verklaring en wel op een samenwerkingsverband van de Amerikaanse en de Duitse Geheime Diensten. Omdat de verklaring anoniem is moeten wij enig voorbehoud maken, al was het alleen maar om niet het voorbeeld van de NAVO-propagandamachine na te volgen die, zoals bekend, geruchten de wereld instuurt die op zijn minst op gespannen voet staan met de waarheid. De informatie maakt gewag van een strategie die erop is gericht de huidige FR Joegoslavië uit de Balkan weg te vagen en zo de laatste weerstand tegen de politiek-economische invloed van het Westen in zuidoost Europa te vernietigen. Deze strategie komt overeen met de politiek-militaire ontwikkelingen zoals die de laatste weken zijn

waar te nemen en is ingegeven door de angst die de VS en Duitsland hebben voor een mogelijk opgaan van Joegoslavië in een federatie met Rusland en Wit-Rusland, als Jeltsin zal worden vervangen door een communistische of nationalistische leider. In het kort beoogt 'Roots' (wortels) het doorkappen van de levensaders van Joegoslavië, simpelweg door de afscheiding van Kosovo, Montenegro en de Vojvodina, zodat Servië overblijft als een machteloos doodbloedende romp zonder grondstoffen, zeehavens en voedselvoorziening.

Kosovo

Kosovo is van belang omdat daar grondstoffen voor de Joegoslavische industrie worden gevonden, zoals ijzererts en chromium, zink en cadmium. Al zou Kosovo 'slechts' autonoom worden, dan al zou het, door de supervisie die de NAVO verlangt, een klein kunstje zijn de grondstoffentoevoer naar Servië aan zeer strenge bepalingen te onderwerpen of domweg af te snijden. Een andere optie is een 'zelfstandig' Kosovo, maar de laatste tijd is in de media steeds vaker van een Kosovo onder Albanese protectoraat of zelfs over de 'Groot Albanese Gedachte' te horen. Voor dit laatste zet het UCK zich in. Het moet voor 'het armste land van Europa' (Albanië) een geruststellende gedachte zijn binnenkort wellicht over de rijke grondstoffen van Kosovo te kunnen beschikken. Dat de Verenigde Staten met een zelfstandig Kosovo of zelfs met een Groot Albanië rekening houden is niet denkbeeldig. In ieder geval zal de VS i.s.m. Duitsland deze ontwikkelingen willen sturen. Zo is het een feit dat een Texaanse ondernemer een contract heeft verworven van vijf jaar voor de bouw van een NAVO basis in Albanië.

Montenegro

Montenegro is cruciaal omdat in deze deelstaat de zeehavens Kotor en Bar liggen. Vooral Bar is van wezenlijk belang voor de olieoverslag. Het is bekend dat een deel van de NAVO-lidstaten de olietoevoer naar

Joegoslavië wil blokkeren. Het is ook bekend dat de NAVO 'een Servische staatsgreep' in Montenegro vreest. De bombardementen op het 'pro-westerse' Montenegro spreken voor zich.

Vojvodina

De Vojvodina tenslotte, is de voedselschuur van Joegoslavië. Het herhaaldelijk bombarderen van de Donau-bruggen hebben deze provincie al letterlijk van de rest van Joegoslavië afgesneden. De Vojvodina wordt bewoont door een grote Hongaarse minderheid. Het is niet denkbeeldig dat de NAVO deze Hongaren zal gebruiken als breekijzer om ook in dit deel van Joegoslavië etnische spanningen aan te wakkeren. Bekend is dat bij de bombardementen op de Vojvodina de steden met een overwegend Hongaarse bevolking worden ontzien. De Vojvodina grenst aan Hongarije, een van de jongste NAVO-landen. Uit Hongaarse regeringskringen is al de eis te horen om de Vojvodina een autonome status te geven.

Practical joke

Is de geplande vernietiging van Joegoslavië een te duistere gedachte, ontsproten aan het brein van een anonieme anti-NAVO propagandist? De huidige realiteit bewijst dat de NAVO uit is op de totale vernietiging van Joegoslavië en zich niets meer aan lijkt te trekken van de publieke opinie of van ontwikkelingen aan het diplomatieke front. Bombardementen op burgerdoelen worden steeds sneller toegegeven en schouderophalend als 'collateral damage' afgedaan. In de nacht van 2 op 3 mei zijn elektriciteitscentrales gebombardeerd, waardoor ondermeer bakkerijen geen brood meer konden produceren en de drinkwatervoorziening (een eerste levensbehoefte) werd afgesneden.

"Ze moeten beseffen dat wij het lichtknopje kunnen bedienen", was het laconieke commentaar van John Shea, de woordvoerder van de NAVO te Brussel, alsof hij een 'practical joke' vertelde. ■

**STRIKE ON
YUGOSLAVIA**

NAVO-aanvallen met verarmd uranium

NAVO-gevechtsvliegtuigen gebruiken op grote schaal raketten en granaten waarvan de punt is vervaardigd van verarmd uranium. Verarmd uranium - in Nederland in het nieuws in verband met de Bijlmerramp - heeft een grote dichtheid (1.7 maal meer dan lood) en is daarom zeer geschikt voor het bestoken van pantservoertuigen en gebouwen. Als het projectiel explodeert komen echter grote hoeveelheden radioactieve deeltjes vrij die bij inademing zeer gevaarlijk zijn voor de gezondheid. De dramatische gevolgen daarvan op de langere termijn zijn te zien in Irak, waar tijdens de Golfoorlog rond de 940.000 van deze radioactieve raketten zijn afgevuurd en waar de regio nu is vervuild met meer dan 300.000 kilo radio-actief afval.

Golfoorlogsyndroom

Vergruisd en verbrand verarmd uranium is daar de oorzaak van een groeiend aantal miskramen, misvormde baby's, kinderleukemie en andere vormen van kanker. Het meest komen deze gevallen voor in Zuid-Irak, rond de havenstad Basra, waar de meeste radio-actieve granaten zijn ingezet. Ook Amerikaanse en Engelse veteranen van de Golfoorlog, bijna 100.000 mensen, lijden aan de gevolgen van het gebruik van deze wapens. Meer en meer verschijnen berichten in de pers over moeilijk te definiëren chronische ziekten bij de veteranen en lichamelijke afwijkingen (mogelijk erfelijk) bij hun nakomelingen. De ziekteverschijnselen zijn door de medische wetenschap samengevat onder de noemer van 'Golfoorlogsyndroom'. Deze berichten tonen een opvallende gelijkenis met de klachten na de Bijlmerramp.

Regeringen en legerstaven van zowel de VS als het Verenigd Koninkrijk ontkennen ieder verband tussen de ziekteverschijnselen en verarmd uranium en laten zo hun eigen soldaten aan hun lot over. Zeer waarschijnlijk zijn zij beducht voor schadeclaims, voor het moreel van toekomstig in te zetten grondtroepen en natuurlijk voor de internationale publieke opinie.

Oorlogsmisdaad

John Catalinoto, woordvoerder van het 'Depleted Uranium Education Project' van het International Action Center in de Verenigde Staten, verklaarde onlangs dat het gebruik van deze wapens "een nieuwe dimensie toevoegt aan de misdaad die de NAVO begaat tegen het Joegoslavische volk, inclusief dat van Kosovo" (.....) Verarmd uranium wordt in legeringen gebruikt in granaten om ze beter in het doel te laten binnendringen. Als de granaat het doel treft verbrandt hij en komt uraniumoxyde vrij. Het giftige en radioactieve uranium is uiterst gevaarlijk bij inademing". Het gebruik van deze granaten in Joegoslavië, overigens ook al in 1995 tegen Servische woongebieden in Bosnië, zal grote delen van het land veranderen in een nucleaire woestijn. Op deze wijze zal het Joegoslavische volk, waarvan de NAVO-propaganda ons wil doen geloven dat de oorlogshandelingen juist ter hunner bescherming worden uitgevoerd, het slachtoffer zijn van een nucleaire ramp met desastreuze nawerkingen op zeer lange termijn. Gezien de kennis die nu, zeker na de Golfoorlog, over deze wapens bestaat, een oorlogsmisdaad van de eerste orde.

De vraag dringt zich op waarom de Nederlandse parlementariërs geen kamervragen hierover stellen. Weken lang is een groot gedeelte van het Nederlandse volk in de ban geweest van het Nederlandse volk in de ban geweest van mogelijk verarmd uranium dat na de vliegtuigramp in de Bijlmer zou zijn zockgeraakt. Waar blijven onze Nederlandse 'milieupartijen' nu de NAVO Europa aantoonbaar opzadelt met een nucleaire catastrofe waarvan de gevolgen met zekerheid nog tientallen jaren mens en milieu zullen aantasten? Onze volksvertegenwoordigers dienen deze milieumisdaad in zuidoost Europa op zijn minst in een kamerdebat aan de orde te stellen. ■

Debat Kosovo moet gaan over politieke doelen

Eric Povel

Rob de Wijk grijpt in zijn stuk 'Kosovo-evaluatie' (Opiniepagina, 8 mei) het komend debat in de Tweede Kamer over de Kosovo-evaluatie van het kabinet aan om theoretisch te ventileren die hij ook in zijn onlangs verschenen boek 'Pyrrus in Kosovo' heeft gepubliceerd.

Ten eerste stelt hij dat de kernvraag zou moeten gaan over het vraagstuk soevereiniteit versus humaniteit. Dit is inderdaad een zeer belangrijk vraagstuk, dat vooral door de Kosovo-crisis hoog op de internationale politieke agenda is komen te staan en waarover het kabinet momenteel een aparte notitie voorbereidt. Het lijkt het mij echter logisch dat een parlementair debat over de Kosovo-evaluatie zich primair richt op de vraag of de gestelde doelen zijn bereikt, op de manier waarop de operatie is uitgevoerd, en op mogelijke lessen (onder meer over de kwestie soevereiniteit versus humaniteit) die kunnen worden getrokken.

Pure militaire efficiëntie stond niet op de agenda

De Wijk nogmaals duidelijker dat hij de hele Kosovo-operatie vooral vanuit militair-strategisch oogpunt bekijkt en niet het uiteindelijke politieke resultaat de maatstaf laat zijn. Dat sommigen De Wijk politieke naïviteit verwijten is dan ook niet verwonderlijk. Anet Bleich (*de Volkskrant*, 24 maart) verklaarde De Wijk's kritiek op Allied Force uit het feit dat „de NAVO de strijd niet overreken-komstig het Groot Strategisch Handboek heeft gevoerd. En wat dan nog? „vraag zij zich terecht af. Het feit dat De Wijk Operatie Allied Force „vees och vis“ noemt, is volgens Bleich „haast een vorm van stilkracht“.

De Wijk's pleidooi voor het *lead-nation*-concept is vanuit militair oogpunt begrijpelijk, maar is „politiek onhaalbaar, principeel ongewoont en ondermijnd voor de NAVO“, zoals Pieter Feith, Director 'Chris Management' bij de NAVO, eind maart tijdens de China-gendaal-conferentie 'Pyrrus in Kosovo?' zei: De Wijk heeft geen oog voor de politieke noodzaak om bij dit soort vredes(afdwingend) operaties een zo breed mogelijk politiek draagvlak te hebben. Met name het signaal van eensegzindheid en vastberadenheid dat tijdens de 'Top van Washington' (24-25 April 1999) door alle aanwezige NAVO- en Partnerlanden werd afgegeven, bracht Jeltsin er toe Clinton tijdens de top te belten en te zeggen: *'Let's talk'*.

Een ander probleem met De Wijk's pleidooi voor één leidend land is dat bij de uitvoering van vredesafdwingende operaties de NAVO bepaalde zelfopgelegde regels en beperkingen in acht moet nemen. Als één land het voor het zeggen heeft, kan het voor methodes kiezen die onacceptabel voor anderen zijn. Pure militaire efficiëntie stond niet op de agenda; het zou tot politieke rebelliën hebben geleid. Er was uiteindelijk geen andere keuze: of het Westen zou lijden samen toelijken, of het Westen zou alleen via de brede coalitie van NAVO- (en Partner-) landen en

nuttelend met inachtneming van de politieke randvoorwaarden zoals in NAVO-kader geformuleerd, ingrijpen in Kosovo.

Zijn opmerking dat de Kosovo-oorlog de „ontwikkeling van een pan-Europees veiligheidsstelsel een flinke knauw heeft gegeven“, is op z'n minst wel erg eenzijdig. Met geen woord rept hij over de verantwoordelijkheid die Rusland en China hebben als permanent lid van de VN-Veiligheidsraad en over het feit dat beide landen eerdere VN-resoluties hebben ondersteund die het beleid van Milosevic in Kosovo sterk bekritiseerden en hem oprtopen de onderdrukking van en de militaire operaties tegen de Albanese Kosovaren te stoppen. Als de NAVO-landen in dit crisisgeval het belang van „de stabiliteit van de statengemeenschap“ zwaarder hadden laten wegen dan „de bevordering van de mensenrechten“, dan had „de ontwikkeling van het pan-Europees veiligheidsstelsel“ (wat dat ook moge zijn) misschien geen knauw gekregen. Maar wat zou dit betekend hebben voor de veiligheid van de Kosovaren die op dat moment bij duizenden op de vlucht waren, wat zou dit hebben betekend voor de stabiliteit voor de ommringende landen (Macedonië, Albanië, Bosnië, Italië, Griekenland, en dus ook Turkije) en voor de verdere regio, wat zou dit hebben betekend voor de geloofwaardigheid van het vvs-systeem, voor de groeiende Europese rol in buitenlandse en defensie-zaken, wat zou dit hebben betekend voor de NAVO, kortom wat zou dit alles hebben betekend voor stabiliteit en veiligheid in Europa? Daar zwijgt De Wijk over.

De eerste 'vergaarde' van Allied Force heeft veel kritische beschouwingen en 'revisionistische' commentaren opgeleverd. Veel van de kritiek is terecht en de lessen moeten worden geleerd. Maar de *Wall Street Journal* (21 maart) bijvoorbeeld ziet weinig reden haar oorspronkelijke pleidooi voor ingrijpen te herzien en heeft het beleidsdilemma goed verwoord: „Zeer belangrijk is dat er geen Kosovoarse tegenhanger is van de slachtpartij in Srebrenica (...) Zij die zeuren dat de bombardementen van de NAVO de aanzet hebben gegeven tot de Servische uitdrijving van de Albanese Kosovaren, schijnen te denken dat alles klets in Kosovo zou zijn geweest als de NAVO het gebied niet rust gelaten had. Maar de NAVO-regeringen hadden geen reden dit soort illusies te koesteren. Ze moesten handelen gezien de ongoeroehelende ervaring uit het verleden, die duidelijk maakte dat militaire actie de meest waarschijnlijke manier was om Kosovo niet aan hetzelfde lot ten prooi te laten vallen dat Bosnië-Herzegovina eerder trof“.

Dat was de uiteindelijke keuze waar de beleidsmakers voor stonden. Net zoals het besluit om in te grijpen een keuze was, zo zou de keuze voor noninterventie dat ook zijn geweest, met alle gevolgen vanden. Hoe onvolmaakt en vooral onorthodox de Operatie Allied Force ook mag zijn uitgevoerd, men heeft – alles afwegende – een keuze gemaakt waarbij de politieke doelstellingen van Allied Force zijn gehaald. Serviers eruit, NAVO erin, Kosovaren weer thuis, en een lange-termijn-engagement van de internationale gemeenschap dat tenminste een begin van een perspectief biedt op een definitieve oplossing van de problemen in de regio. Dat zou het antwoord op de kernvraag van de Kosovo-evaluatie moeten zijn.

Eric Povel is werkzaam bij de NAVO te Brussel.

Bloedbad van Racak: geen massa-executie

Parool

(Van onze redactie buitenland) AMSTERDAM - Volgens de *Berliner Zeitung* is het 'bloedbad van Racak' in januari vorig jaar, dat één van de katalysatoren was voor het uiteindelijke ingrijpen van de NAVO in Kosovo, geen Servische executie van Albanese burgers geweest. De krant heeft de hand weten te leggen op het tot dusverre geheim gehouden autopsierapport, dat destijds door Finse lijkschouwers werd opgesteld.

De Nederlandse patholoog-anatoom M. Voortman, die het Finse rapport heeft bestudeerd, zei vanmorgen in het VPRO-radioprogramma *Argos*, dat de in het Westen geldende lezing van een massa-executie niet klopt. "Integendeel, de slachtoffers zijn in bijna alle gevallen niet vanuit de onmiddellijke omgeving neergeschoten." De bevinding strookt met de Servische lezing, dat de doden van Racak leden van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK waren, die in 'reguliere vuurgevechten' waren gedood. Destijds meldde de leider van de missie van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) in Kosovo, de Amerikaan William Walker, dat Servische politietroepen en eenheden van het Joegoslavische leger onder de dorpsbewoners een bloedbad hadden aangericht. Walker kwam tot die conclusie op aantijgingen van leden van het UÇK.

De regering in Belgrado wees de beschuldigingen onmiddellijk van de hand. Volgens haar waren de 45 doden leden van het UÇK, die de dag tevoren in de heuvels rond het dorp waren gesneveld. De lijken zouden vervolgens door het UÇK naar het dorp zijn verslept, in een greppel zijn bijeengelegd en de volgende dag aan de OVSE-waarnemers zijn gepresenteerd als burgerslachtoffers van een Servische massa-executie.

'Slachtoffers Racak niet geëxecuteerd'

BERLIJN - De doden die in januari 1999 werden aangetroffen in het Kosovaarse plaatsje Racak, en een belangrijke aanleiding voor de NAVO waren om in actie te komen tegen Joegoslavië, zijn niet van dichtbij neergeschoten. Dat hebben de VPRO en het Duitse dagblad *Berliner Zeitung* in een gezamenlijk onderzoek geconcludeerd. Ze zouden kopieën in handen hebben gekregen van het autopsierapport dat destijds door onafhankelijke Finse lijkschouwers is gemaakt. Het rapport is nog altijd geheim. De Amerikaanse president Clinton sprak destijds verontwaardigd van „onschuldige mannen, vrouwen en kinderen“ die gedwongen werden in de modder te knielen om vervolgens neergemaaid te worden. Een Nederlandse patholoog-anatoom heeft bevestigd dat „de slachtoffers in bijna alle gevallen niet vanuit de onmiddellijke omgeving zijn neergeschoten.“ Ze zijn volgens hem op zeer uiteenlopende plaatsen door kogels getroffen. *TROUW*

briek Lifam in Nova Pazova 24 uur per dag maquettes gemaakt die naar de basis werden gebracht en daar rondgedragen. In de maquettes werd een gastank gemonteerd, zodat de constructie bij een treffer met veel geweld uit elkaar zou klappen. De Navo-piloten moesten dan denken dat ze een echte jager hadden geraakt. De nepliegtuigen werden gebouwd door de werknemers van de bedrijven, niet door militair personeel. Meer dan twintig maquettes zouden op Batajnica zijn gebombardeerd. MEER NIEUWS OP PAGINA 8

zwaarst gebombardeerde militaire doel in de Kosovo-oorlog. Drie maanden lang was de basis iedere dag en vaak twee keer per dag doelwit. Een onbekend aantal Mig-29's is getroffen bij de zes vliegtuigbunkers ten noorden van de basis, maar de zes jagers in de fabriekshallen en vier die gecamoufleerd waren opgesteld in een nabij bos zouden tijdens de oorlog niet zijn geraakt. In plaats daarvan trof de Navo vooral nepliegtuigen. Volgens inwoners werden in de meubelfabriek Vojvodina en de liftenfabriek

willen blijven wijzen de plaatsen aan waar de Joegoslavische luchtmacht straaljagers verborgen hield. Tractoren waarmee de vliegtuigen worden verplaatst en andere mobiele uitrusting werden ook alvast op een bedrijven-terrein ondergebracht. Van het terrein loopt een weg rechtstreeks naar de militaire basis. „Om ontdekking te voorkomen werden de vliegtuigen iedere nacht verplaatst, vaak net voor zonsopgang“, zegt een van de inwoners. Het vliegveld Batajnica, een van de grootste van Servië, was het

een jaar geleden, was het militaire vliegveld volgens omwonenden geheel ontruimd. Zes moderne Mig-29 jagers van Russische makelij stonden veilig geparkeerd in en bij een meubelfabriek, een zoutfabriek, een fabriek van gasinstallaties en een liftenfabriek. De openbare weg van Nova Pazova naar het enkele kilometers verderop liggende dorp Vojka, kaarsrecht en met een nieuw wegdek, werd gebruikt als start- en landingsbaan. In Vojka stonden de helikopters van de basis. Twee inwoners die anoniem

Navo trof veel nepdoelen

Joegoslavië bracht materieel in veiligheid onmiddellijk na fiasco 'Rambouillet'

door Abe de Vries NOVA PAZOVA - De Servische luchtmachtbasis Batajnica bij Belgrado is meteen na het mislukken van de besprekingen in Rambouillet over de crisis rond Kosovo begonnen met de voorbereidingen op luchtbombardementen door de Navo. Tankwagens en later ook vliegtuigen werden vanaf eind februari vorig jaar verborgen in enkele bedrijfspanden in het stadje Nova Pazova naast de vliegbasis. Op de tweede dag van de bombardementen, vandaag precies

“NAVO miste meeste militaire doelen Kosovo”

De vliegtuigen van de NAVO hebben in Kosovo maar een fractie van de Servische militaire doelen geraakt die hoge NAVO-functie-narissen noemden na de oorlog in Kosovo.

Dat schrijft het Amerikaanse tijdschrift *Newsweek*. Volgens een rapport van het Amerikaanse leger heeft de NAVO-luchtvloot slechts 14 tanks, 18 pantservoertuigen en 20 stuks artillerie met zekerheid vernietigd, aldus het blad. Na de NAVO-bombardementen sprak de chef-staf van het Amerikaanse leger van 120 tanks, 220 pantservoertuigen en 450 stuks artillerie die waren vernietigd. Het rapport, dat volgens *Newsweek* in de doofpot werd gestopt, is vorig jaar opgesteld door deskundigen van de Amerikaanse luchtmacht en de NAVO-gezant in Kosovo (AFP)

VS beamen slecht resultaat Kosovo

ANP, AFP WASHINGTON Het Amerikaanse ministerie van Defensie heeft dinsdag toegegeven dat het aantal geraakte doelen tijdens de Kosovo-oorlog minder is dan de NAVO altijd heeft beweerd. Daarmee bevestigt het ministerie een artikel uit het tijdschrift *Newsweek*, dat melding maakt van een ongepubliceerd rapport

waarin de slechte resultaten worden beschreven. Terwijl de NAVO beweerde 398 artilleriestukken te hebben vernietigd, kon dit volgens het rapport slechts in acht gevallen worden aangetoond. Het aantal geraakte pantservoertuigen was zes keer zo laag als was bekendgemaakt. Volgens de Amerikaanse luchtmacht kloppen de cijfers, maar beschrijven zij slechts doelen die 'met zekerheid' zijn geraakt.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zondag 20 februari 2000 22:29
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: CIA responsible for attempts to destabilize Yugoslavia (<http://www.serbia-info.com/news>)

www.serbia-info.com/news

[<http://www.serbia-info.com/news/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/index.html)

[CIVIL ISSUES <http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html)

[MILITARY <http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/military/index.html)

[KOSOVO AND METOHIA <http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html)

[ECONOMY <http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html)

[CULTURE AND RELIGION <http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html)

[SPORT <http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif)

Print this page! [<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/19/17349.html>](http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/19/17349.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif) [<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

[<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/header.gif)

[<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

International Action Center: CIA responsible for attempts to destabilize Yugoslavia

February 19, 2000

Proven criminal history [<http://www.serbia-info.com/g3/images/ciaseal1.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/images/ciaseal1.gif)
Proven criminal history

New York, February 19th - The International Action Center, a leading US anti-war movement led by Ramsey Clark, famous champion of justice, has condemned attempts to destabilize Yugoslavia, saying that the Central Intelligence Agency (CIA) and the Pentagon are behind them and that they have an already proven criminal history in the policy to interfere into interior matters of other countries.

In its latest statement, the New York-based Center condemned in the strongest terms possible the recent assassination of Yugoslav Defence Minister Pavle Bulatovic, saying that it was no coincidence that the murder had coincided with the latest wave of violence against Kosovo-Metohija Serbs.

The Center asked whether CIA is responsible for this killing of a high Yugoslav official, and than answered with a series of accusations against this intelligence agency, adding that murders were the CIA's instrument of war and policy.

The Center said that there were well-grounded doubts that the CIA was also behind the latest campaign to destabilize Yugoslavia, and that the American intelligence agency is both the creator and the executor of the "execution action".

was underlined in the statement that Bulatovic had also been a key official of Montenegro's Socialist People's Party (SNP) that wanted Montenegro to remain within Yugoslavia.

The Center accused the United States and NATO of encouraging separatist forces in Yugoslavia, the way they had done in Slovenia, Croatia and Bosnia-Herzegovina and the way they were now doing in the Yugoslav republic of Serbia's southern province. The Pentagon has gone as far as to warn the Yugoslav government not to interfere in Montenegro's affairs, the Center said stressing that Montenegro was a part of Yugoslavia.

<<http://www.serbia-info.com/g3/images/rezidencija2m.jpg>>

**Attack on President Milosevic's residence
-reach of the Geneva convention**

The Center also pointed to the aggressive move by the United States and NATO that had also targeted Yugoslav President Slobodan Milosevic's residence during the alliance's 11-week bombing campaign last spring.

This was the grossest violation of the Geneva Conventions banning political assassinations, which the United States evidently does not hesitate to resort to, the Center said. In order to create its false alibi for the bombing of Yugoslavia, CIA eagerly assisted the so-called KLA, which it supports, in killing dozens of Kosmet Albanians, Serbs, Romanies and others, which were against the separation of Kosmet from Yugoslavia, it was said in the statement.

Offering evidence of the CIA's criminal record, the Center listed numerous murders and events that had been orchestrated by the US intelligence agency worldwide. CIA was involved in numerous tragic events, like the killing of President Congo Patris Lumumba in 1961 and numerous attempts to assassinate the Cuban President Fidel Castro, the cleansing operation "Fenix" in Vietnam, murders of thousands Latin-Americans by death-squads organized by CIA. It also stood behind the overthrowing of the pro-socialist government of Salvador Allende in Chile in 1973 with a series of political murders before it.

Collaborating with FBI, the CIA has done the same things in its own country. Covered by a program code-named "COINTELPRO", the members of the "Black panthers" party were assassinated, then the members of the American "Indian movement" and other activists from similar organizations in the 60s and 70s. There is proof indicating that Martin Luther King was a victim of the "COINTELPRO" cleansing headed by the CIA and the FBI.

The Center said that controlled media in the United States had made no mention of the US involvement in a series of murders also in Yugoslavia but had rather tried to present them as squaring of accounts between gangs of criminals claiming even that the Yugoslav circles were involved in them.

<<http://www.serbia-info.com/g3/images/novine001.jpg>>

One-sidedness as in the cold war age

These same media, according to the International Action Center, repeatedly made the false accusations of mass killings, which were allegedly committed by Serb forces in Kosmet. Now that these claims are overturned, the US media, backed by major corporations, still refuse to tell the truth.

They are consistently avoiding making any reports on efforts of the International Action Center, which has, on the initiative of Ramsey Clarck, formed an independent Commission for investigating NATO crimes against Yugoslavia and the people's courts in the large number of countries world-wide.

These media are also censoring other news, like the presidential takeover in Ukraine, staged by the US.

Such closeness of views between Washington and local media has not been witnessed since the climax of the Cold War in the 1950's.

Attempts to destabilize Yugoslavia have coincided also with other US moves in its aggressive expansion in Eastern Europe and states emerging from the former Soviet Union. Various events in the last few weeks are undoubtedly linked, like the blow to the Ukrainian parliament, staged by NATO, the US capturing of the Russian ship in the Gulf and the State Department statement on the backing of anti-government forces in Belarus.

Pentagon has, also, made public the program of "Star Wars", while its planning NATO military maneuvers in Ukraine in July, as well as in Bulgaria and Estonia.

"For decades the Washington war-provokers dream of conquering the Eastern Europe and what was once the USSR. Now it seems that they believe that they could fulfill this dream. In this quest, they must be stopped", it is said in the statement of the International Action Center, calling on all progressive forces in the world to oppose the US imperialism.

<http://www.serbia-info.com/q3/1t.gif>

[[Home <http://www.serbia-info.com/index.html>](http://www.serbia-info.com/index.html) | [Encyclopedia <http://www.serbia-info.com/enc/index.html>](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) | [Facts&Figures <http://www.serbia-info.com/facts/index.html>](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) | [News <http://www.serbia-info.com/news/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/index.html)]
Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu <<mailto:mirs@srbija-info.yu>>

Westen gist naar bedoelingen Belgrado

Belgrado versterkt zijn troepen langs de grens met Kosovo en stookt in Mitrovica. De internationale gemeenschap gist naar de bedoelingen van het Joegoslavische bewind.

Door onze redacteur ²⁰⁰⁰
PETER MICHIELSEN
ROTTERDAM, 22 FEBR. Wat beoogt Slobodan Milošević met zijn troepenopbouw in het zuiden van Servië, langs de grens met Kosovo? Belgrado zelf rechtvaardigt het met „de infiltratie van Albanese terroristen” die, gestoken in zwarte uniformen, vanuit Kosovo zouden binnendringen om in het zuiden van Servië aanslagen te plegen op politiebureaus in en rond de stadjes Kuršumlija en Leskovac. Op 2 februari zouden bij zo'n aanval op een politiekonvooi twee Albanese zijn gedood. De Albanese in het zuiden van Servië klagen van hun kant over een toename van de etnische druk. Albanese zouden uit de regio worden verdreven; vorige week vermoordden gemaskerde mannen een Albanese in

een Zuid-Servisch dorp. Die klachten van de Albanese zijn de achtergrond van een waarschuwing, gisteren, van NAVO-chef George Robertson. De NAVO, zei hij, houdt de troepenopbouw in het zuiden van Servië nauwlettend in de gaten en zal geen nieuw conflict tolereren. „Er is duidelijk sprake van een stijging van de spanning in het zuiden van Servië. Ik waarschuw iedereen die in dat deel van de wereld een confrontatie begint, aan welke kant van de scheidslijn [tussen Servië en Kosovo] dan ook, dat we niet zullen tolereren dat actie wordt ondernomen”, aldus Robertson. Sommigen zien in de troepenversterkingen in het zuiden van Servië een poging van Milošević om (zoals hij al tien jaar doet) met het stoken in verre regio's de aandacht van binnenlandse problemen af te leiden. Anderen zien eerdere verband met plannen die Milošević mogelijk koestert ten aanzien van Kosovo zelf. De afgelopen zeven maanden heeft hij vanuit Belgrado kunnen gadeslaan hoe zwak het internationale optreden in Kosovo is. De opbouw van het civiele bestuur vordert uiterst

traag. De VN-politie komt niet van de grond. Er zijn te weinig mensen en er is te weinig geld, omdat gulle beloften niet worden nagekomen. De vredesmacht KFOR doet vergeefs moeite de etnische spanning te bezweren en wordt door de Albanese nauwelijks nog als bondgenoot en vredesleger maar steeds meer als tegenstander en be-

NIEUWSANALYSE

zettingleger gezien. In de regio heeft de onderdrukking van Albanese door Serviërs plaatsgemaakt voor onderdrukking van Serviërs door Albanese en - last but not least - in het diplomatieke circuit heeft nog niemand gedurfd de vraag op te werpen wat men in de toekomst met Kosovo eigenlijk aan wil. Formeel maakt het nog altijd deel uit van Joegoslavië, maar iedereen weet dat een herstel van het Servische gezag ook op de lange termijn uitgesloten is. Aan de andere kant zijn losmaking van Servië en aansluiting bij Albanië of onafhankelijkheid absoluut taboe - die boodschap krijgen de Koso-

varen van elk ministerieel kopstuk dat in Priština of Tirana langs komt, vorige week nog van de Amerikaanse minister Albright. Kortom, het internationale optreden in Kosovo wordt gekenmerkt door besluiteloosheid, aarzeling en angst voor consequenties. Het is volgens sommigen niet ondenkbaar dat Milošević zijn troepen in het zuiden van Servië versterkt om die internationale zwakte uit te buiten en op een zeker moment een verrassingsaanval op Kosovo te plegen - bijvoorbeeld om het noordelijke deel van Kosovo te bezetten, het deel waar de meeste van de 100.000 in Kosovo achtergebleven Serviërs wonen, de kantons of enclaves die de Kosovo-Serviërs al maanden - vergeefs - voor zichzelf opeisen. Milošević benoemde vorige week de commandant van de in Zuid-Servië gelegerde strijdkrachten tot stafchef van het hele Joegoslavische leger. Dat leger is in de NAVO-lucht oorlog van vorig jaar niet bovenmatig geschaad en sinds die oorlog zijn alle financiële hulpbronnen besteed aan het herstel van de schade: als er in Joegoslavië iets aan wederopbouw wordt ge-

daan, dan toch vooral aan die van de strijdkrachten. Zeventig procent van de federale Joegoslavische begroting wordt uitgegeven aan defensie. De *Frankfurter Allgemeine Zeitung* citeerde gisteren een Amerikaanse officier die zei dat een aanval van de Servische troepen op Kosovo „voor ons al gauw een groot Dien Bien Phu kan worden”. De volgens velen vanuit Belgrado gestuurde onrust in Kosovska Mitrovica in het noorden van Kosovo zou heel goed kunnen passen in zo'n schema. De besluiteloosheid van het Westen ten aanzien van Kosovo biedt Milošević veel ruimte om te manoeuvreren, te stoken, rookgordijnen over zijn bedoelingen te leggen en de tegenstander naar die bedoelingen te laten gissen. Waar zijn gestook tot een open crisis zal leiden, blijft onduidelijk tot het zover is. In Kosovo misschien, of in het hem vijandig gezinde Montenegro, of in de Sandžak, de door een benarde moslim-meerderheid bewoonde regio op de grens van Servië en Montenegro - niemand die het kan zeggen.

• DOSSIER: WWW.NRC.NL

Belgrado in actie tegen vrije media

²⁰⁰⁰
BELGRADO, 13 MAART. De Servische politie heeft gisteren met geweld een onafhankelijk radio- en televisiestation gesloten. Het was de vijfde keer deze maand dat het bewind een onafhankelijk medium het zwijgen oplegt.

Rond dertig politie-officieren gingen gisterochtend in de stad Požega het station van de lokale radio- en televisiezender binnen en legden die plat, met het argument dat het station niet had betaald voor het gebruik van de frequenties. Ondertussen hielden andere politiemannen buiten een menigte protesterende mensen in toom. Een dag eerder had de politie in Požega zich nog laten verdrijven door inwoners die „hun” zender wilden beschermen. Na de overval van gisterochtend protesteerden opnieuw tweeduizend inwoners tegen de actie.

Vorige week sloten de Servische autoriteiten vier onafhankelijke media. Eerst werd het massablad *Večernje Novosti* per regeringsdecreet ondergebracht bij een staatsuitgeverij. Vervolgens werd de apparatuur van de zender Studio B (in handen van de oppositiepartij SPO) kort en klein geslagen. Een week later moest het onafhankelijke radiostation Boom in Požarevac het ontgelden en eind vorige week werd in Čuprija het radio- en televisiestation Nemanja stilgelegd. In de meeste gevallen werd meegedeeld dat de vergunning was ingetrokken.

Het offensief tegen de onafhankelijke media heeft volgens waarnemers zonder twijfel te maken met de gemeenteraads- en de parlementsverkiezingen die dit jaar worden gehouden. Het regime in Belgrado controleert, zeker buiten Belgrado, alle belangrijke elektronische en bedrukte media. Het offensief moet, zo menen de waarnemers, de weinige vrije media die er nog zijn tot zwijgen brengen. (Reuters, AFP)

Zender Belgrado lastig gevallen

²⁰⁰⁰
BELGRADO, dinsdag
De onafhankelijke radio- en televisiezender Studio B in de Joegoslavische hoofdstad Belgrado moet van de overheid binnen acht dagen ongeveer 2 miljoen gulden aan rechten betalen. Dit besliste de overheid gisteren. De zender staat onder toenemende druk van het regime.

Eerder op de dag pleegden mannen in camouflagepakken van de politie een overval op de studio van het station. Een bewaker en een technicus werden het ziekenhuis ingeslagen. De politie ontkende later iedere betrokkenheid bij het incident. (DPA/AP)

Belgrado: aanval op vrije media

²⁰⁰⁰
BELGRADO, 3 MAART. Het bewind van president Slobodan Milošević heeft per decreet het onafhankelijke blad *Večernje Novosti* ondergebracht bij de uitgeverij Borba, die wordt gecontroleerd door het bewind. Eerder had een rechtbank de privatisering van het blad - met 220.000 een van de grootste kranten van Servië - sinds het aantreden van hoofdredacteur Petar Simić zeer kritisch - geannuleerd, omdat bij die privatisering tien jaar geleden fouten zouden zijn gemaakt. Simić noemde de maatregel „slavernij, afgedwongen met terreur”. De OVSE beschuldigde gisteren Milošević van een „terreurexcursie” tegen de vrije media die zich niet beperkt tot Servië, maar zich uitstrekt tot Bosnië. Dit slaat op een onderzoek, dat de justitie van de Servische Republiek in Bosnië op last van een rechtbank in Belgrado instelt tegen het kritische Bosnisch-Servische blad Reporter. (Reuters)

Mesić gekozen tot president Kroatië

²⁰⁰⁰
ZAGREB, 8 FEBR. Stipe Mesić heeft gisteren de Kroatische presidentsverkiezingen gewonnen. Hij versloeg met 56,21 procent van de stemmen Dražen Budiša. De leider van het kleinste van de twee oppositiecoalities tijdens het bewind van Tudjman - het grootste blok wordt geleid door Budiša en premier Ivica Račan - behaalde uiteindelijk een gemakkelijke overwinning op zijn tegenstander, die al uren voor de bekendmaking van de uitslag zijn nederlaag erkende en Mesić feliciteerde.

De zege van Mesić, tot dusverre leider van de Kroatische Boerenpartij HNS, completeert een wisseling van de wacht in Kroatië. Vorige maand won de oppositie de parlementsverkiezingen, waarna een brede coalitie, inclusief het door Mesić geleide blok, aan de macht kwam. Mesić heeft beloofd de onder Tudjman excessief uitgedijde presidentiële bevoegdheden te beperken en samen te werken met de internationale gemeenschap, te streven naar het lidmaatschap van de EU en de NAVO en te werken aan een verzoening met de Kroatische Serviërs. Hij is ook bereid samen te werken met het VN-tribunaal voor oorlogsmisdaden en de soevereiniteit van Bosnië

te respecteren. „Ik zal in alles anders zijn dan Tudjman. Waar hij autocratisch was zal ik democratisch zijn, waar hij een nationalist was zal ik een Europeaan zijn”, aldus Mesić kort voor de verkiezingen.

De nederlaag van Budiša is een tegenvaller voor premier Račan. De premier, gewaarschuwd door de voorsprong die Mesić al in de eerste ronde van de presidentsverkiezingen had genomen, stelde zich terughoudend op tijdens de verkiezingscampagne. Algemeen wordt verwacht dat de premier en de nieuwe president goed met elkaar zullen kunnen samenwerken. De twee oppositieblokken tekenden eind vorig jaar een gezamenlijk akkoord en de partijcoalitie van Mesić zit in Račans regering. De doeleinden van beide komen in brede zin met elkaar overeen.

De internationale gemeenschap heeft positief gereageerd op de overwinning van Mesić. De Amerikaanse VN-ambassadeur Holbrooke bestempelde de zege van Mesić als „een belangrijke stap op weg naar het opruimen van de vreselijke troep” op de Balkan. (Reuters, AFP, AP)

• MONTENEGRO: pagina 5

Vliegen naar Belgrado mag w EU schort luchtvaartembargo op, scherp andere sancties

¹⁵⁻²⁻²⁰⁰⁰
van onze correspondent
BRUSSEL - De Europese Unie schort het luchtvaartembargo tegen Joegoslavië op. Tegelijk worden de nog bestaande sancties aangescherpt. Zo wordt de lijst uitgebreid van familieleden van president Milošević die van de EU geen visa krijgen.

Nederland en Groot-Brittannië zijn alleen onder die voorwaarden akkoord gegaan met de versoepeling van de luchtvaartboycot. Volgens de Europese Commissie wordt Belgrado financieel harder getroffen door de boycot op te schorten, dan door het Europees luchtruim voor de toestellen van JAT gesloten te houden.

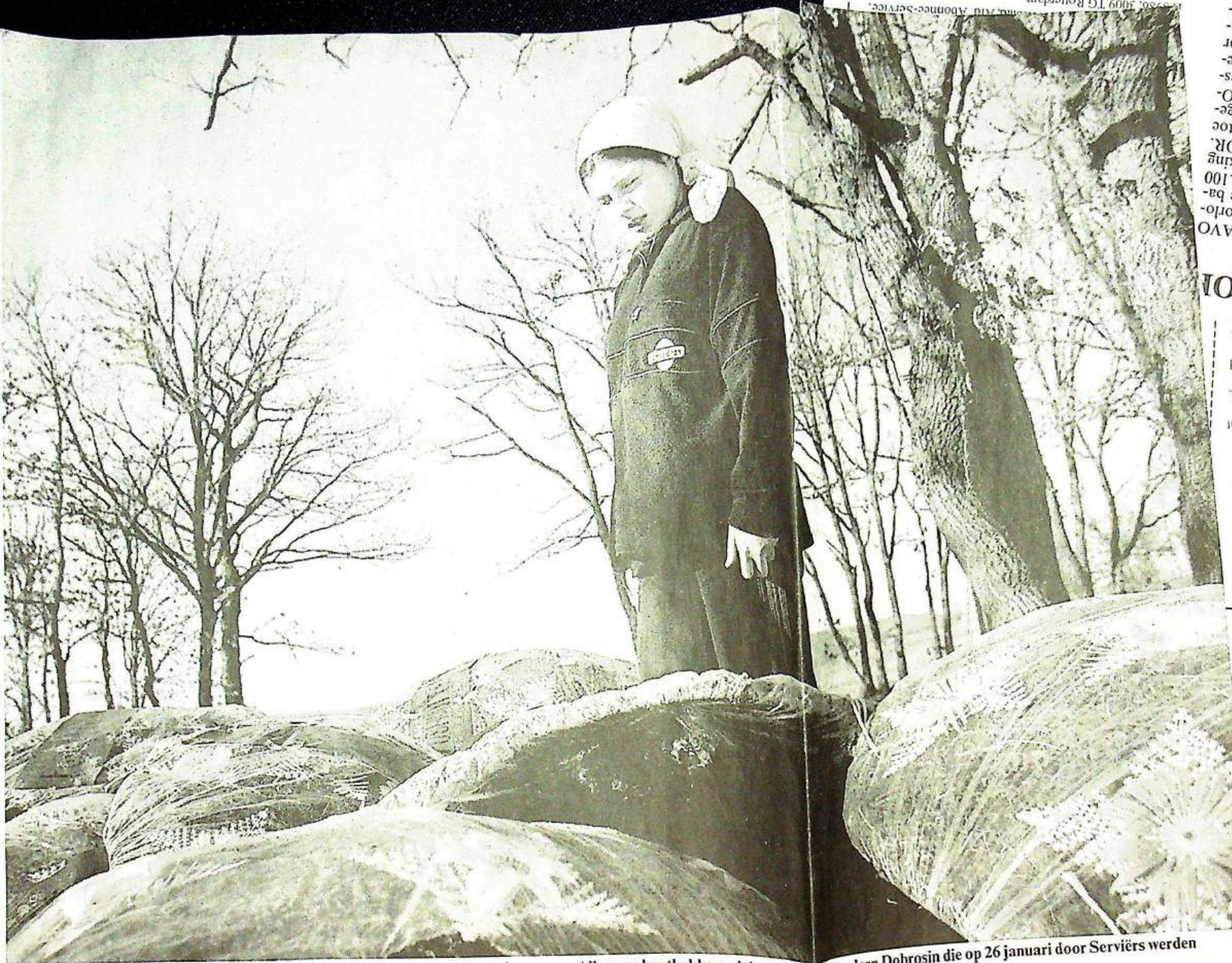
De Joegoslavische luchtvaartmaatschappij verhuurt haar toestellen momenteel aan derde-wereldlanden. Als JAT weer in Europa wil gaan vliegen, zullen de toestellen moeten voldoen aan de strengere geluidsnormen of anderszinds aangepast moeten wor-

den. Volgens 'Brussel' gaat dat de staatsonderneming veel geld kosten. Minister Van Aartsen, die zich lang heeft verzet tegen versoepeling van de luchtvaartboycot, was tevreden. Door andere sancties strikter toe te passen, wordt volgens hem vermeden dat president Milošević deze week op het congres van zijn partij victorie

kan kraaien. De financiering op Belgrado blijft in handhaafd. De tegoed buitenland blijven Europa belooft meer te voorkomen dat president vic en zijn medestanders sommen geld lenen in hand.

Vorige week werd al dat het tot opschorting vliegboycot zou komen VS en Groot-Brittannië over eens waren geworden. Servische oppositie reageerde bij voorbaat heug. De oppositie drijft den aan op verlichting sancties, die volgens haagime van Milošević alleen de kaart spelen.

Volgens Van Aartsen n opschorten van het lucht bargo vooral worden ge een signaal van goede wilaten de gewone burgers maar beperken de vriend Milosevic in hun vrijheid.

Havere Saqipi staat bij de ingepakte kransen op het graf van haar vader en haar oom, Albanese houthakkers uit het Zuid-Servische dorp Dobrosin die op 26 januari door Serviërs werden vermoord: het eerste incident in wat inmiddels een nieuwe conflicthaard is geworden. (Foto's Kael Alford)

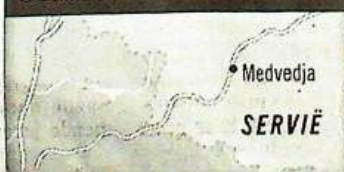
oorlog

'Ga maar weg, morgen komen ze bij jou langs'

[• Vervolg van pagina 1] Op 26 januari werd Dobrosin ruw gestoord in haar slaap. „Op die dag vermoordden Serviërs twee Albanese broers, houthakkers, in het bos. Sindsdien durft geen houthakker of boer meer naar het bos of naar de velden”, verklaart Sacipi. Sinds die tijd ook verschijnt het UCPMB geüniformeerd en gewapend in de straten van Dobrosin. „Ze klopten op onze deuren en zeiden: wij gaan jullie verdedigen.”

Hij staat daar maar, de burgemeester die alle macht is kwijtgeraakt aan het ongeregelde zootje van het UCPMB. In één uur in de druipende regen komen zeven leden voorbij: jongens met pukkels in veel te grote camouflagepakken, overalls en een

Conflict in Zuid-Servië

voor het onzekere en vlucht met honderden tegelijk over de grens naar Kosovo. Vorige week namen achthonderd mensen de wijk sinds de moord op de twee Albanese broers zijn meer dan tweeduizend Albanese naar Kosovo gevlucht.

Sommigen zeggen te zijn geslagen of beroofd door MUP-agenten, de gevreesde Servische politie van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Anderen zijn louter uit angst voor die politie vertrokken. Burgemeester Rabit Sacipi is een van hen. Daags na de moord kreeg hij van het bevriende Servische regiohoofd te horen: „Je kunt beter vertrekken en neem je gezin mee. Morgen konden ze wel eens bij jou langskomen.”

Sacipi bedacht zich geen ogenblik om zijn familie naar Kosovo

sterking KFOR

ment
kantie
voorkomen dat
kranten aantreft
es in Nederland
ikantie-adres bij-

ner II
w.b

m, te
jvin
jike
y

3009 TG Rotterdam
Abdonce-Service

en onze redacteurs
ET, 14 MAART. De NAVO
volgens diplomaten voorlo-
de Franse en Italiaanse ba-
van bij elkaar zo'n 1.100
aar Kosovo ter versterking
de vredesmacht KFOR.
ijk en Italië zijn tot nu toe
e landen die hiermee reage-
de noodkreet van NAVO-
zweelhebber generaal Wes-
k. Hij vroeg een paar we-
den om extra troepen voor
dat nu zo'n 37.000 solda-
veel NAVO-landen heb-
s het begin van de KFOR-
open teruggetrokken.

bars commandant in een zwart uniform. Hun enkelschots geweren bungelen achteloos over de schouders, een enkeling draagt een pistool met de inscriptie van het UÇK, het Kosovo Bevrijdingsleger dat tegen Servië vocht maar daarna zijn wapens moest inleveren en werd omgevormd tot een civiel 'protectiekorps'.

De internationale gemeenschap is meer dan bezorgd. De illegale Albanese patrouilles in Dobrosin konden wel eens het begin van een nieuwe oorlog zijn. Blijft de Albanese guerrilla uitdagend op Servisch grondgebied paraderen, dan kan een Servische reactie niet uitblijven. Zo kan de NAVO opnieuw gedwongen worden tot een gewapend treffen met Servië.

Bij de VN en de NAVO proberen ze wanhopig het tij te keren. KFOR-bevelhebber Reinhardt belegde vrijdag haastig een persconferentie: „We kunnen niet toestaan dat geweld wordt geëxporteerd vanuit Kosovo naar de Preševo-vallei.” UÇK-leider Hashim Thaçi werd opgetrommeld

Het UÇPMB-vignet lijkt op dat van het UÇK, het Kosovo Bevrijdingsleger. UÇPMB staat voor 'Ushtria Çlirimtare e Presheva, Medvegja e Bujanovc', ofwel 'Leger voor de Bevrijding van Preševo, Medvedja en Bujanovac'.

om het nieuwe Albanese bevrijdingsleger te veroordelen: „Somme elementen willen ons opnieuw een confrontatie laten aangaan met Servië. Dit zal niet gebeuren”, mompelde hij. Maar ook hij kan de UÇK-inscriptie op de pistolen van de nieuwe guerrilla-

strijders niet afvegen en de logo's op hun uniformen, die identiek zijn aan het UÇK-logo, niet uitwissen.

Op de grens met Servië zijn de Amerikaanse soldaten minder zeker dan hun opperbevelhebber, ondanks de extra controles, pa-

trouilles en tanks. „De Albanese provoceren ons, lopen recht onder onze neus met hun wapens te zwaaien. Maar wat kunnen wij doen? Ze lopen op Servisch grondgebied”, zegt een van hen.

De Albanese bevolking in Zuid-Servië neemt inmiddels het zekere

sovo. Nu wonen ze op een verping boven een restaurant in het dorp Mališevo; zijn ouders, vrouw en kinderen, twaalf mensen. En iedere dag gaat burgemeester Racipi naar 'zijn' dorp, om voor het donker weer naar Kosovo te rijden.

Het worst case scenario ligt klaar bij de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR. „In het ergste geval vluchten zeventigduizend Albanese naar Kosovo”, zegt een woordvoerder. Dat is de totale Albanese bevolking in het zuiden van Servië. De sportschool in de stad Gnjilane is al ingericht met bedden en de Kosovo-Albanese zijn opgeroepen kamers beschikbaar te houden. De UNHCR kreeg onlangs een veeg uit de pan over haar optreden tijdens de NAVO-bombardementen (te traag, te bureaucratisch, niet voorbereid). Dat zal haar niet nog een keer gebeuren. De woordvoerder is zelfverzekerd: „We zijn er klaar voor.” De achterblijvers uit Dobrosin en omgeving kunnen komen.

Vijftien jaar celstraf voor Kosovaar in Servië

BELGRADO, 14 MAART. Een voormalige studentenleider uit Kosovo is gisteren in Servië tot vijftien jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens „separatisme”, „samenzwering tegen de staat” en „terroristische activiteiten”. De rechtbank in Niš bevond de 26-jarige Albanese Albin Kurti na een proces van een week schuldig. Kurti leidde tot vorig jaar een studentenbond aan de ondergrondse universiteit van Priština. Hij organiseerde in 1997 en 1998 protestdemonstraties tegen het Servische bewind en werkte voor de Kosovaarse leider Adem Demaçi. Hij werd vorig jaar na het begin van de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië, gearresteerd.

In Niš weigerde Kurti de rechtbank, Servië of Joegoslavië te erkennen. „Deze rechtbank is in dienst van het fascistische regime van [de Joegoslavische president] Slobodan Milošević”, aldus Kurti.

AMNESTY

Amnesty hekelt KFOR

[• Vervolg van pagina 1] De arrestanten werden op stoelen gezet en keken vijf dagen lang tegen een muur aan, zonder te mogen opstaan, zonder te mogen praten en zonder te worden gelucht. De gang naar het toilet ging gepaard met geweld en vernedering. De reden van hun aanhouding kregen ze niet te horen, ze werden niet geïnformeerd over hun rechten, hun familie werd niet ingelicht over hun verblijfplaats en ze kregen geen toegang tot een advocaat.

Amnesty tekent aan dat UNMIK als VN-instituut en KFOR als een vredesmacht met

Hij wilde ook geen gebruik maken van zijn recht op een verdediger, waarna hij er een door de rechtbank kreeg toegewezen. Deze tekende gisteren beroep aan tegen het vonnis, omdat niet zou zijn bewezen dat Kurti zich aan enig misdrijf schuldig heeft gemaakt.

Volgens de aanklager was Kurti lid van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK en heeft hij bijgedragen tot de vorming van „gewapende benden met het uiteindelijke doel de provincie van Servië en Joegoslavië af te scheiden en een onafhankelijke staat te vormen”. Het enige dat Kurti toegaf was zijn rol als leider van een studentenbond die ijverde voor een „vrije universiteit”. „Alles wat ik heb gedaan heb ik bewust gedaan, en met waardigheid, en daar ben ik trots op”, zo zei hij. Verder wilde hij niets zeggen, want „de Servische justitie heeft niets te maken met de waarheid”. (Reuters, AFP, AP)

Versterking KFOR

Door een onzer redacteuren
BRUSSEL, 14 MAART. De NAVO stuurt volgens diplomaten voorlopig twee Franse en Italiaanse bataljons van bij elkaar zo'n 1.100 man naar Kosovo ter versterking van de vredesmacht KFOR. Frankrijk en Italië zijn tot nu toe de enige landen die hiermee reageren op de noodkreet van NAVO-opperbevelhebber generaal Wesley Clark. Hij vroeg een paar weken geleden om extra troepen voor KFOR, die nu zo'n 37.000 soldaten telt. Het NAVO-land hebben sinds het begin van de KFOR-missie teruggetrokken.

gt Taiwan voorlopig n

Joegoslavische minister doodgeschoten

BELGRADO, 8 FEBR. In een restaurant in Belgrado is gisteravond de Joegoslavische minister van Defensie, Pavle Bulatović, vermoord. De dader, die de minister door de ruit van het restaurant doodschoot, ontkwam.

Bulatović (52), een Montenegrijn, werd gisteravond even voor zeven uur doodgeschoten toen hij in het restaurant van de voetbalclub Rad zat te eten met de eigenaar van het restaurant en de directeur van de bank JU Garant, generaal Vuk Obradović. JU Garant wikkelt zeventig procent van de militaire begroting van Joegoslavië af. Bulatović metgezellen werden licht gewond. Bulatović werd overgebracht naar het tegenover het voetbalstadion gelegen militaire ziekenhuis, waar hij stierf.

Na de aanslag kwam de federale Joegoslavische regering van premier Momir Bulatović - vriend, partij- en naamgenoot van de minister, maar geen familie - in spoedzitting bijeen. Na de zitting werd een verklaring uitgegeven waarin de regering haar „diepste droefheid“ kenbaar maakte en waarin de moord werd bestempeld als „een klassieke terroristische daad“. Bulatović was lid van de Montenegrijnse Socialistische Volkspartij, die op federaal niveau deel uitmaakt van de regering, maar die in Montenegro in de op-

positie is tegen het pro-Westerse bewind van de Montenegrijnse president Milo Djukanović. Het restaurant Rad is favoriet bij de Montenegrijnse aanhangers van de Joegoslavische president Milošević in Belgrado. Pavle Bulatović kwam er regelmatig.

De moord op Bulatović komt minder dan een maand na de moord op oud-militieelider Arkan en lijkt sterk op de moord op de Servische politiefchef en onderminister van Binnenlandse Zaken Radovan 'Badža' Stojičić in 1997. Deze werd eveneens etend in een restaurant doodgeschoten. Die moord is nooit opgehelderd. Belgrado wordt regelmatig opgeschrikt door moorden op prominenten uit het zakenleven, de politiek, de veiligheidsdiensten en het criminele milieu - categorieën die elkaar in Joegoslavië in hoge mate overlappen. Bulatović, minister van Defensie sinds begin 1993 en van huis uit econoom, had echter geen zakelijke belangen. Hij trad zelden op de voorgrond en onthield zich van opmerkelijke uitspraken. Als minister kwam hij wel voor op de 'zwarte lijst' van Joegoslaven die wegens hun betrokkenheid bij het beleid van Milošević worden geweerd door de Europese Unie. (Reuters, AP, AFP)

• PORTRET: pagina 4

NIEUWSMAKERS / Pavle Bulatovic

De 51-jarige Pavle Bulatović, de eergisteren vermoorde minister van defensie van Joegoslavië, was voor buitenstaanders niet de meest waarschijnlijke kandidaat om te worden vermoord in de omgeving van president Milosevic.

Bulatovic speelde een rol in Milosevic's gevecht met de onafhankelijke, westersgezinde regering in Montenegro, dat wel. Maar voor het overige stond hij bekend als bescheiden en kleurloos, een man die de schijnwerpers meed, orders opvolgde en nooit voorop liep.

Montenegro, naast Servië de

enig overgegebleven partner in de Joegoslavische federatie, was Bulatovic's thuisbasis. Daar werd hij, in een dorpie in het noorden, in 1948 geboren. Daar schopte hij het tot de universiteit, in de Montenegrijnse hoofdstad Podgorica, eerst als student in de economie, daarna als docent. Daar werd hij een leidende figuur in de socialistische partij, inmiddels een aparte Montenegrijnse partij, nauw gelieerd aan die van Milosevic in Servië.

Bulatovic werd in 1993 minister van defensie, tijdens de Bosnische oorlog en ruimschoots voor dat het geweld in Kosovo los-

barste. Vóór 1993 was hij enige tijd minister van binnenlandse zaken en chef van de politie. Toch staat Bulatovic niet op de publieke lijst van Joegoslavische bewindslieden die door het Joegoslavië-Tribunaal worden gezocht voor oorlogsmisdaden.

Anders dan de kinderen van andere topfiguren, diende de zoon van Bulatovic vorig jaar in het leger. Bulatovic stond niet bekend als een man die er opvallend veel maffiose nevenverdienden op na hield. Hij stond op de nominatie om te worden vervangen als minister.

redactie buitenland

Franse visa voor Serviërs

PARIS, 1 APRIL. Frankrijk heeft visa verstrekt aan Joegoslavische parlementariërs die op de 'zwarte lijst' van de EU staan. De rond achthonderd Serviërs op die lijst mogen niet tot EU-landen worden toegelaten omdat ze banden hebben met het regime van president Slobodan Milošević. Het visumverbod is een van de internationale sancties tegen Joegoslavië.

Een woordvoerder van het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken erkende dat de Joegoslavische parlementariërs een „zeer

beperkt" visum is verleend, om hen in staat te stellen een parlementaire conferentie in Marseille bij te wonen. Ze mogen maar twee dagen blijven en ze mogen niet naar een ander land van de EU doorreizen. Onder de betrokkenen zijn de voorzitter van de Joegoslavische 'eerste kamer', Srdja Božović, de woordvoerder van Milošević's socialistische partij Ivica Dačić, en Vladimir Štambuk, een kopstuk van de JUL, de communistische partij van Milošević's vrouw. (Reuters)

Del Ponte net op tijd, verdachten Tribunaal blijven vastzitten

DEN HAAG - Hoofdaanklaagster Del Ponte van het Joegoslavië-Tribunaal heeft op het nippertje voorkomen dat twee belangrijke verdachten van het Tribunaal vrij zouden komen.

De Bosnische Serviërs Miroslav Tadic en Simo Zaric zouden 's middags vrijkomen. De strafka-

mer van het Tribunaal vond het onaanvaardbaar dat de twee al sinds 1998 in voorarrest zitten zonder uitzicht op een begin van hun proces. Del Ponte tekende gisteren net op tijd hoger beroep aan. Tadic en Zaric zijn verdacht van etnische zuiveringen. In februari 1998 meldden ze zich vrijwillig in Scheveningen.

In Servische stad stemt men per ontvoering

ZRENJANIN, 7 APRIL. In Zrenjanin in het noorden van Servië hebben aanhangers van president Milošević laten zien hoe men zich een meerderheid in de gemeenteraad verschaft als men die niet heeft: ontvoer een tegenstander en stem een paar anderen gauw weg.

Op die manier hebben in Zrenjanin de socialisten van president Milošević zichzelf zo'n meerderheid verschaft, ondanks de woede van de oppositie die het stadhuis bezette en de straat opging, maar aan de uitslag niets meer kon veranderen.

In de raad van Zrenjanin, in de Vojvodina, houden de twee politieke kampen in Servië elkaar in evenwicht. Zrenjanin heeft een socialistische burgemeester, maar in de raad hebben de partijen van de regerende coalitie van president Milošević en de partijen van de Servische oppositie beide 33 zetels. En dat maakte tot dusverre de besluitvorming moeilijk.

Vóór de gemeenteraadszitting van woensdag werd een lid van de oppositie door onbekende mannen uit zijn huis gehaald, in een auto gezet en urenlang rondgereden. Terwijl de man was ontvoerd kwam de gemeenteraad bijeen. Profiterend van zijn afwezigheid namen de socialisten heel democratisch een maatregel aan waardoor twee an-

dere leden van de oppositie hun mandaat en aldus het lidmaatschap van de gemeenteraad verloren. De socialisten hebben nu een keurige meerderheid in de raad. Profiterend van de afwezigheid van de ontvoerde keurde de raad in één moeite door de begroting goed. Na de beide stemmingen werd het ontvoerde gemeenteraadslid keurig thuis afgezet.

Uit protest tegen het optreden van de socialisten bezetten vijftig gemeenteraadsleden van de oppositie woensdag het stadhuis. Ze barricadeerden zich en hielden het stadhuis in de nacht op donderdag bezet. Gisteren verschenen veiligheidswachten die de bezetters een ultimatum gaven: ze moesten vertrekken of zouden worden verwijderd. De bewakers maakten van hun aanwezigheid gebruik door de deur naar het balkon van het stadhuis dicht te timmeren, dit om te verhinderen dat de protesterende gemeenteraadsleden het zouden betreden om de menigte boze betogers vóór het stadhuis toe te spreken.

De bezetting van het stadhuis werd daarop opgeheven, volgens een van de bezetters om geweld van de kant van de politie - met het risico van daaruit voortkomend straatgeweld - te voorkomen. (Reuters, AP, AFP)

Vrijlating Servische verdachten verhinderd

DEN HAAG - Hoofdaanklaagster Carla Del Ponte van het Joegoslavië-Tribunaal heeft op het nippertje verhinderd dat Miroslav Tadic en Simo Zaric zouden vrijkomen. De Zwitserse tekende gisteren hoger beroep aan. De twee Bosnisch-Servische verdachten moeten daar nu op wachten.

De strafkamer van het Joegoslavië-Tribunaal had dinsdag besloten tot de vrijlating van het tweetal, gistermiddag om vijf uur. De twee Bosnische Serviërs zitten al meer dan twee jaar in voorarrest, zonder dat er uitzicht is op de vaststelling van een datum voor het begin van het proces. Zij zijn bovendien vrijwillig naar Den Haag gekomen om hun onschuld te bewijzen. De drie rechters kwamen tot hun besluit op verzoek van de verdediging.

De aanklagers zijn fel tegen vrijlating. Zij vrezen dat het tweetal niet, zoals beloofd, vrijwillig terugkomt voor het proces. Ook zouden zij in Bosnië getuigen kunnen bedreigen. Tadic en Zaric zijn aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden tegen Kroaten en moslims in de regio Bosanski Samac. Het proces kan maar niet beginnen, omdat een medeverdachte, Stevan Todorovic, een lang procedureel geharrewar heeft ontk-

tend over de rechtmatigheid van zijn arrestatie. Hij zegt dat hij illegaal uit Joegoslavië is ontvoerd en zo in handen van de vredesmacht SFOR is gekomen.

In de genocide-zaak tegen generaal Krstic getuigde gisteren de vijfde Dutchbatter, kapitein J. Rutten. Ook hij voelde het wachtende onheil voor de moslimmannen aankomen na de val van Srebrenica. Dutchbat, de VN-eenheid waar Rutten deel van uitmaakte, nam in 1995 de moslimvluchtelingen die bij de Nederlandse VN-basis in Potocari waren samengestroomd, onder VN-bescherming. Als teken van die bescherming hadden de VN'ers een rood lint gespannen. „Maar de Serviërs lachten en liepen over het lint heen“, aldus de kapitein.

Onder het mom dat hij water ging brengen, keek Rutten bij het zogenaamde 'Witte Huis' vlakbij de Nederlandse basis. Hier hielden de Serviërs vele moslimmannen vast om ze te ondervragen. Rutten zag in de tuin bij het huis een berg paspoorten en andere bezittingen van de moslimmannen liggen. Op dat moment werd het hem duidelijk dat zij hun spullen waarschijnlijk nooit meer nodig zouden hebben. Tijdens een van de bezoeken van Rutten

zag hij dat de Serviërs zo'n 300 mannen in het Witte Huis hadden opgesloten. Het huis pulde volledig uit, zodat de mensen uit de ramen hingen. Volgens Rutten verkeerden de mannen in doodsangst. „Je kon de dood ruiken.“

De Serviërs joegen de Dutchbatters regelmatig schrik aan door ze als menselijk schild te gebruiken of ze op brute wijze te be-

dreigen. Rutten vertelde dat ook hij wel eens een pistool in zijn nek of mond heeft gehad. De Nederlandse kapitein maakte tijdens de val van de enclave foto's van negen lijken die hij had ontdekt vlakbij het huis. Na zijn terugkomst in Nederland mislukte de ontwikkeling van deze foto's echter, wat leidde tot de filmrolletjesaffaire. ANP

Kapitein Rutten: We hielpen min of meer bij deportatie

Tribunaal
redactie politiek

DEN HAAG - Al tijdens het scheiden van de moslimmannen en vrouwen in Srebrenica besefte de Nederlandse kapitein Rutten dat het imago van Dutchbat zware deuken zou oplopen.

De landmacht officier vertelde gisteren bij het Joegoslavië-Tribunaal dat hij zich direct hoogst ongemakkelijk voelde toen hij moest helpen bij de selectie. „Wij waren feitelijk aan het werk. We hielpen min of meer bij de deportatie. De Bosnisch-Servische soldaten zaten langs de kant van de weg. Het zag er uit alsof wij geen onpartijdige

partij meer waren. Ik vond dat geen goede manier.“ Hij drong bij collega's aan te stoppen met het werk. „Maar het ging gewoon door.“

Rutten zag de foute scènes met meehelpende Dutchbatters ook door de lens van zijn camera. Daarom drukte hij soms bewust niet af, gaf hij gisteren toe. „Het

leek teveel of VN-militairen deden namen aan de deportatie.“ Toch nam hij wel degelijk een serie foto's van de operatie en van lijken van moslimmannen.

En daarmee werd Rutten de producent van het beruchtste fotorolletje uit de Srebrenica-afaire. Zijn foto's werden nooit openbaar. Het ontwikkelen mislukte.

Volgens de defensieleiding een stomme fout op het foto van vliegbasis Valkenburg. Die analyse werd later gedomineerd door onderzoeker Van Kesteren, die opdracht had gekregen uit te zoeken of Dutchbat zaken in de doofpot had gehouden. Volgens Van Kemenade was niet het geval.

Protest kneveling Servische media

KRALJEVO - Meer dan 10.000 mensen hebben zaterdag in de stad Kraljevo, in Midden-Servië, gedemonstreerd tegen de onderdrukking van onafhankelijke media door de staat. Aanleiding tot de betoging was de sluiting van een radiozender in Kraljevo die kritisch tegenover het regime stond. Dat gebeurde in de nacht van vrijdag op zaterdag. De afgelopen dagen hebben de autoriteiten in het hele land in totaal zes onafhankelijke radiozenders gesloten. Als reden werd opgegeven dat ze geen zendvergunning hadden.

De betoging in Kraljevo, mede georganiseerd door de Servische oppositie, was een van de grootste die de afgelopen maanden tegen het regime van de Joegoslavische president Milošević is gehouden. De demonstranten scandeerden 'Sloba verdwijnt' tijdens hun mars door de stad. (DPA/AFP)

Drie Bosnische Serviërs staan terecht voor het Haagse tribunaal. Zij zouden zich schuldig hebben gemaakt aan massaal seksueel misbruik.

Verkrachting was in Foča verdienste

Door onze redacteurs ²⁰⁰⁰
CEES BANNINGEN
COEN VAN ZWOL
DEN HAAG, 21 MAART. Ze hebben een nummer, geen gezicht: de getuigen van het Joegoslavië-tribunaal in de zaak-Foča, die gisteren is begonnen. Drie Bosnische Serviërs staan terecht voor massaverkrachting tijdens de oorlog in Bosnië-Herzegovina.

Getuige 48 wilde zelf een verklaring afleggen, zei de Canadese aanklager Dirk Ryneveld. Op 13 juli 1992 werd ze verkracht door Dragoljub Kunarac (39) en Zoran Vuković (34), twee van de drie mannen die terechtstaan. Na de verkrachting kreeg zij te horen dat ze „nu Servische baby's ter wereld zou brengen". Twee dagen later werd ze verkracht door acht mannen. Als ze zich verzette, zou haar keel worden doorsneden, dreigde een soldaat. Vuković, nummer zes in de rij, beet zo hard in haar tepels en borsten dat ze bloedden. Getuige 48 viel flauw van de pijn.

Getuigen 186 en 191 werden zes maanden opgesloten in een huis in Trnovace. Kunarac verkrachtte hen dagelijks, twee maanden lang. Getuige 75 en de twaalfjarige 'A.B.' leverde Kunarac af bij Radomir Kovač (38), de derde verdachte. Kovač liet de meisjes twintig dagen lang verkrachten door een groep Montenegrijnen. Hij dwong ze naakt op tafel te dansen, liet ze koken en schoonmaken. De twaalfjarige 'A.B.' verkocht Kovač voor tweehonderd Duitse mark aan een soldaat. Het slachtoffer is sindsdien spoorloos.

Met een verbeterde trek op het gezicht luisterden Kunarac, Kovač en Vuković gisteren naar de Canadese aanklager. De bewaking van het tribunaal zit er doorgaans emotioneel bij, maar ditmaal werden de verdachten met een schuin oog extra goed geobserveerd. Kunarac tikte driftig op zijn laptop.

Het is de eerste keer dat het Joe-

goslavië-tribunaal verkrachtingen op deze schaal behandelt. Seksueel geweld heeft wel eerder op de rol gestaan. Een bewaker van het moslimkamp Čelibići kreeg vijftien jaar, onder meer voor verkrachting van twee Servische vrouwen. Verkrachting werd daar als vorm van foltering bestraft. De Bosnische Kroaat Anto Furundžija kreeg in 1998 tien jaar celstraf in de eerste zaak die louter om seksueel misbruik draaide.

Verkrachting is al eeuwen een oorlogsmisdad, die echter mondjesmaat wordt vervolgd. Toch speelt het al een rol in het eerste proces waarbij een militair werd veroordeeld wegens oorlogsmisdaden. In 1474 kreeg gouverneur

Peter von Hagenbach de doodstraf wegens moord, plundering en verkrachting, de methoden waarmee hij voor hertog Karel de Stoute van Bourgondië het Oostenrijkse Breitsach er onder hield. In de Haagse Conventie van 1907 werd verkrachting expliciet als oorlogsmisdad aangemerkt. Ook de Conventie van Genève beschermt burgers tegen verkrachting, gedwongen prostitutie en seksuele vernedering. De Geneefse Conventie is echter alleen van kracht waar sprake is van een internationaal gewapend conflict. Bij de oprichting van het Joegoslavië-tribunaal was nog niet duidelijk of de oorlog in Bosnië als zodanig zou worden aangemerkt. Daarom is verkrach-

ting in het statuut opgenomen als misdad tegen de menselijkheid, een categorie misdrijven die universeel kan worden vervolgd.

Verkrachting, mits systematisch toegepast tegen een bevolkingsgroep, kan ook als genocide worden vervolgd. Dat heeft het Rwanda-tribunaal met succes gedaan in de zaak-Akayesu, die verkrachting en seksuele vernedering van Tutsi-vrouwen in 1995 aanmoedigde. Ditmaal is de aanklager niet zover gegaan, hoewel seksueel geweld in Foča alles had van een georkestreerde campagne. In de lente van 1992 gingen de Bosnische Serviërs in dit Oost-Bosnische stadje uitsonderlijk bruto tekeer. De moslims, 51,6 procent van de bevolking, werden vermoord, mishandeld, beroofd en gedeporteerd. Honderden moslimvrouwen en -meisjes moesten nog een half jaar of langer blijven. Ze werden gevangengezet in de Partizan Sporthal, waar Servische en Montenegrijnse strijders hun keus maakten.

In hotelkamers, klaslokalen en huizen in en rond het stadje werden ze misbruikt als seks-slavinnen, „vaginaal, anaal en oraal" verkracht, aldus aanklager Ryneveld, vernederd, doorverkocht aan de hoogste bieder. „Ik was buiten mij zelf, als een machine in hun handen", aldus één slachtoffer. „Tijdens die maanden was ik een object dat steeds werd uitgewisseld. Al die tijd vreesde ik voor mijn leven", zegt een ander.

De dagvaarding in de zaak-Foča bevat acht namen, tegen wie 62 oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid zijn ingebracht. Eén van de acht, Dragan Gagović, werd in januari vorig jaar doodgeschoten door Franse militairen. Vier anderen zijn op vrije voeten. Tot 1998 lieten de Fransen, die deze sector van Bosnië beheersen, hen ongemoeid. Voor een verborgen camera schepten de acht in 1997 op over hun prestaties. „We zijn de beste neukers ter wereld", riep een van hen. De architecten van de zuiveringen in Foča zijn voor zover bekend niet aangeklaagd. Een van hen werd minister van Justitie van de Servische Republiek, een ander voorzitter van de commissie mensenrechten van het Bosnische parlement.

Krajisnik: Ik ben onschuldig

DEN HAAG - Momcilo Krajisnik heeft gisteren voor het Joegoslavië-Tribunaal verklaard onschuldig te zijn aan de oorlogsmisdaden die hem ten laste worden gelegd.

Zijn advocaat Pantelic zei blij te zijn dat Krajisnik in 'goede conditie' is voor wat een 'zeer interessant proces' belooft te worden.

Krajisnik (55) was tijdens de oorlog in Bosnië (1992-'95) de rechterhand van de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadzic, en wordt beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. De verdachte zei gisterochtend 'onschuldig' te zijn op alle punten van de tenlastelegging. Hij werd afgelopen maandag in Pale van zijn bed gelicht door Franse SFOR-soldaten en direct naar Den Haag gebracht.

Voor het Tribunaal heeft gisteren een Bosnische moslim een uitgebreid ooggetuigenverlag gegeven van de massa-executie van zo'n 1500 mannen uit Srebrenica. De man, die de massaslachting overleefde en wiens identiteit geheim wordt gehouden uit veiligheidsoverwegingen, getuigde in de zaak tegen de Bosnisch-Servische generaal Krstic.

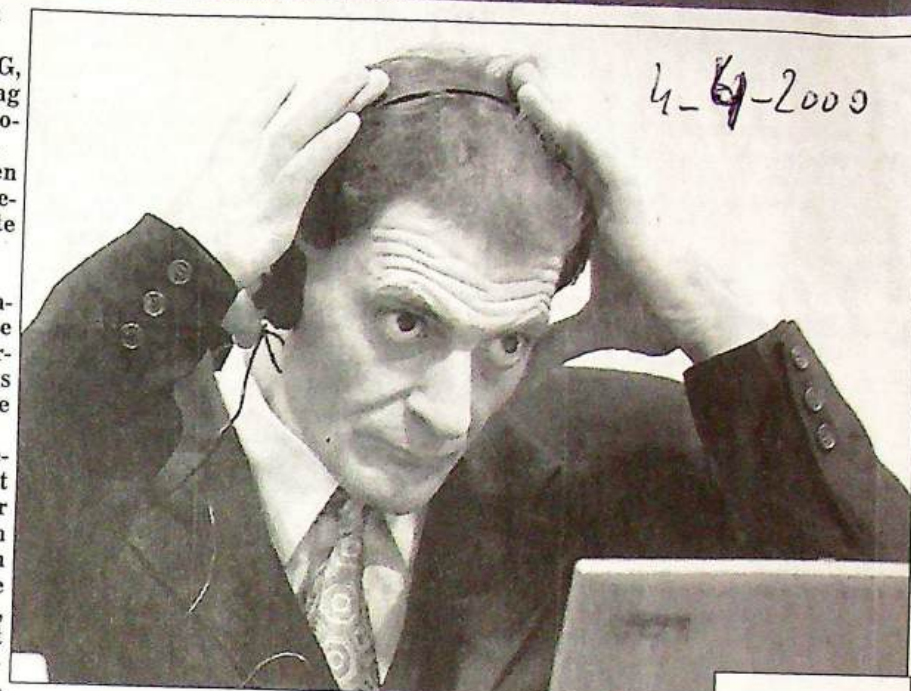
„Nadat we door de rijen doden waren gelopen, moesten we ons aan het eind opstellen. Daar zeiden ze dat we ons om moesten draaien en in een rij op moesten stellen. Vervolgens zeiden ze tegen ons dat we moesten gaan liggen. Maar op dat moment kwam de vuurstoot en ik viel", aldus de man, getuige 'I' genoemd.

Hij hield zich dood terwijl zo'n zes groepen andere mensen werden aangevoerd en neergemaaid. „Een kogel schampte mijn elleboog, ik hoorde de aarde opspringen door inslaande kogels en voelde de modder, aarde en stof op me vallen."

De Serviërs kwamen later terug. Zij schreeuwden of er nog overlevenden waren. Enkelens reageerden. Die werden afgemaakt met een schot, aldus de getuige, die voor de oorlog boer was.

VN-Tribunaal begint met massa-verkrachtingszaak

door Joost Ruempol
DEN HAAG, dinsdag
 Het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag is gisteren de eerste massaverkrachtingszaak begonnen tegen drie Bosnische Serviërs. Volgens de Canadese aanklager Dirk Ryneveld gaat het proces over „vrouwen en meisjes, van wie de jongste 12 jaar was, die de meest onwaarschijnlijke gruweldaden ondergingen, terwijl de wereld om hen heen instortte."

• Dragoljub Kunarac

De drie zouden in 1992 tijdens de oorlog in Bosnië hebben deelgenomen aan het systematisch verkrachten, martelen en het dwingen tot slavernij van moslimvrouwen. Nadat Bosnisch-Servische soldaten in april 1992 de stad Foca in het zuidwesten van Bosnië hadden veroverd, werd de bevolking etnisch gezuiverd. Moslimmannen werden gescheiden van hun vrouwen en dochters en opgesloten in een voormalige gevangenis.

De vrouwen en meisjes werden ondergebracht op verschillende locaties. De verdachten waren daar in de daaropvolgende maanden aanwezig, en zouden zelf deelgenomen hebben aan de systematische (groeps-)verkrachtingen, die dagelijks plaatsvonden.

Het is de eerste keer dat verkrachting als misdad tegen de menselijkheid wordt gekwalificeerd. De aanklagers willen bewijzen dat verkrachting in oorlogstijd hieraan gelijk staat. Eerder werd al een Bosnische Kroaat veroordeeld tot 10 jaar voor verkrachting als oorlogsmisdad.

• Radomir Kovac

Belgrado: Laat Krajisnik vrij

BELGRADO - De Joegoslavische regering heeft gisteren in een brief aan de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties de onmiddellijke vrijlating geëist van Momcilo Krajisnik, de van voormalige rechterhand van de Bosnisch-Servische leider Radovan Karadzic. Krajisnik zit momenteel vast in het cellencomplex van het Joegoslavië-Tribunaal in Scheveningen. De Bosnische Serviër werd begin deze week aangehouden door Franse SFOR-troepen. (AFP/ANP)

• Zoran Vukovic

Maar omdat volgens Ryneveld de verkrachtingen onderdeel uitmaakten van de goed georganiseerde aanval op het niet-Servische deel van de bevolking van Foca moeten deze beschouwd worden als misdaden tegen de menselijkheid, een zwaarder vergrijp.

Zeker tien slachtoffers zullen een getuigenis komen afleggen. „Ik werd verkracht door vele soldaten die nacht, de een na de ander", zo luidde volgens de aanklager een anonieme getuigenis. De meeste slachtoffers zullen anoniem getuigen, omdat veel daders die hebben deelgenomen aan de verkrachtingen nog op vrije voeten zijn.

Gevangen Dutchbatters zagen sporen genocide

Van onze redactie politiek
DEN HAAG - Nederlandse VN-soldaten die in 1995 in de omgeving van Srebrenica vast werden gehouden door de Bosnisch-Servische troepen, zeggen daar duidelijke aanwijzingen van genocide te hebben gezien.

Een oud-Dutchbat-militair getuigde gisteren voor het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag dat hij tijdens zijn gevangenschap in een

bus werd vervoerd, van waaruit hij een grote stapel lijken zag van moslimmannen die door de Bosnische Serviërs waren vermoord.

De gedode mannen droegen alleen nog een broek. Enkele honderden meters verderop reed hij langs een lange rij met stapels kleding en schoenen.

„Op dat moment zag ik het verband nog niet. Maar achteraf geloof ik dat de lichamen op de

vrachtwagen die waren gesneeuwd geweest die hun kleren daar uit moesten doen", aldus chauffeur Stoelinga.

Hij is één van de getuigen in de zaak tegen de Bosnisch-Servische generaal Krstic, die is aangeklaagd wegens massamoord bij de Srebrenica-inval. De oud-VN-militair ontkende tegenover de advocaten van de generaal dat er sprake kon zijn geweest van mos-

limsoldaten die waren gesneeuwd in een slag.

Een andere Nederlandse getuige vertelde over zijn gesprekken met een lid van een speciale militaire eenheid die met herdershonden de moslimenclave moest schoonvegen. Hij kreeg details te horen over een verkrachting en moord.

DE VERDIEPING, PAGINA 13: ZOALS JE DEED MET HET MEISJE VAN SREBRENICA.

de Volkskrant

Joegoslavië Tribunaal

MET de arrestatie van Momcilo Krajisnik heeft het Joegoslavië Tribunaal een belangrijk succes geboekt. Voorbij zijn de dagen dat slechts een enkele kampbewaker als Dusan Tadic cenzaam zuchtte in de gevangenis van Scheveningen. Ook de provocerende manier waarop generaal Ratko Mladic zich op de berghellingen nabij Pale op de ski's liet filmen, behoort vermoedelijk tot het verleden. De afgelopen tijd heeft de vredesmacht SFOR zich steeds meer ingespannen om verdachten van oorlogsmisdaden in Bosnië-Herzegovina op te pakken. Dat moet worden toegejuicht, want om zijn werk te kunnen doen is het door de Verenigde Naties ingestelde Tribunaal afhankelijk van de medewerking van SFOR en van de overheid ter plaatse.

De hoofdaanklager van het Tribunaal, Carla del Ponte, en haar voorgangster, Louise Arbour, hebben met bewonderenswaardige vasthoudendheid druk uitgeoefend op de NAVO en de bij SFOR betrokken landen, zoals Frankrijk, om hun terughoudendheid te laten varen. Zij hebben eraan meegewerkt dat het recht nu zijn loop krijgt. Een aantal beruchte kampcommandanten is daardoor opgepakt, alsmede enkele Bosnisch-Servische en Kroatische generaals. Nu komt daar een van de hoogst verantwoordelijken voor het bloedvergieten in Bosnië bij.

Momcilo Krajisnik was tijdens de oorlog in Bosnië (1992-1995) de rechterhand en trouwe steunpilaar van de leider van de Bosnische Serviërs, Radovan Karadzic. Dit tweetal had de regie over de bloedigste en meest systematische campagne van moord en verdrijving in Europa sinds de ondergang van het nazisme. Een kwart miljoen doden heeft de oorlog in Bosnië gekost, onder wie zeer veel burgers.

Het Joegoslavië Tribunaal is in het leven geroepen om te bewerkstelligen dat deze misdaden tegen de menselijkheid niet ongestraft blijven. Dat is in de eerste plaats van belang voor de tegen elkaar opgehitste bevolkingsgroepen in Bosnië. Als de plegers van zulke misdaden en hun opdrachtgevers ter verantwoording worden geroepen, kan recht de plaats innemen van wraak. Dat bevordert de vreedzame coëxistentie tussen Moslims, Kroaten en Serviërs in Bosnië.

Minstens even belangrijk is dat het Tribunaal duidelijk weet te maken dat de internationale rechtsregels die etnische zuivering verbieden, geen dode letter zijn. Daar slaagt het Tribunaal steeds beter in. Dankzij de komst naar Den Haag van figuren als Krajisnik kan niet meer betwijfeld worden dat het Tribunaal meer dan symbolische rechtspraak bedrijft. Hopelijk volgen spoedig de twee hoofdpersonen, Karadzic en Mladic. De nieuwe regering van Kroatië heeft medewerking beloofd. Voor Servië geldt dat een wisseling van regime nodig is, wil dat land zich weer kunnen voegen in de internationale rechtsorde.

De omstreden majoor Rob Franken, in 1995 plaatsvervangend commandant van Dutchbat in Srebrenica, werd gisteren door het Joegoslavië-tribunaal aan de tand gevoeld. 'Majoor, was er dan geen sprake van deportatie?' werd hem gevraagd.

Door onze redacteur
P.E.R.A. DE KONING
DEN HAAG, 5 APRIL. Met een lijst namen, versloopt in zijn onderbroek, verliet majoor Franken, plaatsvervangend commandant van Dutchbat, in juli 1995 Bosnië. Op de lijst stonden 251 namen van moslimmannen die zich na de verovering van de enclave Srebrenica, hadden schuilgehouden op de basis

van Dutchbat. Het was een 'Amnesty International-methode', zei de majoor gisteren tijdens zijn getuigenis voor het Tribunaal voor ex-Joegoslavië in Den Haag, in het Srebrenica-proces tegen de Bosnisch-Servische generaal Krstic. De Nederlanders hadden de 'veiligheidsenclave' niet kunnen beschermen tegen het Bosnisch-Servische leger. Dit was het enige had de majoor destijds gedacht, dat hij nog voor de moslims kon doen. Franken had de namen van de mannen opgeschreven en te- gen Bosnisch-Servische officieren gezegd: 'Deze mensen hebben nu een naam. Vergeet dat niet. We weten wie jullie meene- men.'

De majoor had de lijst met namen naar het Detentie-hoofdkwartier in Den Haag gefaxt, maar daar wisten ze niet wat hij er mee wilde. Franken, gisteren: 'De lijst kwam in een bureaula terech...'. Pas een maand later kwam de lijst weer boven water. Tijdens het spreken grinnikte hij vaak nerveus. Hem wordt dan ook veel verweten. Franken tekende op 17 juli, zes dagen na de val van de enclave, een verklaring waarin stond dat de Bosnische Serviërs de vluchtelingen uit Srebrenica goed hadden behandeld. Dutchbat-soldaten omschreven Franken later tegenover de militaire inlichtingendiensten als 'uitgesproken antimoslim'.

Dutchbat-tolk Hasan Nuhunovic verwijt Franken niets te hebben willen ondernemen om de levens van zijn vader, moeder en broer te redden. In februari sisten overlevenden van Srebrenica zelfs dat de majoor wordt vervolgd voor genocide. Franken noemde in het verleden alle opwindig over Dutchbat in de pers 'hyste-

risch geblaat'. Toch bracht Franken het er gisteren beter vanaf dan overste Karremans, die in 1996 al voor het Joegoslavië-tribunaal getuigde. Karremans verbijsterde toen de rechters met de verklaring 'eerlijk gezegd niet te hebben gedacht' om de Servische veroveraar generaal Mladic te vragen naar het lot van de afgevoerde mannen. Karremans had het inderijd veel te druk met de evacuatie van zijn eigen mannen en apparatuur.

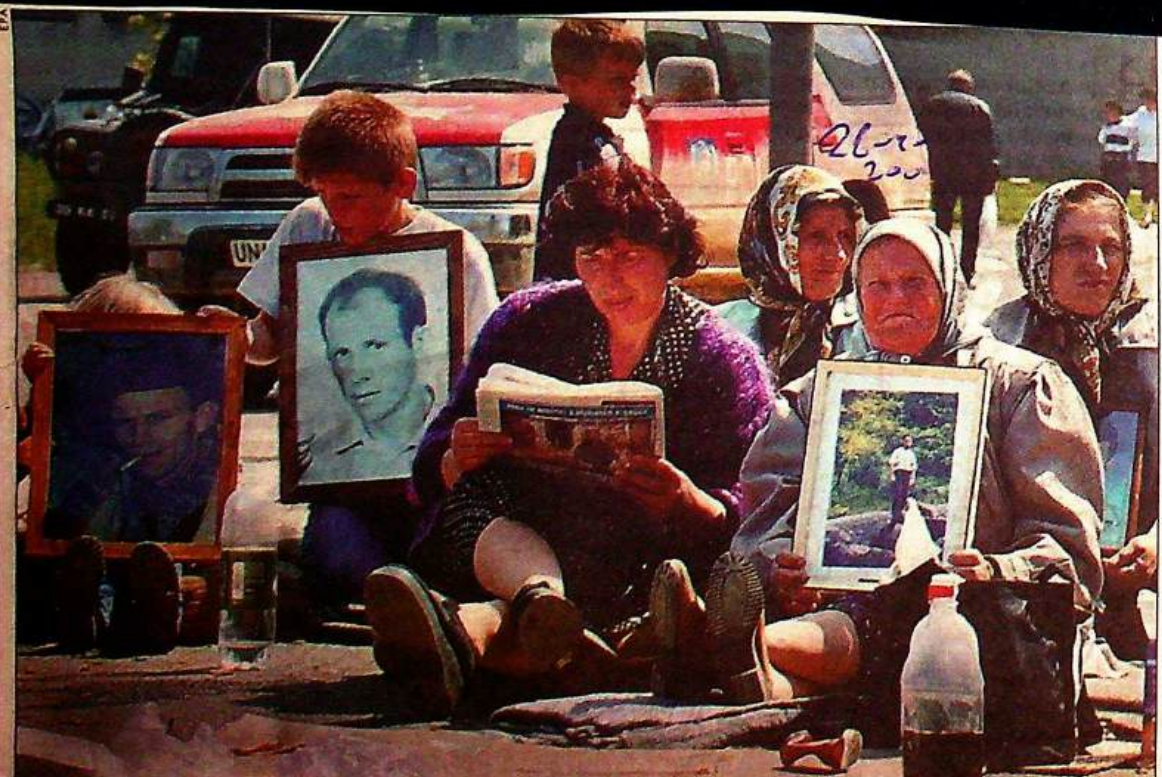
Majoor Franken trachtte gisteren iets te doen aan de indruk dat Dutchbat ongevoelig was geweest voor het lot van de mannen uit Srebrenica. Hij 'voelde', zei hij gisteren, 'wat er met hen zou gebeuren toen ze werden meegenomen door de Bosnische Serviërs'. 'Gezien de reputatie van de Serviërs verwachtte ik dat ze zouden gaan moorden.' | **Vervolg SREBRENICA: pagina 51**

Op wacht in Kosovo

Een Albanees jongetje praat met een Britse militair die op wacht staat in het plaatsje Luzanne, zo'n 25 kilometer ten noorden van de Kosovaarse hoofdstad Pristina. De Navo, die de meeste troepen levert voor Kfor, de legersmacht die de vrede moet bewaren in Kosovo, hield dit weekend een oefening in de Servische provincie. MEER NIEUWS OP PAGINA 5. FOTO EPA

3-4-2000

Albanees protest Enkele duizenden Albanezen protesteerden gisteren voor de tweede dag in Pristina (Kosovo) tegen de detentie van familieleden in Servische gevangenis. De demonstranten eisen onmiddellijke vrijlating van hun familieleden. (EPA)

Shell beboet voor kopen Iraakse olie

WASHINGTON - De Koninklijke/Shell Groep moet een boete betalen van 4,8 miljoen gulden voor de aankoop van illegale ruwe olie uit Irak.

Shell had de olie gekocht uit een Russische tanker die deze maand in de Golf werd aangehouden. Van de olie aan boord van het schip was 20 procent uit Irak afkomstig. Shell kon niet bewijzen dat het legale olie was en kreeg de boete opgelegd door het Amerikaanse ministerie van defensie. Tegen Irak is een VN-embargo van kracht. Shell mag de olie, die momenteel in Oman gelost wordt, wel houden. Het concern zou namelijk geen weet hebben gehad van de illegale praktijken. De boete blijft echter van kracht.

Dutchbat voorzag moordpact bij Srebrenica

Paul Kagame (midden), interim-president en sinds 1994 Rwanda's sterke man, vergroot zijn greep op de macht steeds meer.

FOTO JEAN-MARC BOUJU, AP

Een nieuwe tweespalt in Rwanda

31-3-2000

Royalisten

Jeroen Conduwener

In de vroege avond van zaterdag 4 maart maken enkele kogels een eind aan het leven van Allies Kabera. Kabera staat op het punt om zijn woning binnen te lopen als drie mannen hem van dichtbij neerschieten. Een nachtvraker ziet hoe vervolgens een auto het drielal gestoken in militaire uniformen, oprijkt en in razende vaart in de duisternis van de Rwandese hoofdstad Kigali verdwijnt.

Allies Kabera maakte deel uit van een se-lecte groep topadviseurs van de Rwandese president Pasteur Bizimungu. Voor-dien was hij gouverneur in de westelijke provincie Kibuye, waar hij was geboren en getogen. Als Tutsi overleefde hij de genocide van 1994, die naar schatting 700.000 Rwandezes het leven kostte. Kabera was in Rwanda bekend als iemand die met veel verve de belangen van de *rsocapés* verdedigde.

Na de moord vertellen familieleden dat Kabera al enige tijd had gevreesd voor zijn leven. Hij werd gezien als een aanhang van de royalisten, die jiveren voor de terugkeer van de monarchie in Rwanda onder leiding van koning (Mwami) Kigeli V, die in ballingschap leeft in de Verenigde Staten.

Kabera werd om die reden in één adem genoemd met Joseph Sebarenzi, adem genoemd uit dezelfde stad als Kabera afkomstig uit dezelfde stad als Kabera en ook een Tutsi-overlevende van de genocide. Deze Sebarenzi werd twee jaar geleden gekozen in het Nationale Parlement en nam vrijwel onmiddellijk de voorzittersstoel in. In die functie ont-popte hij zich tot een fel bestrijder van de toenemende corruptie onder minis-ters en hoge ambtenaren. Maar halverwege januari dit jaar ging het snel berg-afwaarts met de carrière van Sebarenzi. Hij moest vertrekken als parlements-voorzitter en zijn zetel opgeven. Over-naast vluchtte hij naar buurland Oegan-da.

Joseph Sebarenzi was een monarchist, luidde de aanklacht van de RPF, de lei-dende Tutsi-partij in Rwanda. Een maand later trad premier Pierre Celestin Rwigyema af, op verdenking van corrup-

tie. En vorige week vertrok president Pasteur Bizimungu, nadat hij een bittere strijd over de samenstelling van de nieuwe regering had verloren van Rwanda's sterke man, minister van defensie en inmiddels interim-president Paul Kagame.

"In Rwanda gaat het allang niet meer alleen om Hutu-extremisten die een ge-vaar vormen voor de Tutsi's", zegt Charles Ndereyeh. Hij is voorzitter van *Ratour des Réfugiés* (RDR), een van de vele oppositiepartijen in ballingschap. RDR bestaat vooral uit Hutu-vluchtelingen in Europa. "Tot voor kort heetten alle te-genstanders van Kagame *genocidaires* te zijn. Dat was genoeg om hen op te slui-ten of te vermoorden. Nu nemen roya-listen hun plaats in. Zij zijn nu aan de beurt om te worden vervolgd", zegt de in Harderwijk wonende Ndereyeh.

Vanuit een suite in het Amerikaanse Virginia begon de koning in balling-schap, Kigeli V, een campagne om terug-te keren naar Rwanda. Met brieven en pamfletten wijst hij het Rwandese volk met enige regelmaat op zijn bestaan en op zijn 'spoedige terugkeer', die de een-heid tussen strijdende Hutu's en Tutsi's zal herstellen. Het Centraal-Afrikaanse land werd eeuwenlang geregeerd door Tutsi-koningen, zelfs in de koloniale tijd. In 1960 vluchtte de laatst gekroonde vorst, Kigeli V, naar de VS, daartoe aan-gezet door de Belgische kolonistator die hem als een sta-in-de-weg ervoer. De moord op Kabera en de vlucht van de parlementsvoorzitter zijn volgens Nde-reyeh bewijzen van de angst in Rwanda voor de monarchisten. Een maand gele-deen kidnaptten militairen vier deserteurs die naar Burundi en Tanzania waren ge-vlucht. Het vretal werd teruggebracht naar Rwanda en vastgezet, omdat zij hei-melijk aan de voorbereidingen voor de terugkeer van de koning zouden wer-ken. Een adviseur van Kigeli V in de VS noemde de arrestanten dan ook prompt 'politieke gevangenen'.

In de VS, Canada, België en Zweden zijn drie verschillende monarchistische partijen die Kigeli V steunen. De één wil de terugkeer zonder geweld, zoals voor-zitter Eric Rutayisire van oppositiebe-weging *Rwanda Notre Avenir* met stelligheid beweert. Een andere oppositie-groep, de in Zweden gevestigde *Rwanda Liberation Movement*, denkt wel degelijk

De herinneringen aan de genocide van 1994 kwamen weer even boven bij het aftreden vorige week van de Rwandese president Pasteur Bizimungu. Met hem verdween een prominente Hutu uit het door Tutsi's gedomineerde kabinet. Het gebeurde op een moment dat de politieke spanning oploopt in Rwanda door de tweestrijd tussen twee Tutsi-clans. Paul Kagame, interim-president en sinds 1994 Rwanda's sterke man, vergroot zijn greep op de macht steeds meer. En wat hij daarbij niet kan gebruiken is de terugkeer van Kigeli V, Rwanda's koning in ballingschap. Monarchisten worden vermoord, verjaagd of gearresteerd.

Kigeli V, koning in ballingschap.

aan een gewapende invasie.

"Het hoeft niet per se een invasie te zijn met militairen van buiten Rwanda. Er zijn genoeg officieren in het huidige RPF-leger die monarchist zijn", zegt Charles Ndereyeh. De Hutu-diaspora en de overwegend Tutsi-monarchisten in ballingschap wisselen regelmatig infor-

matie uit. Vanuit Brussel volgt Eric Rutayisire de ontwikkelingen in Rwanda op de voet met zijn *Rwanda Notre Avenir*. Volgens Rutayisire - "ik ben zelf familie van de koning" - legt de vervolgving van koningsgezinden in Rwanda een tweespalt bloot die gevaarlijker is dan die tussen Hutu's en Tutsi's. De huidige machthebbers onder leiding van Kagame zijn Tutsi's en de monarchisten zijn dat ook.

"Ze behoren alleen elk tot een andere clan", legt Rutayisire uit. "Het is Kagame maar om één ding te doen: macht." "De clans leven al heel lang op voet van oorlog met elkaar", beaamt Charles Ndereyeh. "Kagame zal nooit toestaan dat Kigeli V naar Rwanda komt, want dat betekent het einde van zijn macht." De sterke man van Rwanda heeft de koning wel een plaats toebedacht: "In de bush", zo zei Kagame onlangs. De strijd tussen de koningsclan en de Kagame-clan begon al lang voordat de RPF regeerde. In 1990 viel het Tutsi-guerrillaleger vanuit Oeganda Rwanda binnen. De commandant, Fred Rwigyema, werd op de tweede dag van het offensief gedood. "Door zijn directe vrienden", zegt Ndereyeh.

"Rwigyema behoorde tot de clan van de koning. Het offensief van het toenmalige Tutsi-leger had moeten leiden tot een herstel van de monarchie in Rwanda." Maar direct na de dood van Rwigyema nam Kagame het bevel over en werd het Hutu-regime, dat in 1994 de genocide aanrichtte, verdreven.

De verhalen van Rutayisire en Ndereyeh worden bevestigd door andere Rwandezes in ballingschap, onder wie twee oud-ministers. Een van hen zat twee jaren negentig in de toenmalige regering; de ander vrij recent. Beiden leven nu als vluchtelingen en verkiezen de anonimiteit. "Ministers hebben in wezen niets te vertellen", zegt een van hen, die sinds enkele maanden in de Benelux verblijft. "Het zijn de hoge ambtenaren, zonder uitzondering militairen trouw aan Kagame, die de dienst uitmaken."

Ministers worden bewaakt door soldaten, "maar die bewaking heeft eigenlijk geen andere functie dan het controleren en bespioneren van de ministers. Tot in de privé-woning aan toe. Het was onmogelijk een vertrouwelijk gesprek met familieleden te voeren." Toen het deze minister duidelijk werd dat besluit-

ten alleen werden goedgekeurd als de militaire topambtenaren hun zegen gaven, nam deze ontsting en vluchtte onmiddellijk het land uit. "Ik had toch niet willen eindigen als Kabera en de anderen die vermoord zijn."

De journalist Jean Pierre Mugabe vluchtte in april vorig jaar. Hij was jarenlang actief lid van de RPF, maar toen hij onthulling deed over corruptie en machtsmisbruik binnen die partij, werd hij, naar eigen zeggen, met de dood bedreigd. In de VS stoot hij zich aan bij de monarchistische beweging van Kigeli V. "Rwanda wordt geleid door een kleine klik rond Kagame", schrijft ook hij in nieuwsbrieven, die via Internet worden verspreid.

De partij wordt geleid door Tutsi's uit Oeganda, die zich gedragen als een *akazu*. "De term *akazu* betekent letterlijk 'klein huisje' en werd ten tijde van het vorige Hutu-regime gebruikt om de corrupte machthebbers aan te duiden, die de genocide organiseerden. "Het zijn deze lieden die de oorlog in Congo zijn begonnen en profiteren van de diamanten die daar worden weggehaald", zegt Eric Rutayisire van de monarchistische partij *Rwanda Notre Avenir*.

De andere partijen in ballingschap zijn het hartgrondig met hem eens. Maar dat is ongeveer het enige. Onderling wantrouwen en verschillende doelstellingen maken samenwerking moeilijk. *Rwanda Notre Avenir* bepleit een ronde-tafelconferentie onder voorzitterschap van koning Kigeli V. De andere partijen wijzen op al die gezamenlijke bijeenkomsten die de afgelopen jaren alleen maar meer verdeeldheid dan eenheid hebben gebracht onder de diaspora. Een nieuwe poging om de diaspora te sluiten wordt gedaan op 6 april, de herdenkingsdag van de genocide, in Den Haag. Dan zal met een demonstratieve optocht naar het Internationaal Tribunaal voor Rwanda aandacht worden gevraagd voor de schendingen van mensenrechten in het huidige Rwanda.

"Natuurlijk speelt de verdeeldheid onder de ballingen Kagame in de kaart", zegt Charles Ndereyeh. Hij heeft het makkelijk, beaamt ook Rutayisire. "Maar we hebben geduld. Ook Kagame's macht is op een dag voorbij. Dan zal de koning de eenheid brengen, die Rwanda nu mist."

Een Albanese meisje bij een gesloten hek aan de Griekse grens. (Foto Reuters)

In Epirus zijn Albanesez niet welkom

Vóór de Griekse verkiezingen is de Albanese minderheid afgedaan als crimineel. Met de overwinning van Pasok, vorige week, halen de Albanesez opgelucht adem. 'Het had veel slechter gekund.'

Door onze correspondent

YVEL VINCKX

IOANNINA, 17 APRIL. Binnenkort arriveert een nieuwe machine uit de Verenigde Staten. Met bewondering spreken de Griekse grenswachten over de Amerikaanse toverdoos. „De radar heeft een bereik van zeven kilometer, de infra-rood-camera ziet tot drie kilometer in het duister”, zegt majoor Dimitrios Kontogiannis, leider van een Griekse grensbewakingseenheid.

Op een beeldscherm zullen de grenswachten iedere beweging in het gebied registreren. Sleekt een Albanese stiekem de Albanese-Griekse grens over en wordt hij opgemerkt, door het radarsysteem, dan is hij de pinout. Dan wordt hij opgepakt en in een Griekse politiebuis teruggebracht naar Albanë.

„Heel simpel”, zegt Kontogiannis. „Nog niet zo lang geleden waren de zaken omgedraaid. Toen konden de Albanesez Griekenland dan de Albanesez mochten ze Albanë niet uit. Om dat land stond een groot hek en daar patrouilleerden agenten en soldaten langs, met honden. Het land van de voormalige communistische leider Enver

Hoxha was volkomen geïsoleerd. De contacten tussen Albanë en Griekenland waren al langer gering. Ruim tien jaar geleden keerden beide landen nog officieel in staat van oorlog. „Geen wonder”, zeggen enkele Griekse grenswachten, „dat we de Albanese immigranten met argusogen bekijken. Een decennium geleden waren zij de vijand.”

Die vroegere vijand is massaal naar Griekenland getrokken. Circa 180.000 Albanesez bevinden zich momenteel in het land. En dan spreken de autoriteiten nog niet over de ongeveer 200.000 illegalen. Elke nacht steken immigranten de grens over. In het gebied van Dimitrios Kontogiannis (42 kilometer grens) zijn vorig jaar ruim vierduizend illegale grensoverschrijders gearresteerd.

Gazmend Kapllani is een Albanese immigrant met, inmiddels, een verblijfsvergunning. Hij kwam in 1991 naar Griekenland; twéëntwintig jaar oud en „nieuwsgierig naar de wereld waarvan ik alleen via de verbodenradiozender Voice of America had gehoord”. De communisten waren nog aan de macht, maar Albanë verkeerde al op de rand van de omwenteling.

Zijn verhaal is te mooi om waar te zijn, zegt hij zelf. De voormalige vluchteling is inmiddels afgestudeerd in filosofie, volgt een studiepolitologie en heeft een eigen radioprogramma in Athene. In het Albanese. Veel Grieken geloven zo'n succesverhaal niet. Soms draagt hij, uit baldadigheid, zelf aan de vooroordelen bij. Laatst nog, in de trein. Zit hij een Alba-

nees boek te lezen, vraagt een passagier afkeurend: „Wat doet een Albanese in Griekenland?” Legt Kapllani zijn boek neer en zegt: „Ik ben hier om in wapens, drugs en vrouwen te handelen. Heeft u interesse?”

Want dat is waarvan Albanesez worden beschuldigd, zegt Kapllani. De politie houdt regelmatig razzias's in Athene. Dan is iedere Albanese op straat volgens Kapllani een 'potentiële verdachte'. De politieke partijen hebben het probleem links laten liggen. „Maar door het gebrek aan maatregelen is een viciëuze cirkel ontstaan.”

Bepaalde politieke partijen zouden de discriminatie zelfs aanwakkeren. In de campagne-periode

'Ik ben hier voor wapen-, drugs- en vrouwenhandel'

voor de parlementaire verkiezingen, die vorige week in een nipte overwinning voor regeringspartij Pasok eindigde en de rechtse Nieuwe Democratie in de oppositie-

banken liet, zijn de Albanesez regelmanig gebruikt als zondebok. Met de overwinning van Pasok zijn de meeste Albanesez tevreden — niet omdat deze partij zo veel voor hun gemeenschap doet. „Maar het had veel slechter kunnen allopen”, weet Kapllani. Als Nieuwe Democratie had gewon-

nen, bedoelt hij.

Ga eens naar Epirus, naar de grensstreek, had men in Athene gezegd. Daar hebben ze problemen met de Albanese immigranten. Maar na een reis van zeven uur, dwars door Griekenland, zegt Nikos Mandis, lid van de prefectuur in Epirus: „In Athene hebben ze juist problemen met de immigranten.” Want in zijn district zijn de gevoelens over de komst van de Albanesez gemengd.

Epirus is een van de armste streken binnen de Europese Unie. „De armste”, verbelt Mandis met enige trots. In de Brusselse statistieken zijn de inkomens van Grieken uit het buitenland echter niet meegeld. Veel inwoners van Epirus hebben werk gevonden in Amerika of Duitsland en maken iedere maand geld over naar de achtergebleven familie.

De vooruitgang heeft Epirus niet onberoerd gelaten. „De meeste ouders wilden hun kinderen een betere toekomst geven. Ze hebben hen naar de universiteiten in de stad of het buitenland gestuurd”, zegt Anna Joti. Zelf is ze de dochter van een Griekse emigrant die werkte in de Belgische mijnen zodat hij de lerarenopleiding voor zijn dochter kon betalen. Begin jaren negentig keerde Joti terug naar de geboortestreek van haar ouders.

Maar de vooruitgang heeft Epirus in de problemen gebracht. „Niemand wilde olijven plukken, schapen hoeden of huizen bouwen”, aldus Joti. Dat maakt de inwoners van Epirus zo dubbelhartig over de immigranten: aan de ene

kant 'pikken' de Albanesez hun banen in, aan de andere kant willen ze dat werk niet langer zelf doen.

In Ioannina, de hoofdstad van het district Epirus, zegt Mandis voorzichtig: „De Albanesez stelen geen banen. Ze zijn aanvullende, goedkope arbeidskrachten. Velen zijn illegaal en de werkgever betaalt dus geen sociale premies.” Op hun beurt claimen de Albanesez medeverantwoordelijk te zijn voor het economische succes van Griekenland, dat in de zomer toegelaten wordt tot de Europese Monetaire Unie (EMU).

Met de economische immigranten hebben de grenswachten Dimitrios Kontogiannis en Jorgos Vassiliou soms medelijden. „Ze komen om te werken, niet om problemen te maken. Maar er zitten ook criminelel tussen.” Laatst vond ze een aantal tassen met honderd kilo marhuana, achtergelaten door op de vlucht geslagen Albanesez. En onlangs hebben ze, dwars over de vlakke, een groepje gegraven om Albanesez auto'dieven het leven zuur te maken. Die reden de gestolen auto's met een rotgang over het gras Albanë in.

Sinds 1 januari is Griekenland tot de Schengen-landen toegetreden. De grenzen van de Schengen-landen, waartoe de meeste EU-landen behoren, zijn de buitengrenzen van Europa. Eenmaal binnen kunnen burgers vrij reizen. Watermet Albanë niet. Maar waar moeten ze beginnen? Regelmatig zien Kontogiannis en Vassiliou dezelfde Albanesez terug. Die wagen opnieuw een kans. En opnieuw.

Westen nu echt op jacht voor tribunaal

Met de aanhouding van de Bosnisch-Servische leider Krajišnik laat nu ook Frankrijk zien dat het werkelijk met het Joegoslavië-tribunaal samenwerkt.

Door onze redacteuren
ROBERT VAN DE ROER
en COEN VAN ZWOL

ROTTERDAM, 4 APRIL. „Het beste nieuws in vijf jaar”, jubelde de Amerikaanse ambassadeur bij de Verenigde Naties, Richard Holbrooke, gisteren na de arrestatie van de Bosnisch-Servische leider Momčilo Krajišnik, verdachte van genocide en andere oorlogsmisdaden in Bosnië. Holbrooke keek als architect van het vredesakkoord in Bosnië de afgelopen jaren knarsentandend toe hoe de NAVO slechts mondjesmaat wat kleinere oorlogsmisdadigers in Bosnië aanhield.

Na jaren van aarzelen optreden heeft de internationale gemeenschap gisteren voor het eerst een echte hoofdrolspeler van de oorlog in Bosnië aangehouden. Krajišnik, die wel vermoedde, maar niet zeker wist dat het tribunaal hem zocht, werd zondagnacht in pyjama afgevoerd uit het huis van zijn ouders.

Krajišnik was tijdens de Bosnische oorlog de tweede man achter 'president' Karadžić en ná de oorlog degene die de uitvoering van het Dayton-akkoord het meest actief tegenwerkte. Al vrij snel na de totstandkoming van Dayton in november 1995 bleek dat de door de NAVO geleide vredesmacht IFOR en SFOR zich onthielden van een actieve jacht op oorlogsmisdadigers. Het Westen veranderde dat beleid na de zomer van 1997.

Zo was voor de Amerikaanse regering was de arrestatie van Karadžić en mede hoofdverdachte generaal Ratko Mladić aanvankelijk geen thema. Washington verwaarloosde het tribunaal, terwijl de door de NAVO geleide vredesmacht IFOR, later SFOR, zich verschoot achter het excuus dat zij „geen mandaat” had voor actieve opsporing. Het in 1993 opgerichte Joegoslavië-tribunaal leek een papieren tijger, een façade waarachter de grote landen hun onwil maskeerden om de hoofdverdachten uit Bosnië naar Den Haag te brengen.

De Amerikaanse regering herzag medio 1997 haar Bosnië-beleid en oordeelde dat het tribunaal „een integraal onderdeel van het Dayton-proces” werd. De Amerikanen openden de jacht op oorlogsmisdadigers, zij het voorzichtig dan de Britten die onder leiding van Labour eveneens een actiever beleid voorstonden. Het waren Britse troepen die in juli 1997 de eerste grote actie ondernamen. De Servische politiekechef Simo Drljača werd tijdens een barbecue doodgeschoten en zijn medestander, dokter Milan Kovacević, naar Den Haag afgevoerd.

De celblokken van het tribunaal liepen sinds 1997 langzaam vol. Inmiddels zijn er 39 verdachten in detentie. Het budget van het tribunaal groeide van 11 miljoen dollar (1994) naar 94 miljoen dollar (1999), en het aantal rechters steeg van één naar drie. Rechters waarschuwden voor het gevaar dat

het tribunaal 'dichtslibt' door de lange procedures en de veelheid van rechtzaken.

Wat de afgelopen jaren nog reste in het internationale optreden, was een actieve deelname van Frankrijk. Franse troepen beheerden de oostelijke sector van Bosnië, waaronder het skidorp Pale, het hoofdkwartier van de Bosnisch-Servische nationalist. De in 1995 teruggetreden Karadžić, verdacht van genocide, woonde daar in zijn chalet en reed elke dag met lijfwacht ongehinderd naar het fabrieksgebouw van waaruit hij samen met Krajišnik de Servische Republiek bestuurde. In het plaatsje Foča, tijdens de oorlog een soort verkrachtingskamp, bleek uit Amerikaanse televisiebeelden dat Franse troepen goedmoedelijk koffie dronken in een café van een oorlogsmisdadiger.

Amerikaanse media beschuldigden het Franse leger er in 1998 van meer te doen dan passief gedogen. Binnen het Franse leger zou een sterke pro-Servische stroming bestaan. *The Washington Post* berichtte dat een Amerikaanse operatie om Karadžić te ontvoeren, doorkruist werd door de Franse kolonel Hervé Gourmelon. Deze voormalige VN-woordvoerder pendelde als officieus koerier tussen Karadžić en Frankrijk en zou de ontvoeringsplannen hebben

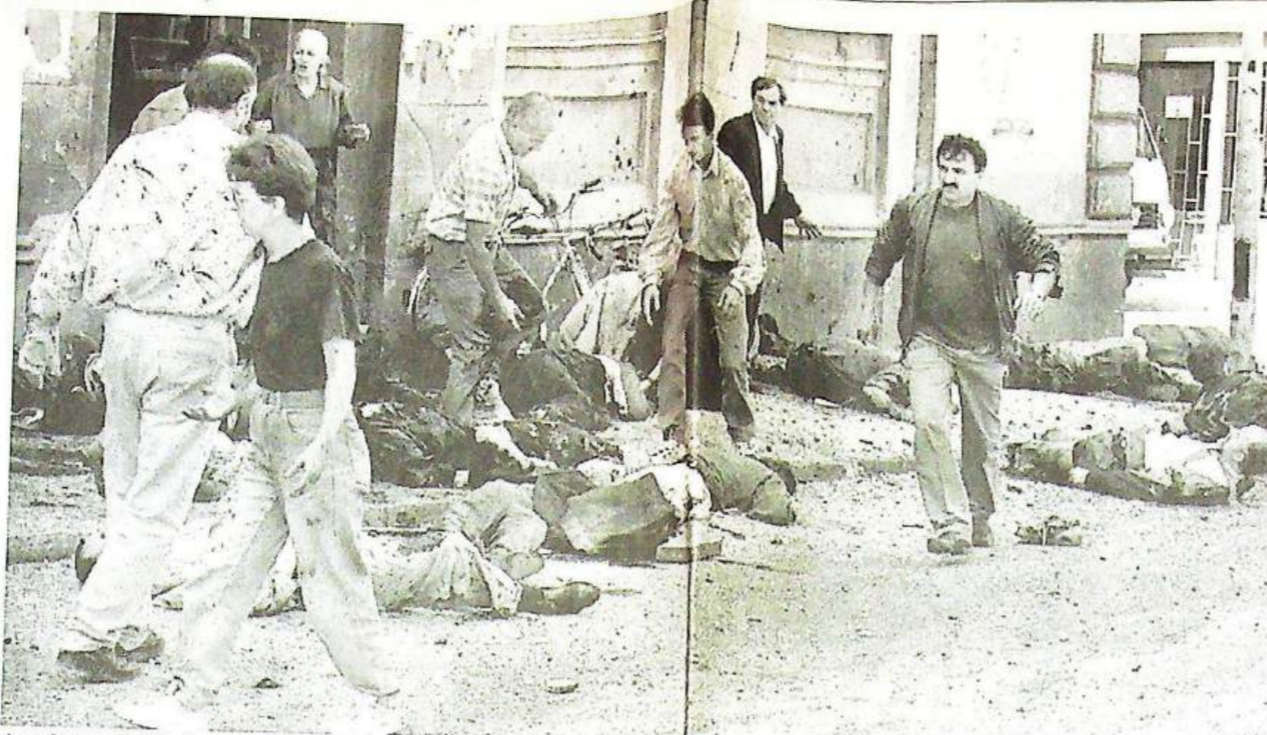
NIEUWSANALYSE

doorgebiefd. Parijs ontkende, al werd niet verheeld dat Gourmelon „enigszins twijfelachtige contacten onderhield”.

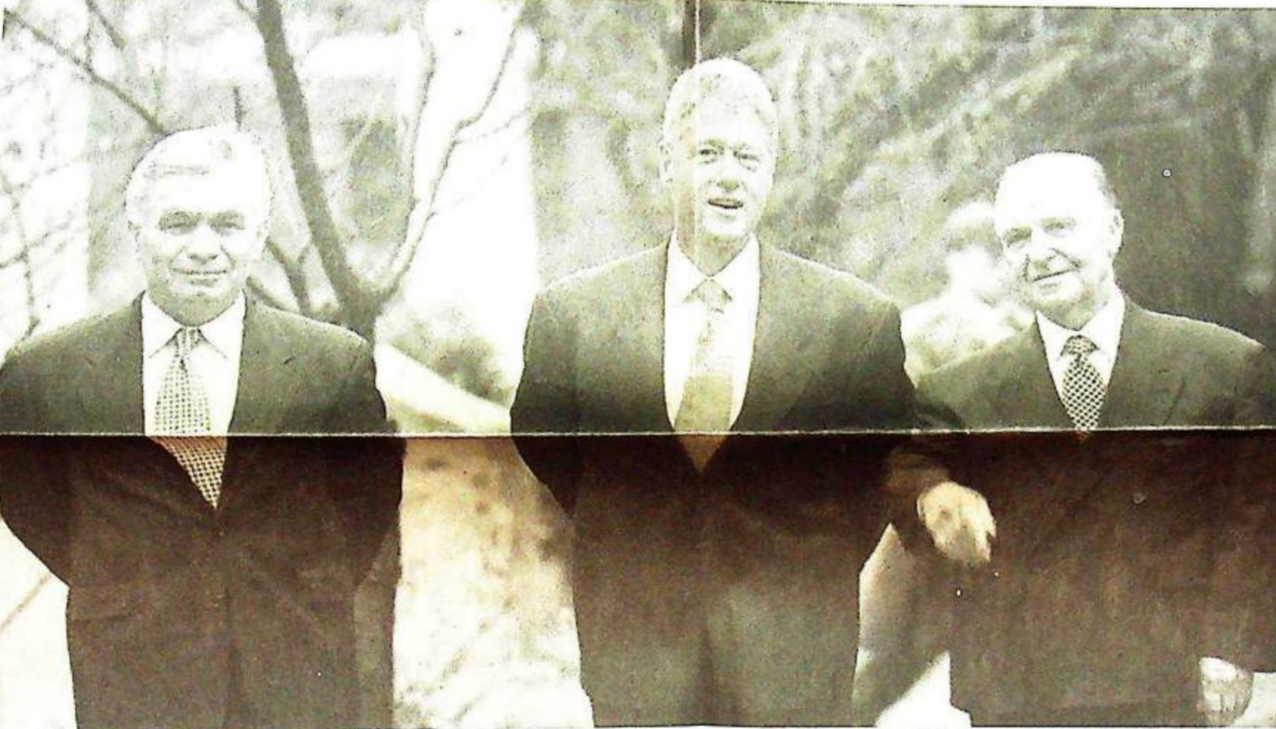
De voormalige aanklager van tribunaal, Louise Arbour, zocht in 1997 de confrontatie met Parijs. Ze leverde openlijke kritiek op het gebrek aan Franse medewerking. De Franse minister van Defensie, Richard, veegde in februari in een geprek met deze krant die kritiek van tafel: „Wij hebben sinds begin 1998 al vijf oorlogsmisdadigers aangehouden.” Daarmee gaf hij indirect aan dat de Franse koers was veranderd. Want inderdaad werden in en rond Foča in dat jaar de ene na de andere oorlogsmisdadiger aangehouden, in één geval met dodelijke afloop. De Franse krant *Le Figaro* kopt vandaag: 'Frankrijk gerehabiliteerd'. En het tribunaal is Frankrijk dankbaar.

Of de arrestatie van Karadžić en Mladić dichterbij is gekomen, is een andere vraag. Generaal Mladić woont in Belgrado, buiten bereik van de NAVO. Karadžić lijkt een gemakkelijker prooi. De huidige aanklaagster Del Ponte zei een paar maanden geleden dat voor haar Karadžić de prioriteit voor dit jaar is. Op de vraag of dit ook voor hem gold, zei de Franse minister Richard: „Ik doe daar geen uitspraken over.” En: „De verantwoordelijkheid berust niet alleen bij Frankrijk, dat is het enige wat ik erover kan zeggen.”

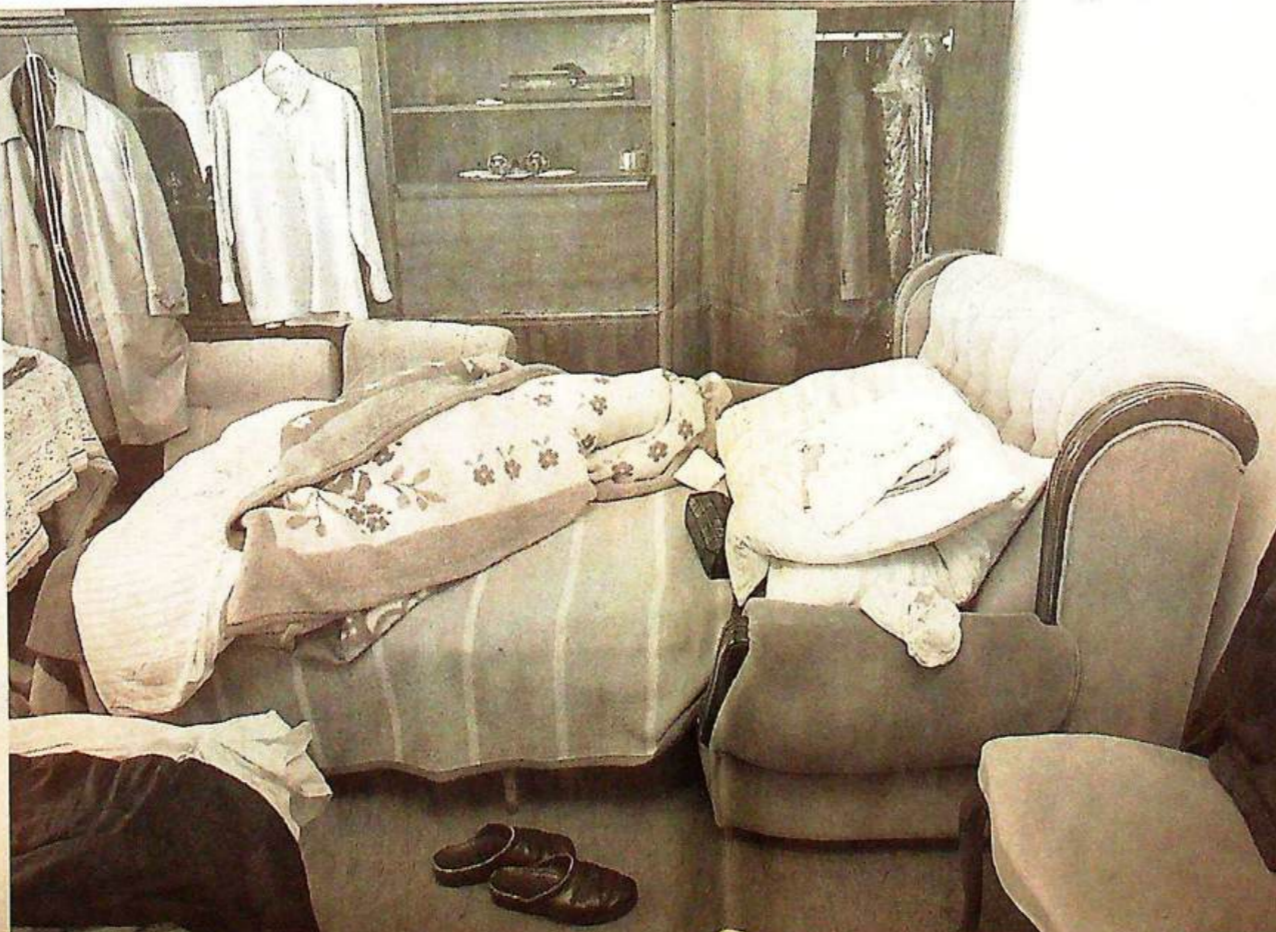
Voor het oppakken van hoofdverdachten, zoals Karadžić en Mladić, is een zware operatie nodig, en nauwe samenwerking tussen de Amerikanen, Britten en Fransen, de drijvende krachten achter SFOR. Dat het Westen nu bij de jacht op oorlogsmisdadigers uit Bosnië op één lijn zit, maakt die aanhoudingen wel waarschijnlijker.

Aanslag op de Markale-markt van Sarajevo, 28 augustus 1995: 37 doden. De inwoners van Sarajevo zijn ervan overtuigd dat Krajišnik de chef-architect van de belegering van de stad was. (Foto Reuters)

Krajišnik de politicus (links) met Bill Clinton en de Bosnische president Izetbegović, Sarajevo, 22 december 1997. (Foto Reuters)

De sofa waarop Krajišnik gisteren sliep toen SFOR-soldaten hem in het huis van zijn ouders in Pale arresteerden. Hij werd op blote voeten en in pyjama afgevoerd. (Foto AP)

De aanklacht

DEN HAAG, 4 APRIL. Momčilo Krajišnik nam volgens de vandaag gepubliceerde dagvaarding van het Joegoslavië-tribunaal deel aan „misdaden, gepleegd met het oog op de verovering van gebieden in Bosnië”. In de aanklacht worden veertig steden en dorpen met name genoemd.

Tussen 1 juli 1991 en 31 december 1992 was Krajišnik verantwoordelijk voor „de organisatie, instigatie, planning en uitvoering van de vernietiging” van Bosnische moslims en Kroaten, in vijftien met name genoemde plaatsen. De Bosnisch-Servische autoriteiten richtten gevangenkampen in, waar tienduizenden moslims en Kroaten werden samengedreven, opgesloten en mis-

handeld. Er werden ook mannen uit de colonnes gehaald en geëxecuteerd. Tussen 1 juli 1991 en 31 december 1992 wist Krajišnik – of had hij kunnen weten – wat er onder zijn leiding gebeurde. Hij heeft niets ondernomen om de misdaden te voorkomen.

Krajišnik nam deel aan het plegen van genocide, is medeplichtig aan genocide, nam deel aan misdaden tegen de menselijkheid en schond de conventies van Genève. Hij organiseerde – met Karadžić of alleen – en beval de moord op duizenden moslims en Kroaten. Hij organiseerde de deportatie van tienduizenden mensen en is medeverantwoordelijk voor de dagelijkse vernederingen – waaronder mishandeling en verkrachting – in de kampen. Krajišnik is daarnaast verantwoordelijk voor daden van zijn ondergeschikten.

MOMČILO KRAJIŠNIK

Doorgewinterde extremist

Door onze redacteur

PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 4 APRIL. „Meneer de president, ik ben eerlijk: liever spring ik van dit balkon dan het Vance-Owen-plan te accepteren.” Dat zei in mei 1993, op de vijfde verdieping van een Atheens hotel, Momčilo Krajišnik, voorzitter van het Bosnisch-Servische parlement, tot de toenmalige Joegoslavische president Dobrica Čosić. Zijn boezemvriend Radovan Karadžić had net, met het mes van de internationale gemeenschap op de keel, woedend het verdelingsplan voor Bosnië aanvaard, op voorwaarde dat zijn parlement erover zou mogen stemmen.

Krajišnik sprong niet van het balkon. Hij bleef hard en luttele weken later was Mladić het parlement van de Bosnische Serviërs overhaalde het vredesplan af te wijzen. De oorlog ging door, nog twee jaar.

Krajišnik, de tweede man van de Bosnische Serviërs tijdens de oorlog (en de eerste ná de oorlog, toen Karadžić werd gedwongen zich terug te trekken), is door internationale bemiddelaars altijd omschreven als een harde. Lord Owen repte van zijn „razend makende en bewonderenswaardige starheid”. Richard Holbrooke noemde hem „de complete racist” en Jacques Klein, plaatsvervangend Bosnië-gezant, sprak van „het meest extremistische, xenofobe en met haat vervulde individu” dat hij kende. Serviërs en moslims, zo riep Krajišnik een oorlog lang, kunnen „net zo min samenleven als men in Bosnië bananen kan kweken”. Hij vergeleek de eigen staat die de Bosnische Serviërs wilden graag met „een prachtige 16-jarige bruid met krullend haar en blauwe ogen die we, als God het wil, uithuwelijken in een alliantie van Servische staten”.

Toch heeft de gisteren in de strafgevangenis van Scheveningen ingesloten Krajišnik niet altijd om zijn rassenhaat bekend gestaan. De boezemvriend uit Zabrdje bij Sarajevo was in zijn jeugd voor zijn moslim-klasgenoten een aardige, uiterst vrome jongen. In de vroege jaren negentig nog was hij aan Servische kant de favoriete onderhandelpartner van moslimpolitici als president Izetbegović, om zijn flexibiliteit. Maar toen de wegen zich in 1991 scheidde was het gedaan met die flexibiliteit en verwiëf Krajišnik zich de bijnaam die hem verder is bijgebleven: Mr No. Mr No met de karakteristieke zware wenkbrauwen, die (schreef Holbrooke) „de indruk wekten van een permanente donkere wolk boven zijn diepliggende ogen”. Mr No die door de moslims werd gezien als de architect van de drie jaar durende belegering van Sarajevo.

Krajišnik, jaargang 1944, econoom, werkte 22 jaar lang in Sarajevo voor het bedrijf Energoinvest, dat onderdelen maakte voor Russische kernreactoren. Hij schopte het tot financieel directeur – en bajesklant: in 1986 en 1987 zat hij negen maanden gevangen wegens verduistering van bedrijfsgelden, die hij zou hebben besteed aan de bouw van vakantiehuizen voor hemzelf en zijn vriend Rado-

van Karadžić in Pale. Veroordeeld werden ze niet. Toen Karadžić de politiek inging, ging 'Momo' Krajišnik mee: ze richtten de Servische Democratische Partij op. Krajišnik werd in 1990 na de eerste vrije verkiezingen in Bosnië parlementsvoorzitter. Een jaar later, toen de moslims en Kroaten voor de onafhankelijkheid kozen, liepen Karadžić en Krajišnik kwaad dat parlement uit en riepen ze een eigen Servische Republiek uit. Karadžić werd president, Krajišnik parlementsvoorzitter.

De oorlog maakte hem rijk: Krajišnik, zo verklaarde Slobodan Milošević later tegen Holbrooke, verdiende twintig miljoen gulden met de diefstal van humanitaire hulp en de diefstal van auto's uit de Volksrepubliek van Sarajevo. Hij verlatende miljoenen met de verkoop van machines uit door de Serviërs veroverde fabrieken. Na de oorlog bezat hij met Karadžić het monopolie op de import en verkoop van benzine, sigaretten en bouwmaterialen in de Servische Republiek.

Het leverde hem de peilloze minachting op van mensen als generaal Ratko Mladić. Owen schrijft in zijn memoires hoe Mladić bij een bijeenkomst eiste dat alle oorlogsprofiteurs de kamer zouden verlaten. Toen Karadžić vroeg wie hij bedoelde, wees Mladić op Krajišnik. Die protesteerde, waarop de Bosnisch-Servische legerleider hem toebeet dat als hij niet opdonderde, hij Krajišniks lijfwachten zou terugroepen: „Zonder mij ben jij dood.”

Eenzelfde soort minachting had Milošević voor zijn formele bondgenoot Krajišnik. Bij het vredesoverleg in Dayton onderhandelde Milošević mede namens de Bosnische Serviërs, wier delegatie, geleid door Krajišnik, hij geheel negeerde. Toen Krajišnik zich daar in een briefje bij Holbrooke boos over beklagde, liet deze Milošević dat briefje zien. De Joegoslavische leider las het, verfrommelde het, gooidde het in de prullenbak en zei: „Schenk geen aandacht aan die kerels.” Krajišnik en zijn kompanen zaten 'Dayton' mokkend uit, volstrekt geïsoleerd. Toen de partijen het uiteindelijk eens werden en Krajišnik de kaart van Bosnië te zien kreeg die Milošević al had geparafeerd, viel hij slauw. Krajišnik, aldus Holbrooke, was „de onpersoon van Dayton”.

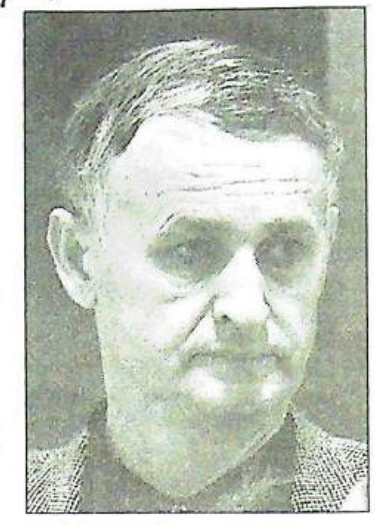
In 1996 won Krajišnik nog de verkiezingen om de Servische zetel in het Bosnische staatspresidium. Hij mocht nog twee jaar dwarsliggen bij de opbouw van een Bosnische eenheidsstaat, compromissloos, a force of evil and intrigue, zoals Bosnië-gezant Westendorp hem noemde. Maar zijn rol was de facto uitgespeeld: Bosnië stond onder Westendorps toezicht en Bosnische politici hadden (en hebben) niets te vertellen. In Servische kring verloor Krajišnik in de loop van 1997 het pleit toen de gematigder Biljana Plavšić, met veel politieke en financiële steun van de internationale gemeenschap, als alternatief naar voren werd geschoven. Een jaar later verloor hij de verkiezingen om de Servische post in het staatspresidium en moest hij zich terugtrekken op het beheer van zijn zakenimperium.

Tribunaal begint zaak-Srebrenica

24-3-2000

Genocide-proces
redactie buitenland

DEN HAAG - „Dit is een zaak over de triomf van het kwade, over mannen die pretendeerden professionele soldaten te zijn... die organiseerden, planden en gewillig deelnamen aan de genocide of er zonder in te grijpen bijstonden.”

Radislav Krstic

Aanklager Mark Harmon schuwde de dramatiek niet in zijn openingspleidooi. Gisteren begon voor het Joegoslavië-Tribunaal de zaak tegen de voormalige Bosnisch-Servische generaal Radislav Krstic (52). Gekleed in een grijs colbert, een zwart hemd en een stropdas hoorde die het betoog onbewogen aan.

Krstic is aangeklaagd voor alles waarvoor het tribunaal kan vervolgen: genocide (volkerenmoord), oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en ernstige schendingen van de Conventie van Genève. Concreet: de generaal hielp bij de planning en de uitvoering van de moord op duizenden moslimmannen na de val van de door Nederlandse soldaten bewaakte enclave Srebrenica in Bosnië, in juli 1995.

Harmon beschreef gisteren hoe de Bosnische Serviërs de enclave onder aanvoering van legerleider Ratko Mladic en zijn tweede man Krstic onder de voet liepen. Krstic leidde het 15 000 man sterke Drina Corps, rapporteerde aan Mladic en, via hem, aan de leider van de Bosnische Serviërs, Radovan Karadzic.

Op de val volgde een goed gepland bloedbad. Harmon: „De overwinnaars lieten alle gevoel van menselijkheid varen en pleegden wreedheden op een schaal die sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer was gezien.”

Minstens 7 574 mensen worden sindsdien vermist. Aangenomen wordt dat ze dood zijn. Medewerkers van het Joegoslavië-Tribunaal hebben inmiddels 1 866 lichamen opgegraven. In massagraven waar het onderzoek nog loopt, liggen nog eens zo'n 2 570 lijken.

Harmon zei dat hij telefoonsprekken en filmbeelden zal overleggen om zijn aanklachten te bewijzen. Ook heeft hij getuigenissen van overlevenden en van de Bosnische Kroaat Drazen Erdemovic, een spijtoptant.

Tribunaal straft Bosnische gevangenisdirecteur zwaar

25-3-2000

DEN HAAG - De Bosnische Kroaat Zlatko Aleksovski is gisteren door het Joegoslavië-Tribunaal in hoger beroep veroordeeld tot zeven jaar cel.

De 40-jarige Aleksovski was tijdens de oorlog tussen Bosnische Kroaten en Bosnische moslims in 1993 directeur van de Kaonik-gevangenis in Centraal-Bosnië, waar honderden moslimburgers werden mishandeld.

Aleksovski was vorig jaar in eerste aanleg veroordeeld tot 2,5 jaar cel. De Kamer van Beroep meent dat de rechters destijds een vergissing hebben begaan met de lage straf, die 'duidelijk onangepast' wordt genoemd.

Door de uitspraak van de vijf rechters van de Kamer van Beroep is belangrijke jurisprudentie ontstaan voor het internationale oorlogsrecht. Het is de eerste keer dat het tribunaal een definitief vonnis wijst over 'commandantenverantwoordelijkheid'. Eerder waren alleen 'kleine vissen' in hoger beroep veroordeeld, zoals de verkeersagent Dusko Tadic en de soldaat Drazen Erdemovic.

Het vonnis is een duidelijke waarschuwing voor iedereen die in een oorlogssituatie een verantwoordelijke positie inneemt. Volgens de rechters was Aleksovski als directeur verantwoordelijk voor de honderden mensen die aan hem waren toevertrouwd.

Kroatië levert goede kennis van Tudjman uit

22-3-2000

ZAGREB - Het VN-hof voor oorlogsmisdaden in Den Haag heeft een belangrijk succes geboekt. Gisteren leverde Kroatië Maden Naletilic uit, alias Tuta, die in 1994 de Kroatische strijdbendes in Bosnië aanvoerde.

tisch weekblad nog kind aan bij Tudjman en de minister defensie. Ivanisevic zei dat pas gisterochtend was ingelover zijn deportatie, om niet nachtrust te bederven. Tuta aan hartklachten. Zijn psychiater is meegered.

De vorige Kroatische regering van de onlangs overleden president Franjo Tudjman hield de uitlevering van Tuta tegen. Officieel vanwege diens zwakke gezondheid, maar waarschijnlijk omdat hij teveel wist over de rol van Kroatië in de Bosnische oorlog.

Tuta werd met een helikopter naar het militaire deel van vliegveld van Zagreb gebracht. Daar stond een vliegtuig klaar was gehuurd door het VN-hof, maar voorzien van medische apparatuur. Er waren strenge veiligheidsmaatregelen genomen, vanwege dreigende taal van Tudjman wapenbroeders. Eerder de maand gooiden betogers ster naar de Amerikaanse ambassade uit protest tegen het VN-hof.

Ook de nieuwe, in januari aantreden centrum-linkse regering maakte weinig haast met de uitlevering van Tuta. Maar gisteren maakte minister van justitie Stjepan Ivanisevic dan toch bekend dat Tuta op het vliegtuig naar Nederland was gezet.

Tuta was commandant van 'Bataljon van de veroordeelde'. Hij zou een sleutelrol hebben gespeeld in de vermeende plannen van de toenmalige Servische president Slobodan Milosevic Tudjman om Bosnië op te tusschen Servië en Kroatië.

Pacifisten zoeken naar vreedzame bommen

26-2-2000

AMERSFOORT - De ware pacifisten hebben zich vorig jaar danig geërgerd aan de NAVO-bombardementen op Joegoslavische stellingen om een genocide in Kosovo te voorkomen. „Bommen op het hoofd van slechteriken”, karakteriseerde Beno Hofman van de Doopsgezinde Vredesgroep de gangbare manier van conflicten beslechten.

jongeren zijn nu echter veel moeilijker. Pax Christi wil daarom groepen in Kosovo steunen die zich tegen extreem nationalisme aan beide zijden verzetten. Ook heeft ze plannen voor een uitwisseling tussen scholen in Nederland en Vlaanderen en Kosovo.

Algemeen secretaris ds. Ineke Bakker van de Raad van Kerken prees het werk van 'kleine mieren die met grote vasthoudendheid wegen zoeken om conflicten te verzoenen'.

Dat zelfs het Interkerkelijk Vredesbeeraad (IKV) militair ingrijpen billijkte, is veel overtuigde pacifisten in het verkeerde keelgat geschoten. Maar dat hun alternatieven voor de conflictoplossing vooral kleinschalig zijn, bleek gisteren in Amersfoort op de beraadslaging van de Doopsgezinde Vredesgroep, Kerk en Vrede en de quakers. Hofman schetste de benadering van Bread of Life, een Servische organisatie die door twee kleine protestantse gemeenten in Belgrado is opgericht. „Bread of Life wil Serviërs en Albanen niet uit elkaar halen, maar bruggen slaan.”

De rk-vredesbeweging Pax Christi probeert haar dialoogproject in Kosovo, dat door de oorlog was stilgevallen, nieuw leven in te blazen. Directe contacten tussen Servische en Albanen

Belgrado trekt zich niets aan van demonstratie oppositie

2000

BELGRADO, 17 APRIL. De Servische regering is niet van zins toe te geven aan de eis van de oppositie, vrijdagavond in Belgrado ondersteund door 70.000 tot 100.000 demonstranten, om de parlementsverkiezingen te vervroegen.

De Servische minister van Informatie, Aleksandar Vučić, maakte zaterdag duidelijk dat het regime niet zal toegeven aan de eis van de oppositie en niet onder de indruk is van de demonstratie. „Noch de Servische regering, noch het parlement, noch enig ander staatsorgaan is een radiostation dat verzoeknummers ten gehore brengt en verkiezingen uitschrijft naar iemands grillen”, aldus de minister. Hij zei op de massademonstratie van de oppositie van vrijdagavond „niets intelligents” te hebben gehoord. De opkomst bij de demonstratie was volgens de minister bovendien zo klein dat „is aangevoeld dat het volk de pro-Amerikaanse partijen niet vertrouwt”. Volgens Vučić is duidelijk dat de regeringspartijen verkiezingen zullen winnen.

Het bewind heeft via de media die het controleert en prominente woordvoerders de leiders van de zestien oppositiegroepen uitgesproken. De staatsradio beschreef de massademonstratie als „onbetekenend”. Mirjana Marković, de vrouw van de Joegoslavische president Milošević en leider van de neo-communistische partij JUL, omschreef de leiders van de oppositiepartijen als „monsterlijke voorstanders van geweld en van de volledige oorlog tegen hun politieke opponenten”. De oppositie zelf is uiterst tevreden over de opkomst bij de betoging. Vuk Drašković, leider van de Servische Vernieuwingsbeweging SPO, oordeelde dat „het volk de psychologische barrière van de angst” achter zich heeft gelaten. De oppositie, zei hij, is voor een vreedzame overgang naar een nieuw bewind, maar „is nu bereid zich te verdedigen tegen het staatsterrorisme van Milošević”.

Doel van de Servische oppositie is een vervroeging van de Servische parlementsverkiezingen, die voor 2001 op het programma staan. Voor de herfst van dit jaar - een datum is er nog niet - staan gemeenteraadsverkiezingen en verkiezingen voor het federale Joegoslavische parlement (in Servië en de zusterrepubliek Montenegro) op het programma. (AFP, AP, Reuters)

heeft dringend behoefte aan professionele bestuurders, ook op het gebied van financiën. Wie veel van schoolbestuurders verwacht, moet ze ook de instrumenten geven om dat waar te maken. Het is moeilijk om capabele, ondernemende mensen te vinden. Laat de politiek zich bezighouden met de echt belangrijke onderwijsthema's, zoals de problemen met het onderwijs aan kansarme kinderen en het slechte imago dat werken in het onderwijs heeft, waardoor we nu te weinig leerkrachten hebben.

daar is brood en een warme hap. Bovendien zullen Milosevic en zijn medestanders omvallen van jaloezie als zij zien dat gewone Servische mensen wel overall naartoe reizen (lees: vliegen), terwijl zij dat nog steeds niet mogen. Mijn eerste gedachte was dat de heer Van Aartsen gek is met z'n verzet, maar dat is een politiek-incorrecte gedachte. En volgens de regels ben ik gek, want ik ben Serviër - hij niet. Leiden D.Klikovac

Vught Wilbert Seuren, voorzitter Stichting Samenwerkende Scholen voor Openbaar Primair Onderwijs

Vrijheid van onderwijs

Vliegen naar Belgrado

Mijn broer in Belgrado vroeg mij: „Is die Van Aartsen iemand uit de Monty Python-show?” En hij riep tegen zijn kinderen: „Hoera kinderen, wij kunnen nu rechtstreeks naar Eurodisney reizen, en Milosevic kan dat niet!” Gelukkig dat de VS en Groot-Brittannië geen begrip hadden voor Van Aartsens verzet tegen de opheffing van de sancties tegen Joegoslavië. Want Milosevic zal arm worden van het aanpassen van de Joegoslavische vliegtuigen aan de strenge Europese normen, zodat ze inderdaad mogen vliegen. Op den duur zal hij zich in Den Haag melden, want

De column van Selma Schepel (Tr 24 februari) is ons uit het hart gepen. Begin jaren zestig kampen we met hetzelfde probleem. Onze bezochten wél gewone wittens, maar de klassen waren te klein, was onvoldoende personeel en aandacht heb ik al gehad. Als wij nu hetzelfde probleem hadden zouden we naar de beste school gaan. Al zou ik, om te kunnen op mijn ouderlijk huis voor moeten renen moesten we om ze heen taalle. gen van van

Serviërs vrijgelaten

2000

DEN HAAG, 20 APRIL. Tot boosheid van de openbare aanklager hebben de rechters van het VN-tribunaal voor oorlogsmisdaden twee Bosnische Serviërs vrijgelaten. De twee, Miroslav Tadić en Simo Zarić, meldde zich twee jaar geleden vrijwillig bij het tribunaal en hebben sindsdien gevangen gezeten. Omdat er nog steeds geen datum voor een proces is, en die ook niet op korte termijn wordt vastgesteld, moesten ze volgens de rechters worden vrijgelaten. Gisteren keerden ze in Banja Luka terug. Volgens openbaar aanklager Carla del Ponte ondermijnt de actie de geloofwaardigheid van het tribunaal. (AP)

22-3-2000

Kosovo hangt in het luchtledig: een deel van Servië kan het niet meer genoemd, maar wat is het dan wel? En waar blijven recht, orde en de internationale politiemacht?

„Nooit meer een jaar als 1999.” De 38-jarige Ehrem Imeri uit het dorpje Zlata, onder de rook van Pristina, woont met zijn vrouw en drie kinderen in het huis van zijn broer. Driekwart jaar na het einde van de oorlog zijn nog slechts drie van de 24 vernielde huizen in Zlata gerepareerd. Ehrems 17-jarige neef Flamur zit tijdens het gesprek stil in een hoekje.

„Hij is vaak somber. Depressief. Iedere dag gaat hij naar het huis waar de

Serviërs zijn moeder hebben vermoord. Ze hebben haar lijk verbrand. Van haar hebben we niets teruggevonden. Elke dag huilt hij daar. Voor ons is het ook zwaar, omdat het voor hem zwaar is. We proberen het voor hem wat gemakkelijker te maken, door met hem te praten of een grapje te maken. Maar het helpt niet.

Het gebeurde op 21 april, tegen halfvier 's middags. Ze kwamen van drie kanten en begonnen er zomaar op los te schieten. Politie en paramilitairen. Mijn vader van 82, een oom en zijn vrouw, de ouders van Flamur, allemaal zijn ze vermoord. De broer van Flamur hebben ze doodgeschoten toen hij wraak wilde nemen. Hij wist

wie die mannen waren. In dit dorp zijn zes doden gevallen. Vier waren van mijn familie. De volgende dag kwamen ze terug om de huizen in brand te steken. Ik heb alles gezien vanuit het bos. Mensen van het Joegoslavië-Tribunaal zijn hier geweest. Vierentwintig van de 31 huizen zijn afgebrand. Dit huis, van mijn broer, is een van de drie waar iets aan hersteld is. Omdat we zoveel familieleden hebben verloren, hebben ze ons geholpen. Dat denk ik. Kfor heeft er weer een dak opgezet en een deur geleverd. Wij leven hier met twaalf mensen in twee kamers.

Ik vind het treurig als ik hoor hoe vreselijk veel geld de wereld in Kosovo

KOSOVO

1 JAAR NA DE OORLOG

'Mijn neef is vaak somber, ledere dag gaat hij naar het huis waar de Serviërs zijn moeder hebben vermoord.

Voor ons is het ook zwaar, omdat het voor hem zwaar is.'

Deel twee van een serie interviews

uitgeeft, miljarden, terwijl je met je eigen ogen kan zien dat er bijna niks wordt gemaakt. Hier vlakbij, in Pristina, zitten 470 internationale organisaties met al hun computers en dure terreinauto's. We zitten nu in het donker te praten omdat er weer 's geen elektriciteit is. Nog steeds werkt de elektriciteitscentrale niet goed.

Ik verdien honderd mark per maand met het schoonmaken van de school hier. De VN betalen dat. Geld hebben we niet. Moeder Teresa (een hulporganisatie - red.) komt regelmatig in het dorp levensmiddelen brengen. Meel, zonnebloemolie, suiker. En we krijgen wat hulp van de zoon van mijn broer, die naar Engeland mocht.

Hij is door de Serviërs in elkaar geslagen in een kamp in Blace. Hij moet nu een bril dragen. Als vluchteling mag hij in Engeland niet werken. Hij krijgt een sociale-uitkering, rond de honderd mark.

Van onze politici kun je niet veel verwachten. We hebben Europa, Amerika en de VN nodig om ons te helpen, zolang we niet een eigen, goede leider hebben gevonden. Hier maken ze onderling alleen maar ruzie. Al die politici proberen iets voor zichzelf te veroveren. Ze interesseren zich helemaal niet voor ons. Logisch. Wij hebben niets, waarom zouden ze zich over ons druk moeten maken?

Op een of andere manier hebben ze

allemaal hun eigen mooie huizen weten te redden. Ik was altijd optimistisch over onze leiders, maar als ik dit allemaal zo zie... Het is goed dat Kouchner er is.

Ik denk niet dat de Serviërs terug kunnen komen. Dat is vragen om problemen. Altijd zal er iets tussen de Serviërs en de Albanezen zijn. We moeten op onze eigen benen staan, we moeten zorgen dat Kosovo onafhankelijk kan worden. Ik weet niet wat de toekomst brengt. Ik wil graag weer een gewone baan hebben. Een jaar zoals 1999 zal er nooit weer zijn, hoop ik. Niet in Kosovo, niet in Europa, nergens in de wereld."

Abe de Vries

Kosovo hangt in het luchtledige: een deel van Servië kan het niet meer worden genoemd, maar wat is het dan wel? En waar blijven recht, orde en de internationale politiemacht?

Gresa Ahmeti (20) is een Albanese studente in Pristina. Ze is tweedejaars tandheelkunde en heeft de hoogste cijfers van haar groep. Het eerste jaar studeerde ze 'ondergronds', bij mensen thuis. Nu de Serviërs zijn verdwenen, volgt ze voor het eerst colleges aan de 'echte' universiteit.

„De apparatuur die we nodig hebben, komt pas nu via hulporganisaties binnen. Laat ik het zo zeggen: wat de faculteit heeft, is beter dan niets. Er is

aan veel tekort. We hebben bijvoorbeeld niet genoeg materiaal voor vulingen, om mee te oefenen in practicum. Negentig procent van het onderwijs is theorie.

Onze studie is heel anders dan bij jullie. Een studentenleven hebben we niet. Geen verenigingen, geen disputen, geen universiteitstheater, niets. Soms vragen mijn vrienden er ergens koffie te gaan drinken in een café. Vaak kan ik niet mee, want naast mijn studie moet ik acht uur per dag werken als tolk/vertaler. In ploegendienst. Mijn vader is twee jaar geleden overleden bij een auto-ongeluk, ik woon samen met mijn moeder.

Door mijn werk mis ik veel colleges.

Toch kan ik mezelf niet voorstellen zonder studie. Het gebit is fascinerend. Het is een van de meest gezonde onderdelen van het lichaam. De afgelopen winter was het moeilijk om dit dubbelleven vol te houden. Vaak was er geen elektriciteit, en dat betekent bij ons dat er dan ook geen verwarming is. Bij twintig graden onder nul kon ik me moeilijk concentreren.

Het onderwijs aan de universiteit van Pristina zou een stuk beter kunnen. Wat wil je, de docenten krijgen ongeveer 300 mark salaris. Vaak houden ze er een tweede baan op na. Echt gemotiveerd zijn ze niet. Tijdens de colleges hebben ze het heel even over het vak en daarna praten ze al snel

KOSOVO

1 JAAR NA DE OORLOG

'Ik moet de beste zijn. Ik moet mezelf en mijn moeder onderhouden. Als ik nog een vader had, was dat anders. Kosovo is een mannenmaatschappij: vrouwen moeten twee keer zo hard werken om succes te hebben.'

Deel zeven van een serie interviews.

over heel andere dingen. Hier heb je studenten die betalen voor een goed cijfer op een tentamen. Dat is natuurlijk illegaal. Het kost 500 tot 2000 mark om op die manier te slagen. Als de vader van een student bevriend is met de professor, hoeft hij helemaal niets te doen. Ik ken een jongen die ik nog nooit in de collegezaal heb gezien, maar die altijd negens en tiens heeft. Ik haat dat. Maar wat kan ik eraan doen? Niet alleen zwakke studenten komen zo verder. Er zijn ook goede studenten die moeten betalen. Dat komt omdat de professoren geld nodig hebben, of niet willen dat iemand beter is dan zij.

Ik wil de beste zijn. Dat moet. Ik

moet mezelf en mijn moeder onderhouden. Doe ik dit niet, dan heb ik daar de rest van mijn leven spijt van. Kan ik straks schoonmaakster worden. Als ik nog een vader had gehad, zou ik geen baan nodig hebben. Kosovo is een mannenmaatschappij: vrouwen moeten twee keer zo hard werken om succes te hebben.

Ik wil later niet aan de universiteit of in een ziekenhuis werken. Ik zou graag naar het buitenland willen om mijn studie af te maken, overal waar het beter is dan hier. En dan een privépraktijk in Kosovo beginnen. Mensen die in het buitenland hebben gestudeerd, zijn hier meer dan welkom. Mijn twee zusters wonen in West-Eu-

ropa. Een in Duitsland en een in Engeland. Tijdens de oorlog was mijn moeder in Duitsland. Ik was hier alleen. Op 24 maart ben ik bij het UCK gegaan. Voor en achter deze flat waren Servische paramilitairen gelegerd. Ik was doodsbenuwd dat ze hier op de deur zouden kloppen. Tot 16 juni was ik bij het UCK rond Gnjilane.

Er waren nog zestig meisjes. Ik was soldaat en verpleegster en ben ook aan het front geweest. We hadden niet genoeg eten en we moesten met die zware wapens rondsjuwen. Ik probeer het te vergeten. Het was nodig, maar ik hoop dat het me nog geen seconde bijblijft."

Abe de Vries

"Serviërs schuldig aan verkrachtingen Kosovo"

VS Joegoslavische en Servische militairen hebben zich vorig jaar tijdens de NAVO-acties in Kosovo schuldig gemaakt aan verkrachtingen. Volgens de mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch zijn zeker in 96 gevallen Albanese vrouwen het slachtoffer geworden.

Volgens de organisatie dienden verkrachtingen om Kosovo etnisch te zuiveren van Albanezen. Het was een middel om mensen hun huis uit te jagen, geld af te troggelen

en om de Albanese bevolking te terroriseren. Ze gaat er vanuit dat nog veel meer vrouwen slachtoffer zijn geworden. "Het gaat niet om incidenten waar enkele gestoorde mannen achter zitten. Verkrachting is gebruikt als oorlogsmisdaad en het moet dan ook als zodanig worden bestraft. De mannen die deze ernstige misdrijven hebben gepleegd moeten voor de rechter komen", zo staat in het rapport.

Verreweg de meeste verkrachtingen wa-

ren het werk van Servische paramilitairen, die nauw samenwerkten met Joegoslavische en Servische regeringstroepen. Sommige vrouwen zeggen door Joegoslavische soldaten te zijn verkracht. Human Rights Watch zegt dat in zes gevallen vrouwen na de verkrachting om het leven zijn gebracht. Zelf heeft Human Rights Watch met zes slachtoffers gesproken. (ANP)

ZIE OOK PAGINA 3

Krajišnik

opgepakt

• *Verpakte van pagina 11 Krajišnik heeft zich ook na Dayton vaak uitgesproken voor afscheiding van de Servische Republiek van Bosnië. Toen hij dat in 1998 weer deed, dwong de internationale gemeenschap hem in het openbaar zijn excuses aan te bieden. Krajišnik verloor dat jaar de strijd om de Servische zetel in het staatspresidium.*

In de Bosnische oorlog werd Krajišnik (van huis uit econoom) met zijn mentor Karadžić rijk. Ze leidden samen het bedrijf Centex, dat het monopolie bezat op de import en de verkoop van benzine, sigaretten en bouwmaterialen. Krajišnik en Karadžić verdienden miljoenen zonder belasting te betalen, en betaalden van de opbrengst bonussen voor de politie, die hen in hun economische macht ook na de akkoorden van Dayton handhaven. Dit ondanks pogingen van Karadžić opvolgster Biljana Plavšić om de politie onder de Servische Republiek te krijgen. Krajišnik werd overtuigd al in de jaren tachtig (met Karadžić) al herhaaldelijk gearresteerd door de politie van het oude Joegoslavië, wegens verdrijving van geld van het bedrijf waarvoor Krajišnik werkte: veroordeeld werd hij niet. De arrestatie werd later nog lang door de Bosnische Serviërs aangevoerd als 'bewijs' van de 'discriminatie' van Serviërs onder Tito.

DE NAVO-AGRESSIE TEGEN JOEGOSLAVIË:

Het einde van de post-Koude Oorlog periode

DOOR DE REDACTIE

Deze maand, om precies te zijn op 24 maart, is het een jaar geleden dat de NAVO haar 78 dagen durende bombardementen tegen Joegoslavië begon. Als verklaring werd gegeven dat met de Joegoslavische president Milosevic niet viel te praten en dat onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk was om de in gang zijnde etnische zuivering van Kosovo te stoppen en de Albanese Kosovaren te behoeden voor genocide.

Inmiddels zijn de feiten voldoende bekend om te kunnen zeggen dat de gehele operatie op leugens en manipulatie van feiten is gebaseerd.

De bombardementen hebben juist een vluchtelingenstroom opgeleverd van honderdduizenden mensen en Kosovo is sedert het binnenrekenen van de NAVO veranderd in een hel, in de greep van anarchie, terreur en criminaliteit. KFOR heeft laten zien dat zij niet bij machte is of de wil heeft om effectief controle uit te oefenen en de veiligheid van de bevolking te garanderen. De hulpverleningsorganisaties hebben zich genesteld als een ehtarne bovenhang met de beste voorzieningen, terwijl het de bevolking aan voldoende voedsel en medicijnen ontbreekt.

Er heeft vrijwel een volledige culturele en etnische zuivering plaatsgevonden. Ruim 300 duizend Kosovaren, uit alle bevolkingsgroepen zijn verdreven. Serviers, Roma, maar ook ruim 50 duizend etnische Albanenzen. Het gebied is overspoeld met Albanenzen uit Albanië, die als ordinaris rovers bezit hebben genomen van eigendommen van de verjaagde bevolking en Joegoslavische staatsgondommen.

Er zijn ruim duizend mensen vermoord en raching historische kloosters en culturele monumenten, waarvan velen dateren uit de Middeleeuwen, zijn verwoest. Met uitzondering van Mitrovica, dat nog de enige multi-etnische plaats is, wordt de overgebleven niet-Albanese bevolking door KFOR in getto's bijeengehouden.

Kosovo is de belangrijkste doorvoertoren van heroïne en andere drugs naar Europa geworden en is daarnaast één van de belangrijkste centra van prostitutie, mensen- en wapenhandel. De omvangrijke hoeveelheid drugsgeld heeft een corrupterende uitwerking op alle lagen van de samenleving.

Duits-Amerikaanse rivaliteit

De cruciale vraag is of de operatie een fout was door een verkeerde inschatting van de leden van het bondgenootschap, of dat er sprake is van een weloverwogen strategie, gericht op het verder ontmanen van Joegoslavië. Voor de Verenigde Staten en Duitsland geldt zeker het laatste. Beide landen hebben een beslissende rol gespeeld bij de afscheidingen van Kroatië, Slovenië en Bosnië, waarbij zij niet alleen bondgenoten zijn, maar ook rivalen. Zo ook in de kwestie Albanië en Kosovo. Duitsland had sedert 1990 haar invloed in Albanië sterk uitgebreid en er ontstonden nauwe militaire banden. Volgens het Duitse tv-programma Monitor kwam het tot een nauwe samenwerking tussen de Militaire Geheime Dienst (MAD) en de Albanese geheime dienst SIKH. Volgens The European werd in Tirana een grote regionale afdeling van de Duitse geheime dienst BND ingericht. Stichtingen van de CDU en CSU sluisden omvangrijke sommen geld naar Albanië, vooral naar de partij van Berisha. Na diens val in 1997, zo bericht The European, kwam het tot een ernstige breuk: tussen de BND en de CIA.

De Verenigde Staten begonnen zich te storen aan de Duitse invloed in Albanië. Daar komt bij dat in Washington de bezorgdheid groeide over de Europese eeuwvonding, de vorming van de euro, het streven naar een Europese defensiemacht en niet in de laatste plaats het feit dat het Jeltsin-tijdperk aan het aflopen was. Met hun aspiraties richting de Kaukasus werd het voor de Verenigde Staten van belang om de Russische invloed op de Balkan terug te dringen, nog voor er een nieuwe leider in het Kremlin kwam.

UCK

Net zoals in de kwestie Kroatië en Bosnië, maakten de Verenigde Staten gebruik van uiterst reactonaire, zelfs criminele groepen om hun politiek door te drijven. In Kroatië stunden ze de reservanten van de Kroatische fascisten en in Bosnië de moslimfundamentalisten. In Albanië en Kosovo mikten ze op de kerchelen die een Groot-Albanie voorstaan, vooral het zogenaamde Kosovars bevrijdingsleger UCK. Dit 'bevrijdingsleger' stond in vrijwel alle handen bekend als een zeer harde en gewelddadige mafia-bende, schantak gevormd door de handel in drugs en wapens, afpersing en prostitutie. Tot begin 1998 spraken Amerikaanse functionarissen nog over het UCK als terroristen, maar gezien de geopolitieke belangen kwam daar halverwege 1998 verandering in. Het UCK werd door de Verenigde Staten omarmd als leger van vrijheidsstrijders.

Het Joegoslavische leger had het UCK in de burgeroorlog die in Kosovo woede, in 1998 militair vrijwel uitgeschakeld. In oktober 1998 eisten de Verenigde Staten de terugtrekking van de Joegoslavische troepen en internationaal toezicht. Joegoslavië ging akkoord en de OVSE trok binnen met internationale waarnemers. Aan de leiding stond de Amerikaan William Walker, die eerder in El Salvador leiding had gegeven aan de vink oorlog tegen het Salvadorean vrezet, met als trieste hoogtepunt de moord op de vier Jezuïeten.

Door de afwezigheid van Joegoslavische troepen en de steun van de Verenigde Staten kon het UCK zich militair herstellen en voorbereid worden om als grondtroepen van de NAVO te dienen. Dat toen al duidelijk uit het feit dat de NAVO verder wilde, blijkt uit het feit dat in oktober 1998 het principebesluit om Joegoslavië aan te vallen al genomen werd.

Racek

Wat ontbrak was een goede aanleiding. Die kreeg men op 15 januari 1999 met de zogenaamde aanval in Racak. Walker verklaarde onmiddellijk dat het een aanval van Joegoslavische paramilitairen op onschuldige boeren was, maar een filmploeg van Associated Press, die op dat moment aanwezig was, laat slechts beelden zien van gevechten tussen het UCK en de Joegoslavische politie. Bladen als Le Monde, Le Figaro en The Guardian berichtten al snel dat het om een geïmproviseerde zaak ging en de New York Times meldde op 19 januari 1999 zelfs dat Madeleine

Albright een dag voor het plaatsvond op een besloten vergadering verklaard had dat "de regering geconfronteerd zal worden met een kritiek moment inzake Kosovo".

Rambouillet

Niettemin, de publieke opinie werd over dit alles onwetend gehouden en de propagandamachine tegen de Serviers begon op volle toeren te draaien. Naar later bekend is geworden, wilden sommige onder de Amerikaanse beleidsmakers al meteen bombarderen, maar Clinton wilde nog doen alsof alle diplomatieke middelen moesten worden uitgeprobeerd.

En toen kwamen de onderhandelingen van Rambouillet. De Joegoslavische delegatie bestond uit een vertegenwoordiging van zeven volkeren, dit tot grote woede van de Amerikanen. De Joegoslaven stelden een overeenkomst voor waarin verregaande autonomie voor de bevolkingsgroepen gegergd zou worden, waarna ook de rechten van minderheidsgroepen gegarandeerd zouden zijn, binnen een territoriaal onschendbare Joegoslavische federatie. Dat was echter tegen de zin van Washington en de Amerikanen kwamen op het allerlaatste moment, buiten de internationale contactgroep om, met eisen die neerkwamen op een totale capitulatie. Zoals Henri Kissinger hier vermaant, dat was een diepteaan en voor geen enkele Joegoslavische regering, met of zonder Milosevic, te accepteren. Op 23 maart, een dag voor het begin van de bombardementen, stemde het Joegoslavische parlement in met de komst van internationale waarnemers in Kosovo, maar de NAVO had bloed geroeken en was vast besloten te bombarderen.

Schending grondwet

Ondanks lengenachtige uitspraken dat de NAVO, men spreekt liever van 'de internationale gemeenschap', geen andere keus had, is de realiteit dat men wilkeus en wetens op bombarderen heeft aangestuurd. Als president Kok na vijf dagen bombarderen met een verklaring in het parlement komt en zegt "dat er met Milosevic niet te praten valt", dan is dat in het licht van wat we nu weten een verkeerde voorstelling van zaken geweest. Daarnaast is de wijze waarop Nederland mee in de oorlog is gegaan niet alleen in strijd met de grondwet, omdat het parlement volledig buiten spel was gezet, maar is het parlement later ook nog verkeerd geïnformeerd.

Dit geldt ook ten aanzien van de discussie binnen de ministeraad. Naar later is gebleken waren twee ministers tegen, Prok en Korhals. Altes. Daar kwam in het debat in de kamer niets van naar buiten. Het zou niet de enige tegengestelling blijven. Van Aartsen en De Grave, beiden van de VVD, namen duidelijk tegenstand opvattingen in over een grondoorlog. Melkert van de PvdA heeft in september om een Kosovo-evaluatie gevraagd, maar Kok heeft deze tot nu toe al een paar maanden tegengehouden, uit angst voor conflicten in de regering. Wel is mege-deeld dat Nederland zich uit Kosovo wil terugtrekken.

Ook met betrekking tot de verschriftelijke situatie in het door de Nederlanders gecontroleerde Oranovac wordt een vals beeld gegeven. Het Nederlandse leger scharp zucht op de borst een fantsustische rol te spe-

Gebombardeerde passagierstrein

len, terwijl berichten over schendingen van mensenrechten zich opstapelen.

Kosovo heeft het functioneren van de Nederlandse 'democratie' onafhankelijk blootgelegd. Regering en parlement, enkele leden daargelaten, hebben zich op niet eerder vertoonde wijze tot knecht van de grooimachten gemaakt en het Nederlands belang werd daarvan ondergeschikt.

Schending internationale verdragen

De NAVO-aanval op een soevereine staat is een schending van artikel 2 van het handvest van de Verenigde Naties en van het handvest van de NAVO zelf. Het buitenspel zetten van de VN-veiligheidsraad heeft zeer ernstige consequenties voor de internationale verhoudingen.

Het NAVO-optreden heeft tal van andere internationale verdragen geschonden. Rambouillet was een schending van de Conventie van Wenen uit 1980 die met toezicht dat een akkoord met dreiging van geweld wordt afgesloten. Het bombarderen van de Donaubruggen was eveneens in strijd met internationale verdragen. Verder was de aanval een schending van het in 1975 gesloten Slorverdrag van Helsinki, waarin de grenzen van de landen in Europa worden gegarandeerd.

Wat in het bijzonder gruwelijk en misdadig is geweest en in strijd met internationale afspraken, was het gebruik van clusterbommen en verarmd uraniumgranaten. Clusterbommen worden vooral ingezet tegen de burgerbevolking. Zij worden in één of twee containers (elk met 240 bommen) onder een vliegtuig vervoerd. Wanneer zij losgelaten worden dalen de bommen aan parachutes naar de beneden, waarna zij op hun beurt exploderen en een allesvernietigende

vuurzee en schervenregen veroorzaken. Veel bommen exploderen echter niet en veroorzaken nog lange tijd slachtoffers onder de bevolking. Naar nu bekend is, zijn clusterbommen ingezet boven steden als Nisj, Belgrado en Pristina. Uraniumgranaten bevatten verarmd uranium om ze beter het doel te laten binnendringen. Ze worden vooral gebruikt tegen tanks. De genaat verbrandt als het doel geraakt wordt en dan komt uraniumoxide vrij. Het giftige en radioactieve uranium is uiterst gevaarlijk bij inademing. In de Golfoorlog zijn uraniumgranaten op grote schaal tegen Irak ingezet. Vergruisd en verbrand uranium is daar de oorzaak van een groeiend aantal miskramen, misvormde baby's, leukemie en andere vormen van kanker. Ook onder Amerikaanse soldaten uit de Golfoorlog zijn duizenden slachtoffers gemeld als gevolg van het blootstaan aan radioactieve besmetting. In Bosnië is deze situatie ook al gebruikt en te vrezzen valt dat er nog jaren slachtoffers zullen vallen als gevolg van het aanwezige uranium. Ook de soldaten van de buitenlandse troepenmacht moesten ernstig rekening houden met besmetting.

Humanitaire missie

Het grootste beetrog van de NAVO-politiek en hun aanhangers is om deze oorlog als een humanitaire missie voor te stellen. De gehele propagandamachine was erop gericht om de mensen te doen geloven dat zij uit humanitaire motieven ingrepen. Daarbij vallen, zo wordt gezegd, ongewild en onvernieldelijk slachtoffers onder de burgerbevolking. Ook dat is een grote leugen gebeld.

De eerste leugen was het 'humanitaire' motief, de 'etnische zuiveringen' waarvan volgens de Amerikanen de minister van Defensie Cohen

De NAVO-agressie tegen Joegoslavië

Vervolg van pagina 15

zeker honderdhuizend Albanezen het slachtoffer waren geworden. Uit documenten van de Duitse regering werd al begin april 1999 duidelijk dat dit niet klopte. Latere onderzoeken hebben geen bewijzen van etnische zuiveringen of genocide voortgebracht. Het aantal is later teruggebracht tot tienduizend. Men beweert nu in totaal ruim tweeduizend lijkten te hebben, waarbij het niet duidelijk is of het om Serviers of Albanezen gaat, noch hoe ze zijn omgekomen: door de bombardementen, door gevechten tussen de Joegoslavische politietroepen en het UCK of op andere wijze. Veronderstelde massagraven van etnisch gezuiverde mensen zijn niet gevonden.

Het is zonder meer duidelijk: er was in Kosovo een oorlog aan de gang, waan afschuwelijke dingen zijn begaan door beide partijen. Maar die oorlog had absoluut niet die omvang die het ingrijpen kan rechtvaardigen. Het kon vermeden worden met de situatie van Noord-Ierland van enkele jaren geleden en was in vergelijking met het Turkse optreden tegen de Koerden zelfs beperkt. Wat zich na 10 juni 1999 in Kosovo heeft afgespeeld, maakt ook duidelijk dat het humanitaire gezicht van de NAVO een ambolisch masker is voor een keiharde en mededogenloze machtspolitiek.

Dit was overigens meteen al duidelijk. De eerste dagen overspoelden de media ons met beelden van mensen die in de sneeuw liepen, opnammes die duidelijk eerder waren opgenomen, maar vertoond om de publieke opinie te manipuleren. Er moest een beeld worden gecreëerd dat de Kosovo-variante Albanesez vluchten voor het etnisch geweld van de Serviers. Inmiddels weten we dat de bombardementen de belangrijkste reden voor het vluchten waren en dat het UCK de mensen opdracht heeft gegeven om naar Macedonië en Albanië te gaan. UCK-kopstukken hebben in de media al toegegeven. Toen de vluchtelingen aankwamen, duurde het meer dan een week voordat de eerste hulp kon worden ver-

strekt. Dergelijks konden honderden vliegtuigen met hun bommenlast boven Kosovo vliegen en in een snel tempo konden alle technische faciliteiten voor het medicinus worden aangevoerd, maar de vluchtelingen liet men een week op een modderveld in de regen zitten, zonder dak boven hun hoofd en zonder voldoende voedsel en medicijnen. De reïtivistoploggen moesten eerst de netvliezen van de mensen bewerken om de oorlog geaccepteerd krijgen. In een duidelijk geregisseerd mediabombardement werd de bevolking zo gelokt en verspoeld. Tegenstanders werden verbaal geïncant, dan wel genaturaliseerd.

Collateral damage

De tweede leugen was dat er onbedoeld maar onvermijdelijk slachtoffers onder de burgerbevolking zijn gevallen. 'Collateral damage', zoals dat wordt genoemd. Naar nu bekend is had de NAVO al na twee weken bombardementen geen militaire doelen meer om te bombarderen en is bewust gekozen voor de vernietiging van de civiele infrastructuur: Fabrieken, ziekenhuizen, scholen, treinen en bussen, radio- en tv-stations, kerken en kloosters, steden en dorpen, het is systematisch en op grote schaal vernietigd. Wesley Clark heeft voor de BBC met trots verklaard dat hij protesten hier tegen van sommige bondgenoten heeft kunnen weerstaan. Spaanse piloten hebben getuigd van de grote weerzin die bij hen leefden tegen het bombarderen van civiele doelen. De Nederlandse piloten hebben daarentegen volgens General Short brarf alle bevelen uitgevoerd.

De materiele schade is enorm, de ecologische schade onvoorspelbaar en de menselijke schade gruwelijk: ruim tweeduizend doden en meer dan vierduizend gewonden. Vooral de aanval op een vluchtelingenkamp in Kosovo en het bombardement van een passagierstrein zullen vele zielen nog herinneren. Volgens berichten is het bombardement op de vluchtelingen bewust uitgevoerd om te verhinderen dat de Albanesez gevoerd.

terugkeerden, gezien de afschuwelijke toestanden in de vluchtelingenkampen. De trein is zelfs tweemaal gebombarderd. Om hun gezicht te redden hebben NAVO-generals tegenover de pers de filmopname versneld afgetraaid om aan te tonen dat de trein onverwacht met grote snelheid aankwam en niet meer te ontwijken was.

Een andere leugen die inmiddels is achterhaald, is het bombardement van de Chinese ambassade. Na eerst een onwaarschijnlijk verhaal op te hangen over oude kaarten, is later gebleken dat dit bombardement bewust is uitgevoerd.

Schijnoverwinning

Hoewel de NAVO haar luchtaanvallen als een groot succes bestempelden, wordt dit door velen in twi-fel getrokken. De militaire operatie verliep alteminist gemakkelijk en over verlopen wordt zelden gesproken. Volgens verschillende waarnemers zouden deze vrij groot zijn. Het Joegoslavische leger is vrijwel intact gebleven en is volgens Janet's Defence zelfs versterkt uit de strijd naar voren gekomen. De tisen van Rambouillet: toegang tot geheel Joegoslavië voor de NAVO, een NAVO-commando over Kosovo en afscheiding van de provincie zijn van tafel. Het gezeg is bij de VN-veiligheidsraad gelogd. Kosovo blijft deel van Joegoslavië en de NAVO heeft geen toestemming om geheel Joegoslavië te bezetten. Ondanks de militaire suprematie zijn de negentien NAVO-landen tezamen er niet in geslaagd het verzwakte Joegoslavië op de knieën te krijgen.

Einde post-Koude Oorlog

De zogenaamde humanitaire missie' is uitgelopen op een catastrofe van ongekende omvang, die de gehele regio treft. De economische en ecologische schade is onnoemlijk en zal de gehele Balkan nog voor jaren in de greep houden. De internationale verhoudingen zijn aanmerkelijk verslechterd. Landen als Rusland, China en India hebben kunnen zien wat het westers bondgenootschap

De belangrijkste bepalingen van de geheime 'appendix B' van Rambouillet, waarin de eisen van de NAVO zijn vastgelegd.

Bepaling 6a. De NAVO is onschendbaar voor elk juridisch proces van de FRI (Federale Republiek Joegoslavië), zowel burgerlijk, administratief als strafrechtelijk.
Bepaling 6b. NAVO-personeel zal onder alle omstandigheden onschendbaar zijn voor elk juridisch proces van de FRI, zowel burgerlijk, administratief als strafrechtelijk.
Bepaling 7. NAVO-personeel is onschendbaar voor iedere vorm van arrestatie, verhoor of detentie door de autoriteiten van de FRI.
Bepaling 8. NAVO-personeel kan zich vrij bewegen binnen de FRI inclusief het luchtruim en de territoriale wateren.
Bepaling 9. De NAVO zal worden gevestigd van elke vorm van diensten, belastingen, douane-inspectie en documentencontrole voor goederen en personen die de FRI binnenkomen of in transit passeren.
Bepaling 10. De autoriteiten van de FRI zullen met voorrang en noodzakelijke middelen alle verplaatsing van personeel, voertuigen, schepen en vliegtuigen mogelijk maken. De NAVO is gevestigd van het betalen van heffingen of belastingen bij aankomst of vertrek bij havens en vliegvelden.
Bepaling 11. Het is de NAVO toegestaan kosteloos de luchthavens, wegen, spoorwegen en havens van de FRI te gebruiken.
Bepaling 12. NAVO-personeel is gevestigd van het betalen van belasting voor inkomen verworven buiten de FRI.
Bepaling 13. NAVO-personeel is gevestigd van het betalen van belastingen, heffingen, inspectie en douanebepalingen voor geïmporteerde goederen.
Bepaling 14. De NAVO wordt het toegestaan zonder belasting of andere heffingen goederen te importeren voor officieel gebruik door de NAVO of verkoop aan NAVO-personeel.
Bepaling 15. De NAVO heeft het recht het gehele 'elektromagnetische spectrum' (communicatie-netwerken van de FRI te gebruiken. De NAVO is het toegestaan haar eigen postdienst te onderhouden. De partijen verplichten zich, na eenvoudig verzoek, alle telecommunicatiefaciliteiten aan te bieden, inclusief radio- en tv-zendingen.
Bepaling 16. De partijen zullen zonder kosten alle publieke faciliteiten ter beschikking van de NAVO stellen. De partijen verplichten zich tegen de goedkoopste prijs de NAVO te voorzien van elektriciteit, water, gas en andere bronnen.
Bepaling 17. De NAVO en het NAVO-personeel zijn gevestigd van elke claim die uit de activiteiten van haar operatie voortvloeit.
Bepaling 18. Het is de NAVO toegestaan om goederen, diensten en bouwactiviteiten van elke bron, binnen en buiten de FRI te verwerven. Over de contracten, goederen en diensten kunnen geen heffingen of belastingen geheven worden. De NAVO kan constructiewerkzaamheden door eigen personeel laten uitvoeren.
Bepaling 19. Commerciële operaties in de FRI, in dienst van de NAVO, zijn gevestigd van alle lokale wetten en bepalingen.
Bepaling 20. De NAVO kan lokaal personeel inhuren dat op individuele basis onderworpen blijft aan lokale bepalingen, met uitzondering van arbeidswetgeving. Echter, lokaal personeel in dienst van de NAVO zal:

- gevestigd zijn van processen met betrekking tot uitlatingen, zowel schriftelijk als mondeling
  - gevestigd zijn van nationale verplichtingen en/of militaire dienst
  - alleen voorwerp zijn van arbeidsbepalingen van de NAVO en
  - gevestigd zijn van het betalen van belasting over het salaris dat de NAVO betaalt
- Bepaling 21. Het is de NAVO toegestaan individuen in gewaagschap te nemen.
Bepaling 22. Het is de NAVO toegestaan in de FRI verbeteringen of veranderingen aan te brengen op het gebied van de infrastructuur, zoals wegen, bruggen, tunnels en gebouwen.

Dit zijn de rechten die een bezettingsleger zich toeigent! Het is daarom niet verwonderlijk dat Rambouillet voor Joegoslavië bij voorbaat onacceptabel was.

DE NIEUWE WERELDORDE

Toen de NAVO haar voornaamste vijanden, de Sovjet-Unie en de socialistische landen in Oost-Europa, had verloren, waardoor tevens haar bestaansgrond ter discussie kwam, werd naarstig gezocht naar nieuwe dreigingen waarmee het voortbestaan van de alliantie en daarmee de invloed van de VS op West-Europa zou zijn gegarandeerd. Bovendien was met het wegvalen van de Sovjet-Unie als belangrijke militaire mogendheid, eindelijk de kans ontstaan geheel Oost-Europa en de voormalige Sovjet-Unie met hun rijke bodemschatten en hun enorme reserves aan goedkope arbeidskrachten, voor de 'vrije markt' te ontginnen. Militaire interventies ofwel offensieve oorlogen zijn daarbij niet uitgesloten gebleken.

Oorlogen konden echter na het einde van de Koude Oorlog naar het publiek niet meer worden gerechvaardigd als noodzakelijk in de strijd tegen 'het communisme', als grootscheidige bedreiging van 'de vrije wereld'. Bovendien had de oorlog in Vietnam geleerd dat een mondiale protestbeweging van een meerderheid van de bevolking in de neoliberaale landen moest worden gewonnen voor, of op zijn minst onverschillig blijven onder de door hun regeringen te voeren nieuwe oorlogen.

Al in het begin van de jaren negentig kwamen in de Verenigde Staten deskundigen bleken die zich boogen over het vraagstuk hoe in de toekomst aanvaarsoorlogen aan de gemiddelde belastingbetaler, uiteindelijk de belangrijkste financierder, moesten worden verkocht. De ironie wil dat de invloedrijkste ideeën daarover werden uitgebroed

onder de vleugels van een instituut dat was opgericht ter bevordering van de wereldvrede: de Carnegie Endowment for International Peace. Het gerenommeerde vredesinstituut, publiceerde in 1992 twee rapporten die het ideologische fundament zouden vormen van de nieuwe

buitenlandse politiek van de Verenigde Staten. Deze rapporten werden van veelzeggende titels voorzien: 'Verandering van onze ring van de Nieuwe Wereld', 'Zelfbeschikking onder de nieuwe Wereldorde'. De conclusie van beide rapporten is even onthullend als onheilspellend: aanvalsoperaties zijn het beste instrument in de bestrijding van 'humanitaire misstanden'. De nieuwe doctrine was gevonden: oorlog ter wille van humaniteit en vredel Deze nieuwe doctrine is echter niets anders dan een propagandadoctrine die het verwerven van nieuwe markten en het verdedigen van de bestaande, moet verhullen.

Een van de verantwoordelijken voor de Carnegie rapporten was iemand die zich zou ontpoppen als een onverzoenlijke verdediger van de Amerikaanse economische belangen en zich zou laten gelden als agressieve promotor voor het gebruiken van militair geweld: Madeleine Albright. Zij zag haar bijdrage beloofd met haar benoeming tot minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde

Staten in de regering Clinton. Hieronder worden een paar van haar uitspraken weergegeven omdat zij zo kenmerkend zijn voor de wijze waarop de Verenigde Staten en hun bondgenoten gewend zijn aan minder machtige tegenstanders hun wil op te leggen.

De nieuwe doctrine

Op de vraag of de economische sancties tegen de regering van Irak de dood van anderhalf miljoen kinderen, overleden door gebrek aan medicijnen en ondervoeding ten gevolge van de sancties, waard was antwoordede Albright onbewogen dat zij dit een 'gerechvaardigd offer' vond. Even oprecht als onbeschaamd was haar ontboezeming naar de pers dat het mislukken in februari 1999 van de vredesonderhandelingen van Rambouillet, de prelude tot de bombardementen op Joegoslavië, bewust was geïnitieerd: "the Serbs needed a little bombing to see reason." Beide uitspraken staan op een eenvoudige, ultranatie cynische formulie: 'schop de tegenstander' kreupel en bleef hem vervolgens een rolstoel aan in ruil voor al zijn bezittingen'.

Toen het monster van 'oorlog ter wille van humaniteit en vrede', was ontwikkeld en vervaat in de 'nieuwe doctrine', was het zaak deze doctrine te verkopen. Daarvoor stond de ideologen van de 'nieuwe wereldorde' een enorm beïnvloedingsme-

In een serie artikelen over de internationale ontwikkeling in het tijdperk na de Koude Oorlog, wordt ingegaan op de verschillende facetten van een complex en niet ongevaarlijk proces.

Hebben we te maken met losstaande gebeurtenissen of bestaat er een samenhang?

Wie en wat zijn de drijvende krachten achter de ontwikkelingen en wat zijn hun uiteindelijke doelstellingen?

Hoe zal dit zich vertalen in de dagelijkse realiteit en wat zullen de consequenties zijn voor onze levensomstandigheden?

Vragen die voor een ieder die zich met vraagstukken van vrede en ontwikkeling bezighoudt, wezenlijk zijn.

STRATEGEN IN WASHINGTON SCHAKELN OLIEROUTES UIT

Bommen op Joegoslavië bestemd voor Europa?

VAN DE REDACTIE

Vanuit geopolitiek perspectief is Joegoslavië het centrale land op de Balkan. Daarnaast is het aantrekkelijk vanwege zijn productie- en consumptie-potentieel. In een artikel in Area, het blad van de conservatieve Italiaanse Nationale Alliantie van september vorig jaar, met als titel '(Non)-Stabiliteits-Pact voor de Balkan' wordt ingegaan op de verborgen agenda van Washington achter de bombardementen op Joegoslavië en het gegeven dat het land niet was uitgenodigd voor de bijeenkomst in Sarajevo waar dit Pact werd besproken.

De uitsluiting van Joegoslavië, net als de bombardementen van de NAVO, zijn in Washington georganiseerd, aldus Area. Zoals gebruikelijk werden de Europeanen tot ja-knikkers gedegeerd.

Corridor Tien

Hoe kan de wederopbouw van de Balkan worden gerealiseerd zonder Joegoslavië, vraagt Area zich af. Belangrijke land- en waterroutes lopen door Joegoslavië. Deze routes zijn van enorm belang voor de verbindingen tussen Europa en het Midden-Oosten, van de Noordzee tot de Kaukasus. Daar bevinden zich de grootste oliereserves van de wereld. Het niet toelaten van Joegoslavië tot het stabiliteitspact kan derhalve voor Europa veel grotere gevolgen hebben dan voor Joegoslavië.

Waarom hebben de strategen in Washington zo hun best gedaan om met geweld te bereiken wat met diplomatieke middelen niet was gelukt: de bezetting van Joegoslavië, zoals in het dictaat van Rambouillet werd geëist? Het gaat Washington om strategische doelen, gebaseerd op de geopolitieke, geo-economische en geostrategische positie van Joegoslavië.

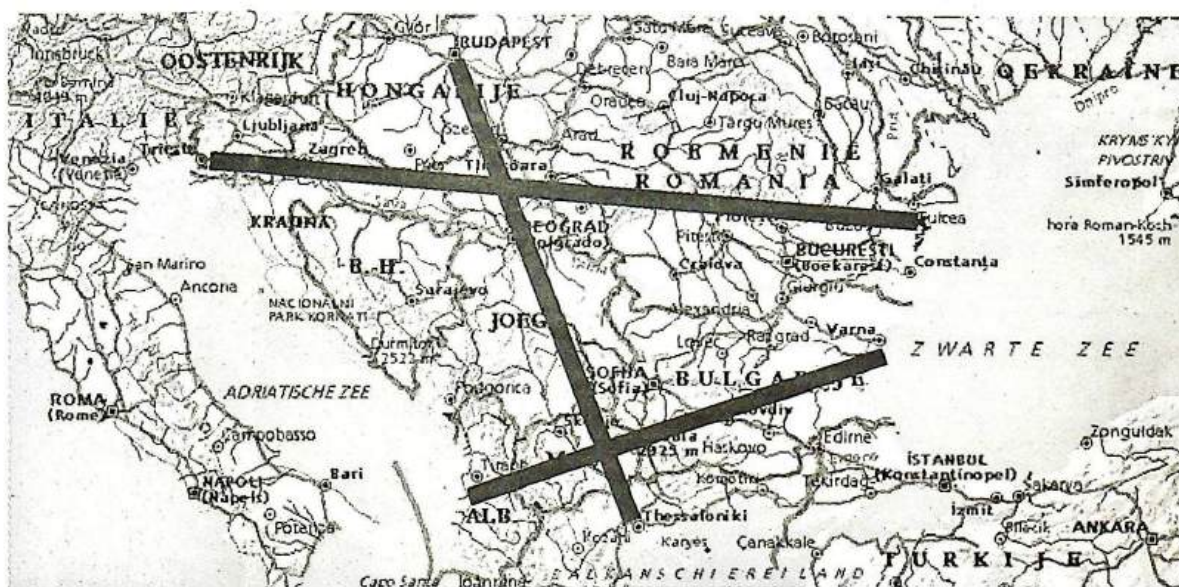
Een direct doel van de strategen in Washington was het vernietigen van de commerciële handelsroute, Corri-

dor Tien genaamd. Deze loopt van de Hongaarse hoofdstad Boedapest in het Noorden, over de Pannonische Vlakte via Belgrado naar Thessaloniki, de tweede stad in Griekenland met een belangrijke haven, in het Zuiden. Dit is de kortste, meest logische en meest economische verbinding tussen West-Europa en het Midden-Oosten, maar heeft voor Washington het nadeel dat het vrijwel geheel door Joegoslavië en Griekenland loopt.

Donau

De waterroute over de Donau is net zo belangrijk. Deze verbindt de Noordzee met de Zwarte Zee en de Kaukasisch-Kaspische regio. Deze vitale Europees-Aziatische route werd door sancties van de VS tegen Joegoslavië getroffen en daarna feitelijk afgesloten door de vernietiging van de bruggen bij Novi Sad. De buitengewoon intensieve bombardementen op vitale knooppunten van Corridor Tien hadden derhalve niet zo zeer een militair maar een economisch doel, waarmee niet alleen aan Joegoslavië grote schade werd toegebracht, maar ook aan alle landen die aan de Donau liggen. Tot in de Rotterdamse haven was dit te voelen.

De politiek van de Verenigde Staten is al langere tijd gericht op de

ontwikkeling van Corridor Tien. Een andere route die voor Washington ongewenst is, is de corridor van de Roemeense haven Constanza naar Triëst, aan de Adriatische kust in Italië. Voor het grootste deel gaat deze corridor over vlak terrein, wat het zeer geschikt voor transport maakt. Door de verbinding van Noord-Italië met de Zwarte Zee is deze corridor van groot belang voor Rusland en Oekraïne. De Verenigde Staten hebben zich vooral gekeerd tegen de aanleg van een pijpleiding van Constanza naar Triëst. Door deze leiding zou Europa direct olie uit Rusland kunnen betrekken, zonder Amerikaanse tussenkomst. Dit zou de enige doorgang op dit moment - de Bosporus - omzeilen. Een ander nadeel voor de Verenigde Staten is dat de corridor door Slovenië en Kroatië

vloed heeft.

Uitwaaiieren

De enige corridor die Washington wenst, is Corridor Acht, die van de Bulgaarse haven Varna via Skopje in Macedonië naar Durres aan de kust van Albanië loopt. In dit deel hebben de Amerikanen veel meer invloed. In Parijs en Rome hebben de pro-Amerikaanse lobbyisten alleen de directe 'voordelen' van dit project naar voren gebracht.

Dit leidde tot een nauwelijks te verbergen anti-Amerikaanse stemming, omdat sluiting van Corridor Tien problemen voor de Duitsers veroorzaakt. Zij kunnen dan niet uitwaaiieren naar het zuidoosten, richting Centraal-Azië en het Midden-Oosten, iets waar ze al een eeuw van dromen. De pro-Amerikaanse lobbyisten in Rome rekenden op de geo-

grafische onwetendheid van de mensen in de regering. Zij 'legden uit' dat Corridor Acht een realistischere optie is, omdat die dichterbij Italië ligt. Alsof Durres niet in Albanië, maar in Italië ligt.

Het verzet van de Joegoslavische regering en de bevolking tegen de toelating van de NAVO tot hun grondgebied is (voorlopig) een streep door de rekening van de Verenigde Staten. Klaarblijkelijk begint het in een aantal Europese hoofdsteden door te dringen dat Joegoslavië daarmee tegelijkertijd vitale Europese belangen heeft verdedigd, gegeven het feit dat de uiterst conservatieve Nationale Alliantie hier openlijk mee naar buiten is gekomen. Het is daarom ook niet verbazingwekkend dat het zogenaamde Balkan Stabiliteitspact niet van de grond is gekomen.

Morrelen aan de trauma's van de Balkan

8-3-2000

Psychotherapeute Marleen Diekmann-Schoemaker is weer terug in Belgrado, waar ze zes jaar geleden begon met het trainen van de hulpverleners die de getraumatiseerde bevolking bijstaan. De Balkan blijkt door alle etnische conflicten het ideale terrein voor gezinstherapie. Serviërs, Bosniërs en Albanezen zijn als ruziënde broers. Diekmann-Schoemaker is 'veelzijdig partijdig'. Van haar eerdere reizen hield ze dagboeken bij.

Hulpverlening

Monic Slingerland

Ik hou van avontuur, ik wilde graag ook in een ander deel van de wereld als therapeut werken. Toen de oorlog in Joegoslavië uitbrak wilde ik die ramp niet aan mij voorbij laten gaan. Die eerste keer, in 1994, ging ik op eigen kosten. Ik had van gynaecologe Gunilla Kleiverda, die daar gewerkt had met getraumatiseerde vrouwen, het adres gekregen van SOS-vrouwenhulpverlening. Gezegd met niet anders dan mijn optimisme stapte ik op het vliegtuig. Ik ging naar Servië, omdat daar de minste hulp was. Ik trof er een goede tolk, Dusica, die later een vriendin werd en die mijn methode van werken goed begrijpt. Omdat ik ook altijd de andere kant wil horen kwam ik daarna in Bosnië terecht en in Kosovo."

Kosovo, 18/1/2000.

In Prizren is anderhalf uur elektriciteit om de zes uur. Houtkachels, aggregaten, de mensen zijn uren bezig met hun licht, warmte en voedsel. De kou is allesbepalend. Ik leer dat kou waar je in loopt of beweegt anders is dan kou waar je drie uur in zit supervisie te geven (jas, das, handschoenen aan). Mensen die daarin moeten werken! In de kille polikliniek waar ik een kopje thee krijg van de houtpotkachel in de 'receptie'-ruimte (het duurt een kwartier voor het beetje water warm is) zet ik de tafel in de hal voor het raam in de zon. Een hele verhuizing maar het is het waard. Veel gelach, gesleep, meer vro-

lijkheid. Geen slechte interventie. Het lijkt in ieder geval warmer. Het is hard werken om op zulke momenten de supervisie tot leven te brengen. Ze kennen me nog niet. De drie dagen training zitten aan het eind van de week. Ze kennen mijn poppetjes systeem nog niet. Ik moet snel hun vertrouwen winnen, het moet iets zijn waar ze iets aan hebben.

„Ik werk met duplo-poppetjes: oma's, kinderen, mannen, vrouwen, vaders, moeders. Kijk, dit poppetje is bijvoorbeeld de moeder van een gedode Servische soldaat. Ooit is die soldaat een babytje geweest. Daarom zet ik deze poppetjes ernaast: dit is die moeder toen de soldaat een baby was, dit is hij als baby. En daarnaast zet ik de therapeut die met de rouwende moeder praat. Zo worden de verhoudingen duidelijk. Die poppetjes bieden vaak een uitweg in pijnlijke situaties. Als er iemand dood is gegaan dan leg ik een poppetje neer. Al is het ellendig, je moet toch onder ogen zien wat er is gebeurd. Soms werkt het als een opluchting. Want zo'n poppetje ligt er, en degene die dood is, is daardoor tenminste nog te zien. Maar je merkt ook wel dat mensen wegstaren, als ze nog niet onder ogen kunnen zien wat er gebeurd is. Dan kunnen ze niet naar zo'n liggend poppetje kijken. Met behulp van die poppetjes geef ik gezinstherapie en ook supervisie aan de counselors die in Servië, Bosnië en Kosovo zelf therapie geven."

Kosovo, 18/1/2000.

De training is voor de counselors een uitje, warmte, gezellig samen, afleiding. Ik krijg mijn handen vol aan hen. Ze zijn levendig, niet makkelijk te leiden, maken veel geintjes, dagen mij uit maar raken uiteindelijk toch onder de indruk in feite van het letterlijk via de poppetjes op tafel zetten van alle verlies, pijn, woede, onoplosbaarheid. Ze worden er soms allemaal stil van. Ze confronteren mij ook met vragen als 'mag de moeder van een Servische oorlogsmisdadiger geholpen worden met rouwen. Heeft ze het recht om te rouwen'. Als ik hun vraag, wat ik als therapeut tegen de Balkan zou zeggen, beantwoord met een voorbeeld van de zojuist behandelde paradoxale interventie: 'Ik zou zeggen, waarom vermoorden jullie elkaar niet allemaal in een keer', is het doodstil en wordt er gehuild.

„Als gezinstherapeut werk ik vanuit veelzijdige partijdigheid. Ik wil als het ware alle ruziënde broers leren kennen. Vandaar dat ik niet meer weg kom van de Balkan. In Kosovo vertel ik dat ik het-

Psychotherapeute Marleen Diekmann-Schoemaker met haar werkmateriaal: een duplo-poppetje.

FOTO RICHARD WHITEHEAD

zelfde werk ook in Servië doe. Ik probeer duidelijk te maken dat ik bij wijze van spreken niet alleen van de Albanezen ben, omdat ik nu toevallig op deze plek dit werk doe. Ik vertel dat ik dit werk ook bij 'de vijand' doe. Ik ben er omdat er leed is, waar dat ook maar is. In Servië is daar wel over te praten. In Kosovo is dat moeilijker.

Het moeilijke van mijn werk op de Balkan is dat ik in de counselors eigenschappen tegenkom die ik niet graag zie: nationalisme bijvoorbeeld. Ik vind het naar als counselors zo nationalistisch zijn. Maar het is belangrijk dat ze mij kunnen vertrouwen en daarom weet ik dat ik veel moet kunnen verdragen van hun haat.

In Kosovo werk ik voor Artsen zonder grenzen, die naast puur medische hulp tegenwoordig ook psychische noodhulp opzet. Psychische hulp verlenen in een kamp is heel intensief, maar het werkt. In Bosnië werk ik voor Health net, dat is de opvolger van de noodhulp door Artsen zonder grenzen. In Servië werk ik voor Mala Sirena, een traumacentrum voor kinderen dat door Servische hulpverleners is opgezet.

In zo'n kamp kom je, net als hier in Amsterdam, van alles tegen, grote problemen, kleine problemen. Niet alle trauma's komen door de oorlog. Tijdens

de supervisie probeer ik de counselors te leren, onderscheid te maken tussen oorlogsleed en 'gewone' problemen. Een vergelijkbaar onderscheid maak ik hier in Nederland ook, in mijn therapeutische praktijk. Iemand die hier depressief binnenkomt en vertelt dat zijn moeder dood is, was daarvoor misschien ook al depressief. Dan heeft het, hard gezegd, niet met het overlijden van de moeder te maken.

Servië, Bosnië, november 1999.

Een rollenspel (ik therapeut) met agressieve puber en Servische vader en moslim moeder. Vóór het gedonder kon dat gewoon, in de oorlog was hij in het Bosnische/Servische leger, zij loyaal aan haar ouders die naar Zwitserland gevlucht zijn. Zij trekt de jongen naar zich toe die wordt geacht zijn identiteit te vinden rondom die leeftijd. Logisch dat zijn gespletenheid hem agressief maakt.

„De vluchtelingen op de Balkan leven in erbarmelijke omstandigheden. In de winter is het er heel erg koud, er is geen verwarming, er is geen werk, er is geen uitzicht dat het beter wordt. Je ziet wel dat ouders zo verlamd worden dat niets ze meer kan schelen. Ze zorgen niet

meer voor hun kinderen, ze geven hun kinderen af bij het traumacentrum dat we hebben opgezet, en daarmee geven ze ze eigenlijk aan de hulpverleners. De kinderen kregen een te hechte band met de counselors, dat was niet goed. Je moet niet de rol van de ouders overnemen."

„Aan die ellendige omstandigheden kan ik niets veranderen. Ik kan wel zeggen dat de ouders, al slapen ze in een kleine ruimte met mensen met wie ze niets te maken willen hebben, hun kinderen voor het slapen gaan toch een verhaaltje moeten vertellen. Want dat helpt tegen het bedplassen. Nu heb ik makkelijk praten, want ik leef niet in dat kamp en ik ga daarna terug naar mijn warme werkkamer hier, maar toch zeg ik dat, heel streng. Juist omdat ik hun leefomstandigheden niet deel, kan ik dat zeggen. Ik ben de tegenkracht.

In Belgrado heeft Dusica, mijn eerste tolk, met anderen een traumacentrum voor kinderen opgericht, Mala Sirena, dat betekent Kleine Zeemeermin. In dat centrum willen we kinderen ook mooie dingen laten meemaken, laten zien dat er ook mensen zijn die wel te vertrouwen zijn. Er is mooi speelgoed, er wordt op een warme manier cola voor hen ingeschonken, de kinderen leren zich te

uiten. Ze ontmoeten zo ook eens iets leuks van de mens. Dat moet toch schelen, in hun verdere leven."

„Natuurlijk willen we dat de ouders hun ouderrol op zich nemen, sterker komen te staan, maar het is heel, heel moeilijk om dat voor elkaar te krijgen. Vanuit het traumacentrum waar de kinderen zijn organiseren we af en toe een moederavond. Er rijdt dan zelfs een busje speciaal naar het kamp om de moeders op te halen. Soms komt het busje leeg weer terug. In andere gevallen is het om andere redenen dat de moeders moeilijk te bereiken zijn. Ze hebben dan zo'n respect voor de gast dat ze zich op de achtergrond houden."

Kosovo, 18/1/2000.

De dorpjes zijn spookachtig met vele verbrande hutten en mensen met doffe angstogen. In een bouwvallig gebouw zullen een vrouwengroep en een kindergroep bijeenkomen. Het is een soort live-supervisie. Ik ben bij de vrouwengroep. Ze druppen binnen, meisjes, vrouwen en ze willen niet bij de houtkachel komen. Ik probeer ze rond de kachel te krijgen. Er komen er een stuk of 40. Het onderwerp is, wat voor manier ze hebben om met angst (ze kunnen weer je huis binnendringen), woe-

de (het is niet eerlijk zo maar onschuldige mensen aan te vallen en te verdrijven) om te gaan.

Een dappere vrouw zegt: 'Ik sla de kinderen'. En langzaam komen er een paar los. Een vrouw zegt dat ze het niet kan verdragen dat haar kind de hele tijd doet alsof zijn vader nog leeft. Haar poging tot niet denken staat haaks op de krachtige poging van haar kind, hem in leven te houden. We zullen er later tijdens de training uitgebreid op terugkomen hoe deze moeder en dit kind het verdriet over het verlies zouden kunnen delen en hoe hen erbij te helpen.

„De counselors zelf hebben ook hun trauma's. Ach, de hele Balkan is getraumatiseerd. Vind je het gek, die geschiedenissen gaan zo ver terug. Als ik al die betrekkingen met poppetjes zou moeten verbeelden, dan kreeg je een rij van hier tot aan de deur. Ze zijn allemaal blijven steken in ontkenning of in pijn. Want dat is een trauma: niet meer verder komen in het proces van het doormaken van verlies, rouw. Psychotherapie is morrelen aan die stagnatie. Ik laat de counselors zien waar ze zelf staan, waar ze zelf zijn blijven steken. Je hoeft heus niet zelf alles verwerkt te hebben om goed hulp te verlenen aan iemand die verlies niet goed verwerkt heeft. Als je maar goed weet waar je zelf bent blijven steken. En als je maar geen last hebt van het kleine kind in jezelf. Dat laat ik met de poppetjes zien. Het innerlijke kind mag erbij zijn als je therapie geeft, het is er altijd bij, maar het moet achter je staan, niet voor je, niet tussen jou en de cliënt in, want dan heb je er last van."

Servië, Bosnië, november 1999.

In het programma voor de zigeuner-vrouwen/moeders blijkt dat werken aan 'geweld in het gezin' over een andere boeg moet. Bij het zien van bijvoorbeeld een film over Tina Turner en haar geweldadige Ike lachen ze bij de meest dramatische momenten. Slavica, zigeunerin en counselor, legt uit dat het te dicht bij hun leven komt. We puzzelen dat geweld zo normaal is, dat het problematische ervan te verwarrend is. Ook bij de kinderen is het een volkomen normale taal.

„Ik hou van improviseren. Liever werk ik op een besneeuwd marktplein, in een schuur of een dorps huis dan in een comfortabele verwarmde kamer. Therapie geven op de markt is gewoon leuker. Het werken op een marktplein roept iets in me op, het maakt me creatief als therapeut.

Dat het werk een druppel op een gloeiende plaat is vind ik niet erg. Het is mijn werk, ik doe het. Ik voel me verantwoordelijk voor de wereld, ik trek het me aan dat Milosevic er nog zit. Dat is ook onze zaak, vind ik.

Je ziet wel dat door de oorlog de westerse invloed op de Balkan toeneemt. Door de oorlog wordt de samenleving daar net een snelkookpan. De vrouwen worden zelfstandiger, die ontwikkeling is te vergelijken met de jaren zeventig bij ons. Volgende week ga ik een training geven voor counselors die met lesbische groepen werken. Op hun zoektocht. De westerse decadentie sijpelt binnen.

Het werk daar beïnvloedt mijn werk hier niet erg. Het is niet zo dat ik de problemen hier niet meer belangrijk vind. Ook ik zit hier in prettige omstandigheden, ik moet ook mijn eigen decadentie op peil houden."

Drie Dutchbat-militairen getuigen afgelopen week in de zaak-Srebrenica. Een van de Nederlanders toonde het Joegoslavië-tribunaal foto's van lijken. „Het is voor het eerst dat ik over die foto's kan praten.”

Door onze redacteurs
CEES BANNING
en PETRA DE KONING

DEN HAAG, 1 APRIL. Bijna een minuut was 'getuige F', een anonieme Dutchbat-soldaat, stil. Hij huilde. De rechter van het VN-tribunaal voor oorlogsmisdaden in ex-Joegoslavië in Den Haag had hem gevraagd hoe hij zou beschrijven wat er op 11 en 12 juli 1995 gebeurde in Srebrenica, de 'veilige' moslim-enclave in Bosnië die door Nederlandse militairen werd beschermd.

De soldaat had gezegd dat het een „slachting” was geweest, dat „een grote menigte was uitgeschakeld”. Het was, zei hij, „erger dan de film Schindlers List”. Daarna kon hij even niet meer praten. „Het spijt me”, zei hij. „Na vijf jaar komen de emoties er voor het eerst uit.”

Dat was bijna aan het eind van zijn getuigenis in de Srebrenica-zaak voor het tribunaal, in het proces tegen de Bosnisch-Servische generaal Krstić dat drie weken geleden is begonnen. De afgelopen week werden drie Nederlandse Dutchbat-militairen gehoord. Karremans, de commandant van Dutchbat, zal in deze zaak niet getuigen. Hij heeft al in de zomer van 1996 een verklaring afgelegd. De komende weken zullen nog zo'n twaalf Nederlanders voor het tribunaal vertellen wat ze hebben ge-

zegd. De anonieme Dutchbat-soldaat vertelde hoe de enclave werd ingesloten door Bosnisch-Servische troepen. Eerst kwamen 'trainde' troepen het ge-

'Die passen hebben ze niet meer nodig'

'ongedisciplineerd' noemde, 'Rambo-types'. Dat waren de paramilitairen, 'oproepkrachten' volgens de getuige. Hij maakte er geen geheim van dat hij onder de indruk was van de verovering. De operatie was volgens hem „goed voorbereid”, „goed geleid”. Hij zei: „Iedereen wist zijn taakstelling.”

Bij de Dutchbat-militairen was dat anders. Getuige F: „Onze officieren en onderofficieren waren zodanig in de stress dat wij geen leiding meer hadden. Het was ieder voor zich.” De soldaat zag de aangeklaagde generaal Krstić twee dagen achter elkaar, bij een huis waar moslim-mannen werden 'verhoord'. Volgens hem was het duidelijk dat Krstić bevelen gaf en toezicht hield. Ruim vierhonderd meter achter het huis waar de generaal stond, bij een beekje, ontdekte de Dutchbatsoldaat negen of tien lijken. Hij maakte er foto's van die deze week in de rechtszaal werden vertoond. De beelden waren van slechte kwaliteit. Alleen met hulp van de getuige kon duidelijk worden gemaakt waar op de foto's de lijken te zien waren.

Aan het eind van zijn getuigenis deed de Nederlander een opmerkelijke uitspraak. Hij zei: „Na vijf jaar is het voor het eerst dat ik hierover, over de foto's heb kunnen praten. Er heeft bijna niemand iets van geweten.”

Een woordvoerder van het ministerie van Defensie wil niet op die uitspraak reageren. De Dutchbatters zouden „volop de gelegenheid hebben gehad om te vertellen wat ze wilden vertellen”.

De fotorolletjes van Dutchbat waren bijna onderwerp geweest van parlementair onderzoek. Op de foto's zou bewijsmateriaal staan van misdaden begaan door de Serviërs. Maar bij de ontwikkeling van de foto's door Defensie was iets misgegaan. Door „een ongelukkige samenloop van omstandigheden” waren de foto's mislukt. „Oenig”, oordeelde de toenmalige minister van Defensie J. Voorhoeve. Volgens oud-minister J. van Kemenade, die onderzoekte hoe de 'informatieverwerking' over Srebrenica bij het ministerie van Defensie was verlopen, was er bij het mislukken van de rolletjes geen sprake van opzet.

Daarnaast wist hij dat er meer fotomateriaal was, maar „omtrent de juistheid van deze mededeling heb ik geen bevestiging kunnen krijgen”, aldus Van Kemenade in het rapport 'Omtrent Srebrenica'. Anderhalf jaar na publicatie van het rapport van Van Kemenade werd voor het internationale gerechtshof het bestaan van de foto's bevestigd.

Een andere Dutchbatter, kapitein Leen van Duijn, beschreef gisterochtend hoe, na de val van de enclave, mannen werden gescheiden van vrouwen en kinderen. Hij probeerde moslim-jongens en bejaarden te redden door de Serviërs ervan te overtuigen dat zij te jong of te oud waren om te vechten. Bij een man, „vijfenvertig of vijftig jaar oud, maar nog in goede conditie”, deed hij dat niet. „Ik kon niet bij iedere man protesteren”, anders had dat geen effect meer gehad. „Dit was een grensgeval. Daarom heb ik het besluit genomen dat bij deze man niet te doen.”

De man van middelbare leeftijd was de enige man van een familie die werd afgevoerd. De situatie, zei de kapitein „zal mij het hele leven bij blijven”.

Van Duijn zag stapels bezittingen van moslims en ook een stapel paspoorten en andere documenten. Hij vroeg een Servische militair hoe ze zonder die papieren vermeende oorlogsmisdadigers onder de moslims wilden identificeren. „Die documenten zullen ze niet meer nodig hebben”, zei de Serviër en hij lachte.

Van Duijn: „Ik moest denken aan de beelden van concentratiekampen die ik op de televisie had gezien. Ik dacht: zij zullen de mannen op dezelfde verschrikkelijke

manier behandelen.”

Van Duijn had ook een ontmoeting met generaal Ratko Mladić. De Bosnisch-Servische legerleider zag een groepje van drie Dutchbatters, twee blanken en één zwart. Hij wees op de allochtoon en vroeg: „Is die ook uit Holland?” Van Duijn: „Ik heb Mladić uitgelegd dat wij in een zeer multiculturele samenleving leven.” Mladić lachte hard en beloofde dat hij uiterlijk in 2005 het Bosnisch-Servische leger zou sturen om Holland tegen de moslims te beschermen.

De val van de enclave was voor generaal Mladić „een van de grootste gebeurtenissen” geweest uit zijn militaire carrière. Hij zou dat tegen moslim-getuige Camila Omanović uit Srebrenica hebben verteld in hotel Fontana in Bratunac, op 11 en 12 juli. Omanović was vertegenwoordigster van de moslims van Srebrenica. Voor de camera's zei Mladić dat het aan de moslims zelf lag of ze wilden „overleven of verdwijnen”.

Opvallend was de opvatting van Jean-René Ruez, de Franse politiemanager die de leiding heeft over het Srebrenica-onderzoek en de eerste dagen van het proces zijn bevindingen bekendmaakte.

Volgens hem was het aanvaardbaar niet de bedoeling van Mladić om de enclave Srebrenica in zijn geheel te veroveren. Hij wilde de moslims samendrijven op een klein gebied waardoor er een 'openluchtgevangenis' zou ontstaan.

Dat zou een „humanitaire en hygiënische tijdbom” zijn, en de VN, lees Dutchbat, zouden moeten ingrijpen. De VN zouden de moslims deporteren en aldus meewerken aan de etnische zuivering van Bosnië. Pas toen bleek dat Dutchbat zich niet verzette, veranderde Mladić volgens Ruez zijn plan en deporteerden de Bosnische Serviërs zelf de twintigduizend tot dertigduizend moslims. Rechters, advocaten en aanklagers van het tribunaal vroegen Ruez niet naar de bron van zijn hypothese.

Krajišnik in Pale van bed gelicht Rechterhand van Karadžić opgepakt

Door onze redacteurs
SAR ALEVO / ROTTERDAM, 3 APRIL. De vredesmacht SFOR heeft in Bosnië Momčilo Krajišnik gearresteerd. Krajišnik, jarenlang de rechterhand van Radovan Karadžić, is de hoogste politieke leider van de Bosnische Serviërs die is aangehouden wegens oorlogsmisdaden.

Frans SFOR-soldaten paktten Krajišnik om kwart over drie van nacht op na de deur van zijn woning in Pale, in de Servische Republiek in Bosnië, te hebben opgeblazen. Hij wordt zo snel mogelijk overgebracht naar Den Haag, voor berechting door het Joegoslavië-tribunaal. Tegen hem liep sinds februari een geheime aanklacht wegens onder andere genocide tussen midden 1991 en eind 1992, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, in het kader van de vredesovereenkomst van Dayton, maar ze werd in het conferentieoord volledig genegeerd en uiteindelijk geëerd door de Joegoslavische briserveerders. Deze onderleider Mladić, die tot woede van Krajišnik kende tot woede van Dayton-delegatie in naam van de Bosnische Serviërs. Na de oorlog en na het gedwongen aftreden van Karadžić als president van de Servische Republiek werd Krajišnik de hoogste leider van de Bosnische Serviërs. Hij was van de Bosnische Serviërs. Hij was namens hen van 1995 tot 1998 lid van het uit drie man bestaande staatspresidium van Bosnië, dit dus co-president van Bosnië, die tot frustratie van de internationale gemeenschap, die in hem na het wegvallen van Karadžić de belangrijkste belangenbehartiger van de Bosnisch-Servische 'oorlogspartij' Bosnisch-Servische van Dayton zag - de tegenstander van Dayton en de Bosnische eenheidsstaat. De Amerikaanse diplomaat Robert Gelbard omschreef de door Krajišnik geleide politieke 'vraagstuk' als „fascistisch-totalitaire instelling van terrorisme en geweld”.

Kroaten betuigen steun aan generaal Blaskic

Op het Malieveld in Den Haag demonstreerden zaterdag duizend Kroaten (voornamelijk uit Duitsland) voor de Kroatische generaal Blaskic. Het Joegoslavië-Tribunaal heeft Blaskic tot 45 jaar gevangenisstraf veroordeeld. De demonstreerende Kroaten vinden dat Blaskic te zwaar is gestraft omdat hij zijdelings betrokken is geweest bij de zuiveringen. Een delegatie heeft een petitie aangeboden aan het Tribunaal.

Trauma's bij Servische veteranen uit Kosovo

Door onze redacteurs
ROTTERDAM, 6 APRIL. Veel Servische militairen en politiemannen die vorig jaar tijdens de Kosovo-oorlog getuige waren van wrede misdaden overstruven van dat ze nu nog demarce overstruven van dat ze nu nog kampen met trauma's.

Dat valt af te leiden uit uitsluitingen van officieren die begin dit jaar zijn ondervraagd bij een onderzoek van de inlichtingendienst van het Joegoslavische leger. Een correspondent van het Kroatische blad *Danas* in Servië valt eiseren voor het Institute for War & Peace Research.

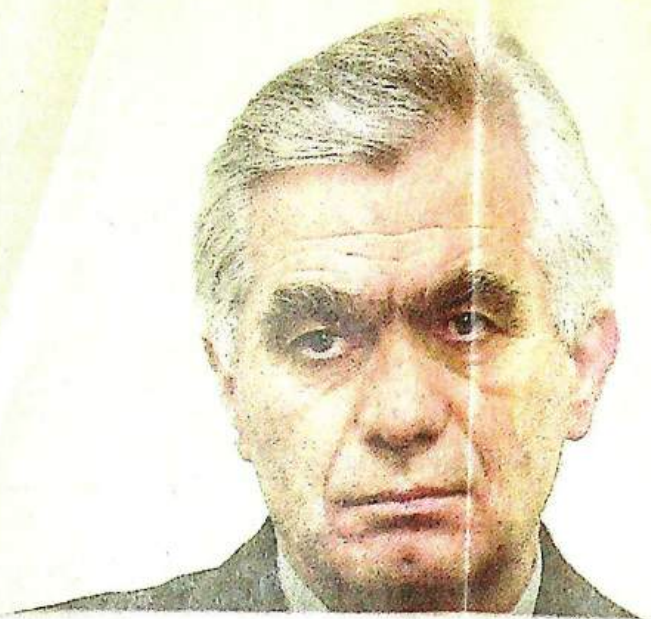
De conclusies samen van het rapport van het onderzoek. Het bevat details over wrede misdaden uit de mond van Servische ooggetuigen en brengt de trauma's in kaart die ze daarvoor oplepen.

De ooggetuigen toonden zich vaak verbijst over het geweld tegen burgers. Velen kampen met slapeloosheid of zijn gaan drinken om de herinneringen te verdringen. Een officier, met de voornaam Drazen, vertelde te hebben gezien hoe een reservist dertig Kosovoarse vrouwen en kinderen tegen een muur zette. „Ik dacht dat hij hen bang wilde maken, maar hij nam plaats achter een stuk luchtdoorgeschuut en haalde de trekker over. De kogels werden een centimeter dik van meer dan een centimeter dik schoten de lichamen aan flarden. Het leek een scène uit een goedkope film, maar het gebeurde echt. (...) Ik weet niet hoe ik met de herinnering moet leven, hoe ik mijn eigen grootmoeder moet opvoeden. Mijn kinderen moet opvoeden. Ik maak me van kant als ik dat in Montenegro nog eens moet meemaken.”

Sommigen wezen de lezing dat ze het terrorisme van de Kosovaren te bestrijden, van de hand. „In mijn hele periode in Kosovo heb ik geen vijandelijke soldaat gezien. De tanks werden gebruikt om Albanese kinderen te verpletteren. Ik schaan me verschrakkelijk.”

Een andere officier vertelt dat de bewoners van een Albanees dorp opricht kregen weg te gaan. „Ze stonden in een lange rij. Een legerreservist met de bijnaam Crni (Zwart) liep naar een oude man die een kind van drie of vier in zijn armen hield. Hij pakte het kind en eiste twintigduizend mark. De Albanese had maar vijfduizend mark. Crni nam het kind bij het haar, pakte een mes en hakte het hoofd af. Vijftien mark is genoeg voor het hoofd, maar hij, en liep weg, het hoofd nog vasthoudend aan het haar. Dat gebeurde terwijl tienduizenden mensen loekken. We waren allemaal in een staat van shock. Sommige soldaten gaven over. Een luitenant viel flauw bij het verschrikkelijke gezicht van het onthoofde lichaam, dat nog lag op de kroonkelen in het stof.”

Crni werd later krankzinnig verklaard en naar huis gestuurd, maar is nooit aangehouden.

Momčilo Krajišnik, voormalig leider van de Bosnische Serviërs, tijdens zijn voorgeleiding bij het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, vanochtend. Krajišnik, de hoogste politieke leider uit Joegoslavië die voor het tribunaal verschijnt, wordt beschuldigd van genocide, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. (Foto Roel Rozenburg)

Krajišnik negenmaal 'onschuldig'

De eerste echte hoofdrolspeler van de oorlog in Bosnië, Momčilo Krajišnik, is vanmorgen voorgeleid voor het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag.

Door onze redacteur
CEES BANNING

DEN HAAG, 7 APRIL. „Ik heb net het laatste kaartje afgegeven.” De man in het lichtblauwe overhemd met het embleem 'Security United Nations' lacht verontschuldigend. Het lijkt op de première van een film met Kevin Spacey, maar het gaat om een zitting van het Joegoslavië-tribunaal. Vanmorgen om tien uur verscheen de voormalige Bosnisch-Servische leider Momčilo Krajišnik voor de Britse rechter Richard May van het tribunaal om

de aanklacht te horen.

Frans SFOR-soldaten arresteerden Krajišnik in de nacht van zondag op maandag in de woning van zijn ouders in het skidorp Pale, in de Servische Republiek in Bosnië. Een dag later, dinsdag, zat hij in de gevangenis in Scheveningen.

Volgens de openbare aanklagster Carla del Ponte is de 55-jarige Krajišnik verantwoordelijk voor „de organisatie, instigatie, planning en uitvoering van de vernietiging” van Bosnische moslims en Kroaten. Tegen hem liep sinds februari een aanklacht wegens genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, inclusief moord.

In de rechtzaal hoort Krajišnik, staand in een driedelig donkerblauw pak en met een koptelefoon voor de vertaling aan zijn linker-oor, de aanklacht die uit negen onderdelen bestaat nors en emotioneel aan. Af en toe glijdt zijn hand

door zijn grijze haar. Vooraf heeft hij aan rechter May gevraagd, of hij een verklaring mag afleggen, maar tot twee keer toe wordt dat geweigerd. Bij het voorlezen van de aanklacht klinkt negen keer, resoluut, 'onschuldig'. In de zomermaanden begint het proces tegen Krajišnik.

Krajišnik was in 1990 en 1991, voor de oorlog, voorzitter van het Bosnische parlement en daarna tot 1995 voorzitter van het parlement van de Bosnische Serviërs. Hij was de belangrijkste medewerker van Radovan Karadžić, de leider van de Bosnische Serviërs en de belangrijkste, nog voorluchtige verdachte van het Joegoslavië-tribunaal. Na de oorlog en het gedwongen terugtreden van Karadžić werd Krajišnik de belangrijkste leider van de Bosnische Serviërs.

In de lobby van het gebouw van het tribunaal in Den Haag volgen zo'n honderd medewerkers op een

televisiescherm de voorgeleiding. Er heerst een lichte euforie. „We slepen nu de grote vissen binnen”, zegt een medewerkster van de aanklagers. De arrestatie van Karadžić en medehoofdverdachte generaal Ratko Mladić komt steeds dichterbij. Geleund tegen een pilaar sluiten twee medewerkers een weddenschap af. Een man in een lichtblauw pak verwacht dat ze dit jaar nog een keer in de hal zullen staan om te luisteren naar de voorgeleiding van Karadžić. Zijn vrouwelijke collega is pessimistisch. Voor zijn arrestatie is een zeer intensieve samenwerking nodig tussen de Amerikanen, Britten en Fransen, de drijvende krachten achter SFOR. „Ik zie dat nog niet gebeuren”, zegt de vrouw. Inzet: drie flessen wijn. Franse wijn, want de Fransen hebben, zo analyseert de vrouw, nog wel eens last van sterke pro-Servische sentimenten.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: woensdag 29 maart 2000 0:16
Ruza Despotovic Yugoslavia on the occasion of the first anniversary of the N

<<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>

CIVIL ISSUES <<http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>>

MILITARY <<http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>>

KOSOVO AND METOHIA <<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>>

ECONOMY <<http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>>

CULTURE AND RELIGION <<http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>>

SPORT <<http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>>

Print this page! <<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-03/27/18093.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>> <<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>>

<<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>>

The support to FR Yugoslavia on the occasion of the first anniversary of the NATO aggression

March 27, 2000

She lost her life in the NATO aggression <<http://www.serbia-info.com/g3/images/milica1.jpg>>
She lost her life in the NATO aggression

Belgrade, March 26th - On the occasion of the first anniversary of the NATO aggression on Yugoslavia, the words of support to our country arrive from all continents, even from the countries which have for 78 days participated in the disgraceful destruction of a sovereign country, which has not, prior to that, endangered anyone.

In the solidarity manifestations - from demonstrations to the paying of last respects - not only the Yugoslav citizens who live and work abroad, participated, but foreign citizens as well, who also cannot comprehend the shameful act of NATO.

According to the Yugoslav Ministry of Foreign Affairs, i.e. according to the reports that arrive from the embassies and consulates, many manifestations are still in progress, and a certain number is still to be organized.

ITALY - On March 23rd, in Trieste, a charity dinner was held for the benefit of the refugee camp in Aleksinac, with the debate on the subject of "Yugoslavia a year later - a date that should not be forgotten", organized by the association "United for peace". Several other manifestations of gathering signatures of solidarity with Yugoslavia were held in this town with a message "Stop sanctions on Yugoslavia"; a commemorative program in the FRY General consulate - with the

ing of certificates of gratitude to individuals, organizations and political parties which
ped in any way; the public protest in front of the American base "Ederle".

On March 24th, in Milan, a protest organized by the Italian-Yugoslav Association was held in front of the US consulate, in which political parties which opposed the aggression participated; in Treviso a gathering from the San Martino bridge to the San Andrea parks; in Varese an exhibition was opened in the Serb Cultural Center with a program titled "NATO supermarket" and several gatherings before which the famous personalities from the fields of politics and journalism spoke.

SWITZERLAND - On March 23rd, in Bern, an evening of remembrance of the victims of the NATO aggression on FRY was held with the photo-exhibition titled "Testimonies". A presentation of the "White book" was held in the premises of the Yugoslav Embassy, as well as an organized humanitarian auction of paintings done by our painters (money raised was to go to the building of the "Dragisa Misovic" children's hospital); in the center of Bern, in front of the State Parliament on Bundesplatz last respects were paid to the victims of the aggression, which was organized by the school board of the Yugoslav night school; in Geneva - in front of the UN building, a commemoration to the victims of the NATO aggression, organized by the "St. Sava" humanitarian fund.

LIBYA - In the Greek Orthodox Church in Tripoli, a mass was given, attended by the Yugoslav citizens and the orthodox believers of other nationalities (Greek, Bulgarian, Romanian, Coptic); a protest rally of the citizens living and working in Tripoli and the immediate vicinity, followed by the exhibit of photographs showing the consequences of the NATO aggression. Another exhibition of photographs showing the consequences of the NATO aggression is to be displayed in the National Library in Tripoli.

→ ADRES ? VIA SERBIA-INFO.CAT.

CANADA - "Center for Peace in the Balkans" organization (founded just before the beginning of the NATO aggression by the second and third generation of Yugoslav emigrants) held the demonstrations in Ottawa, followed by the exhibition of photographs showing the consequences of the NATO aggression; series of lectures were held at the Ottawa University on the actual effects of the NATO bombing and the situation in Kosovo-Metohija; mass demonstrations were held in Toronto, organized by the "Center for Peace in the Balkans", followed by the exhibition of photographs taken by Tanjug's reporters, organized by the Serbian Cultural Center; demonstrations were organized in the center of Vancouver and a multimedia exhibition was displayed on the premises of the Simon Fraser University, titled "How to survive peace". Demonstrations were also held in Montreal, Serbrook, Calgary, Winnipeg and Edmonton, organized by the Diaspora Council and Church-School municipalities.

AUSTRALIA - An Australian of Polish origin, M. Cordek, bought a thousand sets of the "White Book", organized and financed the 41 broadcast of the appeal on the occasion of the anniversary of the aggression on various media. The same appeal will be broadcast in the US.

<<http://www.serbia-info.com/g3/images/04top.jpg>>

Belgrade during the NATO bombing

BELARUS - The head of the Belarus Orthodox Church, Metropolitan Filaret, organized special prayers on March 24th, on the occasion of the anniversary of the NATO bombing in all orthodox temples in Minsk; a scientific conference titled "Yugoslavia: history and modern age" was held on March 23rd at the Law School in Minsk.

USA - The Serbian union congress organized a rally in Chicago; requiems for the victims of the NATO bombing were held in New York and Chicago; The Serbian Radio Chicago is preparing an exhibition of photographs showing the consequences of the aggression.

MEXICO - Yugoslav ambassador held a lecture at the "Hose Marti" cultural center in Mexico City, titled "The lectures of Kosovo for the Latin America". Numerous professor, students and party activists, from various universities and institutes, attended the lecture.

<http://www.serbia-info.com/g3/images/gnjilanejpg.jpg>

Gnjilane (Kosovo-Metohija)
during the bombing

ROMANIA - A round table was held in Bucharest on the subject of the "Aftermath of the aggression on Yugoslavia", attended by renowned intellectuals; a platform organized by the Association of Christian Orthodox Students on the subject of "Serbia face to face with Europe"; an action of marking the anniversary of the NATO aggression was held in Timisoara in a crowded hall of the Serbian Library, organized by the League of the Romanian-Serbian friendship, the Serbian Union and the Diaspora Council.

KENYA - A mass was given for the victims of the bombing in the Greek church in Nairobi; a lecture of the Yugoslav charge d'affaires was held at the Diplomacy and International Studies Institute; an exhibition of photographs on the NATO aggression; several articles on the aggression and its aftermath were published in the two most prominent Kenyan dailies.

SLOVAKIA - A promotion of the "Gracanica" monograph was held in Bratislava in the Cultural Information Center (KIC); a charity auction of paintings of J. Kusarik took place in KIC; the annual assembly of the Yugoslav Association in Slovakia - "Svetozar Miletic" and friends of Yugoslavia in KIC; the photo exhibition on the aggression, plaque of the students of the Fine Arts Academy in Bratislava; several manifestations will be held in April all over Slovakia.

GERMANY - Yugoslav citizens and the German friends gathered at rally in the central square in Bonn, organized by the "Vuk Karadzic" Yugoslav Club; Similar manifestations, as well as church masses, took place in various small towns in the area; a discussion titled "War against Yugoslavia - a year after" was held in Berlin in cooperation with the SPD; an exhibition by Yugoslav painters "Paintings against bombs" was opened in Frankfurt; in the organization of the Diaspora Council, the "Humanitarian forum" and Yugoslav Clubs, demonstration will be held in Bad Euhausen, Bielefeld, Fersmold, Essen and Achen; the showing of two films on the NATO aggression was organized in Hamburg, followed by a discussion in the remembrance of the "Talman Hamburg" home; an exhibition "NATO crimes in Yugoslavia" was displayed, and the film "Journey to the wounded country, Yugoslavia in the summer of 1999" was shown in Hanover, organized by the Union against the NATO aggression - Hanover; mass for the victims of the aggression, organized by the Plenum for peace, was given in Manheim; many other manifestations on the occasion of the anniversary of the bombing of Yugoslavia were or will be organized in Germany.

GREAT BRITAIN - The Committee for Peace in the Balkans organized a protest platform in the hall of the "Friends house" building in London; the Committee for the Peace in the Balkans and the British-Serbian Alliance organized a lighting-candles protest rally in front of the Great Britain government seat; mass given for the victims of the aggression in the St. Sava Church, organized by the Serbian Information Center; an international conference was held in Bradford, titled the "Yugoslav crisis, international responses and the road ahead", and the lighting of candles for the victims of the war was organized by the Committee for Peace in the Balkans and the Institute for Eastern-European Countries' Studies of the Bradford University.

TURKEY - A gathering of a part of the Yugoslav colony (sportsmen, businessmen and a number of emigrants) was planned to be held in Istanbul.

DENMARK - The "Balkan forum", which includes the members of the ruling parties will hold a conference in the Danish Parliament building, titled "A year after the war"; at the Institute for research of peace several lectures and discussion platforms on the subject of "Kosovo - the year after", were held last month; members of the Danish Communist Party will participate in the protest rally, and a series of articles criticizing the aggression were published in their newspaper - the "Communist".

GREECE - In Athens, the Yugoslavs joined the marking of the anniversary of the NATO aggression (playing matches in shirts with targets on them), supported by the major league club "Ethnikos Asteras"; the anniversary of the NATO aggression was marked in the Athenian municipality of Vironas; at the Aristotle square in Thessalonica, a Greek Communist Party meeting was held (2,500 participants); another manifestation was held in the organization of the Greek CP, joined by the Peace League and professional associations and numerous citizens (3,000 participants); an exhibition about the aggression opened in Thessalonica port; demonstrations in Thessalonica and other places in northern Greece; in the beginning of April, a mass will be given for the victims of the aggression in the organization of Yugoslav Diaspora and the Association of Greek-Serbian friendship.

CYPRUS - The Cyprus PAK and Yugoslav Diaspora Council organized a protest rally in front of the US embassy in Nicosia; Cyprus Orthodox Church gave the mass for the victims of the aggression in numerous churches all over Cyprus.

UKRAINE - Promotion of the international literary magazine, "Renaissance", including texts written on the occasion of the anniversary of the NATO aggression, was held in Kiev; a round table with students and the university professors; promotion of the book by Boris Oleynik - "Brutal truth", M. Vulevic - "Kosovo-Metohija" and the "Visnik" magazine; exhibition by the Ukraine painter, I. Juryevic, of works dedicated to FRY and the Serbian people; photo exhibition on the bombing organized by the International War Veterans Federation; demonstrations in front of the US embassy organized by the Ukraine political and social organizations and the Yugoslav Diaspora in Kiev; a protest rally in the center of Dnepropetrovsk; a protest rally and a humanitarian concert "Slav rock" held in Harkov (the money raised will be donated to the reconstruction of the Maternity Hospital in Belgrade); a round table on the subject of "Serbia is great" held in Lvov; "Minute of silence for peace" action.

FRANCE - A public manifestation of the National Front Youth titled "We shall never forget the NATO bombing of Serbia and we protest against the new world order" was held in the Pale Royal square in Paris; a great public gathering of citizens and friends of the Serbian people, requesting for NATO to be brought to trial; Board for the defence of FRY and Serbian national interests organized an action of sending letters to the highest French officials, MPs and media in which it was pointed to the devastating consequences of the French policy towards FRY; a great commemorative assembly in the central Kleber square in Strasbourg.

BULGARIA - Bulgarian Socialist Party (BSP) Municipality organization "Izgrev" adopted a declaration on the occasion of the anniversary of the NATO aggression; a round table against the aggression in Plovdiv.

NORTH KOREA - "White Book", "The day of terror" and "Traces of Inhumanity" presented at the reception for the diplomatic corps in the ambassador residence in Pyongyang.

ARGENTINA - A protest march in front of the US embassy, organized by the Diaspora Board; emigrants in the province of Chaco prepared a program for the media performance against the NATO aggression; in cooperation with the newly founded consulate in Montevideo (Uruguay), the embassy organized a series of protests on the occasion of the anniversary of the NATO bombing.

BRASIL - A manifestation of the left wing syndicates, parties and groupations held in Sao Paulo;

and table on Kosovo-Metohija, "Novos Rumos" magazine published a supplement titled "Yugoslavia file", on 60 pages; a photo exhibit opened in Brasilia.

<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>

[[Home](http://www.serbia-info.com/index.html) <<http://www.serbia-info.com/index.html>> | [Encyclopedia](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) <<http://www.serbia-info.com/enc/index.html>> | [Facts&Figures](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) <<http://www.serbia-info.com/facts/index.html>> | [News](http://www.serbia-info.com/news/index.html) <<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>]
Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu <<mailto:mirs@srbija-info.yu>>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 1 april 2000 0:37
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Fw: Lezing: regeert Amerika de wereld? [fwd]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Marrie (by way of Herman de Tollenaere <hermantl@stad.dsl.nl> <mkardol@mac.com>
Aan: office@globalreflexion.org <office@globalreflexion.org>
Datum: woensdag 29, maart 2000 23:32
Onderwerp: Lezing: regeert Amerika de wereld? [fwd]

Wereld
Federalisten
Beweging
Nederland

In samenwerking met SIB-Leiden

"Regeert Amerika de wereld?"

Over de plaats van de VS temidden van de andere landen en volkeren. Komt er een Pax Americana (door de VS opgelegde vrede) of een democratische wereldorde waarin de rechten van alle wereldburgers gerespecteerd worden?

Inleider: John Anderson

John Anderson is de president en CEO van de World Federalist Association in Washington DC. Hij is een zeer ervaren spreker over de hervorming van de Verenigde Naties en de buitenlandse politiek van de VS. Als onafhankelijk presidentskandidaat kreeg hij in 1980 zes miljoen stemmen. Op vele universiteiten heeft hij als gasthoogleraar internationaal recht gedoceerd. Van 1960 tot 1980 was hij lid van het congres van de Verenigde Staten, afgevaardigde voor het 16e district van Illinois. Tijdens de Tweede Wereldoorlog diende de heer Anderson als sergeant bij de artillerie. Van 1952 tot 1955 was hij als diplomaat verbonden aan de economische afdeling van de Eastern Affairs Division.

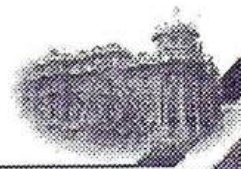
Taal: Engels.

Tijd: **donderdag 20 april 2000, aanvang 20.00 uur** (zaal open: 19.30)
Plaats: Klein Auditorium, Academieggebouw Universiteit Leiden, Rapenburg 73, Leiden

WFBN
Laan van Nieuw Oost Indië 252
2593 CD Den Haag
tel. 070-3478196
fax 070-3825254
email: wfbn@wfbn.nl

Federal Republic of Yugoslavia Federal Ministry of Foreign Affairs

The Official Web Presentation of the Federal Ministry of Foreign Affairs

Kosovo and Metohija - Foreign Media

◀ BACK

JEWISH CURRENTS MAGAZINE
April 03, 2000
Alvin Dorfman and Heather Cottin

NATO in the Balkans: Jews and the Kosovo Crisis

In the beautiful spring of 1999, while Jews were commemorating Shoah and celebrating Passover, bombs rained down on the sovereign nation of Yugoslavia. In the United States, major Jewish organizations defended the thousands of devastating NATO bombing sorties. Many Jews called for ground troops. Both the mainstream and Jewish press vilified the Serbs and characterized Yugoslavia as an aggressor nation. The holocaust analogy was replayed as it had been during the Bosnian War, when James Harff, of the public relations firm Ruder Finn, had boasted to a French interviewer that Jewish support for NATO in Bosnia was a prize. "By a single move, we were able to present a simple story of good guys and bad guys which would thereafter play itself out." "We won," he said, "by targeting the Jewish audience." He admitted, "Our work is not to verify information, . . . we are not paid to be moral."

American Jewry did nothing in 1995 when the Croats, headed by Kosovo Albanian Lieutenant General Agim Ceku, ethnically cleansed from the Krajina 300,000 Serbs whose roots went back 300 years. American Jews did not repudiate Croatian President Franjo Tudjman, despite his denial of the Shoah, and his boast that his wife was neither a Serb nor a Jew. The effectiveness of the Ruder Finn campaign was such that most Americans accepted without question the right of Bosnian Moslems to break away from Yugoslavia. The US government and the media did not discuss Alia Izetbegovic as a Moslem Fundamentalist, nor did they remind us that the Bosnian President never renounced his Islamic Declaration, in which he said, "There can be no peace between the Islamic faith and non-Islamic societies."

Few Americans know much about Balkan history, and when the war in Kosovo erupted on the front pages of US newspapers, Americans once again accepted the "simple story of good guys and bad guys" that cast the Serbs as the enemy and the Kosovo Albanians as the victims. Jewish acceptance of this story is troubling. As with the Bosnian Moslems in the NATO intervention in 1992-5 and the Croatian ethnic cleansing of the Krajina in 1995, American Jews took sides against the Serbs who had been their only friends in the Balkans during World War II. Between 1941 and 1945 the Croatian Ustache government, the Bosnian Moslems, and the Kosovar Albanians, under the Italian Fascist Albanian government, had murdered over 60,000 Jews and 1,000,000 Serbs. Jewish support for NATO intervention was troubling for other reasons. American Jewish organizations tacitly supported the Kosovo Liberation Army. The KLA was funded in part by reactionary Islamic forces, the United States, and Germany. In the "civil war" between 1997 and 1999, Jews joined in the condemnation of the government of Slobodan Milosovic, and urged NATO bombing of Belgrade and the rest of Yugoslavia.

Perhaps the most disturbing aspect of Jewish support for the 78 days of NATO bombing was the facile acceptance of claims such as "genocide" and "holocaust," terms used again and again to describe the experiences of the Kosovo Albanians. A "simple story of good guys and bad guys" got twisted into an outrageous comparison. 2000 people, one third of them Serbs, died in Kosovo in the year before the bombing began. There had been fighting between the KLA and the Yugoslav Army, and civilians and armed forces both perished. But the media claimed "genocide," and the comparison to Shoah was quickly made. This was a monstrous misrepresentation of the truth which simultaneously desecrated the experience of Jews in the Holocaust.

During the NATO bombing campaign Kosovo Albanians were placed on trains and sent to Macedonia and Montenegro. They were sent to NATO and UN-run refugee camps, not concentration camps. NATO bombardments decimated Yugoslavia. The Serbs were bombed daily; most of the "Kosovars" were saved.

Albanians in Kosovo had been the first to try to rid the province of Serbs and Roms in 1981 and 1982, and it was they who used the expression "ethnic cleansing" to describe their purification campaign. The KLA is a very secretive organization, but it is not a recent phenomenon. Kosovo Albanians from Germany and Albania, whose family roots went back to the notorious Skanderbeg division which slaughtered Jews, Serbs and Rom people in World War II, comprised the leading faction of the KLA. In December 1998, the State Department wrote an alarming report, which clearly stated, "the KLA harass or kidnap anyone who comes to the (Yugoslav) police." The report continued, "KLA representatives had threatened to kill villagers or burn their homes if they did not join the KLA." Yet the United States supported the Kosovo Liberation Army.

Press reports abound linking the KLA to organized crime. In fact, the Albanians and their KLA contacts "own" 40% of the heroin trade of Europe. Their drug lord allies in Turkey provide 75% of Europe's heroin. We must ask ourselves as Jews: why are we supporting such a force?

It was clear to observers that Yugoslavia's "ethnic cleansing" of the Albanians began only after NATO bombing began. But Jews here and in Israel offered asylum and comfort to the Kosovo Albanians. Did the Jewish press express compassion for the Serb or Rom victims of NATO bombing? Where was the public anguish about the destruction of hospitals, schools, factories, bridges, railway stations, religious edifices and tens of thousands of homes in Yugoslavia? Which Jews spoke out against the Balkan ecocide produced by NATO bombing of chemical factories and the use of Depleted Uranium (DU) which causes cancer and birth defects?

200,000 Serbs and Roms have been, since the war ended, murdered or driven out of Kosovo by the KLA forces. Agim Ceku has been head of the KLA since February, so he knows the US will turn a blind eye to ethnic cleansing of Serbs. .

The spin doctors may have manipulated the sympathies of concerned citizens, but NATO's bombing of Yugoslavia had, according to *Le Monde Diplomatique*, "not the least international legitimacy." The United States fought on the side of drug traffickers and Nazis. Germany, in violation of its own laws, sent its armed forces and Luftwaffe out on military missions against Yugoslavia. Have we, who pride ourselves on having brought moral law into the world, abandoned our belief in the Rule of Law?

Have Jews allowed our "moral authority" to be used in the interests of the expansion of international capitalism against the last socialist nation of Europe? There is evidence for this analysis, but there are other indications that also significant. The expansion of NATO was a Pandora's Box that was locked until the dismemberment of Yugoslavia began. NATO involvement in Yugoslavia was the key that opened Eastern Europe and Central Asia to NATO expansion, and NATO expansion opened the door to the expansion eastward of the new Global Economy. NATO's new role in Europe is the police force for the New World Order. Kosovo sits atop a five billion-dollar lead, zinc, silver, cadmium, and gold mine, "the most valuable piece of real estate in the Balkans." Kosovo has seventeen billion tons of coal. The Danube flows through Yugoslavia and is more important to trade in central and southern Europe than any other river. The oil and natural gas pipelines of Europe criss-cross Yugoslavia. Yugoslavia is proximate to the West's next oil and natural gas bonanza: the Caspian region. The four trillion dollars worth of petroleum there is the answer to the NATO nations' quest for more oil. Germany is particularly concerned about this.

These are issues for a Jewish Left that has been convinced that our interests lie with US policy. All the President's men and Madeleine Albright support the premise clearly delineated by Richard Holbrooke. "The United States must lead in the creation of a security architecture that includes and stabilizes all of Europe." Yugoslavia enabled the "expansion of NATO." The expansion of NATO has more to do with markets than morality.

But US policy supports Israel. Israel could face the loss of US support. Let us not forget; Yugoslavia once enjoyed a special relationship with the United States just as Israel now does.

In April of 1999 the Yugoslav ambassador to the United Nations wrote a letter to several Jewish organizations, begging for support. NATO had bombed the Bridge at Novi Sad and the adjacent Memorial Park. "The Bridge and the Park had special significance to Jews and Serbs," wrote the ambassador, because, "a few thousand Jews and Serbs were summarily executed by the Nazis and thrown into the Danube under that bridge" on April 1, 1942. But there was silence; no Jewish organization responded. That silence must be broken.

Let us ask ourselves why we are cooperating with politicians in league with capitalists, militarists, arms makers, fascists and drug traffickers. Let us question how we participated in the demonizing of the Serbs, allowing them to become the world's pariahs. And let us ask ourselves whether we betrayed the friendship of those who fought and died with us in the Holocaust. Can such betrayal of principle be "good for the Jews?"

©1999 Federal Ministry of Foreign Affairs of the Federal Republic of Yugoslavia
Kneza Milosa 24 - 26, Belgrade; phone: 381 11 36 15 055; fax: 381 11 36 18 366; E-mail: smipdsik@eunet.yu

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: donderdag 30 maart 2000 0:30
Aan: Ruza Despotovic; Herman TI; Globalreflexion
Onderwerp: 3 (http://news.suc.org/bydate/Mar_28/3.html)

<<http://news.suc.org/>>

Search suc.org:

[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) Choose S.U.C. Page About S.U.C. S.U.C.
Activities News from Serbia Kosovo Crisis Bosnia, Croatia Help children BLAGO Fund Serbian
History Serbian Art Book Library Become a member
[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) [<http://news.suc.org/images/suc_grb.gif>](http://news.suc.org/images/suc_grb.gif)

[<http://news.suc.org/images/1px.gif>](http://news.suc.org/images/1px.gif)

One of us against ten, Emperors-clothes, Mar 27

>From Trouw, 27 March, 2000

By Abe de Vries

Kraljevo - In a restaurant in the city of Kraljevo in Central-Serbia, not far from the airbase where he's stationed, flight-captain Vlatko Petkovic shows pictures of himself in action. There's something of the glamour of Hollywood movies like 'Top Gun' in them. In spite of the war with NATO, the Serb can smile about that comparison.

The first pilot of the Yugoslav airforce to give an interview to a Western newspaper about NATO's attacks on Serbia last year, says he will only talk about his personal experience: military secrets and political themes are off limits.

The 30-year old airman - Petkovic is not his real name - has lost friends in the war. Pilots like him. "These were very special guys," he remembers them. "They knew they didn't stand a chance, and still they took off. Try to imagine the sound of all those NATO planes, and there goes a colleague into the night. All by himself. To do something, to do anything. It was one of us against ten of them. Call it courage, call it madness, but we saw no other way. Each of us was prepared to climb into the cockpit and go."

In their group, the pilots had spoken many times about the threat of war. In the beginning of October, 1998, when the Holbrooke-Milosevic accord hadn't been signed yet, all Yugoslav airbases were put on alert, although at that time the pilots didn't think anything would happen. "I couldn't believe NATO would bomb us. I was convinced something like that would only happen in far away countries, in Africa. We thought no political reasoning could justify such an aggression against our country."

After the failure of Rambouillet at the end of February last year, suddenly everybody was alert. According to Petkovic, the Yugoslav airforce had prepared itself excellently when the first bombs fell. "All our equipment had been moved and brought to safer places. Yes, also our aircrafts. I can't tell you more about that. It's classified information."

planes he flies is the J-22 Orao, [Eagle] a Rumanian-Yugoslav fighter-bomber, with American television-guided Maverick-missiles. And he also flies the Super Galeb G-4, a trainer which can also be used in bombing missions. Neither type of plane saw action in the Kosovo war. The only airplane in the Yugoslav airforce which can, perhaps, are with NATO's F-15's, F-16's and F-18's is the Mig-29.

didn't fly any missions during the war." The pilot is very sorry for that. To be grounded, to wait for an assignment, for him that was maybe the most difficult experience. "We hoped for a miracle to happen, so we could fly. Because that's what we're trained for. We all felt that something was expected from us. We are trained to protect our families and our children."

The Yugoslav pilots, he says, could have shown their capabilities in the air, had they had technically better aircraft with more modern electronic equipment at their disposal. Now, confronted with NATZO's air superiority, most of them had to bite their nails in shelters and underground operations centers. At first, Petkovic was afraid that many of his colleagues would get demoralized because they all were aware they couldn't defeat Nato militarily. Maybe they would desert.

But that didn't happen. "Our pilots work for low pay. But their job, unlike in Western countries, is a matter of honour, family and patriotism. It's not just work. This, and the fact that we were all so close to death, brought us together." He has heard about a colleague who had already gotten all the papers to emigrate to the West, and who had been relieved of all his military duties. Still, when the war started he stayed in the airforce and risked his life.

According to Petkovic, with all the technological superiority of NATO the alliance didn't impress the Serbian airmen very much. Speaking like a professional, without a hint of triumphalism or frustration, he says he'd expected more of by far the most powerful alliance in the world.

Many times the enemy pilots didn't seem to know exactly what to hit. They flew at a high altitude, so as to stay outside the reach of the Yugoslav flak, and this damaged their effectiveness a great deal.

"Not even half of the planes in my squadron were destroyed. In spite of all those Western experts who said we were like sitting ducks, their pilots felt unsure. They were nervous, afraid. We could see that because of the many mistakes they made."

At home, he tries to explain to his children that not all people in America are bad. He tells me that during the war, nobody harmed Albanians in Serbian cities. "We are not a people who by definition spread hatred."

He bought a model kit of a fighter airplane for his son. An F-16.

home <<http://news.suc.org/>> | suc home <<http://www.suc.org/>> | suc info
<<http://www.suc.org/sucinfo/>> | site map <<http://www.suc.org/sitemap.html>> | membership
<<http://www.suc.org/membership.html>> | contact <<http://news.suc.org/comments.html>>
© 1996-2000 Serbian Unity Congress.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: woensdag 29 maart 2000 23:54
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Fw: GroenLinks/NAVO/Leiden bijeenkomst 20 april

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Hans Feddema (by way of Herman de Tollenaere <hermantl@stad.dsl.nl> <feddema@wish.net>
Aan: office@globalreflexion.org <office@globalreflexion.org>
Datum: dinsdag 28, maart 2000 0:58
Onderwerp: fwd: GroenLinks/NAVO/Leiden bijeenkomst 20 april

Het Partijcongres:
GROENLINKS GING DOOR HET OOG VAN DE NAALD

Hans Feddema
(27 maart 2000)

Is GroenLinks aan het verrechtsen? Aan de basis van de partij constateer ik zeker idealen. Idealen met betrekking tot vrede, democratie, milieu, rechtvaardigheid en mensenrechten. Ook in de partijtop zijn die idealen nog te vinden, maar er is de laatste tijd toch iets gaande wat te denken geeft. Net als voorheen binnen de PvdA, zien we dat er nu ook binnen GroenLinks een kloof ontstaan is tussen de elite en de basis. De eerste meet zich soms Amsterdamse grachtengordelallures aan en kijkt enigszins neer op de laatste. Ten onrechte.

Veeleer is de partijelite zèlf, vaak zonder het te beseffen, bezig te evolueren in behoudende richting. Er is bij haar, in termen van Max Weber, al enige tijd sprake van een proces van bureaucratisering. Daarbij moeten vooral de vredesideeën in de partij het ontgelden. De kritiek van GroenLinks ten aanzien van geweld en militarisme, zoals verwoord in het program, zou in de ogen van de meerderheid van de Tweede Kamerfractie haar gezag in de Kamer aantasten. Onzin. Geweld is bij de gevestigde orde immers niet populair, zolang dit wordt gehanteerd door de straat of door 'revolutionair links'. Rechts laat die weerzin tegen geweld echter vallen, als het gaat om de eigen militaire macht.

De mens heeft de neiging de eigen geweldsopbouw te verdoezelen of te rechtvaardigen met 'goede' doelen als verdediging (van eigen verworven macht), bestrijding van het communisme of militair ingrijpen in burgeroorlogen, hoe omstreden ook. Zelfs de productie en export van wapens levert zo, afgezien van het economische gewin, een alibi op. Tijdens de Koude Oorlog begon links deze dubbele opstelling tegenover geweld door te prikken en de eigen (westerse) rol in het militarisme kritisch te bejegenen. Door de hand in eigen boezem te steken, in plaats van alles steeds op het bordje van de tegenspeler te leggen, toonde men zich progressief.

Vandaag is dat te meer opportuun, nu de macht van het Westen na het wegvallen van de Sovjetunie onbehoorlijke vormen aanneemt. Bovendien is er sprake van een vervlakking van de democratie: politici krijgen te weinig tegenspel of blijven te lang op dezelfde stoel zitten. Dat je goede knikers krijgt als je het spel (van de democratie) goed speelt, is totaal uit beeld geraakt. Typerend daarvoor is een reactie van de Rotterdamse wethouder Hans Kombrink naar aanleiding van de affaire Peper: "Ach wat zijn regels? We hadden wel iets anders te doen" (Trouw, 20 maart).

Een progressieve partij behoort zo'n ontwikkeling te zien en tegengas te

Partijtop van GroenLinks doet dat helaas te weinig. Die laat, wat democratie aangaat, juist zelf steken vallen. Dit bleek op het van 18 maart. Daar wist een groep die inzake Kosovo en de NAVO haar standpunt had bepaald, door te drukken dat de gebruikelijke discussieronden achterwege bleven en de fractie steeds onweersproken laatste woord kreeg. De partijtop had erop moeten staan dat de tweede discussieronde gehandhaafd werd.

De partijtop schoot ook tekort bij de behandeling van de drie-termijnenregeling voor mensen in vertegenwoordigende organen. Dat het congres in bijzondere situaties een vierde termijn mogelijk maakt, vind ik prima. Er was echter ook een voorstel ingediend om de hele regeling te laten vervallen, zodat de betreffende personen voortaan voor onbepaalde tijd zouden kunnen blijven zitten. Het partijbestuur was hier weliswaar tegen, maar de meerderheid van de Tweede Kamerfractie niet. Die stemde, met veel andere GroenLinkers in vertegenwoordigende lichamen, vóór afschaffing van deze regeling. Het scheelde zelfs maar een haar of ze had ook het congres daarin meegekregen. De 'professionals' en de 'idealisten' stonden in deze als het ware tegenover elkaar.

Eenzelfde tweedeling zag je bij de stemmingen over de Kosovo-oorlog en over de NAVO. Het ging inzake de NAVO om de vraag of progressieven moeten meewerken aan een sterkere rol van het bondgenootschap in de wereld. Het zou het westerse ego strelen als de NAVO een sterkere positie toebedeeld kreeg; ze is immers een militaire belangenorganisatie van het Westen. Die ontwikkeling kan dan ook op veel steun rekenen. Voor de (progressieve) doordenkers is dit echter juist de reden om een dergelijke ontwikkeling niet te bevorderen. Het Westen neemt in economisch opzicht immers al een dominante positie in. En geldt ook hier niet dat macht corrupteert?

Doorslaggevend is echter dat de NAVO géén onderdeel is van de internationale rechtsorde. De NAVO pushen op het wereldtoneel, zoals de VS doen, gaat daarom altijd impliciet ten koste van de VN. De VS vinden dat niet erg. Er is de laatste jaren een tendens te bespeuren om de VN enigszins weg te drukken. Deze tendens was duidelijk waarneembaar tijdens de ambtsperiodes van Reagan en Bush, maar brak pas echt door onder Clinton. Als je zoals de VS graag 's werelds regelaar of politieagent wilt zijn, dan staan de VN nu eenmaal in de weg en probeer je dus de (eigen) NAVO naar voren te schuiven. De VS werden daarbij overigens geholpen door het onhandige opereren van de VN in Bosnië. Daar woedde een burgeroorlog en was er dus geen vrede te handhaven; niettemin stuurden de VN, op aandringen van het Westen, er blauwhelmen naar toe.

Het congres van GroenLinks wilde dit kwalijke beleid van de VS niet honoreren. Ten principale kiezen voor de NAVO, zoals de meerderheid van de fractie wenste, zou behalve verraad aan eigen idealen het verkeerde signaal naar de VS zijn geweest. Dat dit niet gebeurde, voorkwam een ramp in de partij. Als het congres op 18 maart minder weerbaar was geweest en de fractie was gevolgd, zou een grote uittocht uit de partij het gevolg zijn geweest. Tijdens het congres kondigden velen in de wandelgangen hun vertrek aan, in het geval de stemming op dit voor hen zeer wezenlijke punt verkeerd zou uitvallen. GroenLinks is wat dat betreft door het oog van de naald gegaan.

Na de steun van de fractiemeerderheid voor de NAVO-bombardementen op Joegoslavië, zou op dit moment een onomwonden, zij het kritische keuze voor de NAVO een onherstelbaar gevoel van vervreemding bij de achterban hebben opgeleverd. Niet de minst politiek bewuste leden zouden dan in groten getale de partij de rug hebben toegekeerd. GroenLinks zou daardoor al spoedig een ander karakter hebben gekregen. Wellicht dat van een mini-PvdA. Zitten de Rosenmöllers en Harrewijns daar op te wachten? Ik denk van niet. Met andere woorden: het congres in Zwolle zou hen wel eens behoed kunnen hebben voor een ontwikkeling die ook zij achteraf niet willen.

Nóg eens het eigen NAVO-gelijk proberen te halen bij de vaststelling van het nieuwe verkiezingsprogram, zoals Rosenmöller in de media suggereerde

zijn, zou ik dan ook willen afdoen als een eerste onrijpe
vrijen derden GroenLinks later nodig mochten hebben, staat het
AVO-standpunt een coalitie niet in de weg. Als de fractie over een
ter weer gaat morrelen aan het nu bereikte standpunt, zal dat
tot een scheuring in de partij en verder enkel de SP in de kaart
en.

Dr. J.P. Feddema is antropoloog, lid van het buitenlandberaad van
GroenLinks en redactielid van GroenLinks Magazine

--> De eerder verschenen lezing 'Hoe om te gaan met conflicten in
wereldverband' kunt u vinden op de website:
<http://www.geocities.com/HansFeddema/Fed26Jan00.htm>

--> 'Regeert Amerika de wereld?' Donderdag 20 april organiseert de Wereld
Federisten Beweging Nederland (WFBN) samen met SIB Leiden een symposium
met dit thema. John Anderson, voorzitter van de World Federalist Associaton
en voormalig Amerikaans presidentskandidaat verzorgt een inleiding.
Aanvang: 20.00 uur. Plaats: Academiegebouw Universiteit Leiden, Rapenburg 73

*****

Hans Feddema
Nieuwstraat 10
NL-2312 KB Leiden
The Netherlands

Tel./Fax +31-(0)71-5122399
Tel. Mobiel: 06-23717713
E-mail: feddema@wish.net

VRAGEN?

Voor eventuele vragen, suggesties en op- of aanmerkingen, mailt u naar Hans
Feddema: feddema@wish.net

WEBSITE

Eerder verschenen artikelen zijn te vinden op op de volgende URL:
<http://www.geocities.com/HansFeddema>

AAN- OF AFMELDEN/WIJZIGEN E-MAILADRES?

U kunt zich aan- of afmelden als ontvanger van artikelen door een e-mail te
sturen naar vermue@tref.nl, met vermelding in de subject header van resp.
"Subscribe Hans Feddema" of "Unsubscribe Hans Feddema". Dit e-mailadres
graag ALLEEN gebruiken voor aan- of afmelden en wijzigingen van het
E-mailadres!

(C) Hans Feddema, 1999

GOEDPRATEN OF EVALUEREN?

MARCEL VAN DAM

Volkskrant, 17/02/2000

dat Milosevic beter in staat was de minderheden in Kosovo te beschermen dan de NAVO?
5. Hoeveel vluchtelingen uit Kosovo waren er in totaal voordat de NAVO-aanval begon en hoeveel zijn er nu (inclusief Albanese)? Als er nu meer vluchtelingen zijn dan ervoor, hoe kan men dan volhouden dat de humanitaire situatie is verbeterd?
6. Wat is het totaal aantal slachtoffers van de bombardementen, hoeveel slachtoffers zijn er gevallen in de guerrilla tussen de Serviërs en het UCK en hoeveel Albanese Kosovaren zijn er ver-

moord door de Serviërs? Kan alsnog worden aangegeven waarop de mededelingen waren gebaseerd dat er meer dan tienduizend Albanese waren vermoord (Engeland) en dat er honderdduizend Albanese mannen zoek waren (Amerika).

7. Hoe was het mogelijk dat het UCK een jaar voor de NAVO-aanval nauwelijks iets voorstelde en een jaar later meer dan tienduizend goed bewapende mannen op de been kon brengen?

8. Hoe groot is de totale schade die als gevolg van de NAVO-bombardementen is ontstaan in Kosovo, Joegoslavië en in de buurlanden. Hoeveel daarvan is hersteld? Welke bedragen zijn er door NAVO-landen toegezegd en hoeveel daarvan is tot nu toe daadwerkelijk uitbetaald? Welk deel van de daadwerkelijk betaalde steun is ten koste gegaan van de reguliere hulpverlening aan internationale organisaties en ontwikkelingslanden?

9. Wie besloten er ook burgerdoelen te gaan bombarderen in Joegoslavië, de politici of militairen?

10. Als u alles geweten had, zou u het dan weer doen?

Alle vragen zullen met dooddoeners worden beantwoord. De meeste antwoor-

den zullen gepaard gaan met uitwijpen over de monsterachtige misdaden valsevrijheid en zijn benden en dat die valsevrijheid Europa niet kunnen valsevrijheid. Ik geloof ook dat Milosevic sterachtige misdaden op zijn geheeft en ik vind ook dat die in Europa kunnen worden geduld.

Maar bovenal vind ik dat monsterachtige misdaden niet kunnen worden benden met acties waarvan de gevolge monsterachtiger zijn. Het doel heiligmakend niet. De mensen op de Balkan in Europa en in de wereld zijn er politiek moreel en humanitair door de NAVO-aanval op Joegoslavië niet op vooruit gegaan. Dus was de Kosovo-oorlog niet rechtvaardig. Zoals ook de sancties tegen Joegoslavië hun doel voorbijgeschoten en dus ongeoorloofd zijn.

Trouwens: waar halen politici de vandaan om over humanitaire begint te spreken zolang zij actief meewerken aan de genocide die in Irak wordt benden? De westerse sancties tegen dat hebben volgens de VN nu al meer dan miljoen doden tot gevolg gehad, waar meer dan 600 duizend kinderen. De Nederlandse politicus slaat er nu eens alarm?

bondgenoten waarin over de aanval werd beslist een scherp omschreven doel op tafel lag. Een beschaafd mens begint geen oorlog zonder te weten wat hij er mee wil bereiken. Kan dat vooraf omschreven doel aan de Tweede Kamer worden overgelegd?

2. We mogen aannemen dat in de vergaderingen die aan het besluit voorafgingen is gesproken over de legitimatie van de aanval. Op grond van welke internationale rechtsregels is besloten het Handvest van de VN aan de kant te schuiven? (Het verbod om soevereine landen te dreigen met geweld en het verbod om geweld te gebruiken.)

3. Hoe is het mogelijk dat een organisatie als de NAVO die in korte tijd een heel leger rond Joegoslavië op de been kan brengen er gedurende weken niet in slaagt om de meest elementaire hulp te bieden aan de Albanese vluchtelingen?

4. Toen Servië nog oppermachtig was in Kosovo bestond de bevolking naast een meerderheid van Albanese uit verschillende minderheidsgroepen. Serviërs, zigeuners, servisch sprekende moslims, joden etc. Sinds de NAVO oppermachtig is zijn en worden deze minderheden in Kosovo verdreven. Hoe verklaart de regering

WIM KOK schijnt niet tevreden te zijn geweest over de evaluatie die de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken hadden gemaakt van de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië. Had hij echt verwacht dat de ministers die de eerste verantwoordelijkheid droegen voor dat avontuur in staat of bereid zouden zijn tot een andere conclusie te komen dan dat de aanval op Joegoslavië een groot succes is geweest en dat Nederland zijn mannetje heeft gestaan?

De onvrede van Kok zal er waarschijnlijk toe leiden dat er wat meer kritische kanttekeningen zullen worden geplaatst bij een paar negatieve bijverschijnselen. De NAVO-propaganda zal wel een veeg uit de pan krijgen en de aanpak van het vluchtelingendrama krijgt niet de hoofdprijs. Maar de conclusie blijft natuurlijk onverlet: de NAVO-oorlog was goed en rechtvaardig en heeft aan alle doelstellingen beantwoord.

Ik ken de evaluatie niet maar ik weet nu al een aantal vragen waar Melkert, die het initiatief nam tot de evaluatie, geen afdoende antwoord op zal krijgen.

1. Wat was nu precies het vooraf geformuleerde doel van de operatie? Je mag toch aannemen dat in de vergadering van de

Redaktie Ravage
Van Ostadestraat 233n
1073 TN Amsterdam

Steuncomité voor door het Westen
Vogelvrij verklaarde volkeren
Prinses Margrietlaan 114
3708 ZH Zeist

8 oktober 1999

Geachte Redaktie,

Bijgaande open brief, verspreid op de IKV-avond van 20 september j.l.,
biedt ik u aan om ermee te doen wat u wilt.

Velen in de vredesbeweging zijn het gelul van MJF over "humanitair"
geweld meer dan zat, maar over het algemeen is men in deze (vergrijsde)
kringen te beleefd om nu eens flink de waarheid te zeggen.

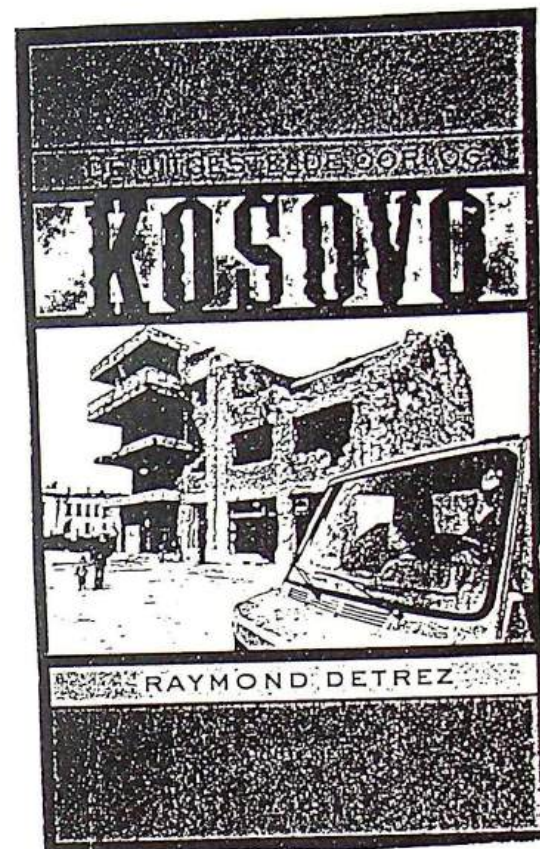
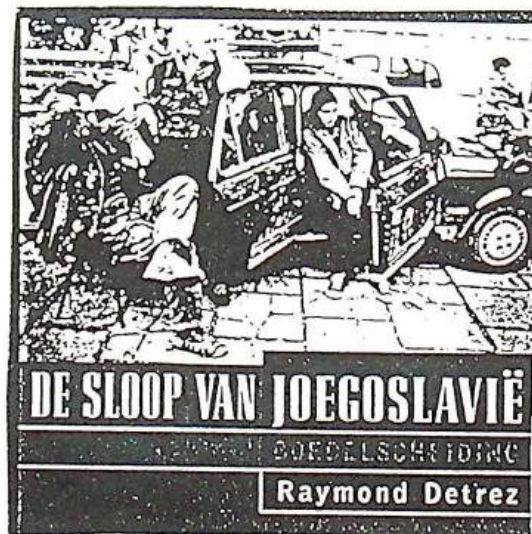
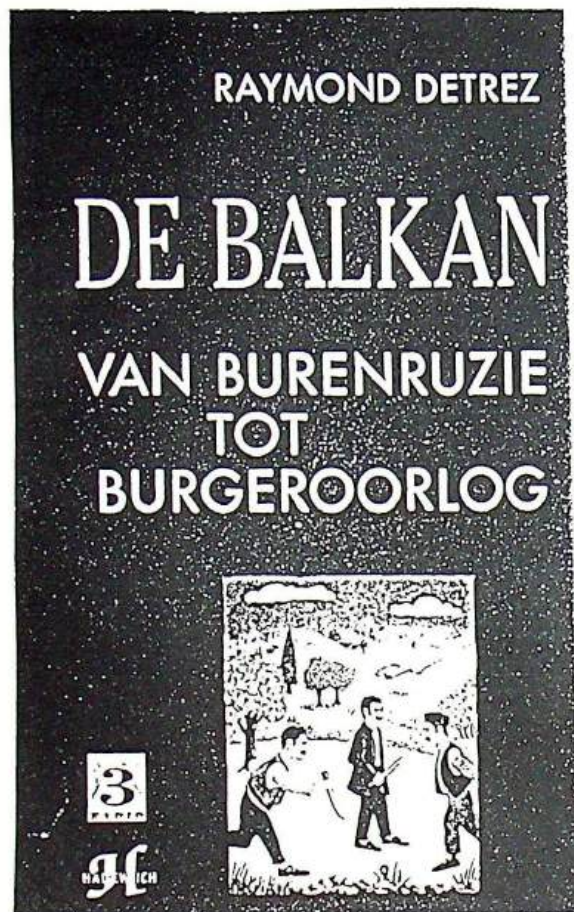
met vriendelijke groeten,

namens Steuncomité voor door het Westen
Vogelvrij verklaarde Volken

mr. A. Ego

secr.

VREEDZAME EN LEEFBARE WERELDPOLITIEK

Dr. Raymond Detrez (Antwerpen, 1948) is producer bij Radio 3 en doceert geschiedenis van de Balkan aan de Katholieke Universiteit Leuven. Hij publiceerde, naast talloze vertalingen, eerder Burenruzie op de Balkan.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 19 februari 2000 0:57
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: The Confusion Surrounding the President's Security (<http://www.nacional.hr/html/>)

[<http://www.nacional.hr/images/mali_logo.gif>](http://www.nacional.hr/images/mali_logo.gif)

Issue 222 -- 17.02.00

Ivo Pukanic writes of the threats to Stipe Mesic. Photos: D. Lovrovic (Novi List)

povratak <JavaScript:history.back()>

The Confusion Surrounding the President's Security

A group of HV generals have threatened to assassinate President Mesic: Therefore, security measures have been drastically increased, and only his wife and daughters are able to enter Pantovcak without thoroughly being searched.

From sources close to the newly elected Croatian president, Nacional has learned that Stipe Mesic has been subject to daily death threats. Evidence that the threat of assassination is not simply talk can be seen in the extra police officers that Mesic received from the Internal Affairs Ministry (MUP) during his presidential campaign. After he was elected president, the threats did not stop, rather they increased. This is the reason why, as of Tuesday February 15, President Mesic will have additional security. On that day, he will begin to work out of the temporary office on Pantovcak, and no one will be permitted on the premises without a thorough search. The only exception to that rule will be his daughters and wife Milka. All other individuals, including his closest partners and friends, will be subject to the same treatment. Kresimir Kaspar, the late Franjo Tudjman's adjutant has taken this task upon himself.

His problems began during his campaign when he stated "Herzegovenians should be taught how to fish, rather than just giving them fish". From that point on, Mesic and his campaign staff received a series of accusations and death threats. Fear of assassination grew daily, such that in the end MUP was forced to intervene and provide both presidential candidates with extra security. At the same time, Nacional learned from diplomatic circles in Zagreb, that warnings were given to Mesic's campaign staff based on information compiled by their services. According to the information held by foreign services, who obviously have a wide branching network of agents in Croatia, there was a great danger of assassination to Mesic even in the first round, when it was obvious from public opinion polls that he would become the new Croatian president. Estimates from the side of foreign diplomats stated that a potential assassination would likely be committed by individuals rather than an organized group, offended by Mesic's position on Herzegovina.

At that time, Mesic's security was very poor. Other than Perica Martinovic, a former member of

MUP, and some of his buddies, no one was protecting Mesic. Just how little he invested in his own security is evident from the events in the entranceway of his apartment building where he and his family reside on Zagreb's Ilica. As it is an old building where no one in particular is responsible for the condition of the fixtures, each evening, Mesic was forced to light his way with a matchstick from the building's entrance to his apartment door. After warning Mesic several times about the potential problems with this poorly maintained condition, Zeljko Selentic, Mesic's friend and one of the most important people within his campaign staff, ordered his workers to install strong lights with sensors in Mesic's building without his knowledge. Following this, MUP installed armed guards to watch Mesic's building day and night.

Angry Generals

However, President Mesic continues to care little about his security, as was evident on Monday afternoon at 3 p.m. At that time, the President was scheduled for a fitting with Zagreb's well-known creator Branimir Hundic, who is making the tuxedo for Mesic's inauguration, to be held on Friday, February 18. With his wife Milka and one bodyguard, they went on foot down Dalmatinska Street to his fitting, to the dismay of his staff and MUP. This is obviously only the beginning of the problems with security and the new president, who feels uncomfortable taking bodyguards with him, as he fears that the people will think he has become arrogant, haughty and conceited. How the future relationship between Mesic and his security will unfold is difficult to tell, as it will be difficult to tell the new president to drop his old habits, from going to his favorite cafes to meeting with people he has always met with during his walks from Britain Square to Jelacic Square.

After his election, the fear of an assassination has increased. Although no one from MUP or diplomatic circles have wished to state who the potential assassins are, Nacional has learned that certain generals in the Croatian Army, who cannot come to terms with the fact that Mesic is the new president and their Supreme Commander, are under particular surveillance. Apparently, at the head of the conspiracy group is one general with whom Mesic had a falling out during his election campaign. Under his leadership, this group of dissatisfied HDZ generals, originally from Herzegovina, together with certain functionaries from Tudjman's period, have allegedly gathered in the home of one former parliamentary representative to plot against the new president. They are not able to forgive his firm stance that not a single kuna need flow from Croatia to Herzegovina. From sources close to the president's family, Nacional has learned that there are suspicions that secret service agents are continuing to wiretap Mesic's home telephone. The president's trip to Krapina Hot Springs made it very clear as just how unprotected the president is.

On Saturday, February 12, the president, along with four bodyguards made a visit to Ivan Zvonimir Cicak in the rehabilitation center there, where he stayed for three hours. Ten days prior, Cicak had undergone a difficult leg operation in Lovran, and was then moved to the hot springs in Krapina for rehabilitation. Although he felt very ill that day, Cicak informed hospital director, Marcelo Mojsec, that President Mesic would be coming to visit. The president arrived and found Cicak in bed at just the time when student leaders from 1971, now physicians, were performing an EKG. Following their discussion in the hospital room, both went, in the company of bodyguards, to the office of the hospital director, also an old friend of Mesic.

Ivan Zvonimir Cicak

As we have learned from sources close to Ivan Zvonimir Cicak, the conversation he had with the new president was in regards to his potential role in the new government. According to that information, they discussed an advisor's position involving internal policy and problems of the civil population and human rights. The fact that the president has an advisor especially for human rights and the civil population, and none less than Ivan Zvonimir Cicak, would certainly be welcomed in the world, as Cicak's name in those circles is very well respected. Such an advisor's position is logical at this time when the whole world is expecting that Croatia change its policies regarding the return of Serb refugees to Croatia. However, whether or not Mesic will appoint Cicak is still unknown, as are the remaining appointments.

However, as Nacional has learned, since Mesic was elected president, hundreds of new people have surfaced daily, wishing to get close to him and each making his suggestions as to how to solve staffing problems. By channels known only to themselves, people who until yesterday had scorned him have been contacting Mesic. As the new president is an exceptionally polite man, who cannot refuse anyone's request for a conversation, certain individuals have used and mistreated him, such that it is not surprising that he has become quite anxious. He is certainly also to blame for this, as he still has not formed his team, appointed a head for his office, or sat in his office. When he does this, it will be difficult for these assailants and syncopates to reach him, and he will then be able to dedicate himself to his work, and gaffes such as the one from Monday will not be repeated. That is when he stated that Zlatko Tomcic would announce who the new chief of HIS [Intelligence Agency] would be that afternoon. That statement was denied by Zlatko Tomcic in the afternoon, stating that the name of the new chief of HIS would be announced in the evening hours.

An astonished Premier Racan called from Brussels, stating that he was not aware that Tomcic and Mesic had agreed to an appointment for the chief of HIS without his cooperation or knowledge. Either Racan and Tomcic do not see eye to eye with Mesic, or Mesic actually took matters into his own hands and, without the cooperation of the Premier, made his personnel changes in the intelligence agency. In either case, there is obviously a short circuit somewhere between the president, premier and speaker of the parliament - which is not in the least a promising start for the new government. Which of the three heroes of the Croatian present is in the right, will soon be clear, but it is evident that one, or perhaps all three, are overstepping their authority.

The case of Miroslav Separovic, former Justice Minister and former Chief of HIS who left HDZ due to a conflict with Tudjman, is evidence that something strange is occurring surrounding these appointments, and that general confusion is reigning. Today Separovic is a prominent attorney who has, in a short time, experienced everything - from the minister's chair to a criminal investigation and jail. He walked out of the old regime completely clear, and determined to dedicate himself to his new job. Two weeks ago, he opened a legal firm on Marticeva Street. Everything was in order until Friday morning, February 11, when the new president called him personally on his mobile phone and asked him if he would consider becoming the new Chief for the Office of National Security (UNS). Surprised by the call, Separovic said he would have to think about the offer, to which Mesic said they would meet that afternoon to discuss the situation in peace.

Miro Separovic and UNS

Separovic that afternoon consulted with his closest friends and decided to accept the offer, but only under very strict conditions. However, considering that Mesic did not call again neither on Friday, nor on the weekend, Separovic was certain that nothing would come of it, and by Monday morning he had already stopped thinking about Mesic's offer. However, about 11 a.m., he began

to receive calls from journalists asking if he was really a candidate for the chief of HIS, as Mesic has announced from his temporary office at Pantovcak. Separovic answered that he had been approached by President Mesic, but not at any time had they discussed the director's position of HIS. That is, Separovic would never even consider returning to that position in HIS, in which he experienced the most traumatic moments of his career. Following this, he managed to reach the president through a middleman, and the president told him he would call him in the following days and discuss with him the potential arrangement, for which Separovic is less and less interested in.

This issue of Separovic has also showed that prior to the partitioning of the executive branch of power, certain rather large differences have surfaced between the new Croatian president and the new premier. Both cases could be very easily solved - that each candidate for each secret service be brought before the parliament an interview. Based on that conversation, the parliament (or a parliamentary commission) would decide who would become the key people in the Croatian intelligence community. With such an approach, both Racan and Mesic would make things easier for themselves, rather than that being a source of confrontation and intolerance, where it could quickly lead to a breakdown in communication, such as it did with their colleagues in neighbouring Slovenia. For years now, Head of State Milan Kucan and Premier Janez Drnovsek have not spoken. And this type of relationship between the president and premier is not one which is needed in Croatia. <http://www.nacional.hr/images/bullet5.gif>

povratak <JavaScript:history.back()>

Homepage <<http://www.nacional.hr/default.en.asp>> vrh

C.C.B. <mailto:nacional@ccb.hr>

c.c.b.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 19 februari 2000 0:57
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: Mesic?s Inauguration will be the Greatest International Gathering in Croatian H

http://www.nacional.hr/images/mali_logo.gif

Issue 221 -- 10.02.00

Mladen Plese writes of world reactions to Mesic's victory. Photos: Tomislav Cuveljak

povratak <JavaScript:history.back()>

Mesic's Inauguration will be the Greatest International Gathering in Croatian History

The pronouncement of Stipe Mesic as Croatian Head of State will be one of the most significant gatherings of European and world officials in the last few years in Europe, by which the international community will demonstrate their support for the new Croatian leadership in a most spectacular way.

The international community is going to take advantage of February 18, the day of Stipe Mesic's official inauguration as Croatian president, to show their support for the new government and democratic changes in Croatia in a most spectacular way. Even prior to the second round of presidential elections, the new leaders were informed that state leaders or presidents from Poland, Czech Republic, Hungary, Slovakia, Albania and Austria were planning to attend the ceremony. Alongside them will be all three members of the B-H presidency and Slovenians Milan Kucan and Janez Drnovsek. Portugal, the nation currently presiding over the EU will be represented by the president of the parliament, third in the state's hierarchy, which is an exceptionally high level for such an occasion. The state administrations of the US and EU member states are completing discussions as to who will be sent to attend the event.

According to the information Nacional obtained in the EU Headquarters in Brussels, a portion of the member states support the attendance by the highest level officials, such as foreign affairs ministers. Such interest by foreign diplomats have forced the government to determine the time and place for the official inauguration of the new Croatian government. For such a great gathering of eminent officials both from abroad and within Zagreb, there is no suitable venue, such that the government will be forced to hold the ceremony in the open, for example on St. Mark's Square, despite the danger of bad weather.

Arrival of the Elite

The declaration of Stipe Mesic as the new Croatian president will be one of the most significant gatherings of European and world leaders in the last few years in Europe. For example, at the farewell to Nelson Mandela, a well respected South African politician, present were politicians of a markedly lower level. The fact is that the international community, even before the new Croatian leader was elected, had decided to send its highest ranking officials, showing that the world saw very little difference between Stipe Mesic and Drazen Budisa and viewed them as more or less part of the same political team.

The reason for such treatment of the inauguration of the new Croatian head of state was explained for Nacional by one reputable diplomat in Zagreb.

"The international community was unanimous in its decision to not send its representatives to the funeral of President Tudjman. There was maximal agreement as to that issue and not a single nation went against that agreement. This is exceptionally important as at stake was an event which is usually governed by diplomatic principles, which means that regardless of possible differences, there is a show of sensitivity and good will, if not to the deceased leader, than at least to his people and the state. However, the international community decided to avoid Tudjman's funeral and send the Croatian people a clear message. President Tudjman didn't live by diplomatic principles, he disabled Croatia's inclusion to international integration, meddled in the affairs of neighbouring B-H, did not respect human rights and as a result the member nations of the EU and the US, as well as the remaining European states, decided to unmistakably show their opinion of that type of policy.

Superiority and a Message

In addition, a very clear message is being sent to the new leadership: if you don't make a radical turnabout from the policies of Tudjman, you cannot expect any changes in your status with the international community. Considering that the winning coalition and newly elected President Mesic have already shown with their first moves and statements that they are completely distancing themselves from the politics of Franjo Tudjman and HDZ, the international community wishes to show the Croatian people that they support such aspirations. With its strong presence at the inauguration, the international community wishes to show that they have nothing against the Croatian people, as the absence of high ranking officials at Tudjman's funeral was interpreted by some. Rather they simply did not agree with the politics of his leadership. And this is why the world leaders will be present at the inauguration of the new president. In this way, they will make evident their fondness of the Croatian people, the winning coalition led by Ivica Racan and of course, Stipe Mesic, the newly elected Croatian president."

And so, Stipe Mesic will, in a magnificent way, round up his brilliant election victory. In the second round of the elections, he obtained 13% more of the vote than his opponent Drazen Budisa, who was not all that different in his political platform, which is actually a very respectable recognition of Stipe Mesic. Mesic's exceptional superiority is a very clear message on the part of the Croatian voters to the new government: that they expect rapid changes, a radical and unmistakable departure from the policies to date, especially concerning Bosnia Herzegovina and towards crime and corruption which had ruled under the protection of the HDZ government. Exactly the way that Stipe Mesic promised it would be in his election campaign. Such a difference in the number of votes is not simply a consequence of Mesic's charm and laid back attitude, as has been interpreted to now. This is before all, a firm indication that the voters will not tolerate possible hesitation and slow changes, and that caution, moderation, step by step politics and over estimation of the HDZ political reality and legacy which was propagated by the winning

combination of SDP and HSLs, resulting in their win, was the price only to the victory.

Cooperation with Racan

Now, when the once opposition has taken all facets of power into its hands, thanks to the convincing HDZ defeat, the appetites of their voters has grown: they simply expect energetic, effective and thorough policies and economic transformation from the new leaders. The campaign squabbles between Stipe Mesic and Drazen Budisa will certainly not be an obstacle to the cooperation between the new head of state and the premier and speaker of the parliament. Considering that there were no real significant differences in the platforms of the two candidates, it was understandable that they emphasize their personal characters, strengths and flaws as recognizable signs to win over the voters. At times this was exaggerated on both sides, however this should not cause any problems in immediately developing normal relations between Mesic, as representative of the opposition four, and the government which is predominated by members of the winning twosome.

As an experienced politician, Mesic will certainly not be overly carried away by his election triumph. It is expected of him that he respect the framework in which his future authority will be decided, even before those authorities are decided upon. And this means, first and foremost, that he will not put himself before the government and parliament, and that he will not reduce their rights as President Tudjman did.

Following the first round of presidential elections, Premier Racan, also president of SDP began to distance himself from the competition between Drazen Budisa and Stipe Mesic. Those well-acquainted with the situation claim that in the last ten days, Racan and Budisa did not meet or even communicate by telephone. According to SDP circles, this does not mean that Racan turned his back to Budisa following his defeat in the first round. Rather, the premier estimated that it would be wise to put the party interests on the backburner, and to put state tasks forth as the highest priority. In so doing, Racan created room for better cooperation with Stipe Mesic. Judging by the latest statements by Mesic, this cooperation will function, and will ensure that all three columns of power, being the head of state, government and parliament, will put their efforts together to blaze the trail towards political and economic changes.

Visit to Brussels

In the same way that the announcement of the arrival of high ranking state officials to Mesic's inauguration is a demonstration of their regards towards the new leadership in Croatia, such is the invitation to Premier Racan to visit the EU and NATO headquarters in Brussels a show that they support the announced constitutional changes which will transfer the majority of political decision making weight onto the government and parliament.

With the decision to have the premier begin the process of opening up Croatia to the world, the international community have shown that they consider the premier to be the first man in the operations of the state. Thus, an unusually rich and substantial visit has been planned in Brussels for Racan. In addition to meeting with foreign affairs ministers of the EU members states and the general secretary of NATO Robertson, Nacional has exclusively learned that Racan is scheduled to meet with the ambassadors of all of the states which compose the NATO Council. Such an honor is reserved only for a select few, and certainly not for premiers of countries which are not members of the NATO pact. From this gesture, it is obvious that the world's most powerful

military organization is showing its interest that Croatia be included in the most important Euroatlantic associations as soon as possible.

In addition, on February 15 in Brussels, the first meeting between EU experts and delegates from the Croatian government will be held as an introduction to the beginnings of the Task Force working group, whose task is to prepare Croatia for entry to the EU. At this first meeting, they will discuss the means of future cooperation. It has already been announced that EU experts will come to Croatia to collect as much information on political and economic opportunities as possible. Their report will form the basis of future negotiations. The first meeting between the Croatian and European experts will be presided over by, as expected, foreign affairs minister Tonino Picula.

Such express moves of Croatia towards Euroatlantic integration was not expected by anyone. However, the importance of Croatia to stabilize the political situation in this region of Europe is so great that the international community does not wish to waste any time: they are prepared, as they say in Brussels, to move Croatia ahead of turn into the EU, Partnership for Peace and NATO pact if the new government shows to be deserving.

Austrian Tudjman

The rapid events and history have shown to be the best illustrators of the dramatic changes which have taken place in the last month in Croatia and Austria before the European Union. Who could imagine even ten days ago that Vienna would suddenly take over the infamous role of Zagreb and be faced with isolation from the international community, and that the doors of integration would be opened wide for Croatia. Austrian diplomats, who can now only be in contact with second and third rate politicians, have not hidden their envy of Croatian ambassadors who are being greeted with open arms and that by the world's most important politicians. Thus, it is not surprising that it has been jokingly mentioned that Austria has now received its own Tudjman.

The election of Stipe Mesic for head of state is a grandiose rounding up of the victory of the previous opposition. Premier Ivica Racan, Speaker of the Parliament Zlatko Tomcic and Head of State Stipe Mesic now represent a respectable political force which has all the prerequisites to politically and economically redesign Croatia. This task must be completed: such faith on the part of the voters cannot be taken lightly. <http://www.nacional.hr/images/bullet5.gif>

povratak <JavaScript:history.back()>

Homepage <<http://www.nacional.hr/default.en.asp>> [vrh](#)

C.C.B. <<mailto:nacional@ccb.hr>>

c.c.b.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 19 februari 2000 0:56
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: Premier Racan in Brussels (<http://www.nacional.hr/htm/222051.en.htm>)

http://www.nacional.hr/images/mali_logo.gif

Issue 222 -- 17.02.00

Mladen Plese writes of the effect of Racan's visit to the EU headquarters.

povratak <JavaScript:history.back()>

Premier Racan in Brussels

Premier Racan sought emergency financial aid from the EU in Brussels, as Croatia is on the brink of financial collapse.

Nacional has learned from well informed diplomatic sources that Premier Racan has sought concrete financial aid from the international community for the implementation of necessary political and economic reforms in Croatia. In his discussions with Romano Prodi, president of the European Commission, Racan did not hide the catastrophic economic situation in Croatia. In addition, he warned the politicians of the European Union that the new government has come across an even worse financial and economic situation than they had estimated in their worst case scenarios. Presenting the program of his new government, Racan openly admitted that it would be difficult to implement without financial aid from abroad. President of the European government, Romano Prodi informed the Croatian premier that he had already spoken with the president of the European Bank for Reconstruction and Development, and asked for them to be involved in solving the monstrous financial problems of Croatia. Simply stated: Croatia is expecting a financial injection from the European Bank to overcome its current adversity.

The Croatian delegation was also told that in March, at the International Donator's to Kosovo conference, they will also consider the possibility of direct aid for Croatia. At that time, there will 1.8 billion dollars of aid available, and it is certain that a portion of that will be allotted for Croatia.

Honeymoon

The US and EU will in the coming days send their experts to Zagreb to confirm the actual state of financial affairs in Croatia. The first aid to Croatia will come in the shape of experts who will advise the government, among other things, how to solve the pressing problems of internal debt and reorganization of the government structure. It is estimated that it is in fact the incapable and impassable state administration that is the greatest barrier to the rapid transition of the entire

system.

Representing the EU Council of Ministers, Portuguese foreign affairs minister Jaime Gama concluded his meeting with the Croatian delegation on Monday February 14 with this sentence: "Gentlemen, I am very pleased that I can say, we are your Europe and you are our Croatia". And with such a sincere expression of friendship and great hope, thus began the honeymoon between Croatia and the European Union. Nacional has learned from diplomatic circles in Brussels just how crucial these next months will be for the future relationship between Croatia and the European Union. This period, according to the estimates of European diplomats, will show whether or not both sides are prepared to transform their big words into concrete actions.

For now, everything appears idyllic. Premier Ivica Racan, leader of the Croatian delegation, can be very pleased with the results of the first round of his European tour. After the meeting with Romano Prodi, the president of the commission for the expansion of the EU and the foreign ministers from the EU member states had agreed to immediately begin work on the Task Force, the joint working group between Croatia and the EU which is to open the process of bringing Zagreb and Brussels together. It is of particular importance that the foreign ministers from the EU member states, who had met with the Croatian delegation, have taken it upon themselves that the entire process of including Croatia in European integration be maximally accelerated.

The result of this initiative will already be evident in seven days. That is, early next week, a group of European experts are to arrive in Zagreb, who will make an inventory of the Croatian political and economic situation for the EU, and based on that information will prepare a study on the institutional inclusion of Croatia to the EU.

Relations with B-H

In early March, Chris Patten, commissioner of foreign policy for the EU, will visit Croatia and, together with Croatian officials, will make concrete the cooperation discussed to this point. It has also been announced that the remaining high ranking officials are scheduled to visit Zagreb in March: Romano Prodi, Javier Solana, and the current and future representatives of the EU Minister's Council, Portuguese and French foreign ministers Jaime Gama and Hubert Vedrine.

In one month's time, the joint project between the government and UNHCR concerning the return of refugees will be completed. It was in fact the return of all refugees, along with policies towards B-H and free press that were the topics of greatest interest to the foreign ministers of the EU member states. These are issues that the government will have to solve first, in order to maintain its current consistency.

In Brussels, there is no longer any dilemma surrounding the modality of future cooperation with Zagreb. The Croatian delegation was given a clear signal that from this point on, everything is in their hands. The speed as to which Croatia will be included into the European Union, according to sources in Brussels, depends only on the decisions made in Zagreb.

During his visit to Lisbon, Premier Racan was advised by Portuguese Premier Antonio Guterres to make his first concrete moves to return refugees to their homes. Thus, it is not surprising that Racan in Brussels committed his government to immediately change any laws which the international experts deem to be unjust or discriminatory concerning the return of Serbs and all other refugees. At the same time, Racan warned that the new government itself will not be enough to remove the barriers to speedy returns

Heartfelt Welcome

That is, due to the catastrophic economic situation in the nation, Racan's government does not have the resources available to reconstruct destroyed houses and to meet the minimal standards necessary for their return. Members of the Croatian delegation - foreign minister Tonino Picula and minister for European Integration Ivan Jakovcic - warned their counterparts that it is not enough only to ensure accommodation for refugees, but it required to also ensure them jobs, reconstruct destroyed infrastructure, waterworks and electricity networks, schools and medial facilities. And for all that, Croatia simply does not have the funds. Thus, if the international community wishes to see an accelerated return of refugees to their homes, they will have to financially support that process.

With regards to the remaining two key conditions of the EU, that is, policies towards B-H and free media, there will likely not be any large problems. Ivica Racan and Tonino Picula have already announced a radical turn around in the policy towards B-H, while the transformation of Croatian Television into a public enterprise is only a technical issue which requires time to create the legal framework for such a transformation. What is most important is that the new government has the support of the people for these operations.

The warm and exceptionally heartfelt welcome for Racan and the Croatian delegation can be chalked up to the fact that the European state leaders consider them to be their likes, and party colleagues. That is, two thirds of European member states are governed by Socialists and Social Democrats who greeted the SDP win with particular pleasure. Following a two hour conversation with state officials, Guterres spoke with Racan alone, face to face. There is no doubt that this discussion was concerning future cooperation between Portuguese Socialists and the Croatian Social Democrats and the workings of Socialist Internacionale. Their joint perspective on key issues certainly only acted to deepen the new found friendship between the two officials.

Acceptance to that club of political like-mindedness was confirmed in the announcement that Italian Premier Massimo d'Alema would be arriving in Zagreb on Thursday, February 17 to meet with Racan. Such a move by the leader of the Italian reformed communists is an exceptionally important act of recognition and validation of Ivica Racan and his Social Democrats. D'Alema showed his full understanding of Racan's overwhelming position, and he did not find it difficult to come to Zagreb to show his support for the new government. At the same time, the Italian premier demonstrated exceptional interest on the part of Italy to establish better ties with Croatia.

"For the first time in the history of our two states, we have in power parties of a similar past with the same program inclinations. Isn't this a great moment and an opportunity for us to make a historical step towards building a new, intimate relationship, not only between two parties, but also between two states. Massimo d'Alema and Ivica Racan must not let this unique opportunity pass them by," was the statement made by a high ranking Italian official for Nacional.

President of the German Social Democrats, Chancellor Schroeder, succeeded in convincing Racan to make his first foreign visit to Germany, excluding the visit to Portugal which was made as that state is presiding over the EU. Like the meetings with the Portuguese and the Italian premiers, such will the meeting with Chancellor Schroeder mark a new page in the relations between the two states. Again, the fact that both Racan and Schroeder are the heads of Social Democratic parties will be a key factor. It is well known that Germany has invested much effort with the international community for the diplomatic recognition of Croatia.

However, following the Croat-Moslem war in B-H, the relations between the two nations reached an all-time low. Chancellor Kohl did not even consider inviting President Tudjman to officially visit Germany, which is its own type of precedent. Although Kohl was a conservative, he did not want contact with Tudjman as he considered his internal and formal policies to be off the mark and inappropriate. However, now, there has been a turn around. Immediately following the change in government, Schroeder made efforts to be the first nation to forward an invitation for Racan to officially visit his state. There is no doubt that Schroeder and Racan will discuss party cooperation, which will significantly accelerate the establishment of even closer ties between the two states.

Now that it is evident that the US and EU are trying to create a situation for a rapid inclusion of Croatia into the international community, it is difficult to get over the years that Zagreb in vain tried to remain outside of the main Euroatlantic associations. Boycotting Tudjman's funeral, they

wanted to send a clear message to the citizens of Croatia regarding their appraisals of the nation's internal and foreign policies. In showing their great interest and desire to help the new government, the US and EU are trying to clearly demonstrate just how important a difference, democratic Croatia is to them.

Tudjman

HDZ and Franjo Tudjman never wished to admit that their isolationist foreign policy was harmful to all Croatian citizens. The Tudjman family was astonished when they realized that the US and EU member states would be boycotting Franjo Tudjman's funeral. His wife Ankica, sons Miroslav and Stjepan and daughter Nevenka asked themselves why it had come to that. One respected politician and long-time family friend told them when and how the breakdown in communication between President Tudjman and the international community occurred.

Javier Solana

Several years prior, a high ranking military delegation led by Javier Solana, then NATO's General Secretary visited Croatia. Their goal was to convince Tudjman to finally give up on B-H and in so doing allow the international community to establish democratic and legal order in that nation. President Tudjman's closest advisors told him that the mission was of exceptional importance and the fact was that the result would determine Croatia's future international position. And in fact, the Croatian president showed maximal cooperation with Solana and the NATO generals accompanying him, and promised to assist in sorting out the ties between Croatia and B-H. He was so convincing that the leaders of NATO did not hide their satisfaction with the outcome of the meeting. Such that at its conclusion, they suggested that they cap it off with some whiskey and champagne.

After a glass or two, Javier Solana sat next to Tudjman, and asked him, now that all was completed, to explain to him what the actual problem had been in the relations between Croatia and B-H. The Croatian officials present immediately broke into a cold sweat. Very quickly it was evident that they had good reason to do so. President Tudjman began to explain in great detail to Solana that B-H was an artificial creation, and that the Bosnians were not an authentic peoples, and that there would never be peace in that region unless B-H was split between the Croats and Serbs. Solana and the American generals could not believe their ears as Tudjman with rapture explained the problems of boundaries between civilizations and religion, which according to him, could only be solved by dividing the nation.

Unique Opportunity

Javier Solana and the generals were astonished by Tudjman's explanation of the situation in B-H. That same night they wrote their report to the most important world leaders. Soon following, the US and EU made a unanimous decision: to break off all communication with Franjo Tudjman.

This decision was held to until his death.

The international community are anxious for the new government to succeed in making democratic transformations in Croatia, and in so doing to become a model for other nations in transition in the region. No one in the US and EU have hidden that every step towards respecting human rights and minorities, withdrawal of the encroachment on B-H or the establishment of free media and the highest in democratic standards will be welcomed and rewarded. Croatia mustn't pass up this unique opportunity. <http://www.nacional.hr/images/bullet5.gif>

povratak <JavaScript:history.back()>

[Homepage <http://www.nacional.hr/default.en.asp>](http://www.nacional.hr/default.en.asp) vrh

C.C.B. <mailto:nacional@ccb.hr>

c.c.b.

Balkan Vredes Info

Eerste jaargang - 0 nummer - mei 1999 - los nummer fl. 1.50

Het eerste oorlogsslachtoffer is de waarheid

Naarmate de oorlog tegen Joegoslavië voortgaat, groeit niet alleen de weerzin tegen de allesomvattende vernietiging door de voortdurende bombardementen, maar beginnen ook meer en meer mensen zich verontrust te voelen over de gevolgen voor de vrede en stabiliteit van geheel Europa. Langzaam maar zeker groeit ook de twijfel met betrekking tot de motivatie en rechtvaardiging van het militaire ingrijpen.

In brede kring blijkt belangstelling te bestaan voor een blad dat zich richt op feitelijke informatie over de ontwikkelingen in de Balkan. Deze behoefte wordt niet in de laatste plaats ingegeven door de zeer eenzijdige en in een groot aantal gevallen onjuiste berichtgeving die de massamedia dagelijks over ons uitstorten. Daarom presenteren wij u bij deze het introductienummer van 'Balkan Vredes-Info', een uitgave van Global Reflexion/Centrum Internationale Samenwerking i.s.m. Stichting Nederland Joegoslavië. Ons doel is in te gaan op die feiten en ontwikkelingen waarvoor in de pers weinig of geen aandacht is. Door het stormachtige karakter van de ontwikkelingen zal het blad in de eerstkomende tijd nog geen vaste verschijningsdatum hebben.

Donateurs van Stichting Nederland Joegoslavië, van minimaal fl. 25,00 per jaar, ontvangen Balkan Vredes-Info automatisch. U kunt zich aanmelden als donateur door overmaking op gironummer 8242822, tnv van Stichting Nederland Joegoslavië, Amsterdam.

Niet donateurs van bovengenoemde stichting kunnen zich op Balkan Vredes-Info abonneren door overmaking van fl. 25,00 op gironummer 824553, tnv Global Reflexion/inzake abonnementen, te Amsterdam.

Mensen of comités die willen meewerken aan de verspreiding en verkoop van Balkan-Vredes-Info in hun omgeving, worden verzocht contact met ons op te nemen.

mei 1994

VOOR SOLIDARITEIT MET DE VOLKEREN VAN JOEGOSLAVIË

Opnieuw staat de Balkan in brand. De NAVO heeft het VN-handvest geschoffeed en de aanval geopend op Joegoslavië. Voor het eerst na de 2e Wereldoorlog wordt er oorlog gevoerd tegen een soevereine staat in Europa. De Nederlandse regering en het parlement steunen deze oorlog en zijn hierdoor medeverantwoordelijk voor de catastrofe die is ontstaan.,

De voormalige Republiek Joegoslavië is sedert 1991 op systematische wijze ontmanteld. De voornaamste krachten hierachter zijn de VS en Duitsland, die de opheffing van Joegoslavië hoog op hun politieke agenda hebben geplaatst. Doel is het verkrijgen van een beslissende controle over de Balkan, om zo een greep te hebben op de gebieden daar omheen: Midden-Europa, Rusland en het Midden-Oosten. Daarom moet Joegoslavië verdwijnen en opgesplitst worden in kleine afhankelijke staten of protectoraten, onder militaire controle van de NAVO en een economische herstructurering naar de 'vrije markt', waarbij publiek eigendom overgedragen moet worden aan het internationale bedrijfsleven.

De Joegoslavische volkeren hebben een heroïsche strijd gevoerd tegen de Duitse fascist en hun Kroatische collaborateurs, wat de basis vormde voor het vreedzaam samenleven na de Tweede Wereldoorlog, in een socialistische eenheidsstaat. De ontbinding van Joegoslavië dient om ook dit definitief uit te wissen.

Hoewel politici en de media voortdurend eenzijdig de Serviërs voor het conflict verantwoordelijk stellen, kan niet langer verhuuld worden dat het in feite Bonn en Washington waren die op beslissende momenten de ontbinding van Joegoslavië geforceerd hebben. Enerzijds door het financieren en bewapenen van uiterst rechtse groeperingen die op afscheiding koersten, maar ook door direct ingrijpen. De eenzijdige erkenning van Kroatië en Slovenië door Duitsland, de Amerikaanse militaire steun aan de Kroaten bij de etnische zuivering van de Krajina en het bewapenen van de Albanese nationalist, zijn duidelijke voorbeelden hoe van buitenaf de ontwikkelingen zijn beïnvloed. Bonn heeft het Joegoslavische huis in brand gezet en Washington gooit olie op het vuur.

Alle volken van Joegoslavië zijn daar het slachtoffer van geworden. De eens zo trotse veelvolkeren staat, waarin de verschillende groepen vreedzaam konden samenleven, wordt omgevormd tot een etnisch gescheiden reeks van staatjes. Meer dan een miljoen mensen zijn hierdoor ontheemd geraakt. Niet alleen de Kroaten, de Moslims en de Albanese, maar ook de Serviërs, hoewel de pers daar nauwelijks over bericht. Zonder hun bijdrage aan het conflict te ontkennen of te bagatelliseren, kunnen we zeggen dat zij - met NAVO-steun - systematisch zijn verdreven uit Kroatië en in Bosnië in geïsoleerde, en meest arme gebieden zijn teruggedrongen. Dit is Apartheid op z'n Westers! En de oorlog die de NAVO nu voert, betekent voor hen een strijd om als volk te overleven. De barbaarse oorlog van de NAVO moet daarom gestopt worden.

De NAVO uit de Balkan! Alle Nederlandse militairen terug!

Stichting
NEDERLAND JOEGOSLAVIË

gevestigd

Centrum Internationale Samenwerking
Sloterkade 20 - 1958 HE Amsterdam
Tel.: 020 615 1122 - Fax: 020 615 1120
E-mail: office@globalreflexion.org

De doelstellingen van Stichting Nederland Joegoslavië zijn:

- zich in te zetten voor de bevordering van vriendschap en contacten tussen Nederland en de volkeren van Joegoslavië
- zich in te zetten voor normale vreedzame relaties tussen Nederland en Joegoslavië
- bij te dragen aan eerlijke en objectieve berichtgeving
- hulp te organiseren voor de slachtoffers van de NAVO-agressie, ongeacht hun religieuze of etnische achtergrond

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zondag 20 februari 2000 1:40
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion
Onderwerp: Western countries demand that Kosovo Albanians stop the violence (<http://www.s>)

www.serbia-info.com/news

<http://www.serbia-info.com/index.html>
<<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>

CIVIL ISSUES <<http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>>

MILITARY <<http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>>

KOSOVO AND METOHIA <<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>>

ECONOMY <<http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>>

CULTURE AND RELIGION <<http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>>

SPORT <<http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>>

Print this page! <<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/17/17305.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>> <<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>>
<<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>>
<<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>>

Western countries demand that Kosovo Albanians stop the violence

February 17, 2000

Requested to stop the violence <<http://www.serbia-info.com/g3/images/hasim.jpg>>
Requested to stop the violence

Paris, February 17th - Five western countries, France, Italy, Germany, the United States and Great Britain, demanded that the leaders of Kosovo Albanians stop the violence in the southern Serbian province, it was officially stated in Paris.

In his last night published report Ke d'Orseille stated that during the talks, political leaders of the five western countries' Ministries of Foreign Affairs demanded that Ibrahim Rugova, Hashim Taci and Redzep Chosia "take over their responsibilities and stop the violence" in Kosovo.

According to the report of Ke d'Orseille, high diplomats of the five western countries pointed out to Rugova, Taci and Chosia that considering the fact that the International Community highly invest Kosovo-Metohija, it "has the right to demand that Kosovo leaders take over their responsibilities, which means to destruct parallel structures, put an end to the system of illegal taxation and stop the violence".

At the same meeting, they warned the leaders of Kosovo Albanians that the support of the West to "autonomous Kosovo will depend on Kosovo leaders' success in struggle with violence".

For the first time the West severely and concretely warned the leaders of Kosovo Albanians,

it previously usually appealed to "both sides" to refrain from violence.

High western diplomats met yesterday in Pristina with Head of UNMIK Bernard Kouchner and KFOR commander General Klaus Reinhardt as well. According to the announcement of the French Ministry of Foreign Affairs, they "expressed their support to UNMIK and KFOR" on the occasion.

<http://www.serbia-info.com/q3/1t.gif>

[[Home](http://www.serbia-info.com/index.html) <<http://www.serbia-info.com/index.html>> | [Encyclopedia](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) <<http://www.serbia-info.com/enc/index.html>> | [Facts&Figures](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) <<http://www.serbia-info.com/facts/index.html>> | [News](http://www.serbia-info.com/news/index.html) <<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>]
Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
Email: mirs@srbija-info.yu <<mailto:mirs@srbija-info.yu>>

eimwee naar vluchtelingen

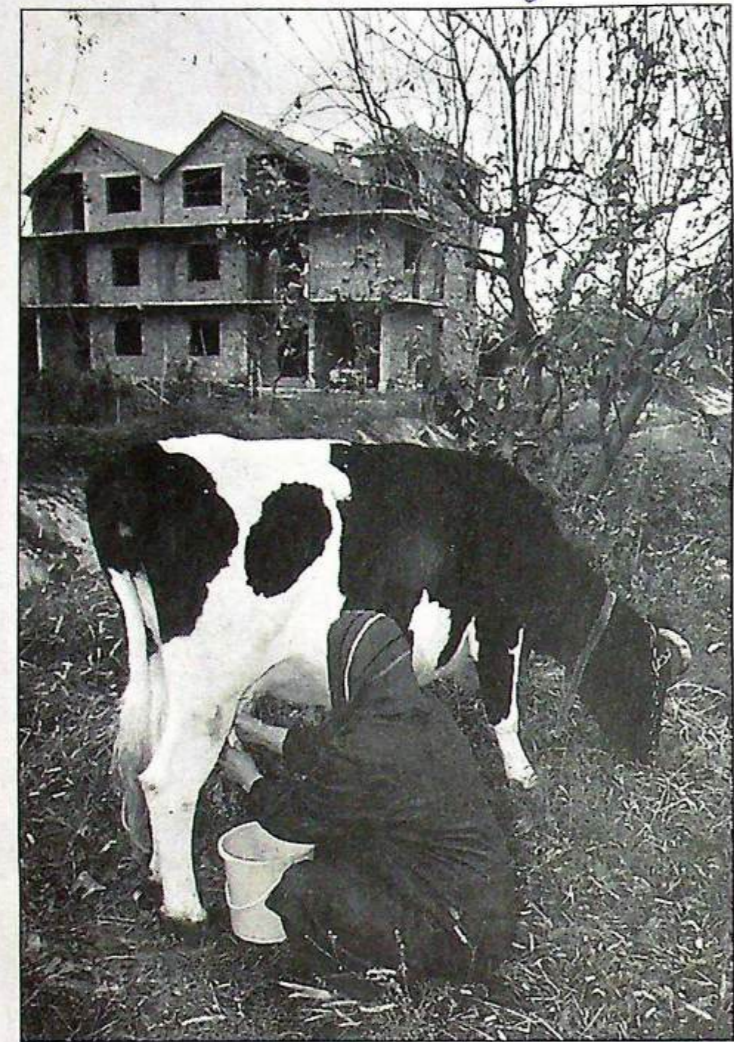
24-3-2000

gaven in die tijd hun onderlinge strijd op. Oppositieleider Sali Berisha sloot een wapenstilstand met de regerende socialisten, zijn aartsvijanden. Hij deed dat omdat „de algemene Albanese belangen belangrijker zijn dan wat dan ook“.

Dat gaf het land rust. De democratische partij van Berisha bracht het land, sinds zij in juni 1997 de macht verloor aan de socialisten, immers al enkele keren op de rand van een burgeroorlog. Maar toen de Kosovaren vorig jaar juni naar huis terug gingen was het met de rust gedaan. Berisha haalde zijn oude trucs weer van stal. Dagelijks doet hij harde uitspraken over de regering, die zou bestaan uit een 'stelletje mafiosi en dieven'. En hij roept de mensen op de regering omver te werpen.

De afgelopen weken heeft Berisha overal betogingen tegen de regering georganiseerd. Hij heeft gezworen daarmee door te gaan tot de socialisten zijn eis voor vervroegde parlementsverkiezingen inwilligen.

„Het leek alsof door de aanwezigheid van de Kosovaren de politieke crisis werd bevroren. Maar nu leven we weer in de angst dat de politieke onrust in geweld kan omslaan“, zegt Ilir Nishku, een redacteur van de enige Engelstalige krant, de *Albanian Daily News*. Met de lokale verkiezingen in oktober en de parlementaire verkiezingen volgend jaar mei in aantocht, zijn de vooruitzichten slecht. De politieke partijen ru-

Een Albanese vrouw melkt een Friese koe.

FOTO ABC

zien nu al over technische aspecten van de verkiezingen. OVSE-waarnemers doen alle mogelijke moeite om ze tot overeenstemming te brengen. Niet alle positieve dingen zijn

verdwenen. De verbroedering tussen de Albanese aan beide kanten van de grens is gebleven.

„We blijven contact houden met elkaar, via de telefoon en met brieven“, zegt Genc Sokolaj, een ingenieur in Tirana, wiens familie onderdak gaf aan vijf Kosovaren uit Djakovica, in West-Kosovo.

Voor de Kosovo-crisis stonden de Albanese in Albanië wettelijk trouwend tegenover de Kosovare Albanese, als gevolg van 40 jaar totale scheiding. Ook kwamen begin jaren negentig nogal wat onbetrouwbare zakenlieden uit Kosovo naar Albanië, die de bevolking oplichtten. „Door bij elkaar te zijn ontdekten we dat we eigenlijk hetzelfde zijn. We delen dezelfde taal en dezelfde gebruiken. We wisten het wel maar het is anders als je hetervaart“, zegt Sokolaj.

Er zijn genoeg verhalen over vriendschappen tussen Albanese families en Kosovaren, die zijn blijven bestaan. Communicatie is nog steeds moeilijk door de instabiele situatie, zowel in Kosovo als Albanië. Maar de fundamentele zijn gelegd voor meer en intensievere contacten in de toekomst.

„Albanese leven nu in een periode van crisis. Ze hebben geen tijd om te denken aan wat er is gebeurd afgelopen jaar. Maar zonder twijfel is er nu een groter gevoel van eenheid tussen Albanese aan beide kanten van de grens“, zegt Zyhdri Dervishi, een socioloog van de Tirana Universiteit.

pagina 6

Geld voor Balkan moet snel ter plekke komen

31-3-2000

Van onze verslaggever
BRUSSEL – „Het geld is mooi, nu moet het snel goed gebruikt worden“. De Nederlandse diplomaat Ed Kronenburg blijft nuchter onder alle bedragen die westerse landen en internationale organisaties deze dagen de Balkan hebben toegezegd.

Op een tweedaagse conferentie in Brussel beloofden zij bijna vijf miljard gulden te steken in het Stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa, dat de samenwerking in de regio wil bevorderen. Kronenburg, lid van de staf van Bodo Hombach, coordinator van het Stabiliteitspact, hoopt dat de beloftes ook snel worden nagekomen. In de praktijk blijkt het overmaken van geld vaak veel tijd te kosten.

„Ik hoop dat de EU (een van de belangrijkste geldschieters) snel werk maakt van het voornemen de procedures te versnellen en vereenvoudigen“, aldus Kronenburg. Vorig week gaven EU-supremier Solana en eurocommissaris Patten toe dat er veel schort aan de hulpverlening aan de Balkan. Te bureaucratisch, te versnipperd. Van de Europese re-

ringsleiders kregen ze opdracht dat op korte termijn te veranderen.

De middelen zijn vooral bedoeld voor verbetering van de infrastructuur -wegen, bruggen. Zo zal er een tweede brug tussen Roemenie en Bulgarije worden gebouwd, en wordt de grensovergang tussen Macedonië en Kosovo bij Blace verbreed.

Maar er gaat ook geld naar projecten om de democratie en de veiligheid in de regio te bevorderen. Zo zal er steun worden verleend aan onafhankelijke media en is geld uitgetrokken voor parlementaire samenwerking en de opleiding van geschiedsleraars.

Volgens een voorvoerder van Soros, de organisatie van de Hongaars-Amerikaanse miljardair George Soros, moeten zeker bij die 'kleinere' projecten vooral lokale organisaties worden betrokken. Zij wees op het gevaar dat al dat geld uiteindelijk in westerse handen blijft. „Als we blijvende veranderingen willen, moeten we onze middelen investeren in de mensen voor wie echt iets op het spel staat, de mensen in de regio zelf.“

Dutchbat ahnte Morde an Muslimen

6-4-2000

Aussage eines Offiziers zum Geschehen in Srebrenica

E.L. DEN HAAG, 5. April. Das niederländische Blauhelm-Bataillon (Dutchbat) in Srebrenica hat schon unmittelbar nach der Einnahme der muslimischen UN-Schutzzone in Bosnien-Herzegowina durch die Truppen des bosnisch-serbischen Oberbefehlshabers, General Mladic, im Juli 1995 befürchtet, dass die durch die Serben von der übrigen Bevölkerung selektierten und dann abtransportierten muslimischen Männer ihres Lebens nicht sicher waren. Dies gab jetzt der stellvertretende Kommandant von Dutchbat, Major Franken, während seiner Vernehmung im Prozess gegen den bosnisch-serbischen General Grstic vor dem Internationalen Kriegsverbrecher-Tribunal in Den Haag zu. Grstic, wegen Völkermordes angeklagt, galt seinerzeit als die rechte Hand von General Mladic; letzterer ist ebenfalls vom Haager Kriegsverbrecher-Tribunal wegen Völkermordes angeklagt, befindet sich jedoch noch auf freiem Fuß.

Bisher war von der niederländischen Regierung beziehungsweise vom niederländischen Verteidigungsministerium bestritten worden, dass die Einheit schon sehr früh Hinweise auf einen möglichen Massenmord gehabt habe. Die niederländischen Blauhelmsoldaten waren seinerzeit

für den Schutz der Enklave, in der sich damals mehr als 30 000 muslimische Zivilisten aufhielten, verantwortlich, hatten die „Schutzzone“ jedoch beim Angriff der bosnisch-serbischen Truppen am 11. Juli 1995 diesen kampfflos übergeben.

Auf eine Frage eines Richters der Tribunalkammer, der die Ausführungen Franken dahingehend zusammengefasst hatte, ob die Vermutung bestanden habe, dass die Serben die Muslime ermorden würden, sagte Franken: „Ja, Sir“. Franken fertigte seinen Angaben zufolge aus diesem Grund eine Liste mit den Namen und Daten der von den bosnischen Serben abtransportierten muslimischen Männer an. Dies sei geschehen, um diese Männer der Welt bekannt zu machen und ihnen auf diese Weise „vielleicht etwas Schutz“ zu geben. Er habe die Serben auch wissen lassen, dass er eine solche Liste angefertigt habe. Die Liste – auf ihr sollen etwa 250 Namen gestanden haben – habe er den Vereinten Nationen und dem niederländischen Verteidigungsministerium gefakt. Franken sagte während seiner Vernehmung ferner aus, dass er General Mladic in Srebrenica gesehen habe, bezweifelte aber, dass dieser dort die Regie geführt habe.

Moordcomplot tegen Milošević: vijf jaar cel

BELGRADO, 29 APRIL. Een militaire rechtbank in de Servische stad Niš heeft zes Serviërs, beschuldigd van een moordcomplot tegen president Slobodan Milošević, tot gevangenisstraffen van anderhalf tot vijf jaar veroordeeld. Een beklagde werd vrijgesproken.

De vonnissen zijn volgens waarnemers buitengewoon mild, gezien het feit dat de beklagden schuldig werden bevonden aan samenzwering tegen de staat en terrorisme. Kosovo-Albanese hebben op zulke aanklachten de afgelopen maanden straffen tot vijftien jaar gekregen. Uiteindelijk kwam de aanklacht van het moordcomplot tegen Milošević niet in het vonnis van de rechtbank voor.

De vermeende leider van de groep, luitenant Boban Gajic, kreeg vijf jaar gevangenisstraf. Zijn groep noemde zichzelf het Servische Bevrijdingsleger OSA (OSA betekent Wesp in het Ser-

visch). Tijdens het proces gaf Gajic toe dat hij met andere officieren en met zijn zes medebeklaagden heeft gesproken over een staatsgreep tegen Milošević, maar hij ontkende een terroristische groep te hebben geleid. Hij deed zijn initiatief af als opschepperij en dronkemanspraat. In werkelijkheid, zo gaf hij aan, ging het het Servische Bevrijdingsleger om „de bescherming van Servisch grondgebied in Kosovo“. Twee andere beklagden kregen eveneens vijf jaar gevangenisstraf, twee anderen kwamen er met drie jaar celstraf van af en een beklagde werd veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenisstraf. De laatste drie werden in afwachting van hun hoger beroep vrijgelaten. Eén beklagde werd vrijgesproken.

Volgens de militaire aanklager om Milošević en de Joegoslavische stafchef, generaal Nebojša Pavlović, te vermoorden. Dat lot

zou ook een andere hoge man en een hoge plaatselijke aan naar in de stad Niš te wstaan. De groep had aangevoord de plannen „patriottische motieven te hebben. Het doet het regime omver te werpen. monarchie in ere te herstellen. Overigens vertelden de verders van de veroordeelden d nog lagere straffen hadden wacht. Alle beklagden zijn hoger beroep gegaan.

De verdachten werden in cember vorig jaar gearrest kort nadat het Servische B dingsleger de verantwoordheid opeiste voor de dood vier aanhangers van de Serv oppositiepartij SPO (Serv Vernieuwingsbeweging, d van Vuk Drasković), die om men bij een mysterieus aut geluk. Diverse leden van de g van veroordeelden hebben jaar met de Servische troep Kosovo gevochten tegen het sovo Bevrijdingsleger UÇK.

Kissinger (1)

11 maart 2000

Zo gaat dat. Henry Kissinger zit met president Ford eind november 1975 in de ontvangstzaal van het grote paleis in Jakarta tegenover president Soeharto. Na de ceremonie zijn er behalve de drie mannen alleen nog maar de ambassadeurs en tolken over bij het gesprek. Kissinger schraapt de keel, kijkt over de rand van zijn bril naar Soeharto en zegt dat Indonesië wat zijn regering betreft het groene licht heeft. Hij draait zich om naar Gerald Ford en kijkt hem, nog steeds over de rand van zijn bril aan en zegt vragend dat het toch zo is. Ford knikt en bekijkt instemmend de brede grijns van Soeharto. Kissinger slaat een vermeend stofje van de revers van zijn donker kostuum. Er is een deal gesloten dat Amerika wapens zal leveren aan Indonesië en zich diplomatiek afzijdig zal houden van het geschil tussen Jakarta en Oost-Timor. Er ontstaat een bloeiende vriendschap tussen het Indonesische staatshoofd en Henry Kissinger, Amerikaans minister van buitenlandse zaken onder Nixon, en diens opvolger Gerald Ford.

Oost-Timor gaat een periode van massamoord en vernietiging tegemoet met instemming van de Amerikaanse overheid: Henry Kissinger. Zo simpel gaat dat. Kissinger is later minister af en wordt onafhankelijk adviseur bij regeringen en grote bedrijven. Geeft spreekbeurten waar daarom gevraagd wordt. Hij vraagt en krijgt 50.000 dollar per dag honorarium. Wapenhandelaars lopen zijn advieskantoor in Washington in en uit. Vóór de Golfoorlog adviseert hij Saddam Hoessein nog en als de tijden keren diens tegenstanders. Hij helpt latere despoten uit Oost-Europa met con-

tacten in Washington. Hij komt in de Raad van bestuur bij verschillende multinationals die via hem binnenkomen bij regeringen die anders moeilijk te benaderen zijn. Dus ook bij Soeharto en diens vrouw Tante Tienprocent.

Zo ook bij Freeport McMoran Copper and Gold, een groot mijnbedrijf dat in New Orleans is gevestigd en eigendom is van Jim Bob Moffet, vriend van Kissinger en toen de contacten gelegd werden ook van Soeharto. Soeharto maakt Moffet duidelijk dat investeringen in Papoea Nieuw Guinea een zegen voor de regio zouden zijn. Daar bevindt zich een van de grootste koper- en goudvoorraden ter wereld. Ze spelen samen met familie en andere geïnteresseerden golf terwijl Kissinger toekijkt en en passant hoort dat de investeringen jaarlijks winsten van rond de 2 miljard dollar zullen opleveren. Dat aan dergelijke investeringen ruime royalties verbonden zijn, spreekt vanzelf. Zelfs Tante Tienprocent mag in de smeergelden meedelen, al speelt zij geen golf. Dat het milieu rond de open mijn totaal verwoest is, dat verschillende mensenrechtenorganisaties zich keren tegen de activiteiten van Freeport omdat die mensenlevens kosten, is nog tot daar aan toe. Actievoerders worden voortdurend met harde hand aangepakt. Nieuw-Guinea is immers zo ver weg en niet in beeld en bij grote gesponsorde media al helemaal niet populair.

Dat diezelfde Henry Kissinger speciaal adviseur van president Wahid wordt is even onbegrijpelijk als verbijsterend. Maar zo gaat dat blijkbaar.

Anton Foek

Westere ngo's worden gefinancierd door nationale overheden en de Europese Commissie. Zij voeren projecten uit die de 'onafhankelijke' media in de Balkan ten goede moeten komen, zoals het organiseren van conferenties en trainingen. Ook betalen zij computers, papier en audiovisuele apparatuur.

„Maar de tientallen ngo's die zich hiertoe bezighouden herhalen vaak elkaars projecten“, zegt Paul Saal, directeur van de Nederlandse organisatie Press Now. Het gebrek aan coördinatie van hulp is volgens hem „doodzonde“. Press Now is daarom gaan samenwerken met vier andere ngo's en organiseerde donderdagavond in de Balle in Amsterdam een discussie over de gebrekkige samenwerking.

„Er zijn miljoenen geïnvesteerd in de onafhankelijke media op de Balkan, maar de democratisering valt tegen. Dat is natuurlijk teleurstellend“, zegt A. van Herten, media officer van de OVSE in Kosovo. Ze benadrukt wel dat zonder hulp van buiten veel onafhankelijke media in de Balkan inmiddels failliet zouden zijn gegaan. L. Markovic, hoofdredacteur van persbureau Beta in Belgrado, beaamt dat.

Volgens diverse vertegenwoordigers van lokale media zijn vooral de trainingen en conferenties zinloos. „Training is de beste manier om geld te verspillen“, aldus S. Pecanin, hoofdredacteur van het weekblad Dani in Sarajevo. „Een Westerse journalist hoeft mij niet te vertellen hoe ik in bijzonder moeilijke omstandigheden nieuws moet brengen“, zegt E. Nari, voormalig directeur van het Open Society Institute in Albanië. Volgens White en Van Herten wordt toch veel geld in trainingen gestoken omdat het een veilige en makkelijkere manier is om gelden te besteden.

Hulp aan media op de Balkan hapert

ZATERDAG 29 APRIL 2000

De charmante jager

11-3-2000

De nieuwe hoofdaanklager van het Joegoslavië-tribunaal is onverschrokken en gaat recht op haar doel af: de arrestatie van Milosevic, Mladic en Karadzic in Bosnië. In Den Haag weet men nog niet wat men van haar moet denken.

Wie is ze, een ijzeren dame of een charmante vrouw met een Italiaans temperament? In Den Haag durft niemand dat nog te zeggen. Haar faam als onverschrokken strijder tegen het onrecht – met bepaald diplomatiek in haar werkwijze – is Carla del Ponte, de nieuwe hoofdaanklager van het Joegoslavië-tribunaal al vooruitgesneld. In Den Haag liet ze de wereldpers wachten. In tegenstelling tot haar voorgangster, de Canadese Louise Ardour, die geen gelegenheid voorbij liet gaan om journalisten van informatie te voorzien. Toen ze voortijdig weg ging om opperrechtter te worden in Canada, werd dat in Den Haag dan ook betreurd.

Het eerste publieke optreden van Del Ponte maakte indruk. Charmant, goed van de tongriem gesneden en gevat antwoordde ze in het Engels, Duits en Frans op vragen van verslaggevers. Het is een moeilijke opdracht die ze van haar voorgangster heeft overgenomen en bovendien is de belangstelling voor het tribunaal verminderd. De kranten wijden nog maar weinig regels aan veroordelingen of aan arrestaties zoals laatst van de Servische generaal Stanislav Galic. Carla del Ponte werd aangekondigd als 'onverschrokken maffijager', als 'verbeten strijder tegen zwart geld en drugskartels'. Bang is ze niet, de 53-jarige, gescheiden moeder van één zoon, de uit Lugano komende juriste die in Groot-Brittannië, Bern en Genève studeerde. Dat geven vriend en vijand toe. De vrouw met dure sieraden, klein van stuk, kort blond haar en Porsche-rijder met wedstrijdvergunning, leidt een gevaarlijk leven. In 1989 ontkwam ze op het nippertje aan een bomaanslag toen ze op bezoek was bij haar vriend, de Italiaanse rechter Giovanni Falcone, in de buurt van Palermo op Sicilië. In juli 1996 werd ze beschoten door Colombiaanse rebellen toen ze in een helikopter van de Colombiaanse drugspolitie zat.

Omdat ze als officier van justitie in het Zwitserse kanton Tessin compromisloos tegen de maffia vocht, werd ze in 1993 naar Bern gehaald. En

daar deed ze van zich spreken. Ze liet Zwitserse vrienden van de terrorist Carlos opsluiten en nam het geld in beslag dat de Mexicaanse ex-president Salinas waarschijnlijk met drugs had opgestreken: 118 miljoen dollar.

Dat was voldoende voor een internationale carrière. Wat voor een Zwitser niet vanzelfsprekend is omdat het land geen lid is van de Verenigde Naties. Thuis had ze haar goede naam al snel verspeeld. Haar optreden is wel spectaculair, maar heeft weinig resultaat, was de kritiek. Het onderzoek in de zaak-Carlos liep vast en het Hooggerechtshof berispte haar dat ze in de zaak-Salinas haar boekje te buiten was gegaan.

Ze moest vooral het vertrouwen van de Zwitsers in de binnenlandse veiligheidsdienst herstellen en een eind maken aan vriendjespolitiek en spionage-affaires. Carla del Ponte leek de juiste persoon, ook omdat ze als onomkoopbaar bekend stond. In Tessin zag men haar echter graag vertrekken. Daar waren haar uitgegreden geldingsdrang, haar solistisch ge-

drag en haar machtshonger opgevallen. 'Carla del Ponte polariseert. Je houdt van haar of je haat haar', schreef de *Basler Zeitung*.

Maar bij alle kritiek werd toegegeven dat ze de binnenlandse veiligheidsdienst goed had uitgemest. Ook heeft ze de Zwitsers volgens genoemde krant duidelijk gemaakt 'dat de maffia meer is dan Italiaanse folklore en dat de georganiseerde criminaliteit niet ophoudt bij de Gotthard'. De laatste jaren overheerste echter toch de kritiek in de krantenkoppen: 'Onwettig af luisteren van telefoons van journalisten', 'invallen op krantenredacties', 'illegale arrestaties', 'competentieoverschrijdingen'. 'De floret was niet haar wapen', schreef de deftige *Neue Zürcher Zeitung*. In 1995 moest ze een reprimande van de Raad voor de pers incasseren vanwege een 'groot gebrek aan gevoeligheid voor de mechanismen van de informatievoorziening in een democratische samenleving'.

In Den Haag zal ze de journalisten nodig hebben, bijvoorbeeld om de druk op de

hoofdsteden te verhogen om de geld te geven aan het tribunaal en om de SFOR-troepen in hun jacht op oorlogsmisdadigers te steunen. De nieuwe aanklager wil nieuwe opsporingsmethoden toepassen om de 'grote vissen' te vangen. Servische leiders zoals Radovan Karadzic, president Milosevic, Ratko Mladic wil ze in de cellen van het tribunaal in de badplaats Scheveningen zien.

Ook in Rwanda wil ze voor recht zorgen. De verantwoordelijken voor de volkenmoord moeten ter verantwoording worden geroepen. Want ze is ook hoofdaanklager van het Rwanda-tribunaal in Tanzania. Anders dan haar voorgangster kondigde ze aan de helft van haar werktijd daar door te brengen. 'Ze is een vrouw die een eenzaam leven op de koop toe neemt voor meer recht in de wereld', schreef de *Basler Zeitung*. Zo'n vrouw wekt vertrouwen.

Carla del Ponte: wekt vertrouwen

Foto ANP

Annette Birschel

Copyright HN/DS

VN: Kroatische leiders voor Tribunaal

7-8-95
'Moeilijk om verschil te zien tussen Servische en Kroatische bombardementen op steden'

Door onze correspondent Stevo Akkerman

ZAGREB - De Verenigde Naties overwegen de politiek-militaire leiding van Kroatië aan te klagen voor het Tribunaal voor Oorlogsmisdaden in Den Haag. Volgens een hooggeplaatste VN-officier in Zagreb zou de Kroatische minister van defensie Gojko Susak de eerst aangewezen zijn om vervolgd te worden.

De VN achten hem verantwoordelijk voor aanvallen op burgerdoelen in de Krajina, met name bij de beschieting van Knin. Zeven burgers kwamen pal voor het VN-hoofdkwartier in Knin om het leven door een granaat-inslag, maar gevreesd wordt dat er bij de Kroatische aanval honderden, zo niet duizenden burgerslachtoffers zijn gevallen.

EU-onderhandelaar Carl Bildt noemde het bombarderen van burgerdoelen afgelopen vrijdag „zeer verontrustend”. Hij herinnerde eraan dat de zelfbenoemde 'president' van de Krajina-Serviërs, Milan Martić, in mei door het tribunaal is aangeklaagd vanwege raket-aanvallen op de Kroatische hoofdstad Zagreb.

„Het is moeilijk enig verschil te zien tussen deze aanvallen en het bombardement op Knin, waar president Tudjman nu verantwoordelijk voor moet worden gehouden”, aldus Bildt - daarmee indirect aangevend dat niet alleen minister Susak, maar zelfs president Tudjman aangeklaagd zou kunnen worden.

De Kroaten hebben furieus gereageerd op de uitlatingen van Bildt. Minister van buitenlandse zaken Mate Granic liet hem per brief weten dat „de Kroatische autoriteiten en de bevolking geschokt” wa-

ren. Hij protesteerde vooral tegen de vergelijking tussen Tudjman en „de oorlogsmisdadiger Martić”. Volgens Granic heeft Bildt zijn positie onmogelijk gemaakt door zijn kritiek op het Kroatische optreden.

Denemarken protesteerde gisteren ook tegen het Kroatische optreden. Dat protest richtte zich vooral tegen het gebruik door Kroatische troepen van zeven Deense VN-blauwhelmen en Servische gevangenen als menselijk schild bij hun opmars in Krajina. Kopenhagen ontbood de Kroatische ambassadeur om het protest in ontvangst te nemen. Denemarken zei dat er sprake was van „volledig onaanvaardbaar” gedrag.

Een commandant van een Kroatisch bataljon had zeven Deense blauwhelmen gedwongen hun observatiepost te verlaten en voor de Kroatische troepen uit te lopen, samen met drie gevangen genomen Servische militairen. VN-woordvoerder Chris Gunness sprak van een „afgrijselijk en verwerpelijk incident”.

Het ministerie van defensie in Zagreb heeft de beschuldiging tegengesproken. Generaal Ivan Tolj, woordvoerder van het Kroatische ministerie van defensie: „Maar als het wel zo blijkt te zijn, zullen we alle maatregelen nemen om de schuldigen te straffen.”

Duur doen over democratisering

ulp aan media wordt belangrijk acht voor de democratisering van de Balkan. Maar Westerse organisaties die de media moeten helpen concurreren elkaar, op zoek naar donorgelden.

Door onze redacteur
YASHA LANGE 2000

AMSTERDAM, 29 APRIL. Het is natuurlijk allemaal goed bedoeld. En een deel van het geld wordt ook goed besteed. Maar er hapert wel het een en ander aan de manier waarop Westerse landen steun verlenen aan 'onafhankelijke' media op de Balkan.

Het meest pijnlijke voorbeeld is het televisiestation dat voor bijna veertig miljoen gulden werd opgezet in Sarajevo. Het meeste geld ging naar een leger van Westerse adviseurs, het nieuwe station veroorzaakte een leegloop bij andere media en het eindresultaat was een tv-station dat door het publiek gezien werd als een buitenlandse zender - en dus als

ongeloofwaardig. Met enige ironie werd het in de volksmond *TV-Bildt* genoemd, naar de toenmalig Hoge Vertegenwoordiger van de VN in Bosnië.

Maar meestal gaat het op kleinere schaal mis: een krant die niet zo onafhankelijk is als het leek, lokale media die meerdere malen geld krijgen voor aanschaf van dezelfde apparatuur.

Het geld komt van grote donoren als de Europese Commissie en nationale overheden. De projecten worden uitgevoerd door tientallen niet-gouvernementele organisaties (ngo's), die allemaal min of meer hetzelfde doel hebben. Gevolg: concurrentie en een gebrek aan coördinatie, zeggen de ngo's zelf. A. White, secretaris-generaal van de Internationale Federatie voor Journalisten: „Omdat we vissen in dezelfde vijver met donorgeld schrijven we goed klinkende projectvoorstellen die hopelijk aanspreken bij

de geldschietters.”

In die voorstellen staan veel woorden als 'democratisering' en 'promotie van verantwoordelijke journalistiek'. „Als al die doelen gehaald zouden zijn, dan was de Balkan nu het vredigste en meest democratische deel van Europa”, aldus White. Eerlijke evaluatie van de projecten ontbreekt volgens hem omdat betrokken organisaties zich niet in hun eigen vingers willen snijden bij een volgende aanvraag.

Neem de trainingen voor journalisten. Het idee is simpel: leer verslaggevers op de Balkan hoe onderzoeksjournalistiek werkt of hoe zij eerlijk verkiezingen moeten verslaan. Goed voor de democratie! Westerse journalisten worden naar de regio gestuurd om een groepje lokale verslaggevers te vertellen hoe het moet.

Maar dan gaat het mis. „De buiten-

landse journalisten die hier komen om trainingen te geven hebben geen verstand van de problemen waarmee wij kampen”, zegt F. Nazi, voormalig directeur van het Open Society Instituut in Albanië. Die problemen zijn: geldgebrek, financieel afhankelijk van lokale sponsors met politieke connecties, angst voor hoge boetes wegens smaad en indirecte of directe bedreigingen van een onwelgevallige overheid.

Nazi: „Zonder kennis daarvan hoeft mij niet te vertellen hoe ik nieuws moet brengen. Bovendien zijn de trainingen heel algemeen, niet concreet.” Omdat het publiek meestal bestaat uit Engels-sprekende journalisten die al vaker cursussen hebben gevolgd, is een lezing over 'objectiviteit' voor hen weinig leerzaam.

Hetzelfde geldt volgens S. Pecanin, hoofdredacteur van het weekblad *Dani*

in Sarajevo, voor „dure conferenties” over onderwerpen als conflict-preventie of ethiek in de media. „Dat klinkt sexy, maar er komt een passief publiek dat aan zulke wijsheden niets heeft.”

Toch organiseren veel niet-gouvernementele organisaties nog altijd trainingen en conferenties. De reden is dat donoren het willen, zegt A. van Heteren, media officer van de OVSE in Kosovo: „Met trainingen steken ze hun nek niet te ver uit, het is lekker veilig.” De ngo's weten dat hun voorstel om trainingen te organiseren waarschijnlijk gehonoreerd wordt, en spelen daarop in. Zij moeten nu eenmaal ook hun personeel betalen.

Het gebrek aan samenwerking tussen ngo's is „doodzonde”, volgens Paul Staal, directeur van Press Now. Hulporganisaties uit verschillende landen herhalen elkaars projecten, geven geld of apparatuur aan dezelfde media, trainen

dezelfde journalisten. Meer coördinatie van de mediahulp is noodzakelijk, volgens Staal. Press Now werkt inmiddels samen met vier soortgelijke organisaties, maar veel andere donoren dienen nog altijd het liefst hun eigen projectvoorstellen in.

Is het allemaal zinloos? Nee, over het direct financieren van armlastige media zijn de meningen positiever. Computers voor een onafhankelijk krantje in Tuzla, zendapparatuur voor een radiostation in Nis, aanschaf van papier voor een krant in Tirana. Het drukt de kosten. Zonder deze steun van buitenaf zouden verschillende onafhankelijke media in de regio allang ter ziele zijn gegaan, zeggen verschillende betrokkenen. „Als je het maar op elkaar afstemt”, aldus Staal.

Het onafhankelijke persbureau *Beta* in Belgrado probeert al jaren haar eigen broek op te houden, maar slaagt daar nog niet in. Hoofdredactrice L. Marković: „Ondanks alle negatieve aspecten van de hulp aan media is het nog steeds erg nodig. Zonder steun uit het Westen zouden wij nu failliet zijn geweest.”

Informatieverstrekking tijdens de Kosovo-oorlog. De NAVO werpt pamfletten af boven Belgrado met de tekst 'Geen brandstof, geen electriciteit, geen handel, geen toekomst, geen toekomst: Milosevic.' (Foto AP)

Onder druk van Milošević sluiten Servische rechters onafhankelijke- en oppositie-media in het land of leggen hoge boetes op. De leiding van het tv-station Studio B gaat niet eens meer naar de rechtbank.

Door onze correspondent

VAEL VINCKX
BELGRADO, 29 APRIL. Zoran voelt zich niet lekker. „Ik ben ziek door de nieuwe luchtfilters en de radioactieve traling.” Signalen die zijn bedoeld om te uitzendingen van het oppositionele v-station Studio B te storen, zouden de traling veroorzaken. Zoran werkt voor tudío B. Hij wijst uit het raam: „Vanuit at gebouw zenden collega's van TV ink signalen uit om ons te storen.” TV ink is het station van president Milošević' vrouw, Mirjana Marković, en haar radicale partij JUL.

Zo ziet Studio B er gestoord uit: tien bberige zwarte balken en veel geruis. ziet Studio B er ongestoord uit: een ussieprogramma, een videoclip van

George Michael en beelden van het wereldnieuws. Die beelden zijn gepikt van BBC en Sky News, erkent Danka Kojadinović, eindredacteur internationaal nieuws en echtgenote van Dragan Kojadinović, die de algemeen directeur van het tv-station is. „We hebben geen geld om de beelden te kopen, dus we stelen.”

Danka Kojadinović voelt zich ook niet lekker - maar om andere redenen dan collega Zoran. De politie dreigt namelijk het appartement van Danka en Dragan leeg te halen. Begin deze maand legden rechters Studio B een boete op van 450.000 dinar (circa twintigduizend gulden). De aanklacht betrof een uitzending over de vermeende moordaanslag op oppositieleider Vuk Drašković, wiens auto werd geramd door een vrachtwagen. Drie mensen kwamen bij dat ongeluk om het leven. In de uitzending werd geopperd dat een hoge politie-officier nog voor de ambulance op de plek van het ongeluk was verschenen. Naar de zitting van de rechtbank zijn

Danka en Dragan Kojadinović niet eens gegaan. „Een dagvaarding staat gelijk aan een veroordeling. Moeten we daar onze tijd aan verspillen”, zegt Kojadinović.

Studio B heeft wel vaker boetes gekregen. Die boetes werden tot nu toe betaald door het stadsbestuur van Belgrado, waar de Servische Vernieuwingsbeweging (SPO) van Vuk Drašković al machtig is. Zo betaalden de inwoners van Belgrado mee aan de instandhouding van Drašković' propagandamachine bij uitstek. Maar nu is de maat vol, heeft de leiding van het tv-station besloten. De boete van 450.000 dinar wordt niet betaald. Daarop heeft de politie gedreigd de persoonlijke spullen van het echtpaar Kojadinović te confisqueren.

De strijd tegen de Servische media heeft gevolgen voor televisie, radio en kranten, maar grijpt ook diep in het persoonlijke leven in. Danka en Dragan hebben hun dochters verboden de deur te openen of papieren aan te nemen - het

De autoriteiten in Belgrado staan vertegenwoordigers van de media ruimschoots in staat opnamen te maken van een neergehaald Amerikaans gevechtstoestel. (Foto AP)

De dagvaarding is al het vonnis

kon wel eens een dagvaarding zijn. Danka zegt: „Mijn oudste dochter vertrouwt niemand. Maakt een jongeman avances, dan denkt ze: doet hij het om mij of is-ie een spion van Milošević?”

Studio B is niet het enige medium dat onder vuur ligt. Sinds enkele maanden worden televisie- en radiostations aan de lopende band gesloten, van frequentie veranderd of (wat vooral bij kritische kranten en tijdschriften veelvuldig gebeurt) torenhoge en onbetaalbare boetes opgelegd. In sommige gevallen komt de politie binnen en haalt een essentieel onderdeel van de apparatuur weg. In andere gevallen wordt de boel kort en klein geslagen. Ook worden de eigendomsverhoudingen van geprivatiseerde kranten veranderd, met het argument dat bij de privatisering tien jaar geleden een foutje is gemaakt. Zo'n blad wordt vervolgens ondergebracht bij een uitgeverij die door het regime wordt gecontroleerd.

In de afgelopen jaren werden de niet-regeringsgezinde media in Servie regel-

matig „aangepakt”, weet Veran Matić, directeur van het bekende en door het buitenland 'doodgeknuffelde' radiostation B2-92. Maar deze keer hebben de onafhankelijke journalisten geen eenduidige verklaring voor het harde optreden. Danka Kojadinović zag de druk toenemen na het einde van de NAVO-bombardementen, vorig jaar zomer. Veran Matić ziet de repressie „niet toevallig” samenvallen met de beslissing van de verdeelde oppositie om te gaan samenwerken. Anderen wijzen op de komende gemeenteraads- en parlementsverkiezingen; de Joegoslavische president zou zijn critici voortijdig de mond willen snoeren. „Milošević vreest destabilisatie van het land”, weet Matić.

Sinds twee jaar moeten radio- en televisie-stations op een officiële frequentie uitzenden en moeten zij belasting betalen. Veel stations hebben niet zo'n officiële frequentie; Matić verhaalt van 39 stations die een vergunning aanvragen. Twee daarvan zouden een officiële golf-

lengte hebben gekregen. Natuurlijk bleven de overige stations wel uitzenden - soms zonder belasting te betalen.

Daar worden de radio- en tv-zenders nu op afgerekend. Een station betaalde geen belasting, waarop de apparatuur werd geconfisqueerd. Na betaling kregen ze hun spullen terug. Maar andere stations kunnen de hoge boetes niet betalen of moeten zich diep in de schulden steken.

De journalisten zelf zijn onderwerp van voortdurend verdachtmakingen. Leden van regeringspartijen noemen hen 'verraders' en 'spionnen van het Westen'. De Servische vice-premier Vojislav Šešelj zei laatst: „Jullie worden betaald om de staat te vernietigen. Jullie zijn het ergste dat er is.”

We laten ons niet onderdrukken, zeggen Kojadinović van het tv-station studio B en Veran Matić van de radiozender B2-92. Maar hun kantoren zitten achter staalplaten deuren met enorme sloten. Echt veilig voelen ze zich niet, zeker niet na de moord op de onafhankelijke journalist Slavko Ćuruvija. Zijn dood wordt, een jaar na dato, dezer dagen in Belgrado herdacht. Ćuruvija's moordenaars zijn nog altijd niet gevonden.

Otpor! is de ongrijpbare oppositie in Servië

Een groep studenten en middelbare scholieren wil Slobodan Milošević verdrijven met graffiti en een eigen Woodstock. De nieuwste verzetsbeweging heet Otpor!, ofwel Verzet!

Door onze correspondent
YAËL VINCKX

KRAGUJEVAC, 2 MEI. „We zijn de nieuwe tegenstander van Milošević”, zeggen ze, en ze steken uitdagend een gebalde vuist in de lucht. Maar veel indruk maken de jongens in skatebroeken met stekelhaar en de meisjes in soulbroeken met vlechtjes niet. De nieuwe tegenstanders van de Joegoslavische president Slobodan Milošević zijn kinderen. En ze willen ‘het regime’ met louter geweldloze middelen verslaan.

De jongste oppositiebeweging in Servië heet ‘Otpor!’. „Dat betekent verzet”, zegt Rade Milić, eenentwintig en student filosofie. De kern bestaat uit studenten en middelbare scholieren, maar hun aanhang is in de afgelopen maanden uitgebreid met gepensioneerden, boeren en werkloze arbeiders. „We tellen twintigduizend activisten”, meent Srećko Mihailović, twintig en student fysiotherapie. Maar dat aantal lijkt aan de hoge kant: waarnemers houden het op vijfduizend.

Wel bezorgen ze de regeringspartijen kopzorgen, want op hun protestbijeenkomsten komen steeds meer mensen af. Tijdens orthodox pasen, gisteren en eergisteren, kwamen duizenden inwoners van Kragujevac naar een popconcert in hun stad kijken. „Ons Woodstock”, had Aleksandra Matić, achttien en middelbaar scholiere, in de ochtend gezegd. Het echte, legendarische massaoptreden uit 1969 kende ze alleen uit verhalen. Dat het op Woodstock net zo hard regende als tijdens deze middag in Kragujevac, wist ze niet.

Hun middelen roepen herinneringen op aan de Nederlandse kraakbeweging eind jaren zeventig, voor de gewelddadige periode. Op bijna iedere lantaarnpaal plakken ze affiches, op straat delen ze flyers uit en in het land spuiten ze verkeersborden onder met hun symbool, een zwarte gebalde vuist.

„Laatst hebben we de minister van Onderwijs in de val laten lopen”, gniffelt Damir Ereš, achttien en student medicijnen. „Op een officiële bijeenkomst wist een van onze actievoerders, verkleed in pak en stropdas, hem een nepcerti-

‘Verzet tegen de agressie’. De affiches van Otpor! hangen overal in Servische steden. In maart zijn er naar schatting 70.000 verspreid. (Foto Kael Alford)

ficaat aan te bieden. Daarin werd hij bedankt voor de vernietiging van het onderwijs. De minister dacht dat het officiële deel was begonnen en nam het certificaat aan. Daarop knoopte onze actievoerder zijn overhemd los en kwam zijn Otpor-shirt tevoorschijn.”

Maar het gaat niet altijd zo makkelijk. Sinds een paar weken worden Otpor-actievoerders aan de lopende band gearresteerd. Voor-

al in de kleinere steden en dorpen, die niet door de oppositie geleid worden, is de politie actief. „Ik werd opgepakt tijdens het plakken van affiches. De politie hield mij een hele nacht vast in de cel”, zegt een jongen onder het gedreun van een Joegoslavische popband. „Om half zeven ’s ochtends stormden agenten bij mijn ouders naar binnen, op zoek naar posters en flyers. Die zijn zich dood ge-

schrokken.”

Tegelijk kunnen de leden van Otpor vaak ongestoord hun activiteiten voorbereiden. In de hoofdstad Belgrado bijvoorbeeld, hebben ze een kantoor aan de bekende winkelstraat Kneža Michailova, waar hun vlag met gebalde vuist vrolijk over de balustrade wappert.

Het is de aanpak van supermanipulator Milošević; aan de ene kant staat hij toe, aan de andere

kant slaat hij ongenadig hard toe. Zo schiept hij een klimaat van onzekerheid. Zal de politie vandaag hardhandig optreden tegen de studenten of kunnen ze tot het eind van het concert dansen? De actievoerders weten het nooit van tevoren.

Het grootste voordeel is hun jonge leeftijd, meent Ivan Marović. Met zijn zesentwintig jaren is hij een van de oudere leden van Ot-

pors kern. „Ze hebben geen vrouwen en kinderen die kunnen worden bedreigd. Ze hebben geen hoge posities in bedrijven die kunnen worden afgenomen. Ze kunnen niet worden gechanteed, want ze hebben eenvoudig geen verleden om af te persen. Het zijn nog kinderen.”

„Wij werken buiten het bestaande systeem om”, weet Rade Milić. „Oppositiepartijen en vakbonden

zijn onderdeel van het systeem. Wij niet. Natuurlijk, Milošević wil zijn mensen laten infiltreren. Maar wat kunnen zij doen? Het dagelijks bestuur kunnen ze niet beïnvloeden. We hebben immers geen democratisch bestuur.”

Het succes van Otpor is de regiere oppositiepartijen niet ongaan. De Democratische Partij van Zoran Djindjić, de Servische Vernieuwingsbeweging van V. Drašković – alle oppositiepartijen zouden de studentenbeweging a zich willen binden. Want Otpor lijkt de aangewezen organisatie om Servische jongeren naar stembus te lokken, de kiesgro die het bij de vorige verkiezing heeft laten afweten.

Student fysiotherapie Michailović laat weten in zo’n samenwerking niets te zien. „Wij willen dereen waarschuwen: ook de oppositiepartijen. En zij dreigen verkeerde weg in te slaan.” Michailović doelt op de getroublede samenwerking tussen de leider van de twee belangrijkste oppositiepartijen, Drašković en Djindjić. Hun persoonlijke vete staat een effectieve, Servische oppositie in de weg. Wie weigert samen te werken, verdraagt Servië, zeggen ze bij Otpor.

Hoe lang kan Otpor profiteren van zijn huidige succes? Veran is betrokken bij het studentenverzet van 1996. „We maakten een idealistische wereld in de universiteit en waren tevreden. We hadden steun van een groep intellectuelen in het theater en waren tevreden. Maar studenten moeten juist naar de dorpen, naar de boeren en arbeiders. Steun uit de steden hebben we al.”

De eerstejaars student medicijnen Damir Ereš zegt: „Vorige bewegingen hadden een studenteleider. Die werd direct ingepalmd door het regime of vertrok spontaan naar een politieke partij. Daarom hebben wij geen leider. Kan-ie ook niet worden omgekocht.”

Andere partijen kopiëren Otpor inmiddels. Leden van de oppositie DP deelden onlangs een straat bloemzaad uit, van een voor het verzet symbolische bloem. Zelfs de Socialistische Partij van Servië (SPS) van Slobodan Milošević bedient zich van hun middelen. Aan het begin van het popconcert in Kragujevac steekt de SPS vanaf een nabijgelegen bouwvuurwerk af. Ooooooh en aah, zegt de menigte, terwijl presenterator wanhopig hun aandacht probeert te trekken. Het is een Otpor-actie kunnen zijn. Maar nu lachen ze als boeren met kippen.

China moet op 'zwarte lijst' VN blijven

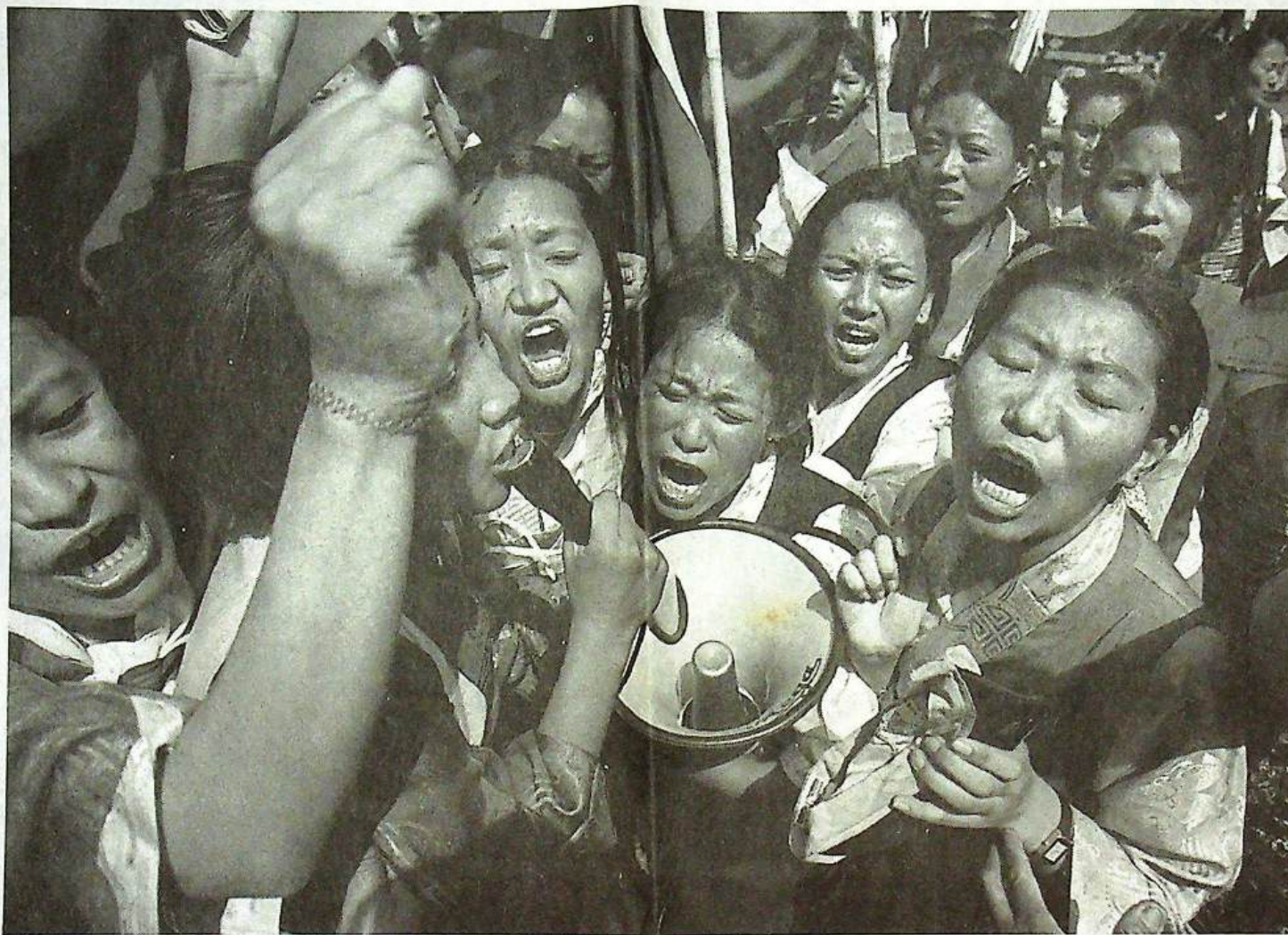
Pogingen om China in de Verenigde Naties wegens de schending van de mensenrechten te veroordelen moeten niet worden opgegeven, vindt Willem Offenberg.

China-deskundige Willem van Kemenade bepleitte op de Opiniepagina van 25 april, na een bliksembezoek aan Genève, stopzetting van een jaarlijks ritueel. Hij ziet het nut niet meer in van het tot dusver vergeefs indienen van een ontwerp-resolutie in de Commissie Mensenrechten van de Verenigde Naties tegen China wegens aanhoudende schending van de mensenrechten. Een effectievere methode om het

Welke rechten verdienen voorrang?

mensenrechtenbeleid te kritiseren is volgens hem het intensiveren van de contacten door onder meer de Europese Unie. Zijn pleidooi voor een pragmatische aanpak gaat echter geheel voorbij aan de intrinsieke waarde die de regering in Peking zelf hecht aan dit ritueel.

Wie eind maart of in april Genève bezoekt, komt rond het Palais des Nations talloze betogers tegen. Ze vormen tezamen een getrouwe afspiegeling van heersend onrecht in de wereld. De meest in het oog springende groep is die van Tibetanen, die in klederdracht met zang en dans de aandacht op zich vestigen tijdens de jaarlijkse zitting van de Commissie Mensenrechten van de VN. Deze waakhond vergadert zes weken lang in het statige VN-paleis en de betogingen spelen zich af op een stoppelig veldje voor de hoofdingang, rondom een metershoog kunstwerk: een houten stoel, waaraan één poot ontbreekt – symbool voor een imperfecte VN, voor de machteloosheid van wat gemakshalve 'de internationale gemeenschap' is gaan heten.

Tibetaanse vrouwen betogen tegen China in de Indiase hoofdstad New Delhi. (Foto AP)

Sinds 1991 komt elk jaar een China onwelgevallige resolutie op tafel (met één onderbreking, in 1998, toen de Europese Unie en de Verenigde Staten het om handels-technische overwegingen geheel lieten afweten). De regering in Peking slaagt er echter steeds in het in stemming brengen van deze resolutie door een procedurele vergadertruc te verhinderen, namelijk door een motie in te dienen die de 53 leden van de Commissie oproept geen actie te ondernemen. Elk jaar weer ontstaat hierover eenzelfde debat. Het is een confrontatie tussen het Westen, dat universaliteit van de mensenrechten bepleit ('martelen is in elke cultuur verwerpelijk') en een Afro-

Aziatische meerderheid, die een cultuurrelativistische benadering voorstaat en die steevast hamert op de economische, sociale en culturele rechten die zij, mede door toedoen van het kapitalistische Westen, moet ontberen.

Het Westen is principieel tegenstander van het indienen van zo'n 'no-action'-motie, omdat elke misstand, waar ook ter wereld begaan, in de Commissie bespreekbaar zou moeten zijn. In simpele termen gaat het om een zwaar gepoliticiseerde versie van een aloude discussie, namelijk welke rechten verdienen de voorrang, die van het individu of die van de groep? Het enige juiste antwoord – beide zijn van gelijk belang – raakt onderge-

sneeuwd in politiek geharrewar. Wat is, na jaren van vergeefse pogingen, dan nog de betekenis van deze rituele kastijding van China's mensenrechtenbeleid?

Het zwaarste middel dat de Commissie ter beschikking staat om de aandacht te vestigen op schendingen in een lidstaat is het aanstellen van een speciale rapporteur die de situatie, zo mogelijk ter plekke onderzoekt. Talloze minder in het oog lopende middelen gaan hier doorgaans aan vooraf – van behandeling achter gesloten deuren en vrijblijvende adviezen tot actieve bemiddeling. Veel verder dan het 'mobiliseren van schaamte' komt de Commissie niet, maar het is juist dit weinig

spectaculaire instrument dat de overgevoeligheid van de regering in Peking voor externe kritiek blootlegt.

Hoezeer Peking erop gebeten is de dans van kritiek te ontspringen, blijkt, behalve uit het uitbundige gejuich van Chinese gedelegeerden na de propagandaslag in zaal 17 van het Palais, ook uit de omvang van de Chinese delegatie, die speciaal voor de gelegenheid met vele diplomaten wordt versterkt. In de weken voorafgaand aan de Commissiezitting voert Peking de druk op de lidstaten flink op, vooral op minder bedeelde handelspartners in Afrika en Azië. Afrikaanse diplomaten klagen in de wandelgangen over 'the ugly Chi-

nese' die hun hoofdsteden 'saboteren'. Ze worden bestookt met demarches in ondiplomatieke taal waarin door Peking gesubsidieerde bouwprojecten in gevaar komen zodra met de VS of de EU wordt meegestemd. Deze vorm van *armstwisting* zou op zich onderwerp van de Commissie behoren te zijn.

Voorheen ontzag de Commissie de permanente leden van de VN-Veiligheidsraad, maar aan deze onoorbare praktijk is nog tijdens deze zitting een eind gekomen met de veroordeling van Rusland voor het bloedige optreden in Tsjetsjenië – een reden temeer derhalve om ook China aan te pakken.

Maar er is nog een ander argument om pogingen China te kapitelen niet op te geven. China dient te worden gehouden aan dezelfde normen op het gebied van mensen-

Ontzien van China geeft het verkeerde signaal

rechten als elk ander land. Afzien in VN-verband van veroordeling van Chinese schendingen geeft het verkeerde signaal. Tientallen kleinere en minder draagkrachtige VN-lidstaten, van Cuba, Irak tot aan Birma en Congo, waar schendingen vaak minder schrijnend, minder talrijk en omvangrijk zijn, ontkomen terecht niet aan de druk van de internationale gemeenschap. Grootscheepse schendingen in China, geconstateerd in jaarverslagen van themarapporteurs, inzake vrijheid van meningsuiting, vrijheid van vereniging en van vergadering; de belemmering van godsdienstvrijheid en het uitblijven van eerlijke rechtspraak; nog afgezien van de duizenden terechtstellingen per jaar en de vervolging van Falun Gongleden, dit alles plus de onderdrukking van Tibet, zijn redenen te over om China vooralsnog op de 'zwarte lijst' van de VN te handhaven.

Willem Offenberg is hoofdredacteur van 'Wordt Vervolgd', maandblad van Amnesty International.

Letse president wijst op gevaar aanval Rusland

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 2 MEI. President Vaira Vike-Freiberga van Letland heeft gisteren in een vraaggesprek met de BBC gewaarschuwd voor het gevaar van een militaire aanval van Rusland op Letland.

Volgens Vike-Freiberga doet „de toon” van recente Russische verklaringen ten aanzien van Letland denken aan „de Koude Oorlog-confrontatie”. „De toon herinnert aan confrontatie, aan imperialistische tendenzen, aan een confrontatieve stijl die niet bepaald de stijl is die we in de nieuwe eeuw zoeken”, aldus de Letse president. Ze suggereerde dat Rusland geweld zou kunnen gebruiken, niet alleen tegen Letland maar ook tegen de Baltische buurlanden Estland en Litouwen.

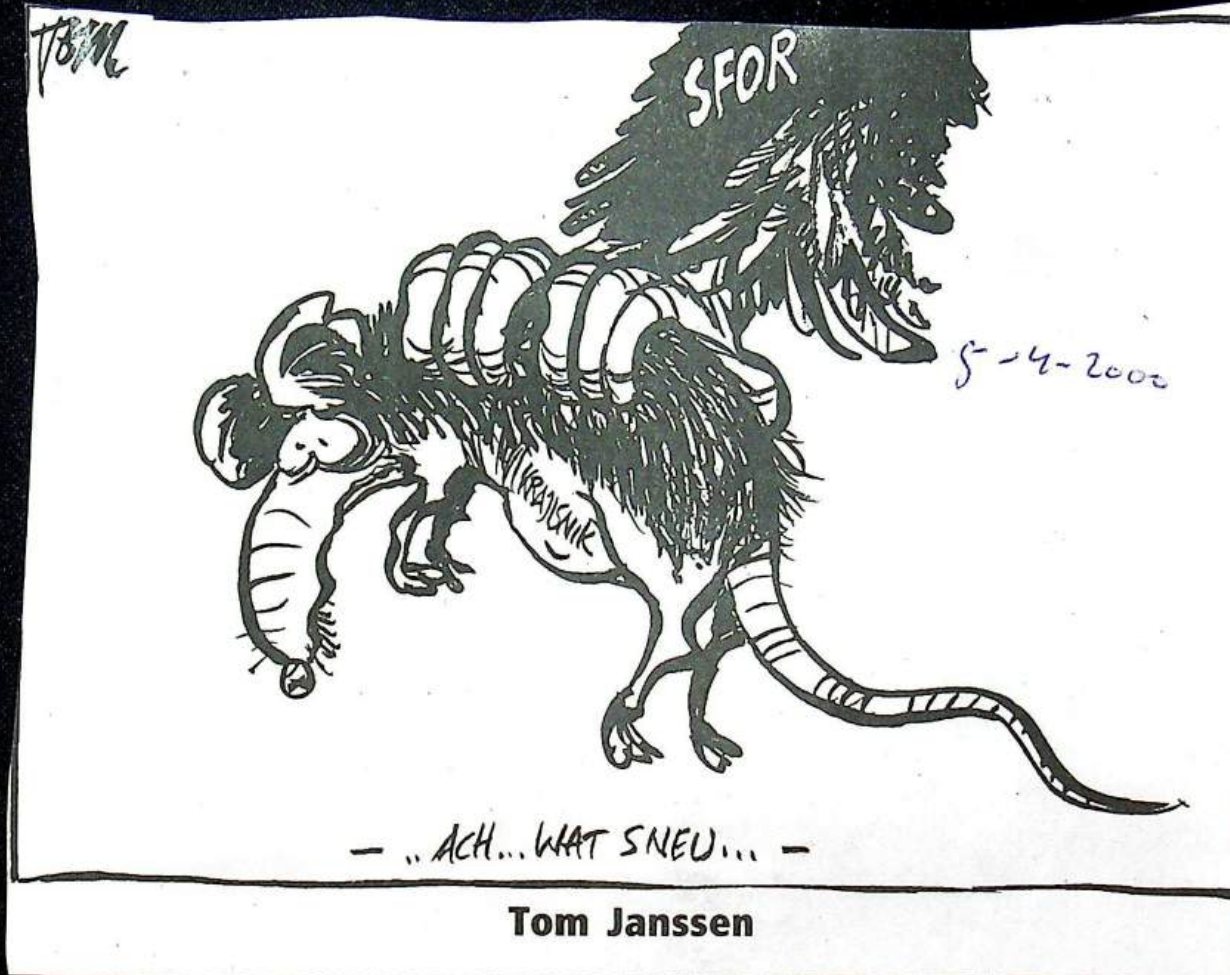
Letse politici wijzen vaker op de slechte relatie met de grote oostbuur, maar niet eerder in de laatste jaren is in Riga zo openlijk gewaarschuwd voor het risico van een militaire aanval van Rusland.

Volgens Vike-Freiberga zou een aanval van Rusland op de Baltische republieken „ernstige implicaties hebben voor de stabiliteit in Europa”. „Het zou indirect gaan om een aanval op het NAVO-bondgenootschap die tot dusverre principieel de uitbreiding van de NAVO naar deze regio van de wereld ondersteunt”. Daarnaast zou een Russische aanval op Letland een aanval op de Europese Unie inhouden, aldus Vike-Freiberga. Ze voegde daaraan toe te hopen dat „gematigder stemmen” in Rusland het pleit winnen en zei dat

een dialoog op gang is gekomen om die gematigden aan te moedigen.

De betrekkingen tussen Rusland en Letland zijn al maanden zeer slecht. Rusland neemt elke gelegenheid waar om Letland te hekelen wegens de vermeende discriminatie van een groot deel van de Russische minderheid in Letland. Die Russische minderheid telt 738.000 zielen; van hen heeft rond veertig procent het Letse staatsburgerschap verworven. De anderen, aangevuld met rond 200.000 Oekraïeners en Wit-Russen, zijn formeel stateloos, hetgeen onder andere betekent dat deze „niet-burgers” geen actief en passief kiesrecht hebben en geen onroerend goed mogen bezitten. Sinds begin dit jaar zijn hun oude Sovjet-paspoorten niet meer geldig.

Het conflict over de „niet-burgers” kleurt al tien jaar de betrekkingen tussen beide landen. Andere incidenten verhogen van tijd tot tijd de wederzijdse spanning, zoals de jaarlijkse mars van Letse SS-veteranen in Riga en recentelijk ook de processen in Letland tegen vroegere Sovjet-agenten of -partizanen die in 1940-1941 of na 1945 betrokken zijn geweest bij de stalinistische excessen tegen Letten – deportatie en moord. In de terminologie van Moskou heet het dat in Letland helden uit de strijd tegen het fascisme worden vervolgd terwijl medeplichtigen aan het nazisme ongestoord door Riga mogen paraderen. In maart waarschuwde Moskou dat de relaties „een gevaarlijk punt” hadden bereikt.

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: dinsdag 22 februari 2000 0:00
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Albright promises aid to Albania (<http://www.msnbc.com/news/372153.asp?cp1=1>)

<<http://www.msnbc.com/ads/i/grey.gif>> <<http://www.msnbc.com/ads/i/corners.gif>>
<<http://www.msnbc.com/ads/i/grey.gif>> www.msnbc.com
<http://ads.msn.com/ads/redirect.dll/CID=0006298c7644e0d200000000/AREA=NBCINT?image=http://ads.msn.com/ads/NBCINT/HDIM0082_LG.GIF>
<http://www.msnbc.com/modules/commerce/investment_portal.asp>

<http://www.msnbc.com/site_elements/clear.gif> <<http://www.msnbc.com/ads/i/grey.gif>>
Home page <<http://www.msnbc.com/news/default.asp>>

<http://www.msnbc.com/site_elements/nav_base1.gif>
<http://www.msnbc.com/site_elements/nav_shadow.gif>
<http://www.msnbc.com/site_elements/nav_base2.gif>
<http://www.msnbc.com/site_elements/nav_notch.gif>
<http://www.msnbc.com/site_elements/bantop EUROPE.gif>
Image: Albania-albright-meta 2 <<http://www.msnbc.com/news/546200.jpg>>

Albanian Prime Minister

Ilir Meta, left, and U.S. Secretary of State Madeleine Albright, right, leave a meeting in Tirana on Saturday.

Albright promises aid to Albania

Secretary of State warns country not to expand

ASSOCIATED PRESS

TIRANA, Albania, Feb. 19 — In her first visit here since the end of the 78-day NATO air campaign against neighboring Serbia in June, U.S. Secretary of State Madeleine Albright promised financial and political support for Albania's efforts to join international organizations. She called on Albanians to help lead southeast Europe into the future but warned the country against expansion.

<http://www.msnbc.com/Site_Elements/dotblack.gif>
Advertising on MSNBC <http://www.msnbc.com/site_elements/mp_header.gif>
<http://www.msnbc.com/site_elements/clear.gif>
<http://www.msnbc.com/site_elements/clear.gif>
Point, Click, Shop @ MSN Shopping! <http://ads.msn.com/ads/redirect.dll/CID=00062a683d9ee8c100000000/AREA=NBCMNE?image=http://ads.msn.com/ads/NBCMNE/HDMF0016_ML.GIF>
<http://www.msnbc.com/site_elements/clear.gif> MSNBC
<http://ads.msn.com/ads/redirect.dll/CID=00065713e888b70700000000/AREA=NBCMN2?image=http://ads.msn.com/ads/NBCMN2/HDNM0021_MR.GIF>
<http://www.msnbc.com/Site_Elements/dotblack.gif>

Albright said any attempts to extend boundaries are "an invitation to violence."

ALBRIGHT warned that the international community would no more accept a Greater Albania than it would a Greater Serbia or a Greater Croatia.

In her speech, Albright also urged Albanians to use their influence to help and support the people of neighboring Kosovo in the hope that they will be guided by "an attitude of tolerance."

The southern Serbian province is populated mainly by ethnic Albanians, who share a common language and culture with Albania proper, and Serbs.

Serb forces killed thousands of ethnic Albanians during Yugoslav President Slobodan Milosevic's 18-month crackdown against separatists in Kosovo. After NATO bombing forced the Serb troops to withdraw this spring, ethnic Albanians began attacking Serbs as revenge.

On the idea of a Greater Albania — an expansion of Albania to include Serbia's Kosovo province and Albanian-populated areas of western Macedonia — Albright said Albanians must not allow themselves to be used by others who would create conflict in the region by trying to "redraw the map of southeast Europe."

She said any attempts to extend boundaries are "an invitation to violence."

The secretary of state promised a \$9 million grant to improve security further and help the country attract foreign investment, in addition to \$12 million granted last month as state budget support.

"We want to support your efforts to build a professional and accountable police, an efficient customs service and an impartial judiciary that defends the rights of citizens and upholds your laws," she said.

Albright held talks with Albanian President Rexhep Meidani and Prime Minister Ilir Meta. About 2,000 people gathered outside Meta's office to greet her. Some waved American flags and signs written in English that said "Welcome Friend" and "NATO + USA

Free Kosovo."

Several top U.S. officials have canceled visits to Albania in recent months, fearing attacks by Islamic terrorist groups believed to have been operating in the country under the shield of humanitarian organizations.

At least 10 Islamic terrorist suspects have been arrested in Albania since last June. Some of them were believed to be collaborating with the terrorist group of Osama bin Laden, the man U.S. authorities suspect of masterminding the 1998 bombings at two U.S. embassies in Africa.

© 2000 Associated Press. All rights reserved. This material may not be published, broadcast, rewritten or redistributed.

[http://www.msnbc.com/Site Elements/dotblack.gif](http://www.msnbc.com/Site_Elements/dotblack.gif)

[http://www.msnbc.com/news/art/lnk_Head EUROPE.gif](http://www.msnbc.com/news/art/lnk_Head_EUROPE.gif)

MSNBC News Kosovo peace march turns violent <<http://www.msnbc.com/news/372445.asp>>

MSNBC News Is Britain's Royal Navy 'out of fuel'? <<http://www.msnbc.com/news/372738.asp>>

MSNBC News Croatia moves against Tudjman era <<http://www.msnbc.com/news/371273.asp>>

MSNBC News Riding the Belfast roller-coaster <<http://www.msnbc.com/news/371707.asp>>

MSNBC News The absent professor — virtual, that is <<http://www.msnbc.com/news/361276.asp>>

http://www.msnbc.com/site_elements/lnk_international.gif Complete coverage

http://www.msnbc.com/news/INTLNEWS_Front.asp

http://www.msnbc.com/site_elements/lnk_todaysnews.gif

http://www.msnbc.com/site_elements/clear.gif

MSNBC News <<http://www.msnbc.com/news/369807.asp>> Big test in Michigan's Tuesday vote

<<http://www.msnbc.com/news/369807.asp>>

MSNBC News <<http://www.msnbc.com/news/372618.asp>> Shuttle wraps up mapping mission

<<http://www.msnbc.com/news/372618.asp>>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: donderdag 13 april 2000 0:34
Aan: Linx-internationaal; Ruza Despotovic
Onderwerp: Fw: PEACE IN BALKANS NEWS RELEASE

12th apri email.doc

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Committee for Peace in the Balkans <committee@peaceinbalkans.freemove.co.uk>
<<mailto:committee@peaceinbalkans.freemove.co.uk>>>
Aan: Undisclosed Recipients <Undisclosed Recipients>
Datum: woensdag 12, april 2000 23:59
Onderwerp: PEACE IN BALKANS NEWS RELEASE

Committee for Peace in the Balkans

c/o Alice Mahon MP, House of Commons, London SW1A 0AA

NEWS RELEASE, Wednesday 12th April 2000

For immediate release

DAY OF REGIONAL ACTION to commemorate anniversary of NATO bombing Yugoslavia

EVENT Saturday 15th April
Speak out against NATO war crimes against Yugoslavia

**Protest to commemorate the deaths and maimings of civilians during
NATO's 78-day bombardment**

ASSEMBLE 2.30pm to 4pm
Charing Cross Station, The Strand, London

Protestors will gather at Charing Cross Station in the Strand, London this Saturday, to commemorate the first anniversary of the deaths and maiming of civilians during NATO's 78-day bombardment of Yugoslavia. A few examples among many include:

- 12th April – 14 passengers killed on a train in Grdelica
- 14th April – 75 Albanian refugees killed when their convoy was bombed
- 1st May – 39 civilians dead when a bus was bombed in Kuzane
- 14th May – 81 Albanians, including 26 children killed when a refugee column was blown up in Korisa

Saturday's protest is one of a series of events the Committee for Peace in the Balkans has

organised to mark the NATO war crimes during the first anniversary of NATO's 78-day illegal war on Yugoslavia.

These will culminate with a conference on Saturday 10 June. Speakers include MPs Tony Benn and Alice Mahon MP, together with playwright Harold Pinter and Diana Johnstone, who is a regular contributor to *Time*, *The Nation* and other magazines and a former press officer for the Green Party in the European Parliament.

Committee for Peace in the Balkans chair, **Alice Mahon MP** said: 'NATO's war against Yugoslavia precipitated a humanitarian disaster that continues across the whole of Yugoslavia today. I urge you all to join us on Saturday 15th April in speaking out against NATO war crimes against Yugoslavia.'

Further information from: Committee on 0171 275 0164

more follows.....

NOTES TO EDITORS

Events to commemorate the anniversary of NATO bombing of Yugoslavia include:

Wednesday 3rd May

Public Seminar

7.30pm, Committee Room 10, House of Commons, London SW1

What could peace in Yugoslavia look like?

Alice Mahon MP with Johan Galtung, founder of the International Peace Research Institute, Norway, and Professor of Peace Studies at a number of universities, who will argue that NATO's illegal war on Yugoslavia was not conducive to any lasting solution – the only road is through negotiation, not diktat.

Wednesday 7th June

12 noon to 1.30pm, Protest at Downing Street

Lift the sanctions against Yugoslavia!

Alice Mahon MP will lead a delegation to No 10 to present the Committee for Peace in the Balkans petitions calling for sanctions to be lifted.

(Please return petitions by Friday 3rd June at the latest)

Saturday 10th June

10.30am to 5pm, Conference

Conway Hall, Red Lion Sq, London WC2

One year after NATO bombing –

Building Bridges to the People of Yugoslavia

Speakers include:

Alice Mahon MP with

Tony Benn MP ● Diana Johnstone ● Harold Pinter

ENDS

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: maandag 21 februari 2000 23:31
Aan: Globalreflexion; Ruza Despotovic
Onderwerp: Ivanovic condemns violence (http://www.serbia-info.com/news/2000-02/21/17377.h

www.serbia-info.com/news

[<http://www.serbia-info.com/index.html>](http://www.serbia-info.com/index.html)
<<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>

CIVIL ISSUES <<http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>>

POLITICS <<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>>

MILITARY <<http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>>

ECONOMY <<http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>>

CULTURE AND RELIGION <<http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>>

SPORT <<http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>>

Guide through Kosovo and Metohia <<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/documents/index.html>>

Print this page! <<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-02/21/17377.html>>

<<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>> <<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>>
<<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>>
<<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>>
<<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>>

Ivanovic condemns violence

February 21, 2000

Serbs targeted by Albanians, by KFOR as well <<http://www.serbia-info.com/g3/images/pretres.jpg>>

Serbs targeted by Albanians, by KFOR as well

Kosovska Mitrovica, February 20th 2000 (Beta) - President of the Serbian National Council's Executive Board of Kosovska Mitrovica region Oliver Ivanovic stated that the operation of search for weapons was a violent act of American KFOR, with the aim to intimidate the Serbs and make them leave the northern part of Kosovska Mitrovica. He said about ten Serbs were slightly injured, ten arrested in the clashes between the Serbs and the American soldiers.

Ivanovic accused the American soldiers of being "too aggressive", saying that was an "unpardonable violent behaviour, for their guns were aimed even at the children during the searches".

"The Americans broke the doors of the apartments, destroyed the furniture...", he said adding that "there were no reasons for such behaviour". Ivanovic stated that "the fact that the Americans entered the northern part of the town was not good, for their arrival could disturb relations between the Serbs and KFOR". "Now that they are here, we will try to calm down the situation, but we are not afraid" stressed Ivanovic.

<http://www.serbia-info.com/q3/1t.gif>

[[Home](http://www.serbia-info.com/index.html) <<http://www.serbia-info.com/index.html>> | [Encyclopedia](http://www.serbia-info.com/enc/index.html) <<http://www.serbia-info.com/enc/index.html>> | [Facts&Figures](http://www.serbia-info.com/facts/index.html) <<http://www.serbia-info.com/facts/index.html>> | [News](http://www.serbia-info.com/news/index.html) <<http://www.serbia-info.com/news/index.html>>]

Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information

Email: mirs@srbija-info.yu <<mailto:mirs@srbija-info.yu>>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: maandag 10 april 2000 0:42
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Fw: Prevent Violence in Montenegro

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Transnational Foundation TFF <tff@transnational.org>
Aan: TFF PressInfo # 91 <tff@transnational.org>
Datum: zaterdag 08, april 2000 0:58
Onderwerp: Prevent Violence in Montenegro

On <http://www.transnational.org> from April 8, 2000

Please forward this to someone you think would like to receive the TFF PressInfos;
to subscribe send a request to <TFF@transnational.org>

TFF PressInfo #91

*****

PREVENT VIOLENCE IN MONTENEGRO

Lund, Sweden - April 8, 2000

"A fifth war in the Balkans can still be prevented. But whereas the isolated leadership in Belgrade has plenty of time, Montenegro does not, and the international community is so bogged down in Bosnia and in Kosovo that it has little capacity to shape an effective violence-prevention strategy for this tiny republic of 635.000 inhabitants. What we just heard during our fact-finding mission to Podgorica," say Soren Sommelius and Jan Oberg of the TFF conflict-mitigation team, "was frighteningly similar to what people told us in Croatia in 1991 - in spite of all the differences between the two cases."

"It was a bit surprising to listen to the level of verbal aggression in Podgorica not only against Milosevic, but also against the Serb people and the opposition and even the federal constitution that the Republic signed as late as 1992 when a) it was fully aware of who Slobodan Milosevic was, and b) had participated in the wars elsewhere as part of the JNA, the Federal Yugoslav Army. It could hardly be argued that people in Montenegro did not know who or what they federalized with.

Violence-preventive diplomacy by everyone is dearly needed now. Patience and longterm policy for the Balkans as a whole, and implemented with utmost caution, will be essential. Unfortunately, the international community's policy in the region up till now is not exactly helpful to Montenegro, whichever way it chooses," state Sommelius and Oberg.^

THE BACKGROUND AND THE GAME

*****

In contrast to other Balkan conflicts, this one can not be acted out through ethnicity or religion. A 'real' Serb has Montenegrin roots and there are

probably more people of Montenegrin origin in Serbia than Montenegrins in Montenegro where 62 % are Montenegrins, 9 % are Serbs, 14 % are Muslims and 7% are Albanians (1991 census). It now also hosts some 50.000 refugees. In this republic there is much more inter-ethnic cooperation and mixed government than elsewhere in ex-Yugoslavia - which doesn't mean that there is no potential for ethnic tension, especially in the wake of the Kosovo crisis. There is also more freedom of the press, a quite relaxed social and political atmosphere. It's difficult to define what 'nationalism' is in Montenegro and who is a nationalist but there is a marked "Montenegroness" and national, historical pride that should not be underestimated.

Relations between Belgrade and Podgorica are now virtually frozen. Montenegrin MPs don't attend sessions in the federal parliament, President Djukanovic is not called (or does not turn up) at National Security Council meetings. Apart from the Yugoslav Army, there are no signs of federal institutions in Montenegro. Many we met said they had stopped going to Belgrade, some dared not because they had publicly supported NATO's bombing.

The border between Serbia and Montenegro is one of the most guarded in today's Europe. Virtually all trade in goods has stopped since Serbia put up a blockade against Montenegro; it argues that the latter has re-sold subsidised goods and food from Serbia with a profit. Montenegro has had to import from the West, from Croatia and Slovenia in particular, resulting in much higher prices for the consumers. The Deutsch mark has been introduced as parallel currency and all state employee salaries are paid in Deutsch mark. Nobody we met could explain how this huge inflow of foreign currency had happened to a country not exactly known for its financial stability.

In an attempt to get more tourists, Montenegro no longer requires a visa for visitors, which means that travellers from Montenegro to Serbia must show either their passports or their visas. The newly established Montenegrin Airlines provide direct flights to Montenegro - not via Belgrade - from 15 places in Europe.

And there have been tolerance-testing incidences. Belgrade recently stopped traffic to the airport in Tivat, allegedly because of NATO activity in the air. In December the government of Montenegro attempted to take over the Podgorica Airport which happens to belong to Yugoslav Airlines, JAT, and is also an important military airport (partly hit by NATO). Belgrade answered with a military take-over for a few hours.

Both sides accuse the other of having violated the federal constitution; but both have. And a quick comparison between the federal and the Montenegrin constitutions will provide the ground for numerous conflicting interpretations. Neither Serbia nor Montenegro can be characterised as societies founded on the rule of law. Both have serious economic difficulties, both have substantial mafia and black economy elements, and they are linked to each other. In Montenegro the guesstimate for the 'informal' economy is 40-60%. ("Come to Montenegro on holiday, your car is already here...")

Interestingly enough, President Milosevic stated around New Year that Montenegro was welcome to seek independence. This statement was turned down as deceptive by everyone in Podgorica. It could, however, have some relevance. Milosevic has been President of Serbia and it is his last term as president of FRY. It could be advantageous for him to let Montenegro go, have the constitution revised and, in that process, make other changes that would solidify his own power well into the future.

It's all a cat-and-mouse game. Steps are taken on both sides aimed to provoke and test limits. We ask ourselves when these type of dangerous chess or poker games acquire their own dynamics and spin out of control. That's the moment when everybody will say - like four times before and equally false: we did all we could to avoid war, but finally that was the only option!

This amounts to positioning rather than an exploration of needs and interests. We have seen it lead to destructive processes from Slovenia to Kosovo. It must be of the responsibility of the international community to convince the Montenegrin leadership that it is not likely to achieve its goals peacefully by throwing its hands up in the air and saying that all future disasters will be the work of one man.

MINIMUM REQUIREMENTS TO AVOID VIOLENCE AA

One way of overcoming such a policy of innocence-cum-blame coupled with disclaiming one's own co-responsibility for the future ('we don't decide about war and peace') would be for someone in the international community to take the initiative to establish an orderly fact-finding, conflict-analysis and then to promote dialogue and negotiation.

The countries that bombed Yugoslavia can't do that, because of the indictment of President Milosevic, because of what is at stake with the faltering Kosovo mission and because there is no minimum trust in Belgrade. These countries have lost every chance of being seen as impartial mediators.

Below follow some proposals to secure a negotiated solution. We emphasize that they apply whether Montenegro stays with or becomes independent of Serbia. We have no opinion about that. TFF's professional approach deals with processes; we believe that conflicting parties have a fundamental right to identify their goals as they are the ones to live with the solutions.

- o Expand the present, excellent OSCE mission considerably and let OSCE set up a professional negotiating facility.
- o Establish a small UN mission like the one in Skopje (UNPREDEP) but consisting only of UN Civil Affairs, civil monitors, professional mediators and negotiators and a few UN Civil Police.
- o Increase the presence of international NGOs and promote all kinds of meetings, roundtables, and seminars with people at various levels in Serbia and neighbouring states. Without a comprehensive exploration of regional issues, there will be no peaceful change.
- o Help the parties themselves to do conduct shuttle diplomacy between Podgorica and Belgrade.
- o Various types of international economic support conditioned upon the Montenegrin government taking measures to radically reduce the role of the mafia in the country's economy.
- o Stop every statement by Western politicians and military leaders that could be interpreted by Montenegrin leaders to mean that it will be risk-free to declare premature independence or take other steps considered provocative in Belgrade. There are no short-cuts to a new status.

THE WEST MAY NOT BE ABLE TO HELP MONTENEGRO AA

None of this would be easy. Indeed, we fear that the international so-called community's leaders, due to their actions in Yugoslavia last year, have radically reduced their ability to be helpful to Montenegro. Western policies in Kosovo - or better "Chaosovo" - are a failure for everyone to see and nobody has an exit strategy that can avoid either producing violence or being extremely costly for the West over a decade or two. Western decision-makers have not managed to weaken President Milosevic's power a bit, but they repeat mechanically that no changes can occur in the Balkans before he is out of the picture. None of the larger economic pledges to the region have been honoured.

OSCE might be the best suited organisation to deal with Montenegro's substantial problems. But with FRY's membership suspended for the last 9

Dr. Jan Oberg
Director, head of the TFF Conflict-Mitigation team
to the Balkans and Georgia

T F F

Transnational Foundation for Peace and Future Research
Vegagatan 25, S - 224 57 Lund, Sweden

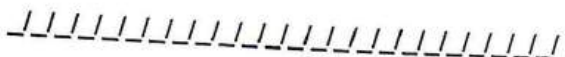
Phone +46-46-145909 (0900-1100)

Fax +46-46-144512

Email

tff@transnational.org

<http://www.transnational.org>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: donderdag 30 maart 2000 22:39
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: Fw: woensdag 5 april over Joegoslavië, Leiden

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: Herman de Tollenaere <hermantl@stad.dsl.nl>
Aan: office@globalreflexion.org <office@globalreflexion.org>
Datum: woensdag 29, maart 2000 20:24
Onderwerp: woensdag 5 april over Joegoslavië, Leiden

Op woensdag 5 april is in Leiden een lezing over "de crisis in Joegoslavië". Plaats: Centraal Faciliteiten Gebouw Universiteit, Cleveringaplaats, collegezaal 235. Aanvang: 15 u.30. Organisatie: historisch dispuut. Spreker: Dr. Ph. Everts. Deze zal de stelling bestrijden, dat de oorlog veroorzaakt zou zijn door eeuwenlange haatdragendheid en gewelddadigheid van de Balkanvolken.

Op zich is het terecht, dat dit idee weerlegd wordt. Wel heb ik Everts meegemaakt tijdens discussies tijdens de Balkanoorlog van 1999; toen wekte hij de indruk, dat kritiek op de NAVO landen taboe zou zijn. En om de oorlog van vorig jaar te verklaren, is wel degelijk nodig: kritisch onderzoek naar de oorlogstradities van NAVO landen [VS: Vietnam, Cuba, enz.enz. Engeland: Ierland, enz. Nederland: Indonesië]. De hypothese van gewelddadige koloniale herverdeling van de wereld, na de koude oorlog, verdient serieus onderzoek. Kritisch tegenspel op deze bijeenkomst is dus nodig.

Herman de Tollenaere

My Internet site on Asian history and "new" religions:

<http://stad.dsl.nl/~hermantl/>

See also SIMPOS, information on occult tendencies' impact on society:

<http://www.stelling.nl/simpos/simpoeng.htm>

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: donderdag 30 maart 2000 22:55
Aan: Ruza Despotovic
Onderwerp: 4 (http://news.suc.org/bydate/Mar_29/4.html)

<<http://news.suc.org/>>

Search suc.org:

[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) Choose S.U.C. Page About S.U.C. S.U.C.
Activities News from Serbia Kosovo Crisis Bosnia, Croatia Help children BLAGO Fund Serbian
History Serbian Art Book Library Become a member
[<http://news.suc.org/images/black1px.gif>](http://news.suc.org/images/black1px.gif) [<http://news.suc.org/images/suc_grb.gif>](http://news.suc.org/images/suc_grb.gif)

[<http://news.suc.org/images/1px.gif>](http://news.suc.org/images/1px.gif)

Next Year in Kosovo!, Alida&T.V. Weber, Mar 28

T.V. Weber
&
Alida Weber

Some people do not like it when we say this, but there is a lot the Serbs could learn from the Jews concerning self-preservation. Well, some other people don't like it when we say good things about the Serbs, but we don't let that stop us. So, we will not stop making this point either.

Both the Serbs and Jews suffered horrible losses in the Nazi Holocaust. Both were proud peoples whose historical and religious histories gave them ample basis for such pride. Both had a special land that held religious, cultural and historical significance. Both had survived much longer periods of captivity before regaining independence through liberation before. The Jews had not been in control of their ancestral land for nearly 1900 years. Their holiday toast, "Next year in Jerusalem," had long been part of their tradition. The Serbs endured nearly 500 years of captivity before obtaining a free Serbian state. Both stood in the wake of Allied liberation with reasons to be both optimistic and pessimistic about their respective futures.

The decade of the 1990's witnessed two remarkably different positions in Western thought, particularly in American thought. The Jews were the "third rail" of American politics. Few serious candidates for national office have dare to give even the appearance of anti-Semitism. Yet Serbs were, and are, considered evil incarnate. Serbs are a "politically correct" target group upon whom may be focused any and all racial hate. Perhaps they are the ONLY "politically correct" group against whom one may practice racism.

How can this be, especially in America? Serbs, by and large, are Christian, a religion that most Americans practice, or at least tolerate. People of Jewish descent may follow any of the forms of Judaism, practice other non-Christian religions, or lack religious commitment altogether. In many Jewish circles, a Jew who joins any Christian sect is no longer considered a Jew. Yet, it is the Serbs with their Christianity who are not accepted in the U.S. and other Western nations.

Serbs are Slavic people, as are the Poles, Czechs, Slovaks, Ukrainians and other peoples who blend into American society. Their physical features are similar to those of other white

The features of Jewish people vary, but are still considered unique enough for the phrase "looks Jewish" to have some validity, just as the phrases "looks Italian" or "looks Italian" do. Yet, it is the Serbs, with less of a physical identity, who are not accepted. The average man on the street correctly identifies the Jews as victims of the Nazis, yet few know that the Nazis systematically exterminated Serbs in the same manner. Even those who complain that Jews are somehow getting too much mileage out of the Holocaust tragedy, and who name other victims who suffered as well, mysteriously omit the Serbs from their lists of other Nazi victims.

The Jewish special land is well known by its Biblical and modern-day name, Israel. The Serbian special land was almost unknown in the West, until March 24, 1999, the day NATO started bombing and promised not to stop until the Serbs relinquished their holy land of Kosovo.

A Tale of Two Half-Centuries

The second half of the 20th century that followed the Holocaust saw two very different approaches to recovering from its effects. The Jews shouted "Never again!" The Serbs, on the other hand, kept silent.

At the end of World War II, it seemed that the Serbs might have had a bit of a head start in their efforts towards recovering from the Holocaust. They had a country, Yugoslavia, which was an expansion of the original Serbia and included several other Slavic peoples. While the Jews of Europe had been, for the most part, passive victims of the Nazis, Serbs had been active resistance fighters. The Serbs comprised almost the entirety of Mihailovich's Chetnik fighters, as well as many of the troops in Tito's Partisans. Serbs also organized other small independent bands of resistance fighters.

Many Jews emigrated to Palestine and won independence for the fledgling nation of Israel. Israel rapidly organized itself into a modern state. The Israeli military turned several invasions into counter-invasions and gained more territory and improved their bargaining position. The Serbs were more or less content to reestablish Yugoslavia under the direction of Tito, who was certainly never a friend of the Serbs. Given the short-lived status of the post-World War I Yugoslavia and the recent memory of the Nazi Ustaša in the Croatian community, this was a trusting, if not a foolhardy, position.

Both Serbs and European Jews emigrated to America and other nations willing to accept some of the "displaced persons" of the postwar era. The Serbs were more or less invisible. They identified themselves as "Yugoslavians." Since there was a country on the map called Yugoslavia, the Serbian identity was all but lost from the American consciousness. The only Serb who ever came to mind was Gavrilo Princip, who is given full blame for causing the First World War.

Many Jews established reputations in the professions while making no effort to conceal their ethnic identity. Serbs who excelled tended to blend into the American "melting pot." Many Jews, also, became prominent in the entertainment industry, bringing their collective insight into the Jewish community to the non-Jewish masses. We are hard pressed to think of the name of a single individual in the entertainment industry who is identified with any Serbian ancestry. In the field of sports, names ending in "vic" and "vich" have been commonplace, yet how many of them are commonly known to be Serbian-American or Serbian-Canadian? It seems unlikely that they are all Croats. While true Jewish sports stars may be rare, the real legends, such as Sandy Koufax, managed to blend their superstar status with their ethnic identity. Koufax etched both his Jewish identity and his religious convictions on the public consciousness by refusing to play in the World Series during the Jewish holiday season until his Rabbi granted him permission. This public display of his religious conviction was perhaps more memorable than his fastball. Perhaps

an contrast in American popular culture can best be summed up by the rambling
al television anti-hero, Archie Bunker. While many of Archie's remarks may be
and universally racist in some circles, there would be little humor in found in a threat to
Serbian lawyer and take you to court."

erbs of the world have done little to call the world's attention to themselves. While many people
have complained about what they regard as excessive Jewish self-promotion, the current position
of the Jewish people seems to be more enviable. Our apologies in advance to any Jewish
readers who find this offensive; we are just trying to make a point about survival of endangered
peoples. (Oh, boy. We are doing it ourselves. Has anyone ever worried that his *Serbian* readers
might be taking offense?)

Rally-Ending Speech Tells Quite a Tale

Recently, we attended a rally in Chicago to commemorate the first anniversary of the start the
bombing of Yugoslavia in 1999. Given the fact that NATO's warplanes have not dropped a single
piece of ordnance on Yugoslavia in some nine months, the rally was well attended and well
organized. The event had considerable religious overtones and included prayers led by Serbian
Orthodox clergy. Some supporters of other nationalities were in attendance as well.

The theme of the rally could be summed in a simple statement that seems not to be understood
well by the American public, but is true nevertheless: Kosovo is Serbia. Kosovo is, of course, the
absolute cradle of Serbian culture and the Serbian language. The names of towns and other
landmarks in Kosovo reflect its many centuries of residence by the Serbian people. Even the
agreement that allowed the KFOR occupation force to enter Kosovo recognized that, at least in
theory, Kosovo is Serbia.

Several speakers drew attention to the Serbian plight, to the NATO lies, to media indifference
and to the related events of the past year. The media took only minimal notice. There were three
mini-cams that seemed to disappear quickly once it was evident that Daley Plaza would not be
flooded with untold thousands of demonstrators and that no riot was likely to break out. Because
it was a slow news day, a brief shot of the demonstration did appear on television, without much
comment, to fill up the time space.

Much of the crowd marched north along Chicago's Michigan Avenue up to the fashionable
"Magnificent Mile" area, at Water Tower Park. A street musician, who was able to play by ear
some patriotic Serbian music, was pressed into service, and the leader of a Chicago chapter of a
Serbian organization spoke a few concluding words.

He promised that the event would occur again next year. He promised that the criminal acts of
NATO would not be forgotten. He challenged us to be here again not only next year, but also
every year until NATO is out of Kosovo and the Serbs are back in. He concluded by saying "We
will be here 50 years from now."

We admire his spirit and determination to wait until the time is right to return to their ancestral
land. This shows a determination to remain a unique people, honoring a unique history, until
history corrects the current setback. But why the complacency? Being ready to wait half a century
is one thing. Expected and planning to wait that long is another. We would rather say: **NEXT
YEAR IN KOSOVO!**

=====
Visit the Webers on the web at: <http://www.serbianna.com/weber/>

<http://news.suc.org/>> | suc home <<http://www.suc.org/>> | suc info
<<http://www.suc.org/sucinfo/>> | site map <<http://www.suc.org/sitemap.html>> | membership
<<http://www.suc.org/membership.html>> | contact <<http://news.suc.org/comments.html>>
© 1996-2000 Serbian Unity Congress.

Van: Despotovic Ruza
Onderwerp: das (<http://www.un.org/Depts/dhl/da/das.htm>)
Aan: Erwin Steijnen
CC:
Datum:

Document Citations (sorted by UN document symbol)

A/54/187-S/1999/846

Report of the International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991 : note
25 Aug. 1999, 66 p.

Annotation: Transmits the 6th annual report of the International Tribunal for the Former Yugoslavia. Describes in detail the activities of the Tribunal for the period from 28 July 1998 to 31 July 1999. Concludes that the reporting period marked the establishment of the Tribunal as a fully operational international criminal court. Annexes include: list of indictments and indictees; list of detained persons at the UN Detention Unit; and list of individuals indicted publicly by the Tribunal who remain at large.

A/54/315-S/1999/943

Report of the International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan Citizens Responsible for Genocide and Other Such Violations Committed in the Territory of Neighbouring States between 1 January and 31 December 1994 : note
7 Sept. 1999, 32 p.

Annotation: Transmits the 4th annual report of the International Tribunal for Rwanda covering the period from 1 July 1998 to 30 June 1999. Describes the main activities of the Chambers, the Office of the Prosecutor and the Registry as well as the support provided to them by States and various institutions. Presents information on the status of the detainees of the Tribunal in an annex.
